

Aluehallitus

Kokousaika 20.6.2023 klo 13:30 - 17:44

Kokouspaikka Revontuli, Hankasalmi

Jäsenet	x Aula Maria Kaisa	pj	Flink-Liimatainen Piia	varajäsen
	x Ahola Lotta	1. vpj	Koikkalainen Emilia	varajäsen
	x Hovikoski Mervi, Teams	2. vpj	Kautto-Koukka Leena	varajäsen
	x Haaparanta Jukka	jäsen	Kankaanniemi Toimi	varajäsen
	x Kiiskinen Kari, Teams	jäsen	Parkkonen Kari	varajäsen
	x Nissinen Eino	jäsen	Hovila Sari	varajäsen
	- Puro Markku	jäsen	x Poti Jorma, Teams	varajäsen
	- Savolainen Katri	jäsen	x Viitasaari Vilma, Teams	varajäsen
	x Tiainen Eila, Teams, saapui klo 14.20	jäsen	Pernu Ilkka	varajäsen
	- Timperi Kati-Erika	jäsen	x Lajunen Heimo	varajäsen
	x Vanhala Mauno	jäsen	Neittaanmäki Pekka	varajäsen
	x Vepsäläinen Hilma, Teams	jäsen	Rantanen Riikka	varajäsen
	x Ylälehto Jani	jäsen	Nykänen Jouko	varajäsen

Muut läsnäolijat

Nimi

x Kokko Jani
x Paloniemi Aila
x Luoma-aho Janne,
Teams,
poistui klo 15.39,
palasi klo 16.41

Tehtävä

aluevaltuusto pj
aluevaltuuston 1. vpj.

aluevaltuuston 2. vpj.

Lisätiedot

x Tollet Jan
x Aalto Johanna
x Kaakkomäki Sari
x Koivisto Tuija
x Leppä Lasse
x Melville Tuija
x Mensala Ville
x Suntioinen Aija

esittelijä, hyvinvointialuejohtaja
johtava lakimies
sihteeri
vs. toimialajohtaja, sote-palvelut
toimialajohtaja, konsernipalvelut
vs. viestintäjohtaja
pelastusjohtaja
talousjohtaja

Pöytäkirjan allekirjoitus Maria Kaisa Aula
ja varmennus PuheenjohtajaSari Kaakkomäki
SihteeriLotta Ahola
Puheenjohtaja § 217

Aluehallitus

Heimo Lajunen
Pöytäkirjantarkastaja

Jani Ylälehto
Pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan tarkastus ja Pöytäkirja tarkastetaan viimeistään 23.6.2023, ja tarkastettu pöytäkirja nähtävillä olo muutoksenhakuohjeineen pidetään yleisesti nähtävillä Keski-Suomen hyvinvointialueen verkkosivulla [hyvaks.fi](https://www.hyv.fi) 26.6.2023.

Aluehallitus

20.6.2023

Kokousaika 20.6.2023 klo 13:30 - 20.6.2023 17:44

Kokouspaikka Revontuli, Hankasalmi

Käsitellyt asiat

206 § Laillisuus ja päätösvaltaisuus	1
207 § Pöytäkirjan tarkastus	2
208 § Työjärjestyksen hyväksyminen	3
209 § Viranhaltijapäätökset	4
- Liite: Viranhaltijapäätökset aluehallitus 20.6.2023	5
210 § Hyvinvointialuejohtajan tilannekatsaus	6
211 § Kuntouttavan työtoiminnan kilpailutuksen käynnistäminen	7
212 § Sosiaalisen luoton rahaston perustaminen ja sosiaalisen luoton myöntämisen perusteet	9
- Liite: Sosiaalisen luoton myöntämisperusteet	13
213 § Hyvinvointialueen lainanottovaltuus vuodelle 2024	22
- Liite: Päätös lainanottovaltuuksista 2024_1-6-2023	23
214 § Vammaisten henkilöiden asumisen tuen palveluiden järjestäminen Keski-Suomen hyvinvointialueella	25
216 § Päiväkeskus päihdetyön erityisenä palveluna 1.7.2023 alkaen	29
217 § Ylimääräistä muutoksenhakua koskeva hakemus korkeimmalle hallinto-oikeudelle Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymävaltuuston päätöksen 17.6.2022 § 9 purkamiseksi	31
- Hakemus_KHO	33
- Liite 1_KSSHP_yhtymävaltuusto	43
- Liite 2_KSSHP_yhtymähallitus_6_2022	50
- Liite 3_KSSHP_yhtymähallitus_12_2022	52
- Liite 4_ Lausunto_Kuntakila_127/2022	55
- Liite 5_Kuntakilan_sihteerin_vastaus_12_2022	58
- Liite 6_KSSHP_perussopimus	60
218 § Oikaisuvaatimus koskien operatiivisen palvelualueen palvelujohtajan viranhaltijapäätöstä 1/2023, Dnro Hyvaks/153/02.08.00/2023	69
- Liite: Hankintapäätös 1_2023	75
- Liite: Oikaisuvaatimus	81
- Liite: Julkaistu tarjouspyyntö	93

Kokousaika 20.6.2023 klo 13:30 - 20.6.2023 17:44

Kokouspaikka Revontuli, Hankasalmi

Käsitellyt asiat

219 § Vuoden 2023 hankintasuunnitelman hyväksyminen	110
- Liite: Hankintasuunnitelma 2023	112
220 § Sisäisen tarkastuksen asemointi, tehtävät ja resurssi	115
221 § Kysely kunnille, kuntayhtymille ja hyvinvointialueille takautuvista palkkaharmonisaatiokustannuksista sekä muista sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen rahoituksen siirtolaskelmaa vääristävistä tilinpäätöstiedoista vuosina 2021 ja 2022 (VN/16882/2023)	117
- Liite: Luonnos vastauksesta siirtolaskelmien oikaisun kyselyyn Hyvaks	121
- Liite: Siirtolaskelmien oikaisun kysely, Ksshp alijäämä vuosittain	139
222 § Vaalijalan Keski-Suomen poliklinikkapalveluiden ja Sääksvuoren palvelukodin ja toimintakeskuksen toimintojen järjestäminen Keski-Suomessa	140
223 § Luhangan henkilöstön siirtosopimus	147
- Liite: Henkilöstön siirtosopimus Luhanka ateriapalvelut	149
224 § Ikääntyneiden lyhytaikaisen palveluasumisen palvelusetelin vuorokausihinnan päivittäminen 1.6.2023 alkaen	154
- Liite: Ikääntyneiden lyhytaikaisen asumisen palvelu-setelin sääntökirja	156
225 § Virkojen perustaminen / lasten, nuorten ja perheiden palvelut sekä laaja-alainen sotekeskus	180
226 § Valtuustoaloite "Epäeettisen rokotussuosituksen poistaminen riskiryhmään kuuluvien lasten kohdalta"	182
- Liite: Valtuustoaloite 11.4.2023 Epäeettisen rokotussuosituksen poistaminen riskiryhmään kuuluvien lasten kohdalta	185
227 § Ilmoitusasiat	186
- Liite: Saatekirje, Keski-Suomen ja Pirkanmaan Hyvinvointialuiden luottamushenkilöille suunnattu maanpuolustuksen Erikoiskurssi E9/2023, Oppilasesitys, 9.6.2023	187
- Liite: LSSAVI/10161/2023 Alueellinen maanpuolustuksen erikoiskurssi LSSAVIE9/2023	189
- Oheismateriaali: Keski-Suomen hyvinvointialueen raportti vuodelle 2021 myönnetyn valtionavustuksen käytöstä	192
Muutoksenhakuohjeet	205
Muutoksenhakuohje (valitusosoitus, hallintoasiat)	207

Aluehallitus

---

§ 206

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Selostus asiasta

Hyvinvointialuelain 108 § mukaan muu toimielin kuin aluevaltuusto on päätösvaltainen, kun yli puolet jäsenistä on läsnä. Läsnäoleviksi katsotaan myös ne toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Tästä kokouksesta on annettu tieto hallintosäännön 149 ja 150 §:n mukaisesti.

Kirjallinen kutsu on toimitettu sähköisesti aluehallituksen jäsenille 15.6.2023.

**Hyvinvointialue-
johtajan ehdotus**

Aluehallitus toteaa, että kokous on laillisesti kokoon kutsuttu ja päätösvaltainen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus

---

§ 207

Pöytäkirjan tarkastus

Selostus asiasta

Hyvinvointialueesta annetun lain 95 §:n mukaan pöytäkirjan tarkastamisesta annetaan tarpeelliset määräykset hallintosäännössä.

Hallintosäännön 168 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja voidaan tarkastaa ja allekirjoittaa sähköisesti.

**Hyvinvointialue-
johtajan ehdotus**

Aluehallitus päättää valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa, Kati-Erika Timperi ja Hilma Vepsäläinen, varalle Jani Ylälehto ja Jukka Haaparanta.

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Heimo Lajunen ja Jani Ylälehto, varalle Jukka Haaparanta ja Hilma Vepsäläinen.

Aluehallitus

---

§ 208 Työjärjestyksen hyväksyminen

Julkinen

Aluehallitus 20.6.2023 § 208

Selostus asiasta Käsiteltävät asiat ilmoitetaan ennalta jaetussa kokouskutsussa ja sen mukana seuranneessa esityslistassa.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä.

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus Aluehallitus hyväksyy työjärjestyksen esityksen mukaisesti.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus

---

§ 209

Viranhaltijapäätökset

Selostus asiasta

Viranhaltijoiden päätökset ovat nähtävillä osoitteessa:

https://hyvaks-julkaisu.tweb.fi/ktwebscr/vparhaku_tweb.htm

Hallintosäännön § 25 mukaan ylemmälle toimielimelle ei ilmoiteta seuraavia päätöksiä:

- henkilöstöä koskevat päätökset, lukuun ottamatta valintaa vakinaiseen virkasuhteeseen;
- tilojen vuokraaminen ulkopuolisille tilapäiseen käyttöön;
- hankintapäätökset, joiden kokonaisarvo jää alle kansallisen kynnyksarvon;
- alle 2000 euron vahingonkorvaukset;
- operatiiviset päätökset, joilla ei ole välittömiä talousvaikutuksia.

Henkilötietoja sisältävät päätökset poistetaan yleisestä tietoverkosta henkilötietojen käsittelyä koskevan lainsäädännön nojalla päätöksen muutoksenhakuajan päätyttyä tai kun päätös on lainvoimainen.

**Hyvinvointialue-
johtajan ehdotus**

Aluehallitus päättää, ettei se käytä hyvinvointialuelain 97 §:n mukaista otto-oikeuttaan edellä esitettyihin viranhaltijoiden päätöksiin.

Aluehallitus merkitsee tiedoksi viranhaltijapäätökset, joiden otto-oikeusaika on päättynyt.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Liite: Viranhaltijapäätökset aluehallitus 20.6.2023

KESKI-
SUOMEN
HYVINVOINTI-
ALUE

VIRANHALTIJAPÄÄTÖSLUETTELO

3.-14.6.2023

Hyvinvointialuejohtaja Jan Tollet

Päätösnumero	Päätöspäivämäärä	Asia
19/2023	8.6.2023	Ikäntyneiden ympärivuorokautinen palveluasumisen hankinta

Konsernipalvelujen toimialajohtaja Lasse Leppä

Päätösnumero	Päätöspäivämäärä	Asia
44/2023	12.6.2023	Johtavan lakimiehen sijaisen nimeäminen

Sosiaali- ja terveysten palvelujen toimialajohtaja Kati Kallimo

Päätösnumero	Päätöspäivämäärä	Asia
51/2023	9.6.2023	Asiantuntijapalvelun osto Keski-Suomen hyvinvointialueelle
52/2023	6.6.2023	Päätös välisuoritehinnastosta

Aluehallitus

---

§ 210

Hyvinvointialuejohtajan tilannekatsaus

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/187/00.02.01/2022

Aluehallitus 20.6.2023 § 210

Selostus asiasta Hyvinvointialuejohtajan katsaus ajankohtaisiin asioihin:

- 1) Aluevaltuuston kokoukset
- 2) Ikäihmisille tarkoitetun ympärivuorokautisen palveluasumisen hankintapäätös
- 3) Aluehallituksen puheenjohtajan terveiset
- 4) Ruokapalveluyhtiöiden valmistelu
- 5) Duaali- eli kaksoisjohtajuus / FCG

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjaan merkitään, että Eila Tiainen saapui kokoukseen klo 14.20 asian käsittelyn aikana.

Aluehallitus

---

§ 211 Kuntouttavan työtoiminnan kilpailutuksen käynnistäminen

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/1610/30.05.15.00/2023

Aiempi käsittely:

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 31.5.2023 § 35

Valmistelija(t) Laura Vanttinen p. 050 347 1022, Minna Sellman p. 050 4402908, Ulla Kuittu p. 050 3538310

Selostus asiasta Kuntouttava työtoiminta on sosiaalihuoltolain 14§ mukaista sosiaalipalvelua, jonka järjestämisvastuu on siirtynyt kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023. Kuntouttavaa työtoimintaa ohjaa laki kuntouttavasta työtoiminnasta.

Kuntouttavan työtoiminnan tavoitteena on edistää asiakkaiden työllistymistä ja opintoihin ohjautumista parantamalla asiakkaiden elämänhallintaa ja toimintakykyä. Kuntouttava työtoiminta on sovitettava henkilön työ- ja toimintakyvyn sekä osaamisen mukaan. Osallistujien toimintakyky vaihtelee laajasti.

Hyvinvointialue voi järjestää kuntouttavan työtoiminnan itse tai hankkia sitä sopimukseen perustuen muilta palveluntuottajilta, jotka voivat olla kuntia, valtion toimijoita, säätiöitä, yhdistyksiä tai uskonnollisia yhteisöjä. Yritykset eivät voi järjestää kuntouttavaa työtoimintaa.

Hankinnan kohteena on kuntouttavan työtoiminnan palvelu Keski-Suomen hyvinvointialueella. Keski-Suomen hyvinvointialueella on ollut kuntouttavassa työtoiminnassa helmikuun 2023 tilanteen mukaan noin 1500 asiakasta.

Nykytila

Kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään Keski-Suomen hyvinvointialueella omana toimintana, ostopalveluiden, kuntien sekä yhdistysten kanssa tehtyjen yhteistyösopimusten kautta. Hyvinvointialueen sisällä palvelun järjestämisen tavoissa on alueittain isoja eroja, joka aiheuttaa haasteen tasalaatuisen palvelun tarjoamiselle. Hankintakausi ja optiovuodet keskisen hyvinvointialueen kuntouttavan työtoiminnan ostopalvelusopimusten osalta päättyy vuoden lopussa.

Aluehallitus

Talousvaikutukset

Hankinnan kokonaisarvo on arviolta noin 4 Me.

Kilpailituksen valmistuttua tehdään ostopalvelusopimukset, joiden perusteella maksetaan korvaus palveluntuottajalle. Hyvinvointialue maksaa ostopalveluntuottajille ostopalvelusopimuksen mukaisen korvauksen. Hyvinvointialue hakee Keha-keskukselta korvauksen toteutuneiden päivien mukaan (10,09 e/toteutunut päivä/asiakas), joka tuloutetaan Laaja-alaisen sotekeskuksen sosiaalipalveluiden tilikohdalle.

Toimivalta asiassa

Hallintosäännön 17 §

**Strategiajohtajan
ehdotus**

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta
1. käy valmistelevan keskustelun aiheesta
2. esittää aluehallitukselle, että se päättää käynnistää kuntouttavan työtoiminnan kilpailituksen ostopalveluna edellä esitetyn mukaisesti

Päätös

1. valmistelevan keskustelun pohjalta lautakunta evästää jatkovalmistelua: Lautakunta kannustaa hyvinvointialueen toimialoja toimimaan aktiivisesti kuntouttavan työtoiminnan työtehtävien tarjoajana.

2. Päätösehdotus hyväksyttiin.

Asiaa oli esittelemässä Laura Vääntinen ja Minna Sellman.

Aluehallitus 20.6.2023 § 211

**Hyvinvointialue-
johtajan ehdotus**

Aluehallitus

1) merkitsee tiedoksi työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnan käsittelyn ja evästyksset ja

2) päättää käynnistää kuntouttavan työtoiminnan kilpailituksen ostopalveluna edellä esitetyn mukaisesti.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus

---

§ 212 Sosiaalisen luoton rahaston perustaminen ja sosiaalisen luoton myöntämisen perusteet

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/1563/00.02.01/2023

Aiempi käsittely:

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 31.5.2023 § 37

Valmistelija(t) Laura Vanttinen p. 050 347 1022, Minna Sellman p. 050 4402908, Raija Kojo p. 040 5714138, Ulla Kuittu p. 050 3538310

Selostus asiasta

Lainsäädäntö

Sosiaalinen luototus on hyvinvointialueen vastuulla oleva sosiaalipalvelu, jonka järjestäminen on hyvinvointialueen tehtävä. Sosiaalihuoltolain (SHL, 1301/2014) 14 §:ssä todetaan, että hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvina sosiaalipalveluina on huolehdittava myös sosiaalisen luoton myöntämisestä hyvinvointialueen asukkaille sen mukaan kuin niistä lisäksi erikseen säädetään.

Laki sosiaalisen luototuksen annetun lain muuttamisesta (956/2022) 2§:n mukaan Hyvinvointialueen on järjestettävä sosiaalista luototusta sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisena kuin alueella esiintyvä tarve edellyttää. Hyvinvointialueen tulee määritellä sosiaalisen luoton myöntämisen perusteet ottaen huomioon, mitä tässä laissa säädetään.

Nykytila

Vuoden 2023 alusta Keski-Suomen hyvinvointialue on hoitanut Jyväskylän ja Äänekosken kaupunkien ennen hyvinvointialueuudistusta myöntämien luottojen laskutuksen ja perinnän sekä tilittää saamansa suoritukset kunnille. Sosiaalisen luototuksen rahastot eivät siirtyneet hyvinvointialueelle, jonka vuoksi uusia luottoja ei tällä hetkellä myönnetä, mutta vanhoihin luottoihin voidaan tarvittaessa tehdä muutoksia.

Aluevaltuusto on hyväksynyt 29.11.2023 § 121 Keski-Suomen hyvinvointialueen sosiaalisen luoton myöntämisperusteet 1.1.2023 alkaen. Sosiaalisen luoton myöntämisperusteet esitetään päivitettäväksi oheisen

---

Aluehallitus

---

liitteen mukaisesti. Päivitetyt sosiaalisen luoton myöntämisen perusteet noudattaa valtioneuvoston julkaisemaa sosiaalisen luoton myöntämisen soveltamisoppaan mukaisiksi.

Sosiaalisen luoton myöntämisen soveltamisoppas on saatavilla:

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164741/STM_2023_14_J.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kustannusvaikutukset

Hyvinvointialueelle voidaan myöntää laki sosiaalisen luoton myöntämisen annetun lain muuttamisesta 10a§:n mukaan sosiaalisessa luotonantotoiminnassa tarvittavan luottopääoman rahoittamiseen valtionavustusta.

Valtionapuviranomainen tässä laissa tarkoitetuissa valtionavustuksissa on sosiaali- ja terveysministeriö. Sosiaalisen luoton myöntämisen luottopääomaan myönnettävään valtionavustukseen sovelletaan, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään.

Hyvinvointialue tulee myöntämään sosiaalista luoton myöntämisen valtionavustuksen turvin perustettavan rahaston puitteissa. Hyvinvointialue on hakenut sosiaali- ja terveysministeriön valtionavustusta sosiaalisen luoton myöntämisen järjestämiseksi tarvittavaan luottopääomaan. Valtionavustusta haettiin 550 000 euroa. Hakemus jätettiin 31.3.2023 ja valtionavustushakemusten käsittely vie avustuksesta riippuen noin 2-6 kuukautta.

Ennen hyvinvointialuesiirtymää Jyväskylän kaupungin sosiaalisen luoton rahaston suuruus oli 380 000 euroa ja Äänekosken kaupungin sosiaalisen luoton rahasto 100 000 euroa. Vuosina 2018-2022 sosiaalisesta luotosta tehtiin Jyväskylän ja Äänekosken kaupungeissa yhteensä 174 myönnettyä päätöstä ja luottoa myönnettiin keskimäärin 196 800 euroa/vuosi. Jyväskylän ja Äänekosken kaupunkien yhteenlaskettu asukasmäärä on noin 60 % koko hyvinvointialueen asukasmäärästä.

Jatkosuunnitelma

Palvelu on suunniteltu aloitettavaksi 1.8.2023 lakimuutoksen mukaisesti. Ennen toiminnan käynnistymistä on tarve saattaa voimaan myös päivitetty sosiaalisen luoton myöntämisen perusteet -asiakirja.

Asiakkaita palvellaan käyntiajoilla, puhelimitse sekä etäyhteyksin. Pääsääntöisesti työskentely tapahtuu Jyväskylän toimipisteessä, mutta asiakkaiden tarpeiden mukaan järjestetään vastaanottoja myös muissa Keski-Suomen hyvinvointialueen toimipisteissä, kuten talousneuvoloissa ja kuntien

---

Aluehallitus

---

toimipisteissä.

Sosiaalisen luototuksen palveluun kuuluu talousneuvonta, jota tarjotaan asiakkaalle tarpeen mukaan ennen ja jälkeen luoton myöntämisen. Mikäli sosiaalisesta luotosta tehdään kielteinen päätös, asiakkaalle annetaan hänen tilanteeseensa sopivat ohjeet ja ohjaus jatkoa varten, esimerkiksi ohjataan talous- ja velkaneuvonnan asiakkuuteen.

Keski-Suomen hyvinvointialueella sosiaalista luototusta myöntää yksi talousneuvoja (1htv). Henkilöstöressurssin lisätarve arvioidaan palvelun käynnistyttyä.

Toimivalta asiassa

Hallintosääntö § 17

Strategiajohtajan ehdotus

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

1. käy valmistelevan keskustelun sosiaalisen luoton kokonaisuudesta.
2. esittää aluehallitukselle sosiaalisen luoton myöntämisen perusteiden hyväksymistä liitteen mukaisesti.
3. merkitsee tiedokseen, että sosiaalisen luoton myöntäminen edellyttää sosiaalisen luoton rahaston perustamista. Rahaston perustaminen edellyttää rahaston sääntöjen sekä alkupääoman hyväksymistä. Asia käsitellään aluevaltuustossa valtioneuvoston päätöksen vahvistuttua.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Asiaa oli esittelemässä palvelupäällikkö Laura Vanttinen ja Minna Sellman.

Lasten nuorten ja perheiden lautakunta 7.6.2023 § 48

Selostus asiasta

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnasta tullut asia jatkokäsittelyyn Lasten, nuorten ja perheiden lautakuntaan.

Strategiajohtajan ehdotus

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta:

1. merkitsee tiedoksi Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnan käsittelyn.
  2. käy valmistelevan keskustelun sosiaalisen luoton kokonaisuudesta.
  3. esittää aluehallitukselle sosiaalisen luoton myöntämisen perusteiden hyväksymistä liitteen mukaisesti.
-

Aluehallitus

---

4. merkitsee tiedokseen, että sosiaalisen luoton myöntäminen edellyttää sosiaalisen luoton rahaston perustamista. Rahaston perustaminen edellyttää rahaston sääntöjen sekä alkupääoman hyväksymistä. Asia käsitellään aluevaltuustossa valtionavustuspäätöksen vahvistuttua.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Asiaa kokouksessa esitteli Raija Kojo.

Asian käsittelyn jälkeen suoritettiin esittelijän vaihdos ja Anu Pihl jatkoi kokouksen esittelijänä tästä eteenpäin. Simo Reipas poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 17:02.

Asian käsittelyn jälkeen kokouksessa pidettiin tauko klo 17:02-17:12.

Aluehallitus 20.6.2023 § 212

Hyvinvointialue- johtajan ehdotus

Aluehallitus

- 1) merkitsee tiedoksi työkäisten ja ikääntyneiden, sekä lasten, nuorten ja perheiden lautakuntien käsittelyt tiedoksi,
- 2) hyväksyy sosiaalisen luoton myöntämisen perusteet liitteen mukaisesti ja
- 3) merkitsee tiedoksi, että sosiaalisen luoton myöntäminen edellyttää sosiaalisen luoton rahaston perustamista. Rahaston perustaminen edellyttää rahaston sääntöjen sekä alkupääoman hyväksymistä. Asia käsitellään aluevaltuustossa valtionavustuspäätöksen vahvistuttua.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet Liite: Sosiaalisen luoton myöntämisperusteet

Sosiaalisen luoton myöntämisperusteet

Sisällys

Sosiaalisen luoton myöntämisperusteet.....	3
Sosiaalisen luoton myöntäminen.....	3
Sosiaalista luottoa voidaan myöntää seuraaviin tarkoituksiin	4
Sosiaalista luottoa ei myönnetä.....	4
Taloudellinen neuvonta ja ohjaus	5
Hakijan maksukyvyyn arviointi.....	5
Luoton määrä ja korko	6
Sosiaalisen luoton takaisinmaksu.....	7
Vapaakuukaudet ja maksuvapautukset	7
Saatavien perintä ja luoton irtisanominen	8
Muutoksenhaku.....	8

Sosiaalisen luoton myöntämisperusteet

Sosiaalinen luototus on sosiaalihuoltoon kuuluvaa luotonantoa, jolla pyritään ehkäisemään taloudellista syrjäytymistä ja ylivelkaantumista sekä edistämään itsenäistä suoriutumista. Luototuksessa sovelletaan sosiaalihuoltolakia (1301/2014), sosiaalisesta luototuksesta annettua lakia (1133/2002) sekä lakia sosiaalisesta luototuksesta annetun lain muuttamisesta (956/2022). Hyvinvointialue määrittelee sosiaalisen luoton myöntämisen perusteet lainsäädännön asettamat edellytykset huomioiden.

Sosiaalinen luototus on sosiaalipalvelu, jonka asiakkuus alkaa hakijan hakiessa sosiaalista luottoa tai kun hakijan asiaa aletaan sosiaalisen luototuksen myöntämiseksi käsitellä. Sosiaalisen luoton asiakkaan tulee tarvittaessa päästä tapaamaan sosiaalihuollon ammattihenkilöä ja asiakkaalle tulee asiakkuuden edetessä laatia palvelutarpeen arviointi tarvittavassa laajuudessa, ellei arvioinnin tekeminen ole ilmeisen tarpeetonta.

Sosiaalista luottoa myönnetään Keski-Suomen hyvinvointialueen sosiaalisen luototuksen rahaston varojen puitteissa. Ennen sosiaalisen luoton myöntämistä on luoton saajalle annettava tiedot hyvinvointialueen määrittelemistä sosiaalisen luoton myöntämisen perusteista kirjallisena.

Sosiaalisen luoton myöntäminen

Sosiaalinen luotto voidaan myöntää perustellusta syystä pienituloisille ja vähävaraisille henkilöille, joilla ei ole mahdollisuutta saada kohtuuehtoista luottoa esim. vakuuksien puuttumisen tai luottohäiriömerkinnän vuoksi. Sosiaalisen luoton myöntäminen edellyttää lisäksi hakijalta maksuvaraa maksaa luotto takaisin lähinnä pysyväisluonteisen tulolähteen, esimerkiksi työtulon tai eläkkeen perusteella.

Ennen sosiaalisen luoton saannin edellytysten arviointia tarkistetaan hakijan mahdollisuus saada toimeentulotukea (perus-, täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki). Sosiaalisen luoton hakeminen tai saaminen ei rajoita perustoimeentulotuen, täydentävän toimeentulotuen eikä ehkäisevän toimeentulotuen saamista. Sosiaalisen luoton myöntäminen edellyttää, että lainan saaja kykenee pysyväisluonteisista tuloistaan maksamaan lainan kuukausittaiset lyhennykset ja korot.

Maksukykyä arvioitaessa nettotuloista vähennetään asumiskustannuksista, välttämättömistä vakuutuksista, päivähoidosta, elatusvelvollisuudesta, terveydenhuollosta, työstä aiheutuvat menot ja velkojen hoidosta aiheutuvat kulut, muut erityismenot sekä välttämättömät elinkustannukset. Välttämättömänä elinkustannuksena käytetään pääsääntöisesti velkajärjestelynormistoa, jonka oikeusministeriö päättää vuosittain antamallaan asetuksella. Luotonhakijan omaa

taloudenhoitoa voidaan selvittää ja arvioida myös toimeentulotukinormistoa käyttäen.

Sosiaalisen luoton yhtenä tavoitteena on edistää pienituloisen ja vähävaraisen henkilön itsenäistä suoriutumista. Tavoitteeseen pääseminen edellyttää luotonsaajan talouden hallintaan saattamista ja taloudellisen vakauden lisäämistä pidemmällä aikavälillä. Näiden seikkojen vuoksi sallitaan myös vähävaraisen varallisuuden lisääntyminen sosiaalisen luoton avulla eikä vähäinen varallisuus muodostu sosiaalisen luoton myöntämisen esteeksi.

Sosiaalista luottoa voidaan myöntää seuraaviin tarkoituksiin

Sosiaalista luottoa voidaan myöntää erilaisiin tarkoituksiin, jotka ehkäisevät taloudellista syrjäytymistä ja ylivelkaantumista sekä edistävät henkilön ja perheen itsenäistä suoriutumista. Perusteltuja syitä luoton myöntämiseen voivat olla esimerkiksi talouden hallintaan saattaminen, velkakierteen katkaiseminen, kodin hankinnat, kuntoutumisen tai työllistymisen edistäminen, asumisen turvaaminen, sosiaalisen kriisin ylittäminen tai muu hakijan itsenäiseen selviytymiseen vaikuttava asia kuten vakuuksien puuttuminen tai maksuhäiriömerkintä.

Sosiaalista luottoa voidaan esimerkiksi käyttää investointiluonteisesti tärkeisiin ja välttämättömiin hankintoihin. Sosiaalista luottoa voidaan myöntää myös sakkoihin ja rikosperusteisiin korvauksiin, jos luotto edistää hakijan kuntoutumista ja liittyy osana hakijan kanssa sovittuun palvelu-, hoito-, kuntoutus- tai muuhun vastaavaan suunnitelmaan.

Keski-Suomen hyvinvointialue kohdentaa sosiaalista luottoa erityisesti velkojen järjestelyyn sekä asumisen turvaamiseen. Velkojen järjestelyssä hakijan velkojen kokonaissumman tulee jäädä alle sosiaalisen luoton enimmäissumman.

Sosiaalista luottoa ei myönnetä

Hyvinvointialueen asukkailla ei ole subjektiivista oikeutta sosiaaliseen luottoon. Sosiaalinen luotto voidaan hylätä myös käyttämällä toimeentulotukinormistoa maksuvaralaskelmassa.

Sosiaalisen luoton myöntämisen yleinen este on maksuvaran puuttuminen, mutta tämän ohella esteenä voi olla esimerkiksi se, että

- maksuvaran suuruus antaa hakijalle mahdollisuuden saada kohtuuehtoinen luotto normaaleilta luottomarkkinoilta tai hakija voi kohtuullisessa ajassa säästää tarvitsemansa luoton määrän

- on perusteltua syytä olettaa, että maksuvarastaan huolimatta hakija ei tulisi suoriutumaan luoton takaisinmaksusta

- luottoa myönnettäisiin velkojen järjestelytarkoitukseen ja hakijalle jäisi sosiaalisen luoton myöntämisestä huolimatta järjestelemättömiä velkoja tai luottoja
- velkakierre ja ylivelkaantuminen on päässyt pitkittymään ja vaikeutumaan niin, että hakijalle voisi olla tarkoituksenmukaisempaa selvittää mahdollisuus saada esimerkiksi yksityishenkilön velkajärjestelyä
- yksityishenkilön velkajärjestelyssä oleva hakija velkaantuisi lisää ilman velkojien suostumusta
- sosiaalinen luotto evätään, koska päätöksentekohetkellä sosiaalisella luototuksella ei ole käytettävissä varoja
- puutteellinen hakemus (esim. liitteet puuttuvat)

Taloudellinen neuvonta ja ohjaus

Taloudellista neuvontaa ja ohjausta järjestetään kaikille sosiaalisen luoton hakijoille osana lainan myöntämiseen liittyvää keskustelua taloudellisen toimintakyvyn edistämiseksi. Tavoitteena on vaikuttaa hakijan taloudellisten tietojen ja taitojen parantumiseen ja kulutustottumusten muuttamiseen sekä antaa tietoa ja keskustella myös muista vaihtoehdoista ja keinoista, joita hakijalla on käytettävissään.

Luotonhakijalla ja luotonsaajalla on pyynnöstä oikeus henkilökohtaiseen keskusteluun sosiaalisen luoton myöntäjää edustavan viranhaltijan kanssa ilman aiheetonta viivytystä. Lisäksi sosiaalisen luoton saaneella on mahdollisuus taloudelliseen neuvontaan ja ohjaukseen sitä tarvitessaan koko luoton takaisinmaksuajan.

Sosiaalisen luoton myöntäminen perustuu asiakaskohtaiseen harkintaan, jolloin arvioidaan hakijan kanssa yhdessä hänen olosuhteitaan ja kykyään suorittaa luoton takaisinmaksusta. Sosiaalisen luoton myöntämistä harkittaessa hakijan koko perheen taloudellinen tilanne sekä taloudelliseen asemaan vaikuttavat muut tekijät otetaan huomioon arvioitaessa hakijan kyky rahoittaa tuloillaan tai varoillaan sosiaalinen luotto hakijan hakemuksessa perusteltuun käyttötarkoitukseen.

Hakijan maksukyvyyn arviointi

Hakijan tuloina otetaan huomioon kaikki hakijan käytössä olevat tulot. Hakijan varoja arvioitaessa voidaan käyttää perusteena toimeentulotuesta annetun lain 12 §:n säännöstä, jonka mukaan hakijan varoina otetaan huomioon hänen käytettävissään olevat helposti realisoitavissa oleva varallisuus nettomääräisenä. Hakijan ansaintamahdollisuuksia arvioitaessa tarkastellaan hänen ikäänsä, työkykyään, elatusvelvollisuuttaan ja muita olosuhteita, jotka vaikuttavat hakijan tuloihin. Jos hakijan tuloissa on tapahtumassa hakemushetken jälkeen muutoksia,

ne otetaan maksukykyä arvioitaessa huomioon. Vaikka sosiaalinen luotto myönnetään yhdelle henkilölle, elatuksen varassa olevat perheenjäsenet voidaan ottaa huomioon, koska takaisinmaksukyvyyn arvioinnissa myös elatuksen varassa olevilla perheenjäsenillä voi olla tosiasiallisesti merkitystä.

Velalliselle tehtävässä maksuvaralaskelmassa huomioidaan toimeentulotukilain kanssa yhdenmukaisesti asumisesta ja työstä aiheutuvat menot sekä päivähoidosta, elatusvelvollisuudesta ja terveydenhuollosta aiheutuvat kulut. Lisäksi muihin välttämättömiin elinkustannuksiin varataan rahaa velkajärjestelylain tai toimeentulotukilain mukainen määrä. Lisäksi toimeentulotukilaista poiketen sosiaalisessa luototuksessa otetaan huomioon lainoista, veloista ja ulosotosta aiheutuvat menot täysimääräisinä sekä henkilön ja perheen erityisistä tarpeista tai olosuhteista johtuvat toimeentulon turvaamiseksi tai itsenäisen suoriutumisen edistämiseksi tarpeellisiksi harkitut menot.

Velkaantuneen hakijan tilannetta arvioitaessa selvitetään velkatilanne perusteellisesti hakijalle edullisimman ja tarkoituksenmukaisimman järjestelyn löytämiseksi. Hakijan tulee toimittaa selvitys kaikista veloistaan. Velkoja koskevasta selvityksestä tulee käydä ilmi kunkin velan velkoja, velan peruste sekä velkamäärä. Kun sosiaalisen luoton hakemus koskee velkojen järjestelyä, hakijan maksuvara arvioidaan sen jälkeen, kun velkojen hoitaminen sosiaalisella luotolla on kohtuullistettu. Mikäli on perusteltua syytä olettaa, että sosiaalisen luoton saatuaan henkilö tai perhe saattaa velkaantua lisää yli maksukykynsä, hakijalle kerrotaan vapaaehtoisen luottokiellon ja velallisen tunnustaman maksuhäiriön (TK) mahdollisuuksista ja vaikutuksista taloudenhallintaan. Hakija ohjataan niissä tilanteissa, joissa hakijalle ei synny maksuvaraa eikä sosiaalista luottoa voida hänelle myöntää, hakemaan sovitteluratkaisua velkojien kanssa tai yksityishenkilön velkajärjestelyä.

Luoton määrä ja korko

Sosiaalinen luotto on pankkilainaan verrattavissa oleva luotto takaisinmaksuehtoinen. Luoton vähimmäismäärä on 300 euroa ja enimmäismäärä 10 000 euroa. Lainan takaisinmaksuaika on enintään viisi vuotta ja pienin kuukausierä on 20 euroa. Hyvinvointialue perii myöntämistään luotoista Suomen Pankin julkaisemaa Euroopan keskuspankin hyväksymän korkolain (633/1982) 12 § mukaista viitekorkoa. Korko tarkistetaan puolivuositain 1.1 sekä 1.7. Korko peritään kuukausierien yhteydessä laskettuna eräpäivänä jäljellä olevan lainapääoman mukaan. Sosiaalisesta luotosta ei peritä muita kuluja. Luotto maksetaan velkojen järjestelyyn liittyvässä luototuksessa suoraan velkojille ja hankintoihin liittyvässä luototuksessa ostositoumuksena tai kuittia vastaan asiakkaan tilille.

Sosiaalisen luoton takaisinmaksu

Sosiaalisen luoton myöntämisestä tehdään kirjallinen päätös sekä kirjallinen sopimus, jossa määritellään luoton käyttötarkoitus, määrä, korko sekä takaisinmaksuerien suuruus ja eräpäivät sekä muut takaisinmaksuehdot. Luoton takaisinmaksu hoidetaan kuukausittaisella laskutuksella luottosopimuksen mukaisesti. Luotonsaajalla on oikeus maksaa luotto takaisin ennen sen erääntymistä ilman lisäkustannuksia.

Takaisinmaksuehtoja voidaan muuttaa sopimusaikana, jos luototettavan taloudellisessa tilanteessa tapahtuu muutoksia sairaudesta, työttömyydestä tai muusta siihen verrattavasta seikasta johtuen. Takaisinmaksuongelmien ilmetessä erilaiset maksujärjestelyt sekä taloudellinen ohjaus ja neuvonta ovat ensisijaisia keinoja luotonsaajan takaisinmaksukyvyn edistämiseksi. Luotonsaajalle voidaan harkinnalla myöntää vapaakuukausia luoton lyhennyksestä tai viime sijassa myöntää maksuvapautuksia.

Luoton takaisinmaksun laiminlyönti tai muu sopimusrikkomus voi johtaa luoton irtisanomiseen ja perimistöimiin.

Vapaakuukaudet ja maksuvapautukset

Vapaakuukausi tarkoittaa sitä, että sosiaalisen luoton pääoman takaisinmaksu keskeytetään määräajaksi ja luoton maksuaika pitenee luoton maksamisesta vapaaksi myönnettyä kuukautta vastaavalla ajalla eteenpäin. Viitekorko laskutetaan myös vapaakuukauden ajalta. Vapaakuukausi voidaan myöntää takaisinmaksukyvyn tilapäisesti heikennyttyä erityisestä syystä, jos vapaakuukauden myöntämisen arvioidaan pitkällä aikavälillä edistävän luotonsaajan maksukyvyn säilyttämistä ja itsenäistä suoriutumista. Tällaisia erityisiä syitä voivat olla esimerkiksi asumis- tai muiden elinkustannusten yllättävä kohoaminen, sairastuminen (hakijan tai perheenjäsen), muutto, kuolemantapaukset, äkillinen ja yllättävä maksukyvyn muutos kuten esim. lomautus työstä pidemmäksi aikaa tai palkkatyön loppuminen.

Vapaakuukausia myönnetään yksilökohtaisen harkinnan mukaan. Vapaakuukautta tulee hakea hakemuksella ja vapaakuukauden myöntämisestä tai hylkäämisestä tehdään aina valituskelpoinen viranhaltijapäätös.

Maksuvapautus tarkoittaa luoton tai sen osan ja sille kertyneiden korkojen takaisinperinnästä luopumista. Maksuvapautus on tarkoitettu viimesijaiseksi menettelyksi ja pääsääntöisesti sosiaalinen luotto on maksettava aina takaisin.

Maksuvapautus voidaan myöntää osittaisena, jos luotonsaajan taloudellinen tilanne on heikentynyt luotonsaajan tai hänen elatuksensa varassa olevan perheenjäsenensä pitkään jatkuneen työttömyyden, sairauden tai muun

vastaavan luotonsaajasta riippumattoman syyn vuoksi siten, että lainan perimistä kokonaan olisi pidettävä kohtuuttomana.

Maksuvapautus voidaan myöntää kokonaan, jos luotonsaajan maksukyky on pysyvästi heikentynyt työkyvyn pysyvän alentumisen vuoksi ja perintää on lainansaajan taloudellinen tilanne ja muut olosuhteet huomioon ottaen pidettävä ilmeisen kohtuuttomana. Lisäksi edellytetään, että perintää ei luotonsaajan taloudellinen tilanne huomioon ottaen ole enää tarkoituksenmukaista jatkaa tai perinnän jatkamisesta aiheutuisi perimättä olevaan määrään nähden kohtuuttomat kustannukset.

Maksuvapautusta tulee hakea hakemuksella ja sen myöntämisestä tai hylkäämisestä tehdään aina valituskelpoinen viranhaltijapäätös. Maksuvapautuksen myöntämisen edellytyksenä on, että taloudellisen neuvonnan ja ohjauksen, erilaisten maksujärjestelyjen ja vapaakuukausien myöntämisen voidaan arvioida olevan riittämättömiä.

Saatavien perintä ja luoton irtisanominen

Lakia saatavien perinnästä (513/1999) sovelletaan erääntyneen saatavan perintään. Perinnällä tarkoitetaan laissa toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on saada velallinen vapaaehtoisesti suorittamaan erääntynyt velkojen saatava. Hyvinvointialue noudattaa sosiaalisen luoton perinnässä kuluttaja-asiamiehen määrittelemää hyvää perintätapaa. Keski-Suomen hyvinvointialueen perintäasioita hoitaa Suomen Kuntaperintä Oy.

Luoton takaisinmaksun laiminlyönti tai muu sopimusrikkomus voi johtaa luoton irtisanomiseen ja perintään. Irtisanomisen edellytyksenä on se, että laiminlyöty takaisinmaksuerä on viivästynyt vähintään kuukauden ja on edelleen suorittamatta ja viivästynyt määrä jäljellä olevan luoton määrästä on vähintään 10 prosenttia tai, jos siihen sisältyy useampi kuin yksi maksuerä, vähintään viisi prosenttia luoton jäljellä olevasta määrästä.

Muutoksenhaku

Sosiaalisesta luotosta laadittuun sopimukseen liittyvät erimielisyydet ovat hallinto-oikeuden ratkaistavia ja käsitellään hallintoriita-asioina hallinto-oikeudessa.

Sosiaalista luottoa koskevaan viranhaltijan tekemään päätökseen tyytymätön luotonhakija voi vaatia oikaisua hyvinvointialueelta sosiaalihuoltolain 50§ mukaisesti. Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tähän hyvinvointialueen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallintotuomioistuimeen

30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista sosiaalihuoltolain 51§ mukaisesti. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein oikeus myöntää valitusluvan.

Sosiaalisen luototuksen asiakkaalla on oikeus tehdä myös muistutus kohtelustaan sosiaalihuollon toimintayksikön vastuuhenkilölle tai sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle. Sosiaalisen luototuksen asiakkaan oikeuksien turvaaminen ja niistä tiedottaminen kuuluu sosiaaliamiehen tehtäviin.

Aluehallitus

---

§ 213

Hyvinvointialueen lainanottovaltuus vuodelle 2024

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/1963/02.02.00/2023

Aluehallitus 20.6.2023 § 213

Valmistelija(t) Aija Suntioinen, p. 040 185 9985

Selostus asiasta Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 15 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto päättää vuosittain valtiovarainministeriön esityksestä hyvinvointialueen tilikausittaisen valtuuden määrästä pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Hyvinvointialue saa ottaa lainaa päätöksen mukaisen määrän lain 16 §:ssä tarkoitetun investointisuunnitelman mukaisten investointien rahoittamiseksi.

Valtioneuvosto on päättänyt hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän lainanottovaltuuksista vuodelle 2024 yleisistunnossaan 1.6.2023.

Päätöksen mukaan Keski-Suomen hyvinvointialueen lainanottovaltuus vuodelle 2024 on 0 euroa. Valtioneuvoston päätös liitteineen on asialistan liitteenä. Päätöksen liitteenä olevassa muistiossa on kuvattu tarkemmin lainanottovaltuuden määräytymisen perusteet.

Hyvinvointialue laatii vuosittain pidemmän aikavälin investointisuunnitelman, jossa kuvataan tulevat investoinnit sekä niiden rahoitus. Investointeja voidaan rahoittaa lainanottovaltuuden mukaisen pitkäaikaisen lainan lisäksi esimerkiksi tulorahoituksella ja kertyneillä rahavaroilla.

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus Aluehallitus merkitsee tiedoksi valtioneuvoston päätöksen vuoden 2024 lainanottovaltuudesta ja päättää, että päätökseen ei haeta muutosta.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet Liite: Päätös lainanottovaltuuksista 2024_1-6-2023

HYVINVOINTIALUEIDEN JA HUS-YHTYMÄN LAINANOTTOVALTUUDET VUODELLE
2024

Valtioneuvosto on tänään yleisistunnsa päätännyt hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 15 §:n 1 momentin nojalla:

Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän lainanottovaltuudet laskentaperusteineen ovat:

	Vuosikate TA2023 euroa	Vuosikate TA2023 oikaistu euroa	Enimmäis- lainamäärä euroa	Ennakoitu lainakanta 1.1.2024 euroa	Lainanotto- valtuus 2024 euroa
Etelä-Karjalan hva	-24 838 907	-16 642 095	-166 420 945	146 398 000	0
Etelä-Pohjanmaan hva	-10 081 900	12 706 326	127 063 263	187 624 387	0
Etelä-Savo hva	-14 290 000	-70 514 408	-705 144 081	257 107 647	0
HUS-yhtymä	119 832 620	102 995 394	1 029 953 944	2 134 166 935	0
Itä-Uudenmaan hva	-26 505 592	-17 456 272	-174 562 717	30 374 065	0
Kainuun hva	-15 787 069	-21 181 329	-211 813 292	158 212 103	0
Kanta-Hämeen hva	-15 276 000	9 567 206	95 672 064	502 818 887	0
Keski-Pohjanmaan hva	8 949	7 549 871	75 498 715	122 883 892	0
Keski-Suomen hva	-4 000 345	41 416 389	414 163 890	482 634 306	0
Keski-Uudenmaan hva	-63 699 334	-35 596 663	-355 966 627	140 567 000	0
Kymenlaakson hva	-85 552 271	-49 502 017	-495 020 168	291 059 816	0
Lapin hva	-19 658 500	1 096 567	10 965 666	275 579 240	0
Länsi-Uudenmaan hva	-65 839 759	-76 175 823	-761 758 230	286 563 516	0
Pirkanmaan hva	-19 414 255	33 959 666	339 596 664	659 075 783	0
Pohjanmaan hva	-7 769 969	7 898 981	78 989 813	245 575 114	0
Pohjois-Karjalan hva	2 166 084	39 480 314	394 803 145	255 799 069	139 004 076
Pohjois-Pohjanmaan hva	-18 441 005	1 943 087	19 430 874	1 069 449 927	0
Pohjois-Savon hva	40 754 605	49 270 927	492 709 273	648 402 398	0
Päijät-Hämeen hva	9 192 540	24 885 648	248 856 483	331 229 879	0
Satakunnan hva	-45 284 248	-23 998 772	-239 987 717	255 735 550	0
Vantaan ja Keravan hva	-61 818 814	-28 336 906	-283 369 058	233 534 361	0
Varsinais-Suomen hva	-50 381 300	-18 318 026	-183 180 256	777 010 143	0

Kuntaministeri

Sirpa Paatero

Finanssineuvos

Ville Salonen

Liitteet

Muistio lainanottovaltuuksien määräytymisestä
Valitusosoitus

Aluehallitus

---

§ 214 Vammaisten henkilöiden asumisen tuen palveluiden järjestäminen Keski-Suomen hyvinvointialueella

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/1622/00.02.03/2023**Aiempi käsittely:**

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 31.5.2023 § 33

Valmistelija(t) Elina Hienola p. 050 331 2737, Suvi Hirvimäki p. 040 194 5882**Selostus asiasta****Lainsäädäntö**

Hyvinvointialue on velvollinen järjestämään vammaisille henkilöille (asiakas) asumisen tuen palveluja. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan asumisen palveluita järjestetään vammaisille asiakkaille kahden eri lain perusteella, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (Laki kehitysvammaisten erityishuollosta 519/1977) sekä vammaispalvelulain (Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 380/1987) perusteella. Vammaispalvelulainsäädäntö muuttuu 1.10.2023 alkaen, jolloin asumisen tukea järjestetään kaikille asiakkaille Vammaispalvelulain (14.4.2023/675) 18 §:n perusteella. Lyhytaikaista huolenpitoa (esimerkiksi omaishoidon vapaat) järjestetään 1.10.2023 alkaen vammaispalvelulain 24 § perusteella. Lyhytaikaisella huolenpidolla tarkoitetaan tässä yhteydessä muutaman tunnin, päivän tai viikon mittaisia asumisjaksoja kodin ulkopuolella.

Asiakkaan yksilöllinen palvelun tarve

Asiakkaat tarvitsevat asumiseensa erilaisia tuen ja ohjauksen palveluita, joilla turvataan oikeus yksilölliseen ja itsenäiseen elämään. Tuen tarve voi olla määrällisesti vähäistä mutta säännöllistä (tuettu asuminen), määrällisesti runsaampaa mutta silti osavuorokautista (yhteisöllinen asuminen) tai määrällisesti runsasta ja ympärivuorokautista (ympärivuorokautinen palveluasuminen). Tuen tarve voi olla myös tilapäistä. Asiakkaat tarvitsevat tukea, ohjausta tai avustamista esimerkiksi arjen toimissaan, raha-asioiden hoitamisessa, kodin puhtaanapidossa, henkilökohtaisessa hygieniassa, lääkehoidossa ja terveyden ylläpidossa sekä asioimisessa kodin ulkopuolella. Joidenkin asiakkaiden kohdalla palvelussa on tuen ja ohjauksen lisäksi myös hoidon ja hoivan elementtejä. Asiakkaiden tuen tarve vaihtelee yksilöllisesti. Asiakkaiden tarvitsema tuki on pääsääntöisesti pitkäaikaista, mutta tuen tarve voi vaihdella elämäntilanteen muuttuessa.

Hankinnan kohde

Hankintamenettelyllä Keski-Suomen hyvinvointialue hankkii 18 vuotta täyttäneille vammaisapalveluiden asiakkaille pitkäaikaisen ja tilapäisen asumisen tuen palveluja yksityisiltä palveluntuottajilta hankintalain edellyttämällä tavalla. Alle 18-vuotiaiden lapsen asumisen tuen asiakasryhmään kuuluu omaishoidon tuen lakisääteisten vapaavuorokausien ja muun lyhytaikaisen huolenpidon asiakkaiden lisäksi alle 18-vuotiaiden pitkäaikaisen asumisen asiakkaat (ympäri vuorokautinen palveluasuminen).

Nykytilanne

Tähän saakka Keski-Suomen hyvinvointialue on järjestänyt asumisen tuen palvelut omana toimintana, ostanut palveluja yksityisiltä toimijoilta ja yhteisöiltä joko erilaisilla puitesopimuksilla tai erillisillä asiakaskohtaisilla ostopalvelusopimuksilla. 1.4.2023 alkaen palvelua on koko Keski-Suomen hyvinvointialueella järjestetty myös palvelusetelillä. Kunnista hyvinvointialueelle siirtyneet puitesopimukset ovat vaihtelevia sopimusehdoiltaan ja palvelukuvauksiltaan. Kilpailuttamisella saadaan yhtenäiset puitesopimukset ja laatuksiteerit palvelusetelitoiminnan rinnalle koko hyvinvointialueelle.

Vammaisten henkilöiden asumisen tuen palveluita hankitaan noin 25 milj. eurolla vuositasolla. Hankintalain 25 §:n mukaisesti hankinnat tulee kilpailuttaa, kun kansallinen kynnyssarvo ylittyy. Sosiaali- ja terveyspalveluja koskevissa hankinnoissa kansallinen kynnyssarvo on 400 000 euroa.

Ostopalveluihin ohjaus

Hankinnan kohteena olevan asumispalvelun piirissä nykyisin olevia asiakkaita ei siirretä kilpailutuksen perusteella toiseen asumisyksikköön vastoin heidän tahtoaan. Uuden hankinnan myötä uudet asiakkaat ohjautuvat uusien puitesopimuksien piiriin.

Palveluohjaus ostopalveluna myönnettävän säännöllisen asumisen palvelun piiriin tapahtuu ainoastaan vammaisapalveluiden sosiaalityöntekijän tai palveluohjaajan kautta ja asumispalvelun myöntäminen perustuu asiakkaalle laadittuun asiakassuunnitelmaan ja viranhaltijapäätökseen. Omaishoidon vapaat myönnetään koti- ja asumispalveluiden omais- ja perhehoidon yksiköstä.

Palvelukuvauksessa asumisen tuen palveluille asetetaan vähimmäisvaatimukset. Palvelukuvauksella määritellään, millainen palvelun tulee olla ja mitä ostettavalta palvelulta edellytetään määrällisesti ja laadullisesti. Valittavien palveluntuottajien on hyväksyttävä vaatimukset ja sitouduttava täyttämään ne koko sopimuskauden ajan.

Aluehallitus

Palvelukuvauksia työstetään edelleen. Hankinnan valmisteluun liittyen pidetään tuottajatapaamisia alkukesällä 2023. Kilpailutus on tarkoitus toteuttaa syksyn 2023 aikana.

Asian aiemmat vaiheet ja toimielinkäsittely

Vammaisten henkilöiden asumisen tuen palveluiden kilpailutusta on valmisteltu hyvinvointialueella virkamiestyönä huhtikuusta 2023 alkaen. Asia on menossa vammaisneuvoston kokoukseen 24.5.2023 esittelyyn.

Strategiajohtajan ehdotus

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta:

1. käsittelee kokouksessaan vammaisten asumisen tuen palveluiden kilpailutusta ja käy valmistelevan keskustelun asiasta
2. esittää aluehallitukselle vammaisten henkilöiden asumisen tuen palveluiden kilpailutuksen käynnistämistä

Asian kokouskäsittely:

Ennen asian käsittelyä ja päätöksentekoa puheenjohtaja Maarit Heikkinen ilmoitti intressijääviytensä ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi. Asian käsittelyn ajan puheenjohtajana toimi Riitta Pirttiniemi.

Päätös

1. käsittelyn ja valmistelevan keskustelun myötä lautakunta evästi jatkokäsittelyä:

Kilpailutuksen yhteydessä tärkeä ottaa huomioon, että strategisena tavoitteena tulee olla riittävä julkinen palvelutuotanto, jolla voidaan varmistaa ja turvata asiakkaiden saama palvelu erilaisissa häiriö- ja poikkeusoloissa. Lautakunta painottaa kilpailutuksessa laatutekijöitä.

2. päätösehdotus hyväksyttiin.

Asiaa oli esittelemässä palvelupäällikkö Elina Hienola.

Päätöksenteon jälkeen Maarit Heikkinen palasi kokoukseen ja toimi puheenjohtajana tästä eteenpäin.

Aluehallitus 20.6.2023 § 214

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus

Aluehallitus

- 1) merkitsee tiedoksi työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnan evästyksset ja
-

Aluehallitus

---

2) päättää käynnistää vammaisten henkilöiden asumisen tuen palveluiden kilpailutuksen niin että työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnan evästyksotetaan huomioon.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kokoustauko pidettiin asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen klo 15.28-15.40.

Janne Luoma-aho poistui tauon aikana.

Aluehallitus

---

§ 216 Päiväkeskus päihdetyön erityisenä palveluna 1.7.2023 alkaen

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/1614/30.05.15.00/2023**Aiempi käsittely:**

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 31.5.2023 § 36

Valmistelija(t) Päivi Junnilainen, p. 040 533 5729**Selostus asiasta Lainsäädäntö**

Sosiaalihuoltolakia (2014/1301) muutettiin vuoden 2023 alussa. Osana muutoksia Sosiaalihuoltolakiin lisättiin 24 b § (2022/1280) koskien päiväkeskusta päihdetyön erityisenä palveluna. Sen mukaisesti hyvinvointialueen on järjestettävä päihteitä ongelmallisesti käyttäville henkilöille päiväkeskuspalvelua, jossa perustarpeisiin vastaamisen lisäksi tarjotaan sosiaaliohjausta. Palvelua tulee järjestää myös päihtyneille ja siinä on oikeus asioida nimettömänä. Lisätty 24 b § tulee voimaan 1.7.2023.

Järjestäminen

Päiväkeskustoimintaa voidaan järjestää omana toimintana, yhteistyössä paikallisten järjestöjen ja yhdistysten kanssa tai ostopalveluna. Laissa ei määritellä kuinka monella paikkakunnalla tai missä laajuudessa toimintaa on hyvinvointialueella järjestettävä. Sitä on järjestettävä tarpeenmukaisessa laajuudessa ja yhtenä toiminnan kohderyhmänä on asunnottomat. Päiväkeskustoiminnassa asiakkaille tarjotaan mahdollisuus ruokailla, peseytyä ja pestä pyykkiä.

Nykytila

Keski-Suomen hyvinvointialueella lain edellyttämää päiväkeskustoimintaa järjestetään tällä hetkellä Kivijärven Kotikiven toimipisteessä ja Palvelukeskus Hankassa Jyväskylässä. Viitasaaren Kuntoutumiskeskus Miekussa ja Äänekosken Päivätoiminta Dynamossa toiminta täyttää muutoin lain edellytykset, mutta näissä yksiköissä päihtyneenä asiointi ei ole mahdollista.

Päiväkeskustoiminnan aloittamiseen vuonna 2023 ei ole Keski-Suomen hyvinvointialueella varattu erillistä henkilöstöresurssia tai määrärahaa.

Aluehallitus

Lakimuutokseen on kuitenkin valmius vastata joiltakin osin omana toimintana Erityisryhmien kotiin vietävien ja asumispalveluiden palveluyksikön toimintaa uudelleen järjestelemällä. Uudelleen järjestelyssä hyödynnetään olemassa olevia tiloja ja henkilöstön liikkuvuutta. Oman toiminnan organisoinnin lisäksi tehdään yhteistyötä paikallisten järjestöjen ja yhdistysten kanssa. Näin päiväkeskustoimintaa saadaan järjestettyä tarpeen mukaisesti vuoden 2023 aikana niille välttämättömiksi katsotuille paikkakunnille, joissa toimintaa ei tällä hetkellä ole.

Toimivalta asiassa

Hallintosäätö § 18

Strategiajohtajan ehdotus

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta merkitsee tiedoksi päiväkeskustoiminnan järjestämisen tilannekatsauksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Asiaa oli esittelemässä vastuualuejohtaja Tuija Koivisto ja palvelujohtaja Päivi Junnilainen.

Päätöksenteon jälkeen Tony Melville poistui kokouksesta klo 16:02.

Aluehallitus 20.6.2023 § 216

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus

Aluehallitus merkitsee tiedoksi päiväkeskustoiminnan järjestämisen tilannekatsauksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus

---

§ 217 **Ylimääräistä muutoksenhakua koskeva hakemus korkeimmalle hallinto-oikeudelle Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymävaltuuston päätöksen 17.6.2022 § 9 purkamiseksi**

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/873/02.06.01.03/2023

Aluehallitus 20.6.2023 § 217

Valmistelija(t) Johanna Aalto, p. 050 434 6544, Lasse Leppä, p. 050 599 9545

Selostus asiasta Keski-Suomen sairaanhoitopiirin yhtymävaltuuston 17.6.2022 § 9 tekemä päätös ja sitä koskevat toimenpiteet ovat tulleet Keski-Suomen hyvinvointialueen tietoon keväällä 2023, koska hyvinvointialue on vastannut sairaanhoitopiirin vuotta 2022 koskevan tilinpäätöksen valmistelusta.

Tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä on havaittu, että Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymävaltuuston tekemä päätös (§ 9) on sekä lainsäädännön että siitä annettujen ohjeiden vastainen, eikä sitä ole ollenkaan annettu Keski-Suomen hyvinvointialueelle tiedoksi. Alkuperäistä päätöstä voidaan pitää em. perustein myös yleisen edun vastaisena.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymävaltuuston päätöksen purkamista voidaan hakea korkeimmalta hallinto-oikeudelta (KHO). Asiassa on päädytty esittämään, että Keski-Suomen hyvinvointialue jättää tämän hakemuksen. Sen keskeinen sisältö on hakea Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymävaltuuston päätöksen 17.6.2022 § 9 purkamista lainvastaisena, tiedoksiannon puuttumisen perusteella sekä yleisen edun vaatiessa päätöksen purkamista hallintoasioiden oikeudenkäyntiä koskevan lain (808/2019) 117 §:n 1 momentin 1-, 2 ja 3- kohtien sekä 2 momentin perusteella. Ehdotus jätettäväksi hakemukseksi on esityslistan liitteenä.

Toimivalta asiassa

Hallintosääntö § 17

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus

Aluehallitus päättää, että Keski-Suomen hyvinvointialue jättää korkeimmalle hallinto-oikeudelle liitteenä olevan hakemuksen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymävaltuuston 17.6.2022 § 9 päätöksen purkamiseksi ja päättää valtuuttaa hyvinvointialuejohtajan allekirjoittamaan ko. hakemuksen.

Aluehallitus

Asian kokouskäsittely:

Ennen asian käsittelyä Maria Kaisa Aula, Hilma Vepsäläinen, Kari Kiiskinen ja Mervi Hovikoski poistuivat esteellisinä kokouksesta käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Esteellisyyden peruste: Yhteisöjäävi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Hakemus_KHO

Liite 1_KSSHHP_yhtymävaltuusto

Liite 2_KSSHHP_yhtymähallitus_6_2022

Liite 3_KSSHHP_yhtymähallitus_12_2022

Liite 4_Lausunto_Kuntakila_127/2022

Liite 5_Kuntakilan_sihteerin_vastaus_12_2022

Liite 6_KSSHHP_perussopimus

YLIMÄÄRÄISTÄ MUUTOKSENHAKUA KOSKEVA HAKEMUS KORKEIMMALLE HALLINTO-OIKEUDELLE KESKI-SUOMEN SAIRAANHOITOPPIIRIN KUNTAYHTYMÄVALTUUSTON PÄÄTÖKSEN 17.6.2022 § 9 PURKAMISEKSI

Hakija Keski-Suomen hyvinvointialue (3221318-2), Hoitajantie 1, 40620
Jyväskylä

yhteyshenkilö: johtava lakimies Johanna Aalto,
johanna.aalto@hyvaks.fi, p. 050 434 6544

Hakemus

Keski-Suomen hyvinvointialue hakee korkeimmalta hallinto-oikeudelta Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymävaltuuston päätöksen 17.6.2022 § 9 purkamista lainvastaisena, tiedoksiannon puuttumisen perusteella sekä yleisen edun vaatiessa päätöksen purkamista hallintoasioiden oikeudenkäyntiä koskevan lain (808/2019) 117 §:n 1 momentin 1-, 2 ja 3- kohtien sekä 2 momentin perusteella.

Keski-Suomen hyvinvointialueella on oikeus hakea päätöksen purkamista, koska se on sekä asianosainen että viranomainen, jolla olisi ollut oikeus hakea valittamalla muutosta päätökseen.

Perustelut

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymävaltuuston päätöksenteko

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymävaltuusto (jäljempänä valtuusto) käsitteli 17.6.2022 kokouksessaan 2/2022 § 9 peruspääoman alentamista. Valtuusto hyväksyi kuntayhtymän hallituksen esityksen peruspääoman alentamisesta 24 miljoonalla eurolla, ja päätti liittää perustelumuition päätökseen.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän hallitus on tehnyt 22.6.2022 (§ 142) päätöksen valtuuston kokouksen pöytäkirjan hyväksymisestä ja päätösten täytäntöönpanosta.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilintarkastaja on väliraportissaan suhtautunut peruspääoman alentamiseen alustavan kielteisesti ja ehdottanut Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaostolta eli Kuntakilalta lausunnon hankkimista. Se ei kuitenkaan antanut lausuntoa, joka on todettu Keski-Suomen sairaanhoitopiirin yhtymähallituksen kokouksessa 28.12.2022 § 257. Tämä on johtunut siitä, että sairaanhoitopiirin lausuntopyynnössä ei ole ollut sellaisia kirjanpito-oikeudellisia uusia

seikkoja, joihin uutta lausuntoa olisi annettava. Kuntakila viittaa antamaansa lausuntoon 127/2022 ja toteaa, että Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuvaamassa tilanteessa ei ole kyse pysyvistä palvelutoiminnan supistumisesta. Yhtymähallitus on asiakohdassa 28.12.2022 § 257 kuitenkin päättänyt, että peruspääoman alentaminen toimeenpannaan valtuuston lainvoimaisen päätöksen mukaisesti asiassa saadusta selvityksestä huolimatta ja vuodelta 2022 laadittava tilinpäätös valmistellaan tämän mukaisesti.

Keski-Suomen hyvinvointialueen liittyminen asiaan

Kyseinen valtuuston päätös ja sitä koskevat toimenpiteet ovat tulleet Keski-Suomen hyvinvointialueen tietoon keväällä 2023, koska hyvinvointialue on vastannut sairaanhoitopiirin vuotta 2022 koskevan tilinpäätöksen valmistelusta.

Tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä havaittiin, että Keski-Suomen sairaanhoitopiirin yhtymävaltuuston 17.6.2022 tekemä päätös (§ 9) on sekä lainsäädännön että siitä annettujen ohjeiden vastainen, eikä sitä ole ollenkaan annettu Keski-Suomen hyvinvointialueelle tiedoksi.

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri on tehnyt päätöksen, jolla on merkittäviä hyvinvointialuetta sitovia vaikutuksia, vaikka päätöksenteko ei ole ollut kiireellinen, eikä hyvinvointialue ole antanut päätökselle suostumustaan (Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaansaattamisesta 616/2021, 39 §). Lain esitöiden mukaan (HE 241/2020 vp., s. 912) säännöksen tarkoituksena on ollut *”turvata kuntayhtymien onnistunut siirtäminen hyvinvointialueille sekä estää vaikutuksiltaan pitkäaikaisten ja taloudelliselta merkitykseltään suurten, hyvinvointialuetta sitovien päätösten tekeminen ilman hyvinvointialueen myötävaikutusta. Säännös rajoittaisi siirrettävän kuntayhtymän viranomaisen toimivaltaa sellaisissa luonteeltaan periaatteellisissa, uusissa tai laajakantoisissa asioissa, joista päättämisen olisi katsottava kuuluvan hyvinvointialueelle. Tällaisina voitaisiin pitää esimerkiksi päätöksiä, joilla on pitkäaikaisia vaikutuksia hyvinvointialueen talouteen.”*. Ko. lain 39 §:n 2 momentissa todetaan, että hyvinvointialueella on valitusoikeus tällaisissa asioissa.

Keski-Suomen hyvinvointialueen on tullut käsitellä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätös 30.6.2023 mennessä. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilintarkastaja on suositellut meneteltäväksi siten, että peruspääoman alentamista ei kirjata kirjanpitoon ja että asia avataan ja siitä päätetään hyvinvointialueen aluehallituksessa ja -valtuustossa tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä. Keski-Suomen hyvinvointialueen valmistelussa on noudatettu tilintarkastajan antamia ohjeita ja asia on kuvattu mahdollisimman perusteellisesti, ja asiassa on noudatettu lainsäädännön edellyttämää aikataulua. Tämän lisäksi Keski-Suomen hyvinvointialue hakee kuntayhtymävaltuuston 17.6.2022 § 9 tekemän päätöksen purkamista ylimääräisen muutoksenhaulla

korkeimmalta hallinto-oikeudelta, jotta sekä tilinpäätöksen käsittely että päätöksenteko vastaavat sekä lainsäädäntöä että toisiaan, eikä asiasta jää epäselvyyttä miltään osin.

Purkuhakemuksen kohteena olevan päätöksen lainvastaisuus

Sairaanhoitopiirin jäsenkuntien velvoite kattaa taseeseen kertyneet alijäämät on tullut yksiselitteisesti voimassa olevasta lainsäädännöstä (Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta 616/2021, Kuntalaki 410/2015) ja lain esitöistä (HE 241/2020 vp.). Mahdollisen alijäämän on oltava katettuna kuntayhtymän viimeisessä, vuodelta 2022 laadittavassa tilinpäätöksessä.

Purkuhakemuksen kohteena olevassa alijäämän kattamista koskevassa päätöksenteossa ei ole myöskään noudatettu Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston (Kuntakila) ohjeita. Peruspääoman alentamista ei siten ole ollut mahdollista ottaa huomioon sellaisenaan vuotta 2022 koskevan tilinpäätöksen laidinnassa ja jonka johdosta päätöksen purkamista haetaan ylimääräisellä muutoksenhaulla. Menetetyn määräajan palauttamista asiassa ei voida hakea, koska sairaanhoitopiirin toiminta on jo lakannut, eikä asiaa siten siellä voida uudelleen käsitellä.

Päätöksen purkamista vaativa yleinen etu

Lainsäädännössä ja sen esitöissä on edellytetty hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä, että kuntayhtymän alijäämä katetaan ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle. Tämä velvoite on asetettu lainsäädännössä kaikille kuntayhtymille yleisesti, ja sen toteutumiseen viranomaisten on tullut lainsäädännön mukaan ryhtyä. Koska näin ei Keski-Suomen sairaanhoitopiirin yhtymävaltuuston päätöksessä ole toimittu, edellyttää yleinen etu lainsäädännön noudattamista ja samalla myös kuntayhtymien tasavertaista kohtelua siten, että kaikilta edellytetään saman veloitteen noudattamista. Jos päätöstä ei purettaisi, jäisi voimaan lainsäädännön vastainen päätös ja kuntayhtymien tilanteet eivät olisi yhdenvertaisia. Lisäksi se, että Keski-Suomen sairaanhoitopiiri ei antanut peruspääoman alentamista koskevaa päätöstä ollenkaan tiedoksi Keski-Suomen hyvinvointialueelle, vaikka sillä oli merkittäviä hyvinvointialuetta taloudellisesti sitovia vaikutuksia, ei voi johtaa lainsäädännön vastaiseen lopputulokseen, jossa alijäämien kattamista ei veloitettaisi toteuttamaan lainsäädännön mukaisesti.

Taseeseen kertyneiden alijäämien lainsäädännöllinen ja ohjeistuksellinen tausta

1. Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta 616/2021

33 §: Kuntayhtymän taseeseen kertyneet ali- ja ylijäämät

Edellä 20 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien ja HUS-sairaanhoidopiirin jäsenkuntien on katettava kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä kuntalain (410/2015) säännösten mukaisesti ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle ja HUS-yhtymään. Taseeseen kertyneen ylijäämän käsittelystä kuntayhtymän jäsenkunnat päättävät kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti.

41 §: Siirrettävän kuntayhtymän ja HUS-sairaanhoidopiirin tilinpäätöksen käsittely ja vastuuvapauden myöntäminen

Edellä 20 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien ja erityishuoltopiirien tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vuodelta 2022 allekirjoittavat hyvinvointialueen hallitus ja hyvinvointialuejohtaja. HUS-sairaanhoidopiirin tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vuodelta 2022 allekirjoittavat HUS-yhtymän hallitus ja HUS-yhtymän johtaja.

Hyvinvointialueen valtuuston ja HUS-yhtymän ylimmän toimielimen on käsiteltävä 1 momentissa tarkoitetut tilinpäätökset ja päätettävä tilivelvollisille myönnettävästä vastuuvapaudesta 30 päivään kesäkuuta 2023 mennessä.

Edellä 20 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien ja erityishuoltopiirien sekä HUS-sairaanhoidopiirin tilinpäätökseen ja konsernitilinpäätökseen vuodelta 2022 sovelletaan muutoin, mitä kuntalaissa säädetään.

2. Hallituksen esitys eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi, HE 241/2020 vp.

s. 908–909

33 §. Kuntayhtymän taseeseen kertyneet ali- ja ylijäämät

”Kuntayhtymän taseeseen kertyneet ali- ja ylijäämät. Pykälässä säädettäisiin kuntayhtymien ali- ja ylijäämien käsittelystä ennen hyvinvointialueelle siirtämistä. Kuntalain 117 §:n mukaan kuntayhtymän jäsenkunnat vastaavat kuntayhtymän sellaisten menojen rahoituksesta, joita ei muuten saada katetuiksi, siten kuin kuntien välisestä vastuunjaosta on kuntayhtymän perussopimuksessa sovittu. Edellä 20 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien jäsenkuntien sekä HUS-sairaanhoidopiirin jäsenkuntien olisi pykälän mukaan katettava kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä ennen

kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle tai HUS-yhtymään. Mahdollinen alijäämä tulisi siten olla katettuna kuntayhtymän viimeisessä, vuodelta 2022 laadittavassa tilinpäätöksessä. Mikäli hyvinvointialueelle siirtyvän kuntayhtymän taseeseen on kertynyt ylijäämiä, jäsenkunnilla olisi mahdollisuus päättää ylijäämän käsittelystä kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle.”

s. 912

41 §. Siirrettävän kuntayhtymän ja HUSin tilinpäätöksen käsittely ja vastuuvapauden myöntäminen.

”Pykälässä säädettäisiin hyvinvointialueille siirrettävien kuntayhtymien ja HUS-sairaanhoitopiirin viimeisen tilinpäätöksen käsittelystä ja siihen liittyvästä vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille. Hyvinvointialueille siirrettävien kuntayhtymien kaikki toimitelimet tarkastuslautakuntaa lukuun ottamatta lakkaavat kuntayhtymän siirtyessä hyvinvointialueelle. Siirtyvän kuntayhtymän tarkastuslautakunnan tulee kuitenkin osallistua vielä asianomaisen kuntayhtymän viimeisen toimintavuoden hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämiseen. Siirrettävän kuntayhtymän tilintarkastaja hoitaa myös sopimuksensa mukaisesti kuntayhtymän viimeisen kalenterivuoden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tarkastamisen ja laatii tilintarkastuskertomuksen. Kuntayhtymän tilinpäätöksen allekirjoittaminen tapahtuu kuntayhtymän jo lakattua tai HUS sairaanhoitopiirin osalta oikeushenkilöllisyyden muuttumisen jälkeen. Pykälän 1 momentin mukaan kuntayhtymän tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vuodelta 2022 allekirjoittaisivat hyvinvointialueen hallitus ja hyvinvointialuejohtaja sekä HUS:n osalta yhtymän hallitus sekä johtaja. Pykälän 2 momentin mukaan aluevaltuuston tulisi käsitellä tilinpäätökset ja päättää kuntayhtymän tilivelvollisille myönnettävästä vastuuvapaudesta kesäkuun 2023 loppuun mennessä. Säännös noudattaa kuntayhtymien purkamis- ja sulautumistilanteissa noudatettua käytäntöä, jonka taustalla on ollut ajatus siitä, että viimeisen tilinpäätöksen allekirjoittaminen ja käsittely sekä vastuuvapauden myöntäminen tapahtuvat siinä organisaatiossa, jolle lakkaavan kuntayhtymän toiminta siirtyy.

Esityksen aluevaltuustolle tekisi muodollisesti hyvinvointialueen ja yhtymän oma tarkastuslautakunta, mutta esitys perustuisi sisällöllisesti siirretyn kuntayhtymän tarkastuslautakunnan valmisteluun. Pykälän 3 momentin mukaan siirrettävien kuntayhtymien, HUS-sairaanhoitopiirin ja erityishuoltopiirien tilinpäätökseen ja konsernitilinpäätökseen vuodelta 2022 sovellettaisiin muutoin mitä kuntalaissa säädetään tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä. Lisäksi tilinpäätöksissä ja niiden käsittelystä tulisi huomioida 33 §:n säännös siitä, että siirrettävien kuntayhtymien mahdollisten alijäämien tulisi olla katettuina kyseisessä tilinpäätöksessä. Myös tilintarkastajan tulisi lausunnossaan todeta asian tila.”

3. Kuntalaki 410/2015

110 § Talousarvio ja -suunnitelma

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kuntarakennelaisissa tarkoitetun uuden kunnan alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa kuntajaon muutoksen voimaantulosta. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. ([21.5.2021/419](#))

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Edellä 3 momentissa säädettyä alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan myös kuntayhtymiin.

112 § (19.12.2019/1368) Kirjanpito

Kunnan kirjanpitovelvollisuuteen, kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, kirjanpitolakia. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto antaa ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolain ja tämän lain 113–116 §:n, 120 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdan sekä tämän pykälän 2 momentin nojalla annetun asetuksen soveltamisesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kunnan tilinpäätökseen kuuluvasta taseesta, tuloslaskelmasta, rahoituslaskelmasta ja niiden liitteenä olevista tiedoista sekä talousarvion toteutumisvertailusta ja toimintakertomuksesta, konsernitilinpäätöksestä ja sen liitetiedoista sekä

osavuositarkastuksista. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa säännöksiä palvelukohtaisista taloustiedoista.

113 § Tilinpäätös

Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta olennaisuusperiaatteen mukaisesti. Tätä varten tarpeelliset seikat on ilmoitettava liitetiedoissa. (8.2.2019/175)

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

117 § Kuntayhtymän rahoitus

Kuntayhtymän sellaisten menojen rahoituksesta, joita ei muuten saada katetuiksi, vastaavat jäsenkunnat siten kuin kuntien välisestä vastuunjaosta on perussopimuksessa sovittu.

4. Kirjanpitolaki 1336/1997

1 luku 3 § Hyvä kirjanpitolaki

Kirjanpitovelvollisen on noudatettava hyvää kirjanpitolakia.

2 luku 1 §

Kirjanpitovelvollisen on merkittävää kirjanpitoonsa liiketapahtumina menot, tulot, rahoitustapahtumat sekä niiden oikaisu- ja siirtoerät.

3 luku 2 § (29.12.2016/1376)

Tilinpäätöksen antama oikea ja riittävä kuva

Tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta olennaisuusperiaatteen mukaisesti ottaen huomioon kirjanpitovelvollisen harjoittaman toiminnan laatu ja laajuus.

3 luku 2 a § (29.12.2016/1376)

Olennaisuus yleisenä tilinpäätösperiaatteena

Tilinpäätöksessä esitettävä seikka on olennainen silloin, kun sen pois jättämisen tai väärin ilmoittamisen voidaan kohtuullisesti odottaa vaikuttavan päätöksiin, joita tiedon käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella. Vaikka seikka olisi yksittäisenä epäolennainen, olennaisuuden arviointi tulee kohdistaa kokonaisuuteen, jos samankaltaisia seikkoja on useita.

Sellaisen tilinpäätöstä koskevan seikan osalta, joka ei ole olennainen, oikean ja riittävän kuvan antamiseksi saadaan poiketa tämän lain säännöksestä, joka koskee:

- 1) tulon tai menon jaksottamista;*
- 2) omaisuus- tai velkaerän arvostamista;*
- 3) esittämistapaa;*
- 4) tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja; tai*
- 5) konsernitilinpäätöksen laatimista.*

Mitä 2 momentissa säädetään, ei sovelleta 2 luvun 1 §:n mukaiseen velvollisuuteen merkitä jokainen liiketapahtuma kirjanpitoon. Liitetietoihin on sisällytettävä selostus 2 momenttiin perustuvasta poikkeamisesta.

3 luku 6 § (30.12.2004/1304) Laatimisaika

Tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittava neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

3 luku 7 a § (30.12.2015/1620) Vastuu tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta sekä kirjanpitoja ja aineistoja koskevasta luettelosta

Hallituksen tai muun vastaavan toimielimen jäsenen sekä toimitusjohtajan tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevasta vastuusta säädetään asianomaista oikeushenkilöä koskevassa laissa. Sama vastuu koskee myös 2 luvun 7 a §:ssä tarkoitettua luetteloa kirjanpidoista ja aineistoista.

8 luku 2 § Kirjanpitolautakunta

Kirjanpitolautakunta voi antaa ohjeita ja lausuntoja viranomaisten, elinkeinonharjoittajien tai kuntien järjestön taikka kirjanpitovelvollisen hakemuksesta. (30.12.2015/1620)

5. Kirjanpitolautakunnan hyvinvointi- ja kuntajaoston antamat lausunnot

a. Kuntakilan lausunto 113/2015

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunto kuntayhtymän alijäämän kattamisesta jäsenkunnan kirjanpidossa (113/2015) Kuntajaoston lausunnon 113/2015 mukaan jäsenkunnan tulee kirjata kirjanpitoonsa osuus kuntayhtymään kertyneestä alijäämästä pakollisena varauksena, mikäli kuntayhtymän alijäämää ei todennäköisesti saada lähitulevaisuudessa katetuksi esimerkiksi kuntayhtymän päättämällä muilla toimenpiteillä.

b. Kuntakilan lausunto 127/2022

Kuntalain perustelujen mukaan kirjanpidon toimenpiteenä peruspääoman alentaminen tase-erien välisenä siirtona on sallittu vain poikkeustapauksessa. Peruspääoman alentaminen olisi mahdollista silloin, kun kunnan tai kuntayhtymän palvelutoiminta supistuu pysyvästi ja tämän vuoksi pitkäaikaisen rahoituksen tarve vähenee. Peruspääoman alentaminen on mahdollista esimerkiksi silloin, jos lailla muutetaan kuntien tai kuntayhtymien tehtäviä ja jos muutos vaikuttaa kunnan omaisuuteen ja rahoituksen tarpeeseen. Peruspääoman alentamisen soveltamista on tulkittava suppeasti.

Vaikka sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksessa kuntayhtymän toiminta lakkaa lain nojalla, toiminta jatkuu hyvinvointialueen järjestämisvastuulla. Järjestämisvastuun siirtyminen ei vaikuta palvelutoiminnassa käytettävän omaisuuden eikä rahoituksen tarpeeseen. Kyse ei siten ole kuntalain perusteluissa ja kuntajaoston lausunnossa 121/2019 tarkoitetusta tilanteesta, jossa kuntayhtymän palvelutoiminta supistuisi ja pääomarahoituksen tarve pysyvästi vähenisi.

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto katsoo, että kuntayhtymän alijäämien kattamista koskevan voimaannanolain säännöksen tarkoituksena on varmistaa, että kuntien järjestämisvastuun aikana syntyneet kuntayhtymän menot jäävät kuntien rahoitettaviksi. Peruspääoman alentaminen alijäämien kattamiseksi merkitsisi sitä, että kunnat eivät vastaisi niiden järjestämisvastuun aikana syntyneistä kuntayhtymän menoista, vaan alijäämien määrä vähentäisi hyvinvointialueelle siirtyvää nettovarallisuutta.

Lausunto: Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta annetun lain 20 §:n mukainen kuntayhtymän siirtyminen hyvinvointialueelle ei ole kuntalain 110 §:n perustelujen tai kuntajaoston lausunnon 121/2019 tarkoittama tilanne, jossa kuntayhtymän palvelutoiminta supistuu pysyvästi ja tämän vuoksi pitkäaikaisen rahoituksen tarve vähenee. Lausuntopyynnössä kuvatussa tilanteessa peruspääomaa ei ole mahdollista alentaa kirjanpidon toimenpiteenä tase-erien välisenä siirtona kuntayhtymän alijäämän kattamiseksi.

c. Keski-Suomen sairaanhoitopiirille 20.12.2022 annettu vastaus

Viitataan lausuntoon 127/2022 ja otettu erikseen kantaa, että Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuvaamassa tilanteessa ei ole kyse palvelutoiminnan supistumisesta.

Liitteet

1. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin yhtymävaltuuston päätös 17.6.2022 § 9
2. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin yhtymähallituksen päätös 22.6.2022 § 142
3. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin yhtymähallituksen päätös 28.12.2022 § 257
4. Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausunto 127/2022
5. Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston sihteerin vastaus 20.12.2022
6. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin perussopimus, voimassa 1.1.2009 alkaen.

Hakemusta koskeva päätöksenteko ja hakemuksen allekirjoitus

Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus 20.6.2023

Jan Tollet, hyvinvointialuejohtaja

§ 9 Peruspääoman alentaminen

Kuntayhtymähallitus 30.3.2022 § 81

Valmistelijat Talousjohtaja Aija Suntioinen, puh. 014 269 3370.

Taustaa

1.7.2021 voimaan tullut hyvinvointialuelainsäädäntö muutti sairaanhoitopiirin kertyneiden alijäämien kattamisen aikataulun. Yhteistyössä sairaanhoitopiirin jäsenkuntien kanssa laaditun talouden tasapainotusohjelman ja sairaanhoitopiirin hyväksytyn taloussuunnitelman mukaan sairaanhoitopiirin talous oli tarkoitus tasapainottaa vuosien 2020-2024 aikana ja suunnitelman mukaan syntyneet alijäämät olisi katettu vuoden 2024 loppuun mennessä. Hyvinvointialuelainsäädännön myötä aikataulu muuttui siten, että sairaanhoitopiirin alijäämien tulee olla katettuna vuoden 2022 lopussa, ennen toiminnan siirtoa hyvinvointialueelle.

Valtuuston 10.12.2021 hyväksymässä vuoden 2022 talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa kertyneet alijäämät on tarkoitus kattaa useamman keinon yhdistelmällä: omaisuuden myynnillä, sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisella ja tarvittaessa jäsenkuntien rahoituksella. Tavoitteeksi asetettiin, että peruspääoman alentamisella ja omaisuuden myynnillä saavutetaan noin 17 miljoonan euron vaikutus. Jäsenkuntien maksettavaksi jäisi noin 17 miljoonaa euroa. Mikäli tarkemman toteutussuunnittelun perusteella osoittautuu, että asetetut tavoitteet eivät voi toteutua, kasvaa jäsenkunnilta laskutettava osuus vastaavasti, jotta kokonaisuutena vaikutus on kertyneen alijäämän suuruinen. Lisäksi alijäämien kattamissuunnitelmassa oleellista on, että vuonna 2022 sairaanhoitopiirin normaalitoiminnassa päästään tavoitteeksi asetettuun tulokseen +/- 0 euroa eikä uutta alijäämää synny.

Alijäämän kattamisen keinot toteutetaan siten, että ne riittävät kokonaisuudessaan kattamaan kertyneet alijäämät ja ne on koostettu siten, että ne vaurioittavat mahdollisimman vähän sairaanhoitopiirin tai sen jäsenkuntien toimintaa ja taloutta. Suunniteltujen alijäämien kattamisen keinojen vaikutus vuoden 2022 tulokseen on huomioitu vuoden 2022 tulostavoitteessa, joka on + 33,8 M€. Ilman alijäämän kattamisen vaikutusta kuntayhtymän ja sairaanhoitotoiminnan tulostavoite vuodelle 2022 on +/- 0 euroa. Vuoden 2021 lopun kumulatiivinen alijäämä muodostui kokonaan sairaanhoitotoiminnan alijäämästä.

Sairaanhoitopiirin peruspääoma on tällä hetkellä 47 956 215,17 euroa. Hallitus päätti kokouksessaan 2.2.2022, että se käsittelee peruspääoman alentamista osana alijäämän kattamissuunnitelmaa hallituksen maaliskuun 2022 kokouksessa.

Perusteet peruspääoman alentamiselle

Peruspääoman alentamista on käsitelty mm. seuraavissa kirjanpidon ohjeissa:

- Kuntaliiton soveltamisohje kuntalain talouden tasapainottamista koskevasta säätelystä 24.11.2016
- Kuntaliiton Kunnan ja kuntayhtymän talousarviota ja -suunnitelmaa koskeva suositus (2011)
- Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje taseen laatimisesta (2016)
- Yleisohjeessa viitataan hallituksen esityksen 8/2006 perusteluihin ja kuntajaoston lausuntoon 2006/77
- Hallituksen esityksen 8/2006 perustelut

Kuntaliiton soveltamisohjeen (24.11.2016) mukaan alijäämää voidaan kattaa peruspääomasta määrätyn edellytyksin. Ohjeen mukaan yksi peruste peruspääoman alentamiselle voi syntyä silloin, jos korvausinvestointien keskimääräinen taso jää pysyvästi suunnitelmapoistoja olennaisesti alhaisemmaksi. Tällainen tilanne voi muodostua ohjeen mukaan silloin, kun kunta on lähimenneisyydessä toteuttanut suuria investointihankkeita ja toisaalta laajennus- tai uusinvestointihankkeita ei ole näköpiirissä lähitulevaisuudessa.

Vuoden 2022 hyväksytyn investointisuunnitelman mukaiset investoinnit ja lähivuosille (2023-2025) suunnitellut investoinnit ovat tasoltaan keskimäärin 6 m€ vuosittain. Poistojen taso on keskimäärin yli 30 m€ vuosittain. Korvausinvestointien taso poistoihin nähden on siis huomattavan alhainen. Keskimääräisten poistojen ja keskimääräisten korvausinvestointien erotus vuosina 2023-2025 on noin 24 m€. Sairaanhoitopiiri on investoinut viime vuosina merkittävästi uuteen sairaala Novaan, joka valmistui vuonna 2021. Lähitulevaisuudessa ei ole näköpiirissä laajoja investointihankkeita.

Ohjeen mukaan poistoista johtuva alijäämän kattaminen peruspääomasta voi tulla kysymykseen myös silloin, kun kunta tai kuntayhtymä on supistamassa palvelutuotantoaan esimerkiksi toimintojen ulkoistamisen johdosta tai muuttotappiosta johtuvan palvelutarpeen supistumisen vuoksi. Kun poistoja vastaava korvausinvestointien tulorahoitustarvetta ei ole, ei tilikauden tuloksen alijäämäisyys välttämättä merkitse kunnan maksuvalmiuden

kiristymistä. Näin ollen kunnan peruspääomaa voitaisiin käyttää alijäämän kattamiseen määrällä, joka vastaa keskimääräisten poistojen ja korvausinvestointien erotusta suunnittelukaudella.

Sairaanhoitopiirin toiminta on päättymässä vuoden 2022 lopussa. 1.1.2023 alkaen sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä vastaa Keski-Suomen hyvinvointialue. Samalla muuttuu palvelujen rahoitusmalli. Hyvinvointialue saa jatkossa rahoituksen valtiolta laskennallisen rahoitusmallin perusteella. Hyvinvointialueen tulevassa rahoitusmallissa poistojen taso ei määritä saatavan tulorahoituksen tasoa eikä toisaalta sairaanhoitopiiristä siirtyvällä peruspääomalla ole merkitystä hyvinvointialueen maksuvalmiuteen.

Peruspääoman muutoksella ei ole vaikutusta myöskään sairaanhoitopiirin maksuvalmiuteen. Sairaanhoitopiirillä oli hyväksytyt taloussuunnitelman mukaan suunnitelma alijäämien kattamisesta vuoden 2024 loppuun mennessä (kuntalain mukainen aikataulu). Hyvinvointialueuudistuksen 1.7.2021 voimaan tulleen lainsäädännön mukaan sairaanhoitopiirin alijäämien kattamisen aikataulu muuttui niin, että alijäämä tulee olla katettuna vuoden 2024 lopun sijaan vuoden 2022 lopussa. Tästä syystä vuoden 2022 tulos suunniteltiin tasapainoiseksi. Alijäämät ovat kertyneet kuitenkin vuoden 2021 loppuun mennessä. Vaikka peruspääomaa alennettaisiin, ei peruspääoman muutoksella käytännössä enää ole vaikutusta sairaanhoitopiirin vuoden 2022 maksuvalmiuteen.

Taseyhtälö

Ohjeen mukaan edellytys peruspääoman vähentämiselle on, että pitkäaikaisen pääomarahoituksen määrä taseessa ylittää pysyviin vastaaviin sitoutuneen pääoman määrän. Kuntaliiton kunnan ja kuntayhtymän talousarviota ja -suunnitelmaa koskevan suosituksen (2011) mukaan peruspääoman alentaminen voi tulla kyseeseen, jos peruspääoman ja arvonkorotusrahaston yhteismäärä on suurempi kuin 2/3 pysyvien vastaavien määrästä.

Vaatus taseyhtälön toteutumisesta peruspääoman alentamisen yhteydessä ei näytä enää kattavasti pätevän. 1.7.2021 voimaan tulleen hyvinvointialuelainsäädännön mukaan kunnissa siirtyvä omaisuus ja kuntayhtymien peruspääoma osuudet käsiteltäisiin kunnan kirjanpidossa peruspääomaa alentamalla (voimaanpanolain 42§). Tässä yhteydessä ei kuitenkaan tarkastella peruspääoman ja kunnan pysyvien vastaavien välistä suhdetta. Kuntaliiton soveltamisohjeen mukaista taseyhtälöä ei siis noudateta tai edes tarkastella.

Edellä mainituin perustein sairaanhoitopiiri tulkitsee, että ohjeen mukainen pysyvien vastaavien ja peruspääoman suhde, ns. taseyhtälön toteutuminen ei ole enää relevantti tässä muuttuneessa tilanteessa. Edelleen sairaanhoitopiiri tulkitsee, että taseyhtälön toteutumista ei voida pitää edellytyksenä peruspääoman alentamiselle, sillä voimaanpanolain 42 § mukaisessa kirjanpitokäsittelyssä sitä ei huomioida millään tavalla.

Toteutustapa

Sairaanhoitopiirin kumulatiivinen alijäämä 31.12.2021 oli 40,95 m€. Kirjanpito-ohjeiden mukaisesti peruspääoman alentaminen tehtäisiin vuonna 2022.

Hallituksen ehdotus Valtuusto päättää peruspääoman alentamisesta 24 miljoonalla eurolla, 23 956 215,17 euroon.

Päätös Hyväksyttiin.

Liitteet Alijäämän kattaminen peruspääomasta 30.3.2022

Päätöshistoria:

Kuntayhtymähallitus 30.3.2022 § 81

Valmistelijat Talousjohtaja Aija Suntioinen, puh. 014 269 3370.

Taustaa

1.7.2021 voimaan tullut hyvinvointialuelainsäädäntö muutti sairaanhoitopiirin kertyneiden alijäämien kattamisen aikataulun. Yhteistyössä sairaanhoitopiirin jäsenkuntien kanssa laaditun talouden tasapainotusohjelman ja sairaanhoitopiirin hyväksytyyn taloussuunnitelman mukaan sairaanhoitopiirin talous oli tarkoitus tasapainottaa vuosien 2020-2024 aikana ja suunnitelman mukaan syntyneet alijäämät olisi katettu vuoden 2024 loppuun mennessä. Hyvinvointialuelainsäädännön myötä aikataulu muuttui siten, että sairaanhoitopiirin alijäämien tulee olla katettuna vuoden 2022 lopussa, ennen toiminnan siirtoa hyvinvointialueelle.

Valtuuston 10.12.2021 hyväksymässä vuoden 2022 talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa kertyneet alijäämät on tarkoitus kattaa useamman keinon yhdistelmällä: omaisuuden myynnillä, sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisella ja tarvittaessa jäsenkuntien rahoituksella. Tavoitteeksi asetettiin, että peruspääoman alentamisella ja omaisuuden myynnillä saavutetaan noin

17 miljoonan euron vaikutus. Jäsenkuntien maksettavaksi jäisi noin 17 miljoonaa euroa. Mikäli tarkemman toteutussuunnittelun perusteella osoittautuu, että asetetut tavoitteet eivät voi toteutua, kasvaa jäsenkunnilta laskutettava osuus vastaavasti, jotta kokonaisuutena vaikutus on kertyneen alijäämän suuruinen. Lisäksi alijäämien kattamissuunnitelmassa oleellista on, että vuonna 2022 sairaanhoitopiirin normaalitoiminnassa päästään tavoitteeksi asetettuun tulokseen +/- 0 euroa eikä uutta alijäämää synny.

Alijäämän kattamisen keinot toteutetaan siten, että ne riittävät kokonaisuudessaan kattamaan kertyneet alijäämät ja ne on koostettu siten, että ne vaurioittavat mahdollisimman vähän sairaanhoitopiirin tai sen jäsenkuntien toimintaa ja taloutta. Suunniteltujen alijäämien kattamisen keinojen vaikutus vuoden 2022 tulokseen on huomioitu vuoden 2022 tulostavoitteessa, joka on + 33,8 M€. Ilman alijäämän kattamisen vaikutusta kuntayhtymän ja sairaanhoitotoiminnan tulostavoite vuodelle 2022 on +/- 0 euroa. Vuoden 2021 lopun kumulatiivinen alijäämä muodostui kokonaan sairaanhoitotoiminnan alijäämästä.

Sairaanhoitopiirin peruspääoma on tällä hetkellä 47 956 215,17 euroa. Hallitus päätti kokouksessaan 2.2.2022, että se käsittelee peruspääoman alentamista osana alijäämän kattamissuunnitelmaa hallituksen maaliskuun 2022 kokouksessa.

Perusteet peruspääoman alentamiselle

Peruspääoman alentamista on käsitelty mm. seuraavissa kirjanpidon ohjeissa:

- Kuntaliiton soveltamisohje kuntalain talouden tasapainottamista koskevasta säätelystä 24.11.2016
- Kuntaliiton Kunnan ja kuntayhtymän talousarviota ja -suunnitelmaa koskeva suositus (2011)
- Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje taseen laatimisesta (2016)
- Yleisohjeessa viitataan hallituksen esityksen 8/2006 perusteluihin ja kuntajaoston lausuntoon 2006/77
- Hallituksen esityksen 8/2006 perustelut

Kuntaliiton soveltamisohjeen (24.11.2016) mukaan alijäämää voidaan kattaa peruspääomasta määrätyn edellytyksin. Ohjeen mukaan yksi peruste peruspääoman alentamiselle voi syntyä silloin, jos korvausinvestointien keskimääräinen taso jää pysyvästi suunnitelmapoistoja olennaisesti alhaisemmaksi. Tällainen tilanne voi muodostua ohjeen mukaan silloin, kun kunta on lähimenneisyydessä toteuttanut suuria investointihankkeita ja

toisaalta laajennus- tai uusinvestointihankkeita ei ole näköpiirissä lähitulevaisuudessa.

Vuoden 2022 hyväksytyn investointisuunnitelman mukaiset investoinnit ja lähivuosille (2023-2025) suunnitellut investoinnit ovat tasoltaan keskimäärin 6 m€ vuosittain. Poistojen taso on keskimäärin yli 30 m€ vuosittain. Korvausinvestointien taso poistoihin nähden on siis huomattavan alhainen. Keskimääräisten poistojen ja keskimääräisten korvausinvestointien erotus vuosina 2023-2025 on noin 24 m€. Sairaanhoitopiiri on investoinut viime vuosina merkittävästi uuteen sairaala Novaan, joka valmistui vuonna 2021. Lähitulevaisuudessa ei ole näköpiirissä laajoja investointihankkeita.

Ohjeen mukaan poistoista johtuva alijäämän kattaminen peruspääomasta voi tulla kysymykseen myös silloin, kun kunta tai kuntayhtymä on supistamassa palvelutuotantoaan esimerkiksi toimintojen ulkoistamisen johdosta tai muuttotappiosta johtuvan palvelutarpeen supistumisen vuoksi. Kun poistoja vastaava korvausinvestointien tulorahoitustarvetta ei ole, ei tilikauden tuloksen alijäämäisyys välttämättä merkitse kunnan maksuvalmiuden kiristymistä. Näin ollen kunnan peruspääomaa voitaisiin käyttää alijäämän kattamiseen määrällä, joka vastaa keskimääräisten poistojen ja korvausinvestointien erotusta suunnittelukaudella.

Sairaanhoitopiirin toiminta on päättyvässä vuoden 2022 lopussa. 1.1.2023 alkaen sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä vastaa Keski-Suomen hyvinvointialue. Samalla muuttuu palvelujen rahoitusmalli. Hyvinvointialue saa jatkossa rahoituksen valtiolta laskennallisen rahoitusmallin perusteella. Hyvinvointialueen tulevassa rahoitusmallissa poistojen taso ei määritä saatavan tulorahoituksen tasoa eikä toisaalta sairaanhoitopiiristä siirtyvällä peruspääomalla ole merkitystä hyvinvointialueen maksuvalmiuteen.

Peruspääoman muutoksella ei ole vaikutusta myöskään sairaanhoitopiirin maksuvalmiuteen. Sairaanhoitopiirillä oli hyväksytyn taloussuunnitelman mukaan suunnitelma alijäämien kattamisesta vuoden 2024 loppuun mennessä (kuntalain mukainen aikataulu). Hyvinvointialueuudistuksen 1.7.2021 voimaan tulleen lainsäädännön mukaan sairaanhoitopiirin alijäämien kattamisen aikataulu muuttui niin, että alijäämä tulee olla katettuna vuoden 2024 lopun sijaan vuoden 2022 lopussa. Tästä syystä vuoden 2022 tulos suunniteltiin tasapainoiseksi. Alijäämät ovat kertyneet kuitenkin vuoden 2021 loppuun mennessä. Vaikka peruspääomaa alennettaisiin, ei peruspääoman muutoksella käytännössä enää ole vaikutusta sairaanhoitopiirin vuoden 2022 maksuvalmiuteen.

Taseyhtälö

Ohjeen mukaan edellytys peruspääoman vähentämiseksi on, että pitkäaikaisen pääomarahoituksen määrä taseessa ylittää pysyviin vastaaviin sitoutuneen pääoman määrän. Kuntaliiton kunnan ja kuntayhtymän talousarviota ja -suunnitelmaa koskevan suosituksen (2011) mukaan peruspääoman alentaminen voi tulla kyseeseen, jos peruspääoman ja arvonkorotusrahaston yhteismäärä on suurempi kuin 2/3 pysyvien vastaavien määrästä.

Vaatus taseyhtälön toteutumisesta peruspääoman alentamisen yhteydessä ei näytä enää kattavasti pätevän. 1.7.2021 voimaan tulleen hyvinvointialuelainsäädännön mukaan kunnissa siirtyvä omaisuus ja kuntayhtymien peruspääoma osuudet käsiteltäisiin kunnan kirjanpidossa peruspääomaa alentamalla (voimaanpanolain 42§). Tässä yhteydessä ei kuitenkaan tarkastella peruspääoman ja kunnan pysyvien vastaavien välistä suhdetta. Kuntaliiton soveltamisohjeen mukaista taseyhtälöä ei siis noudateta tai edes tarkastella.

Edellä mainituin perustein sairaanhoitopiiri tulkitsee, että ohjeen mukainen pysyvien vastaavien ja peruspääoman suhde, ns. taseyhtälön toteutuminen ei ole enää relevantti tässä muuttuneessa tilanteessa. Edelleen sairaanhoitopiiri tulkitsee, että taseyhtälön toteutumista ei voida pitää edellytyksenä peruspääoman alentamiselle, sillä voimaanpanolain 42 § mukaisessa kirjanpitokäsittelyssä sitä ei huomioida millään tavalla.

Toteutustapa

Sairaanhoitopiirin kumulatiivinen alijäämä 31.12.2021 oli 40,95 m€. Kirjanpito-ohjeiden mukaisesti peruspääoman alentaminen tehtäisiin vuonna 2022.

Sairaanhoitopiirin johtajan ehdotus

Hallitus päättää esittää valtuustolle, että se päättää peruspääoman alentamisesta 24 miljoonalla eurolla, 23 956 215,17 euroon.

Päätös

Sairaanhoitopiirin johtaja täydensi kokouksessa ehdotustaan seuraavasti:

"Perustelumuistio liitetään päätökseen."

Sairaanhoitopiirin johtajan kokouksessa täydentämä ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

§ 142

Valtuuston kokouksen 17.6.2022 pöytäkirja

Valmistelijat

Hallintopäällikkö Seija Saarelainen, puh. 014 269 1674.

Valtuuston pöytäkirja, asiakohdan esittelyteksti ja päätösehdotus tallennetaan hallituksen kokousaineistoon valtuuston kokouksen jälkeen.

Hallituksen kokoukseen osallistuville jaetaan 17.6.2022 pidetyn valtuuston kokouksen tarkastamaton pöytäkirja.

Valtuusto käsitteli tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2021 sekä päätti esittää hallitukselle seuraavat kysymykset:

1. Pitääkö alijäämän kattamissuunnitelma?
  - Miten varmistetaan talouskuri ja talouden seuranta?
  - Miten varmistetaan kuntien luottamus?
2. Miten varmistetaan parempi riskienhallinta?

Lisäksi valtuusto päätti, että hallituksen vastaukset käsitellään 14.10.2022 pidettävässä valtuuston kokouksessa.

Valtuusto merkitsi tiedoksi vuoden 2021 henkilöstökertomuksen.

Valtuusto päätti, että tilikauden alijäämä - 26.361.567,37 euroa kirjataan taseen omaan pääomaan tilikauden alijäämäksi. Valtuusto päätti, että tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä valtuusto hyväksyy poikkeamat valtuustoon nähden sitoviin tavoitteisiin. Valtuusto merkitsi tiedoksi vuoden 2021 tilintarkastuskertomuksen ja päätti myöntää vastuuvapauden kuntayhtymän hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille tilikaudelta 2021 edellyttäen, että kuntayhtymän valtuusto hyväksyy tarkastuksen tuloksina mainitut talousarviopoikkeamat.

Valtuusto päätti peruspääoman alentamisesta 24 miljoonalla eurolla, 23 956 215,17 euroon.

Valtuusto hyväksyi osavuosikatsauksen 1.1.-30.4.2022 ja merkitsi tiedoksi sen, että talousarviomuutosta esitetään valtuustolle myöhemmin. Valtuusto päätti lisätä Jyväskylän kaupunginhallituksen ohjeen päätöksen liitteeksi.

Valtuustoaloitteita ei ole tehty 25.5.2022 mennessä.

Pöytäkirja pidetään nähtävänä 1.7.2022 sairaanhoitopiirin internetsivuilla www.sairaalanova.fi.

Minkään valtuuston päätöksen toimeenpano ei tee päätökseen mahdollisesti kohdistuvaa valitusta aiheettomaksi.

**Sairaanhoitopiirin
johtajan ehdotus**

Hallitus toteaa, että valtuuston päätökset ovat laillisia, niitä ei ole tehty virheellisessä järjestyksessä, ne eivät mene valtuuston toimivaltaa ulommaksi eivätkä muutoin ole lainvastaisia.

Päätös

Hyväksyttiin.

Liitteet

Valtuusto pöytäkirja 17.6.2022

§ 257

Lausuntopyyntö Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaostolta (Kuntakila)

Valmistelijat

Talusojohtaja Aija Suntioinen, puh. 014 269 3370.

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri pyysi lausuntoa Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaostolta (Kuntakila) hallituksen päätöksen mukaisesti.

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto on 20.12.2022 käsitellyt sairaanhoitopiirin lausuntopyynnön ja päättänyt, ettei se anna asiasta uutta lausuntoa vaan lausuntopyyntöön vastataan sihteerin kirjeellä. Jaoston vastauksen mukaan lausuntopyyntö ei sisältänyt sellaisia kirjanpito-oikeudellisia seikkoja, että hyvinvointialue- ja kuntajaoston tulisi hyvän kirjanpitotavan yleiseksi ohjaamiseksi antaa uusi lausunto.

Sairaanhoitopiiri on pyytänyt asiasta lausuntoa sairaanhoitopiirin tilintarkastajalta 20.12.2022.

Vs. sairaanhoitopiirin johtajan (johtajaylilääkärin) ehdotus

Päätösesitys täydennetään hallituksen kokouksessa tilintarkastajan lausunnon perusteella.

Päätös

Vs. sairaanhoitopiirin johtaja (johtajaylilääkäri) täydensi kokouksessa ehdotustaan seuraavasti:

"Sairaanhoitopiirin tilintarkastajalta saadun vastauksen mukaan Kuntakilan sihteerin vastauksessa on selkeästi kielteinen suhtautuminen peruspääoman alentamiseen. Tilintarkastaja ei kuitenkaan voi suoraan todeta, että kuntayhtymä ei voisi toimia valtuuston päätöksen mukaan, sillä peruspääoman alentaminen kuuluu valtuuston toimivaltaan. Tällaisten perustavaa laatua olevien kysymysten ratkaiseminen on oikeuskäytännössä katsottu kuuluvan kunnallisen itsehallinnon piiriin. Mikäli peruspääomaa alennetaan valtuuston lainvoimaisen päätöksen mukaan, sillä voi olla vaikutusta tilintarkastuskertomukseen. Hallitus päättää, että peruspääoman alentaminen toimeenpannaan valtuuston lainvoimaisen päätöksen mukaisesti. Vuodelta 2022 laadittava tilinpäätös valmistellaan tämän mukaisesti. Tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä todetaan pyydetty lausunto ja siihen saatu Kuntakilan sihteerin vastaus."

Sairaanhoitopiirin johtajan kokouksessa täydentämä ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Valtuuston II varapuheenjohtaja Ilkka Pernu, hallituksen jäsenet Markku Puro ja Kaisa Garedeu, sairaanhoitopiirin johtaja Juha Paloneva ja talousjohtaja Aija Suntioinen poistuivat kokouksesta esteellisinä (yhteisöjäävi) asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Pykälän toiseksi pöytäkirjantarkastajaksi valittiin Jaakko Kaistinen.

Päätöshistoria:

Kuntayhtymähallitus 9.12.2022 § 231

Sairaanhoitopiirin johtaja antaa kokouksessa ajankohtaiskatsauksen seuraavista asioista:

- sairaanhoitopiirin toiminta ja talous,
- Sairaala Novan toiminta sekä
- osakkuusyhtiöiden toiminta.

Sairaanhoitopiirin johtajan ehdotus

Hallitus merkitsee tiedoksi sairaanhoitopiirin johtajan katsauksen.

Päätös

Sairaanhoitopiirin johtaja täydensi kokouksessa ehdotustaan seuraavasti: "Sairaanhoitopiirin alijäämät tulee kattaa vuoden 2022 tilinpäätöksen yhteydessä.

Alkuvuoden 2022 aikana selvitettiin eri vaihtoehtoja alijäämän kattamiseksi. Vuoropuhelua käytiin sekä jäsenkuntien että tilintarkastajan kanssa. Sairaanhoitopiirin valtuusto päätti kokouksessaan 17.6.2022 (§ 9), että osa alijäämästä (24 miljoonaa euroa) katetaan peruspääomaa alentamalla. Valtuuston päätös on lainvoimainen.

Kokouksessaan 25.11.2022 sairaanhoitopiirin tarkastuslautakunta käsitteli tilintarkastajan väliraportin. Raporttiin sisältyy uusi suositus, jonka mukaan sairaanhoitopiirin tulisi pyytää asiasta lausunto Kilan hyvinvointialue- ja kuntajaostolta (Kuntakila).

Ehdotan, että sairaanhoitopiirin hallitus päättää pyytää asiasta lausunnon Kuntakilalta ja saattaa tämän lausuntopyynnön tiedoksi valtuustolle."

Asiasta käydyn keskustelun kuluessa hallituksen jäsen Kaisa Garedeu esitti päätösehdotuksesta poiketen, että lausuntoa ei pyydetäisi.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että Garedeuin muutosehdotus raukesi kannattamattomana ja, että sairaanhoitopiirin johtajan kokouksessa täydentämä ehdotus hyväksyttiin.

Tämä päätös tarkastettiin kokouksessa julkilukemalla.

Kuntayhtymävaltuusto 9.12.2022 § 11

Hallituksen ehdotus Valtuusto päättää merkitä hallituksen päätöksen tiedoksi.

Päätös Hyväksyttiin.

Kuntayhtymän alijäämän kattaminen peruspääomaa alentamalla

🕒 22.3.2022 9.33

TIEDOTE

Numero

127

Asiasanat

Alijäämä. Peruspääoma. Kuntayhtymä. Sote-uudistus.

55

Lausuntopyyntö

Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä on pyytänyt kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausuntoa siitä, voidaanko kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä kattaa peruspääomaa alentamalla.

Kuntayhtymän hallitus on päättänyt esittää valtuustolle, että kuntayhtymän 31.12.2021 alijäämä katetaan alentamalla kuntayhtymän peruspääomaa.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaan kuntayhtymän suoritehinnoittelun perustana on omakustannushinta, joka sisältää suoritteen tuottamisesta aiheutuvat välittömät ja välilliset kustannukset sekä pääomakustannukset. Välittömien ja välillisten kustannusten tulee perustua todellisiin kustannuksiin. Pääomakustannukset sisältävät suunnitelman mukaiset poistot. Perussopimuksen mukaan kuntayhtymä vastaa tilikauden alijäämän sekä kuntayhtymän taseeseen sisältyvän alijäämän kattamisesta kuntalain 110 § 3 momentin mukaisesti, josta tulee esittää erillinen talouden ja toiminnan sopeuttamissuunnitelma osana kuntayhtymän asianomaisen tilivuoden tilinpäätöstä ja toimintakertomusta. Tilikauden alijäämä katetaan ensisijaisesti kuntayhtymän toimintaa tehostamalla.

Edelleen perussopimuksen mukaan jäsenkunnan osuus kuntayhtymän varoihin sekä vastuu veloista ja velvoitteista määräytyvät peruspääoman jäsenkuntaosuuksien suhteessa.

Säännökset ja ohjeet

Kirjanpitolaki (1336/1997)

Kirjanpitolain 2:1 §:n mukaan kirjanpitovelvollisen on merkittävä kirjanpitoonsa liiketapahtumina menot, tulot, rahoitustapahtumat sekä niiden oikaisu- ja siirtoerät.

Kirjanpitolain 3:2.1 §:n mukaan tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta olennaisuusperiaatteen mukaisesti ottaen huomioon kirjanpitovelvollisen harjoittaman toiminnan laatu ja laajuus.

Kuntalaki (410/2015)

Kuntalain 112.1 §:n mukaan kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto antaa ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolain ja kuntalain 113–116 §:n, 120 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdan sekä kunnan tilinpäätöstietoja koskevan asetuksen soveltamisesta kunnissa ja kuntayhtymissä.

Kuntalain 113.3 §:n mukaan tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta olennaisuusperiaatteen mukaisesti.

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan myös kuntayhtymiin.

Toukokuussa 2021 voimaan tulleella kuntalain muutoksella (419/2021) tarkennettiin alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä. Lain 110 §:n perustelujen (HE 242/2020) mukaan taloussuunnitelmassa on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä on katettava. Pykälässä tarkoitettua alijäämän kattamisen keinojen tulee olla ensisijaisesti reaalityön keinoja

eli tulojen lisäyksiä tai menojen vähennyksiä. Tällaisena keinona ei voida pitää kunnan taseen peruspääoman alentamista alijäämän kattamiseksi, joka merkitsisi kertyneen nettovarallisuuden käyttöä palvelujen rahoittamiseen. Kirjanpidon toimenpiteenä peruspääoman alentaminen tase-erien välisenä siirtona on sallittu vain poikkeustapauksessa. Peruspääoman alentaminen olisi mahdollista silloin, kun kunnan palvelutoiminta supistuu pysyvästi ja tämän vuoksi pitkäaikaisen rahoituksen tarve vähenee. Peruspääoman alentaminen olisi mahdollista esimerkiksi silloin, jos lailla muutetaan kuntien tehtäviä ja jos muutos vaikuttaa kunnan omaisuuteen ja rahoituksen tarpeeseen. Peruspääoman alentamisen soveltamista on tulkittava suppeasti.

Kirjanpitolausunkunnan kuntajaosto voi antaa ohjeita ja lausuntoja peruspääoman määräytymisestä.

Laki sosiaali- ja terveydenhuolto ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulon (ns. voimaantulolaki)

Voimaantulolain 20 §:n mukaan erikoissairaanhoidon lain 7 §:ssä mainittujen sairaanhoitopiirien kuntayhtymät sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettujen erityishuoltopiirien siirretään varoiteen ja velkoiteen sekä sitoumuksineen hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023.

Voimaantulolain 33 §:n mukaan 20 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien ja HUS-sairaanhoitopiirin jäsenkuntien on katettava kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä kuntalain (410/2015) säännösten mukaisesti ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle ja HUS-yhtymään. Pykälän perusteluissa on viitattu kuntalain 117 §:ään, jonka mukaan kuntayhtymän 56 sellaisten menojen rahoituksesta, joita ei muuten saada katetuiksi, vastaavat jäsenkunnat siten kuin kuntien välisestä vastuunjaosta on perussopimuksessa sovittu.

Kirjanpitolausunkunnan kuntajaoston lausunto kuntayhtymän alijäämän kirjaamisesta jäsenkunnan kirjanpidossa (113/2015)

Kuntajaoston lausunnon 113/2015 mukaan jäsenkunnan tulee kirjata kirjanpitoonsa osuus kuntayhtymään kertyneestä alijäämästä pakollisena varauksena, mikäli kuntayhtymän alijäämää ei todennäköisesti saada lähitulevaisuudessa katetuksi esimerkiksi kuntayhtymän päättämällä muilla toimenpiteillä.

Kirjanpitolausunkunnan kuntajaoston lausunto lainan arvonalennuksen ja peruspääoman muutoksen kirjaamisesta kuntayhtymän ja jäsenkunnan kirjanpidossa (121/2019)

Kuntajaoston lausunnon 121/2019 mukaan kuntayhtymän peruspääomaa on mahdollista alentaa alijäämän kattamiseksi, mikäli pitkäaikaisen pääomarahoituksen määrä taseessa ylittää pysyviin vastaaviin sitoutuneen pääoman määrän ja mikäli pääomarahoituksen tarve on pysyvästi alentunut esimerkiksi omaisuuden luovutuksen, menetyksen tai ylimääräisten poiston taikka arvonalentumisen seurauksena. Käytännössä edellytykset täyttyvät vain silloin, kun kuntayhtymän toiminta supistuu ja pääomarahoituksen tarve pysyvästi vähenee. Kirjanpitovalvontaisen tulee arvioida peruspääoman alentamisen edellytykset dokumentoidusti.

Lausunnossa on myös todettu, että kuntayhtymäosuuden arvo kunnan taseessa on muodostunut osuutena kuntayhtymän nettovarallisuutta kuvaavasta peruspääomasta. Kuntayhtymän peruspääoman alentamisen seurauksena jäsenkunnan kuntayhtymäosuuden rahamääräinen arvo laskee, vaikka kuntayhtymän palveluntuotantokyky ei alenisi. Kuntayhtymän peruspääoman alentamisesta johtuva kuntayhtymäosuuden pysyvä arvonaleneminen merkitään jäsenkunnan kirjanpidossa tuloslaskelmaan arvonalentumisena kuluksi.

Kuntalain alijäämän kattamista koskevaa sääntelyä on muutettu kuntajaoston lausunnon 121/2019 antamisen jälkeen.

Lausuntoa ei ole mahdollista soveltaa siltä osin kuin se poikkeaa voimassa olevan kuntalain perusteluista.

Lausunnon perustelut

Kirjanpitolain mukaan kirjanpitoon merkitään lähtökohtaisesti liiketapahtumina ainoastaan menot, tulot, rahoitustapahtumat sekä niiden oikaisu- ja siirtoerät. Muut kirjaukset kuten tuloksenkäsittelyerät ovat mahdollisia silloin, jos niistä säädetään laissa tai lain nojalla annetuissa kirjanpito-ohjeissa. Kirjanpitolausunkunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto antaa ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolain ja kuntalain 113–116 §:n, 120 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdan soveltamisesta.

Kirjanpitolaki edellyttää, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan tilikauden tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätöksen oikean ja riittävän kuvan vaatimus koskee myös yli- ja alijäämän määrää. Oikea ja riittävä kuva yli- tai alijäämän määrästä korostuu tilanteissa, jossa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen voimaantulolain on erityisiä säännöksiä alijäämän kattamisesta ja jossa sairaanhoitopiirin kuntayhtymän varat ja velat sitoumuksineen siirtyvät kuntayhtymältä hyvinvointialueelle.

Kuntalaki ei sisällä sääntelyä peruspääoman määrästä. Peruspääoma on muodostettu nykyiseen kirjanpitojärjestelmään siirryttäessä 1.1.1997 tilanteen mukaisena kirjanpitolausuntakunnan kuntajaoston taseen laatimisesta antaman yleisohjeen mukaisesti. Kuntayhtymän peruspääoman määrää muuttuu lähtökohtaisesti jäsenkuntien pääomasijoituksista tai niiden palautuksista. Kirjanpitolausuntakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto voi antaa ohjeita ja lausuntoja peruspääoman käsittelystä kirjanpidossa ja peruspääoman muuttamisesta kirjanpidon toimenpiteenä.

Kuntalain perustelujen mukaan kirjanpidon toimenpiteenä peruspääoman alentaminen tase-erien välisenä siirtona on sallittu vain poikkeustapauksessa. Peruspääoman alentaminen olisi mahdollista silloin, kun kunnan tai kuntayhtymän palvelutoiminta supistuu pysyvästi ja tämän vuoksi pitkäaikaisen rahoituksen tarve vähenee. Peruspääoman alentaminen on mahdollista esimerkiksi silloin, jos lailla muutetaan kuntien tai kuntayhtymien tehtäviä ja jos muutos vaikuttaa kunnan omaisuuteen ja rahoituksen tarpeeseen. Peruspääoman alentamisen soveltamista on tulkittava suppeasti.

Vaikka sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksessa kuntayhtymän toiminta lakkaa lain nojalla, toiminta jatkuu hyvinvointialueen järjestämisvastuulla. Järjestämisvastuun siirtyminen ei vaikuta palvelutoiminnassa käytettävän omaisuuden eikä rahoituksen tarpeeseen. Kyse ei siten ole kuntalain perusteluissa ja kuntajaoston lausunnossa 121/2019 tarkoitetusta tilanteesta, jossa kuntayhtymän palvelutoiminta supistuisi ja pääomarahoituksen tarve pysyvästi vähenisi.

Kirjanpitolausuntakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto katsoo, että kuntayhtymän alijäämien kattamista koskevan voimaansäätölain säännöksen tarkoituksena on varmistaa, että kuntien järjestämisvastuun aikana syntyneet kuntayhtymän menot jäävät kuntien rahoitettaviksi. Peruspääoman alentaminen alijäämien kattamiseksi merkitsisi sitä, että kunnat eivät vastaisi niiden järjestämisvastuun aikana syntyneistä kuntayhtymän menoista, vaan alijäämien määrä vähentäisi hyvinvointialueelle siirtyvää nettovarallisuutta.

Lausunto

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaansäätölain 20 §:n mukainen kuntayhtymän siirtyminen hyvinvointialueelle ei ole kuntalain 110 §:n perustelujen tai kuntajaoston lausunnon 121/2019 tarkoittama tilanne, jossa kuntayhtymän palvelutoiminta supistuu pysyvästi ja tämän vuoksi pitkäaikaisen rahoituksen tarve vähenee. Lausuntopyyntöä kuvatussa tilanteessa peruspääomaa ei ole mahdollista alentaa kirjanpidon toimenpiteenä tase-erien välisenä siirtona kuntayhtymän alijäämän kattamiseksi.

KUNTIEN LAUSUNNOT

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

SIHTEERIN VASTAUS

20.12.2022

Lausuntopyyntönne 13.12.2022

KUNTAYHTYMÄN ALIJÄÄMÄN KATTAMINEN OSITTAIN PERUSPÄÄOMAA ALENTAMALLA

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymä on 13.12.2022 saapuneella lausuntopyynnöllä pyytänyt kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausuntoa siitä, voidaanko osa kuntayhtymän taseeseen kertyneestä alijäämästä kattaa peruspääomaa alentamalla lausuntopyynnön ja sen liitteessä tarkemmin esitetyillä perusteilla.

Vastaus ja perustelut

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto on käsitellyt otsikossa mainitun lausuntopyyntönne ja päättänyt, ettei se anna asiasta uutta lausuntoa, koska lausuntopyyntönne ei sisällä sellaisia kirjanpito-oikeudellisia seikkoja, että hyvinvointialue- ja kuntajaoston tulisi hyvän kirjanpitotavan yleiseksi ohjaamiseksi antaa uusi lausunto.

Kuntalain perustelujen (HE 242/2020) mukaan kirjanpidon toimenpiteenä peruspääoman alentaminen tase-erien välisenä siirtona on sallittu vain poikkeustapauksessa. Peruspääoman alentaminen on mahdollista silloin, kun kunnan palvelutoiminta supistuu pysyvästi ja tämän vuoksi pitkäaikaisen rahoituksen tarve vähenee. Peruspääoman alentaminen on mahdollista esimerkiksi, jos lailla muutetaan kuntien tehtäviä ja jos muutos vaikuttaa kunnan omaisuuteen ja rahoituksen tarpeeseen. Peruspääoman alentamisen soveltamista on tulkittava suppeasti.

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto on lausunnossaan 127/2022 jo todennut, että sosiaali- ja terveydenhuolto- ja pelastustoimeen koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta annetun lain (ns. voimaantulolaki) 20 §:n mukainen kuntayhtymän siirtyminen hyvinvointialueelle ei ole kuntalain 110 §:n perustelujen (HE 242/2020) tai kuntajaoston lausunnon 121/2019 tarkoittama tilanne, jossa kuntayhtymän palvelutoiminta supistuu pysyvästi ja tämän vuoksi pitkäaikaisen rahoituksen tarve vähenee, ja että peruspääomaa ei ole mahdollista alentaa kirjanpidon toimenpiteenä tase-erien välisenä siirtona kuntayhtymän alijäämän kattamiseksi. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto voi antaa ohjeita ja lausuntoja peruspääoman määräytymisestä.

Hyvinvointialue- ja kuntajaosto toteaa lisäksi, että kuntayhtymän alijäämä kertyy tuottojen ja kulujen negatiivisesta erotuksesta. Alijäämän kattamisvelvollisuuteen eivät vaikuta esimerkiksi lausuntopyyntöissä kuvattu keskimääräisten poistojen ja korvausinvestointien erotus, pysyvien vastavien ja pitkäaikaisen pääomarahoituksen suhde, uuden sairaalan pääomakustannukset tai käynnistämiseen liittyvät kertaluonteiset kustannukset. Useiden lausuntopyyntöjen liitteessä esitettyjen ohjeiden jälkeen on hyväksytty kuntalain muutos, mikä on huomioitava kirjanpidollisia ratkaisuja tehtäessä. Jaosto korostaa, että kuntalain 110 §:n perustelujen (HE 242/2020) mukaan peruspääoman alentaminen on mahdollista silloin, kun kunnan tai kuntayhtymän palvelutoiminta supistuu pysyvästi ja tämän vuoksi pitkäaikaisen rahoituksen tarve vähenee. Lausuntopyyntöissä ei ole esitetty, että palvelutoiminta olisi supistunut pysyvästi.

Kuntayhtymän alijäämän kattamisvelvollisuudesta on säädetty vuonna 2015 voimaan tulleessa kuntalaissa ja erikseen hyvinvointialueelle siirtyvien kuntayhtymien alijäämän kattamisesta vuonna 2021 voimaan tulleessa voimaanpanolaissa, ja se koskee taseeseen kertyneen alijäämän yhteenlaskettua määrää riippumatta alijäämän syntymisajankohdasta.

Sari Korento

kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston sihteeri

JAKELU

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

TIEDOKSI

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto

PERUSSOPIMUS

Kh hyväksynyt 17.12.2008
Hallituskäsittelyt:
19.11.2012 ja 10.4.2013

KESKI-SUOMEN SAIRAAHOITOPIIRI**SISÄLLYSLUETTELO**

1

I LUKU	YLEISET MÄÄRÄYKSET	1
1 §	KUNTAYHTYMÄN NIMI JA KOTIPAIKKA	1
2 §	KUNTAYHTYMÄN JÄSENKUNNAT	1
3 §	KUNTAYHTYMÄN TEHTÄVÄT	1
4 §	KUNTAYHTYMÄN PERUSPÄÄOMA JA JÄSENKUNTIEN OSUUDET	1
5 §	JÄSENKUNTIEN OSUUDET JA VASTUU	2
6 §	JÄSENKUNNAN OTTAMINEN JA ERO	2
II LUKU	KUNTAYHTYMÄN TOIMIELIMET	3
VALTUUSTO		3
7 §	JÄSENTEN LUKUMÄÄRÄ JA ÄÄNIVALTA	3
8 §	VALTUUSTON TOIMIKAUSI	3
9 §	VALTUUSTON TEHTÄVÄT	3
10 §	VALTUUSTON PÄÄTÖSVALTAISUUS	4
11 §	VALTUUSTON TYÖJÄRJESTYS	4
HALLITUS JA MUUT TOIMIELIMET		4
12 §	KOKOONPANO JA TOIMIKAUSI	4
13 §	HALLITUKSEN TEHTÄVÄT	4
14 §	NIMENKIRJOITUS	4
15 §	MUUT TOIMIELIEMET	4
III LUKU	SUUNNITTELU JA TALOUS	5
16 §	TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA	5
17 §	SUUNNITELMAPOISTOT	5
18 §	RAHOITUS	5
19 §	PALVELUJEN HINNOITTELU JA LASKUTUS	5
20 §	ERITYISVELVOITTEISTA AIHEUTUVA MAKSUOSUUS	6
21 §	POIKKEUKSELLISTEN SUURTEN KUSTANNUSTEN TASAUSMENETTELY	6
22 §	VIIVÄSTYSKORKO	6
IV LUKU	TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS	6
23 §	TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS	6
24 §	RAHASTOJEN PERUSTAMINEN	6
V LUKU	HALLINNON JA TALOUDEN TARKASTUS	7
25 §	HALLINNON JA TALOUDEN TARKASTUS	7
VI LUKU	MUUT MÄÄRÄYKSET	7
26 §	KUNTAYHTYMÄN PURKAMINEN JA LOPPUSelvitys	7
27 §	SOPIMUSTA KOSKEVIEN ERIMIELISYYKSIEN KÄSITTELY	7
28 §	SOPIMUKSEN MUUTTAMINEN	7
VII LUKU	VOIMAANTULO JA SOVELTAMINEN	7
29 §	SOPIMUKSEN VOIMAANTULO	7

KESKI-SUOMEN SAIRAANHOITOPIIRIN KUNTAYHTYMÄN PERUSSOPIMUS

I Luku YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Kuntayhtymän nimi ja kotipaikka

Kuntayhtymän nimi on Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ja sen kotipaikka on Jyväskylän kaupunki.

2 § Kuntayhtymän jäsenkunnat

Kuntayhtymän jäsenkunnat ovat Hankasalmi, Joutsa, Jyväskylä, Jämsä, Kannonkoski, Karstula, Keuruu, Kinnula, Kivijärvi, Konnevesi, Kuhmoinen, Kyyjärvi, Laukaa, Luhanka, Multia, Muurame, Petäjävesi, Pihtipudas, Saarijärvi, Toivakka, Uurainen, Viitasaari ja Äänekoski.

3 § Kuntayhtymän tehtävät

Kuntayhtymän tehtävänä on tuottaa ja järjestää jäsenkuntien puolesta erikoissairaanhoidon palveluja sekä huolehtia laissa säädetyistä muista tehtävistä, joita ovat jäsenkuntien osoittamassa laajuudessa

- kehitysvammaisten erityishuolto
- perusterveydenhuolto ja siihen kiinteästi liittyvät sosiaalitoimen tehtävät
- terveyden, toimintakyvyn ja sosiaalisen turvallisuuden huomioon ottamisen edistäminen alueellaan.

Kuntayhtymä voi ottaa valtuuston päätöksellä hoidettavakseen myös muita sosiaali- ja terveydenhuollon tai näiden palvelujen tuottamiseen ja järjestämiseen kiinteästi liittyviä muita tehtäviä.

Kuntayhtymä voi tuottaa ja järjestää erikoissairaanhoidon palveluja muillekin kuin jäsenkunnille sekä tuottaa ja järjestää niille myös muita toimialaansa liittyviä palveluita.

4 § Kuntayhtymän peruspääoma ja jäsenkuntien osuudet

Peruspääoma jaetaan jäsenkuntien osuuksiksi vuoden 1996 tilinpäätöksen omistusosuuksien suhteessa. Kuntakohtaiset peruspääomaosuudet ilmoitetaan taseen liitetiedoissa.

Valtuusto vahvistaa peruspääoman määrän sekä päättää peruspääoman korottamisesta ja alentamisesta.

Peruspääomaa voidaan korottaa seuraavissa tapauksissa:

- a) Sairaanhoidopiiriin liittyy uusi jäsenkunta;
- b) Investointimenon rahoittamiseksi jäsenkuntien peruspääoman sijoituksilla. Kunkin kunnan peruspääomaan lisätään se määrä, jolla kunta on investointimenon rahoittamiseen osallistunut;
- c) Jäsenkuntien apporttiluovutuksilla. Kunkin kunnan peruspääomaa lisätään se määrä, jonka kunta on luovuttanut apporttiluovutuksena;
- d) Siirrolla muusta omasta pääomasta.

Valtuusto päättää talousarvion hyväksymisen yhteydessä siitä maksaako kuntayhtymä jäsenkuntien peruspääomaosuuksille korkoa, maksettavan koron suuruuden ja maksuajankohdan.

5 § Jäsenkuntien osuudet ja vastuu

Jäsenkunnan osuus kuntayhtymän varoihin sekä vastuu veloista ja velvoitteista määräytyvät peruspääomaosuuksien mukaisessa suhteessa.

Kuntayhtymän on pidettävä luetteloa jäsenkuntien peruspääomaosuuksista.

6 § Jäsenkunnan ottaminen ja ero

Jäsenkunnan ottamisesta ja eron ehdoista päättää valtuusto, ellei laissa ole toisin säädetty.

Mikäli laissa ei ole muuta säädetty kunnan osuudesta suoritettavasta korvauksesta, suoritetaan kuntayhtymästä eroavalle kunnalle sairaanhoidopiirin valtuuston päätöksellä kunnan osuus peruspääomasta tai osa siitä ottaen huomioon kunnan vastuu sairaanhoidopiirin veloista ja velvoitteista. Korvaus peruspääomaosuuksista suoritetaan tasasuuruusina erinä enintään kymmenen vuoden aikana eron voimaantulosta lukien.

Mikäli muut jäsenkunnat eivät lunasta jäsenkunnan eron johdosta kuntayhtymälle poistuvaa pääomaosuutta, alennetaan peruspääomaa.

Mikäli laissa ei ole muuta säädetty, uuden jäsenkunnan peruspääomasijoituksen määrästä ja suoritusajasta päättää sairaanhoidopiirin valtuusto.

II Luku KUNTAYHTYMÄN TOIMIELIMET

VALTUUSTO

7 § Jäsenten lukumäärä ja äänivalta

Kuntayhtymän valtuustoon jäsenkunnat valitsevat jäseniä seuraavasti:

Väestötietolaissa tarkoitettuun väestötietojärjestelmään otettu viimeisin tieto kunnan asukasluvusta vuoden vaihteessa	Jäsenten lukumäärä
2 000 tai vähemmän	1
2 001 - 8 000	2
8 001 - 25 000	3
25 001 - 100 000	4
100 001 - tai enemmän	5

Kullekin jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen.

Jäsenkunnan valitsemien jäsenten yhteinen äänimäärä valtuustossa määräytyy viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaisesti jäsenkunnalta kuntayhtymän menoihin palveluista perittyjen korvausten (18 §) ja maksuosuuksien (20 § ja 21 §) yhteismäärän mukaisessa suhteessa.

Jäsenkunnan valitsemilla jäsenillä yhteensä on yksi ääni kutakin alkavaa 300 000 euroa kohden. Äänimäärä voi kuitenkin olla enintään 35 % kaikkien jäsenkuntien valitsemien jäsenten yhteenlasketusta rajoittamattomasta äänimäärästä.

Kunnan valitsemien jäsenten yhteinen äänimäärä jakautuu tasan heistä saapuvilla olevien kesken.

8 § Valtuuston toimikausi

Jäsenet valtuustoon valitaan jäsenkuntien valtuustojen toimikautta vastaavaksi ajaksi.

9 § Valtuuston tehtävät

Kuntayhtymän jäsenkunnat käyttävät valtuuston kokouksissa ylintä päätösvaltaa kuntayhtymän asioissa.

Valtuusto

- hyväksyy kuntayhtymän talousarvion ja -suunnitelman
- hyväksyy tilinpäätöksen, päättää vastuuvapauden myöntämisestä ja toimenpiteistä,

- joihin hallinnon ja talouden tarkastus antavat aihetta
- valitsee kuntayhtymän hallituksen jäsenet sekä jäsenten keskuudesta puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan
- valitsee tilintarkastajat ja tarkastuslautakunnan jäsenet.

10 § Valtuuston päätösvaltaisuus

Valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa (2/3) jäsenistä on saapuvilla ja he edustavat vähintään puolta (1/2) kaikkien jäsenten yhteenlasketusta äänimäärästä.

11 § Valtuuston työjärjestys

Valtuuston kokouksista, kokouskutsusta ja kokousmenettelystä määrätään tarkemmin valtuuston hyväksymässä valtuuston työjärjestyksessä.

HALLITUS JA MUUT TOIMIELIMET

12 § Kokoonpano ja toimikausi

Kuntayhtymällä on hallitus, johon valtuusto valitsee toimikaudekseen yhdeksän (9) jäsentä ja kullekin jäsenelle henkilökohtaisen varajäsenen.

13 § Hallituksen tehtävät

Hallitus valvoo kuntayhtymän etua, edustaa kuntayhtymää, tekee sen puolesta sopimukset sekä käyttää kuntayhtymän puhevaltaa.

Hallitus antaa selityksen valtuuston päätöksestä tehdyn valituksen johdosta.

Tarkemmat määräykset hallituksen tehtävistä ja päätösvallasta annetaan valtuuston hyväksymässä hallintosäännössä.

14 § Nimenkirjoitus

Kuntayhtymän nimenkirjoittajista määrätään hallintosäännössä.

15 § Muut toimielimet

Valtuusto tai hallitus voi tarvittaessa asettaa muita kuntalain mukaisia toimielimiä, esim. lautakuntia, toimikuntia tai liikelaitosten johtokuntia. Näiden toimielinten jäsenten valintaa ja tehtäviä koskevat määräykset

sisältyvät valtuuston hyväksymään hallintosääntöön tai liikelaitosten johtosääntöihin.

III Luku SUUNNITTELU JA TALOUS

16 § Talousarvio ja -suunnitelma

Valtuuston on hyväksyttävä kuntayhtymälle kuntalain tarkoittama talousarvio ja -suunnitelma hallintosäännössä vahvistettuun määräpäivään mennessä.

Hallituksen ehdotus talousarvioksi ja -suunnitelmaksi on toimitettava valtuustolle ja jäsenkunnille hallintosäännössä vahvistettuun määräpäivään mennessä.

Talousarviota ja -suunnitelmaa valmisteltaessa on jäsenkunnille varattava tilaisuus tehdä ehdotuksia kuntayhtymän toiminnan ja talouden kehittämisestä.

17 § Suunnitelmapoistot

Suunnitelman mukaisten poistojen laskentaperusteet hyväksyy valtuusto.

18 § Rahoitus

Kuntayhtymän menot katetaan palveluista perittävillä korvauksilla.

Investoinnit voidaan valtuuston päättämällä tavalla rahoittaa myös kuntayhtymän peruspääomaa korottamalla tai vieraalla pääomalla. Mikäli investointi rahoitetaan peruspääomaa korottamalla, jakaantuu peruspääoman korotus jäsenkuntien kesken peruspääomaosuuksien suhteessa.

Perustamishankkeen valtiosuuden käsittelystä määrätään tarvittavilta osin hallintosäännössä.

19 § Palvelujen hinnoittelu ja laskutus

Palvelujen hinnoittelu perustuu valtuuston talousarvion hyväksymisen yhteydessä vahvistamiin perusteisiin. Jäsenkuntia laskutetaan yhdenmukaisin perustein.

Palvelujen yksikköhinnat vahvistaa hallitus tai liikelaitoksen johtokunta valtuuston hyväksymien perusteiden pohjalta. Hallituksella ja liikelaitoksen johtokunnalla on toimintavuoden aikana mahdollisuus muuttaa palveluista perittäviä hintoja.

20 § Erityisvelvoitteista aiheutuva maksuosuus

Jäsenkunnilta peritään erikseen sairaanhoitopiirin erityisvelvoitteiden ylläpidosta aiheutuva maksuosuus. Valtuusto päättää talousarvion hyväksymisen yhteydessä maksun määräytymisperusteista ja maksun määrästä asukasta kohti.

21 § Poikkeuksellisten suurten kustannusten tasausmenettely

Mikäli laissa ei ole toisin säädetty, jäsenkuntien potilaskohtaiset poikkeuksellisen suuret kustannukset tasataan vuosittain asukasmäärien mukaisessa suhteessa. Tällöin tasausmenettely koskee valtuuston päättämällä tavalla tasausrajan ylittäviä, potilaskohtaisesti laskettuja kalenterivuoden aikana aiheutuneita kustannuksia.

22 § Viivästyskorko

Maksun viivästyessä kuntayhtymä perii korkolain mukaisen viivästyskoron.

IV Luku TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS**23 § Tilinpäätös ja toimintakertomus**

Varainhoitovuoden tilinpäätös on annettava tilintarkastajien tarkastettavaksi hallintosäännössä määrättyyn päivään mennessä.

Sairaanhoitopiirin tilinpäätöksen allekirjoittavat hallituksen jäsenet ja sairaanhoitopiirin johtaja.

Toimintakertomus, tilinpäätös ja tilintarkastajien kertomuksessa tehtyjen muistutusten johdosta annetut selitykset, hallituksen lausunto ja tarkastuslautakunnan mietintö on toimitettava valtuustolle hallintosäännössä määrättyyn päivään mennessä.

Hyväksyessään tilinpäätöksen valtuusto päättää samalla tilikauden tuloksen käsittelystä ja tarvittavista talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä. Mikäli valtuusto päättää palauttaa ylijäämän tai osan siitä jäsenkunnille, tapahtuu palautus palveluista perittyjen korvausten ja maksuosuuksien yhteismäärän mukaisessa suhteessa.

24 § Rahastojen perustaminen

Rahastojen perustamisesta ja niiden säännöistä päättää valtuusto.

V Luku HALLINNON JA TALOUDEN TARKASTUS**25 § Hallinnon ja talouden tarkastus**

Hallinnon ja talouden tarkastamisesta noudatetaan mitä siitä on säädetty kuntalaissa ja määrätty kuntayhtymän tarkastussäännössä.

Kuntalain mukaiseen tarkastuslautakuntaan valitaan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme jäsentä sekä jokaiselle henkilökohtainen varajäsen.

VI Luku MUUT MÄÄRÄYKSET**26 § Kuntayhtymän purkaminen ja loppuselvitys**

Kuntayhtymän purkamisesta päättävät jäsenkuntien valtuustot. Kuntayhtymän purkautuessa hallitus huolehtii loppuselvityksestä elleivät jäsenkunnat sovi muusta järjestelystä. Kuntayhtymän varat, joita ei tarvita loppuselvityksen kustannusten ja velkojen suorittamiseen eikä sitoumusten täyttämiseen jaetaan jäsenkunnille niiden peruspääomaosuuksien suhteessa. Jos kustannusten ja velkojen suorittamiseen sekä sitoumusten täyttämiseen tarvittava määrä on varoja suurempi, jäsenkunnat ovat velvolliset suorittamaan erotuksen edellä mainittujen osuuksien suhteessa.

27 § Sopimusta koskevien erimielisyyksien käsittely

Tästä sopimuksesta johtuvat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan kuntien välisin neuvotteluin. Jos yhteisymmärrykseen ei päästä, erimielisyydet ratkaistaan välimiesmenettelystä annetun lain mukaisessa välimiesmenettelyssä. Kumpikin erimielisyyden osapuoli nimeää yhden välimiehen, jotka valitsevat lisäksi yhden välimiehen toimimaan puheenjohtajana.

28 § Sopimuksen muuttaminen

Tätä sopimusta voidaan muuttaa kuntalaissa säädetyssä järjestyksessä.

VII Luku VOIMAANTULO JA SOVELTAMINEN**29 § Sopimuksen voimaantulo**

Tämä perussopimus tulee voimaan 1.1.2009 alkaen.

Aluehallitus

---

§ 218 Oikaisuvaatimus koskien operatiivisen palvelualueen palvelujohtajan viranhaltijapäätöstä 1/2023, Dnro Hyvaks/153/02.08.00/2023

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/153/02.08.00/2023

Aluehallitus 20.6.2023 § 218

Valmistelija(t) Inka Heikkinen, p. 040 1371 864, Johanna Aalto, p. 050 434 6544 ja Markus Kumara p. 014 269 5872

Selostus asiasta **Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös**

Operatiivisen palvelualueen johtaja on 26.1.2023 päivätyllä päätöksellä päättänyt keskeyttää diabeettisen retinopatian seulontapalvelua (31/2022) koskevan hankintamenettelyn.

Oikaisuvaatimuksen tekijän vaatimukset perusteineen sekä esitetty selvitys

Optiprofi Screening Oy on 13.2.2023 vaatinut, että Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus oikaisee viranhaltijapäätöksen, jossa hankinta on päätetty keskeyttää. Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan kumoamaan viranhaltijapäätös ja sen jälkeen viemään hankintamenettely loppuun asti.

Vaatimusta on perusteltu sillä, että menettely on päätetty keskeyttää vasta tarjousten avaamisen jälkeen. Keskeytys ei oikaisuvaatimuksen tekijän mukaan perustu todellisiin vaan keinotekoisiiin syihin. Väitetyt perustelut (soveltuvuusvaatimukset ja muuttunut tarve) olivat hankintayksikön tiedossa tarjousten jättöpäivänä. Oikaisuvaatimuksen esittäjän perustelujen mukaan hankinnan tarve ei ole voinut muuttua 16.12.2022 ja 23.1.2023 välisenä aikana. Oikaisuvaatimuksen mukaan asiaa tulee arvioida hyvän hallinnon periaatteiden (erityisesti suhteellisuusperiaatteen) sekä hankintalaista johtuvan oikeuskäytännön näkökulmista.

Oikaisuvaatimuksen esittäjä on katsonut, että hankintamenettelyn keskeytyksen keskeisin perustelu on tarjousten avaamisen jälkeen tehty havainto siitä, että haluttu tarjoaja ei voittanut asiaa. Oikaisuvaatimuksen esittäjä katsoo, että todellisena syynä saattaa olla hankintayksikön pelko siitä, että Optiprofi Screening Oy toistaa aiemmin erästä kaupunkia vastaan nostetun kanteen, jossa oikeus tuomitsi kaupungin huomattaviin

---

Aluehallitus

---

vahingonkorvauksiin lainvastaisesta menettelystä Optiprofi Screening Oy:tä kohtaan.

Oikaisuvaatimukseen on sisällytetty linkki Lapin Kansan 05.01.2021 julkaisemaan uutiseen, jota ei ole kuitenkaan kyseisen linkin kautta pystynyt lukemaan kokonaisuudessaan. Kyseisen uutisen ei ole arvioitu vaikuttavan nyt käsillä olevan asian käsittelyyn, joten oikaisun hakijalle ei ole varattu erikseen tilaisuutta täydentää oikaisuvaatimustaan tältä osin.

Esitettyjen vaatimusten arviointi

Tarkemmin sovellettavista säännöksistä ja oikeusohjeista

Hyvinvointialueiden hankintoihin sovelletaan lähtökohtaisesti lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016, hankintalaki). Keski-Suomen hyvinvointialueen 26.1.2023 päivätyn keskeyttämispäätöksen mukaan hankinnan ennakoitu arvo on kuitenkin alittanut hankintalain 25 §:n mukaisen sosiaali- ja terveystalouden koskevan kynnysarvon. Näin ollen hankintaan ei ole hankintalain 25 §:n 2 momentin nojalla sovellettu hankintalakia vaan hankintaa on päätetty toteuttaa niin sanottuna pienhankintana. Näin ollen myöskään asiassa annettu keskeyttämispäätös ei perustu hankintalakiin.

Hankintalain esitöissä on kynnysarvot alittavien hankintojen osalta todettu seuraavaa:

Kansalliset kynnysarvot alittavat hankinnat rajattaisiin voimassa olevan lain tapaan hankintalain soveltamisalan ulkopuolelle, jolloin kynnysarvon alittavat hankinnat voitaisiin toteuttaa noudattamatta lakiehdotuksessa olevia menettelytapavaatimuksia. Hankintayksiköt voisivat siten toteuttaa pykälän soveltamisrajan alittavat hankinnat omien sisäisten hankintasääntöjen ja -ohjeiden, taloussääntöjen sekä työjärjestysten mukaisesti. Samaten sovellettavaksi voivat tulla toimintojen taloudellista tarkoituksenmukaisuutta sekä toimivaltasuhteita koskeva sääntely ja ohjeistus. Hankintalain soveltamisalan rajaamisesta huolimatta julkisten hankintojen toteuttamisessa noudatettaviksi voivat tulla muussa lainsäädännössä olevat velvoitteet. Siten esimerkiksi soveltuvat hallintolain ja kuntalain tasapuolisuus- ja avoimuusvelvoitteet sekä menettelytapavelvoitteet koskisivat edelleen myös hankintalain soveltamisalan ulkopuolella olevien hankintojen tekemistä. (HE 108/2016, s. 114-115)

Lain esitöistä on pääteltävissä, että pienhankintaa koskevaa keskeyttämispäätöstä tulee arvioida viranomaisista velvoittavien säännösten näkökulmasta. Oikaisuvaatimuksen tekijän esittämien perustelujen johdosta

---

Aluehallitus

---

asiassa on otettava kantaa siihen, rikkooko keskeyttämisspätös hallintolain 6 §:ssä viranomaiselle asetettuja velvollisuuksia.

Korkeimman hallinto-oikeuden 23.12.2014 antamasta ratkaisusta ilmenevän oikeusohjeen perusteella hankintalain periaatteita koskevasta oikeuskäytännöstä voidaan hakea johtoa tulkittaessa hallinnon oikeusperiaatteita (KHO 2014:189). Näin ollen, vaikka hankintalaki ei sellaisenaan sovellu pienhankintoihin, voidaan hankintalakia koskevasta oikeuskäytännöstä saada tulkinta-apua myös pienhankintoja koskien.

Oikaisun kohteena olevan päätöksen perusteiden uudelleenarviointi

Hankinnasta päättävä viranhaltija on päättänyt hankintamenettelyn keskeyttämisestä. Päätös on perusteltu myös keskeyttämistä koskevilta osiltaan seuraavasti:

Hankintamenettely voidaan keskeyttää todellisesta ja perustellusta syystä. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tarjouspyynnön sisällölliset puutteet on katsottu perusteeksi hankinnan keskeyttämiselle (ks. esim. MAO 353/11). Hankinta on voitu keskeyttää myös tilanteessa, jossa hankintayksikön hankintatarve on muuttunut hankintamenettelyn aikana (ks. esim. MAO:501/20).

Tapahtumainkulku on käyty läpi tehdyssä päätöksessä:

Diabeettisen retinopatian seulontapalvelua koskeva pienhankinnan tarjouspyyntö julkaistiin marraskuussa 2022. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin toiminnot siirtyivät 1.1.2023 alkaen Keski-Suomen hyvinvointialueelle. Keski-Suomen hyvinvointialueelle siirtymisestä aiheutuvia Palvelun sisällöllisiä muutostarpeita ei kartoitettu kilpailutuksen valmistelussa riittävästi. Hankintayksikkö katsoo, että sen tulee arvioida hankintatarve ja Palvelun sisällölliset vaatimukset sekä määräraviot uudelleen toiminnan vakiinnuttua hyvinvointialuelajuisesti. Julkaistussa tarjouspyynnössä oli myös sisällöllisiä puutteita, esimerkiksi Palveluntuottajia koskevat soveltuvuusvaatimukset olivat jääneet kokonaan puuttumaan julkaistusta tarjouspyynnöstä. Edellä mainituilla perusteilla hankintayksikkö keskeyttää diabeettisen retinopatian seulontapalvelun hankintamenettelyn. Hankintamenettelyn keskeyttäminen perustuu todellisiin syihin, eikä keskeyttämistä koskeva ratkaisu vaikuta syrjivästi ehdokkasiin tai tarjoajiin.

Viranhaltija on päätöksessään esittänyt hankinnan keskeyttämisen keskeiset perustelut, joita ovat 1.1.2023 toimintansa aloittaneen koko Keski-Suomen hyvinvointialueen tarpeet sekä sisällölliset virheet tarjouspyynnössä.

Aluehallitus

Tarjouspyynnön sisällön sekä sen ilmeisten virheiden korjaaminen on hankintaa tekevän näkökulmasta välttämätöntä, koska koko kilpailutus perustuu hankintaa tekevän tahon tarpeisiin.

Oikaisuvaatimuksen tekijän esittämien perustelujen mukaan hankinnan tarve ei ole voinut muuttua 16.12.2022 ja 23.1.2023 välisenä aikana. Vaikka hyvinvointialueiden toiminnan aloitus on hankintaa aloitettaessa ollut tiedossa, ei hankintaprosessissa ole osattu huomioida kaikkia hyvinvointialueen tarpeisiin liittyviä seikkoja. Tästä johtuen hankinnan kokonaisarvo on arvioitu virheellisesti, mikä vaikuttaa olennaisesti myös hankintamenettelyä koskeviin vaatimuksiin. Hyvinvointialueen näkökulmasta voidaan pitää perusteltuna, että alueen palvelutarpeet kartoitetaan vasta toiminnan vakiinnuttua. Palvelutarvetta koskevan tilanteen muuttumista voidaan siten pitää perusteltuna syynä hankinnan keskeyttämiselle. Myös oikaisuvaatimuksen kohteena olevassa päätöksessä viitattu oikeustapaus (MAO 501/20) tukee tätä päätelmää.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on lisäksi vedonnut hallintolain 6 §:n mukaiseen suhteellisuusperiaatteeseen, jonka mukaan viranomaisten toimien on oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Se, että hankintamenettely on päätetty keskeyttää, on yksi mahdollinen toimenpide hankintaa tehtäessä, eikä keskeyttäminen itsessään näyttäytyä asiassa suhteellisuusperiaatteen vastaisena. Oikaisuvaatimuksen tekijä on kuitenkin pitänyt keskeyttämisspäätöksen perustelua puuttuvista soveltuvuusvaatimuksista keinotekoisena. Oikaisuvaatimuksesta on ymmärrettävissä, että oikaisun hakijan mielestä soveltuvuusvaatimusten laajentaminen merkitsisi suhteellisuusperiaatteen rikkomista ja näin ollen hankinnan keskeyttäminen soveltuvuusperiaatteiden lisäämiseksi ei tulisi olla mahdollista.

Keskeyttämistä koskevan päätöksen mukaan soveltuvuusvaatimukset ovat jääneet kokonaan puuttumaan tarjouspyynnöstä. Tältä osin päätöksen perustelut ovat olleet virheelliset. Soveltuvuusvaatimukset eivät ole jääneet kokonaan puuttumaan tarjouspyynnöstä, mutta ne ovat olleet puutteelliset. Puuttuvissa soveltuvuusvaatimuksissa on ollut kyse erimerkiksi vaadittavista referensseistä ja liikevaihtoon liittyvistä vaatimuksista. Ilman kyseisiä vaatimuksia hyvinvointialue ei voi varmistua siitä, että valitulla palveluntuottajalla on riittävä kokemus ja taloudelliset voimavarat palvelun toteuttamiseen. Vaikka kyse on alustavan arvion mukaan ollut pienhankinnasta, on hankinnan arvioitu kokonaisarvo ilman arvonlisäveroa ollut 350 000 euroa. Hankinnan arvo on siten ilman arvioinnissa tapahtunutta virhettäkin hyvin lähellä hankintalain 25 §:n mukaista kynnysarvoa. Hankinnan laajuus huomioon ottaen tarjouspyynnöstä puuttuvien

---

Aluehallitus

---

soveltuvuusvaatimusten voidaan arvioida olevan tarpeellisia. Myös hankinnan luonne ja käyttötarkoitus ovat sellaisia, jotka edellyttävät hankintayksiköltä huolellisuutta palveluntuottajalle asetettavien kriteerien suhteen. Mainitut perusteet huomioon ottaen hankinnan keskeyttämistä soveltuvuusvaatimusten puutteellisuuden vuoksi ei voida pitää suhteellisuusperiaatteen vastaisena.

Euroopan yhteisön oikeuskäytännössä hyväksyttävänä hankinnan keskeyttämisen perusteena on katsottu se, että tarjouspyyntö on osoittautunut virheelliseksi (C-244/02 Kauppatalo Hansel Oy vs. Imatran kaupunki). Kyseisessä ratkaisussa oli katsottu voitavan keskeyttää tarjousmenettely ja muuttaa tarjouspyyntöä siten, että alimman hinnan tarjouksen sijasta voitiin valita kokonaistaloudellisesti edullisin ratkaisu. Vaikka ratkaisussa ei ole kyse täysin vastaavasta tilanteesta kuin nyt käsillä olevassa asiassa, voidaan ratkaisusta saada kuitenkin tukea sille, että hankinnan keskeyttäminen olisi mahdollista tarjouspyynnössä olevien kriteerien muuttamiseksi. Oikaisuvaatimuksen kohteena olevassa päätöksessä viitattu oikeustapaus (MAO 353/11) tukee myös tätä käsitystä. Näin ollen keskeyttämissäätöksen ei voida arvioida olevan ristiriidassa asiaa koskevan oikeuskäytännön kanssa.

Hankintalain 146 §:n nojalla markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tekemä ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Oikeuskäytännön perusteella myös toimittaja, joka ei ole jättänyt tarjouskilpailussa tarjousta, voi olla asianosainen, mikäli kilpailutuksen ulkopuolelle jättäytyminen on johtunut tarjouspyynnön ehdoista ja vaatimuksista (KHO 2014:129). Hankinnan keskeyttäminen soveltuvuusvaatimusten korjaamiseksi ei siten myöskään vaaranna palveluntuottajien oikeusturvaa, sillä uudessa hankintamenettelyssä soveltuvuusvaatimuksiin mahdollisesti tehtävät muutokset voidaan saattaa hankintayksikön tai markkinaoikeuden tutkittavaksi, mikäli asianosainen pitää hankintayksikön menettelyä tältä osin suhteellisuusperiaatteen vastaisena.

Hankintamenettelyn keskeyttämistä koskevan säännöksen esitöiden perusteella tarjousasiakirjat voidaan pitää salassa viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 17 kohdan perusteella aina siihen saakka, kunnes hankintayksikkö on tehnyt ratkaisunsa uudessa hankintamenettelyssä tai päättänyt luopua hankinnasta (HE 182/2010, s. 23). Virheellisen tarjouspyynnön perusteella hyvinvointialueelle toimitetut tarjoukset voidaan pitää salassa eli muut mahdolliset tarjoajat eivät saa tietoa tarjousten sisällöstä. Tämä varmistaa, että mahdollisen tarjoajan etuun ei kohdistu tarjoajien yhdenvertaisuutta ja tasapuolisuutta vaarantavia

---

Aluehallitus

---

tekijöitä. Kaikilla tarjoajilla on yhdenvertaisesti ja tasapuolisesti myös mahdollisuus osallistua tulevaan kilpailutukseen. Näin ollen hankintamenettelyn keskeyttämisen ei voida nähdä olevan ristiriidassa tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun kanssa.

Mainituilla perusteilla oikaisuvaatimuksen kohteena olevaa päätöstä ei arvioida aiheelliseksi kumota tai muuttaa.

Sovellettu lainsäädäntö

Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) 25 §
Hallintolaki (434/2003) 6 § ja 49 g §

Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999) 24 § 1 momentti 17 kohta

Laki hyvinvointialueesta (611/2021) 139 § ja 142 §

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus

Aluehallitus päättää hylätä tehdyn oikaisuvaatimuksen asian esittelyssä kerrotuin perustein.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Liite: Hankintapäätös 1_2023

Liite: Oikaisuvaatimus

Liite: Julkaistu tarjouspyyntö

Hankintapäätös	Palvelujohtaja, operatiivinen palvelualue	1 / 2023 26.1.2023
----------------	---	-----------------------

**Diabeettisen retinopatian seulontapalvelu (31/2022) /
Päätös hankintamenettelyn keskeyttämisestä**

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/153/02.08.00/2023

Valmistelija(t) Niko Setälä, ylilääkäri

Selostus Keski-Suomen hyvinvointialue julkaisi pienhankinnan tarjouspyynnön otsikolla:

"Diabeettisen retinopatian seulontapalvelu (31/2022)"

Hankinnan ennakoitu arvo alitti hankintalain 25 §:n mukaisen sosiaali- ja terveystalouden koskevan kynnysarvon. Hankintayksikkö lähetti julkaistavaksi pienhankinnan tarjouspyynnön HILMA -ilmoituskanavassa sekä EU-laajuisesti 30.11.2022. Tarjouspyyntö oli lisäksi saatavilla Keski-Suomen sairaanhoitopiirin Tarjouspalvelu -sivustolla.

Tarjosten jättöaika päättyi 16.12.2022 klo 10.00. Määräaikaan mennessä saapui kaksi (2) tarjousta:

- Digifundus Oy
- Optiprofi Screening OY

Hankintamenettelyn keskeyttäminen:

Hankintamenettely voidaan keskeyttää todellisesta ja perustellusta syystä. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tarjouspyynnön sisällölliset puutteet on katsottu perusteeksi hankinnan keskeyttämiselle (ks. esim. MaO 353/11). Hankinta on voitu keskeyttää myös tilanteessa, jossa hankintayksikön hankintatarve on muuttunut hankintamenettelyn aikana (ks. esim. MAO:501/20).

Diabeettisen retinopatian seulontapalvelua koskeva pienhankinnan tarjouspyyntö julkaistiin marraskuussa 2022. Keski-

Hankintapäätös
Palvelujohtaja, operatiivinen palvelualue
1 / 2023
26.1.2023

Suomen sairaanhoitopiirin toiminnot siirtyivät 1.1.2023 alkaen Keski-Suomen hyvinvointialueelle. Keski-Suomen hyvinvointialueelle siirtymisestä aiheutuvia Palvelun sisällöllisiä muutostarpeita ei kartoitettu kilpailutuksen valmistelussa riittävästi. Hankintayksikkö katsoo, että sen tulee arvioida hankintatarve ja Palvelun sisällölliset vaatimukset sekä määräraviot uudelleen toiminnan vakiinnuttua hyvinvointialuelaajuisesti. Julkaistussa tarjouspyynnössä oli myös sisällöllisiä puutteita, esimerkiksi Palveluntuottajia koskevat soveltuvuusvaatimukset olivat jääneet kokonaan puuttumaan julkaistusta tarjouspyynnöstä.

Edellä mainituilla perusteilla hankintayksikkö keskeyttää diabeettisen retinopatian seulontapalvelun hankintamenettelyn. Hankintamenettelyn keskeyttäminen perustuu todellisiin syihin, eikä keskeyttämistä koskeva ratkaisu vaikuta syrjivästi ehdokkasiin tai tarjoajiin.

Hankintayksikkö arvioi hankintatarpeen uudelleen ja tulee tarvittaessa julkaisemaan uuden, korjatun tarjouspyynnön toiminnan vakiinnuttua Keski-Suomen hyvinvointialueella. Hankintaa koskevat tarjousasiakirjat ovat salassa pidettäviä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 17 kohdan perusteella, kunnes uuteen tarjouskilpailuun perustuva hankintamenettely on päättynyt.

Päätösvallan peruste

Hallintosääntö 78 §

Päätös

Päätän keskeyttää diabeettisen retinopatian seulontapalvelua (31/2022) koskevan hankintamenettelyn.

Kati Kyrölä

Palvelujohtaja, operatiivinen palvelualue

Viranhaltijapäätös on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä.

Lisätietojen antaja

Hankinta-asiantuntija: Henna Tolppanen, 014 269 4828

Hankintapäätös	Palvelujohtaja, operatiivinen palvelualue	1 / 2023 26.1.2023
----------------	---	-----------------------

Tiedoksi:

Päätös nähtävillä Viranhaltijapäätös on nähtävillä hyvinvointialueen verkkosivuilla hyvaks.fi alkaen 30.1.2023 .

Oikaisuvaatimusohjeet

MUUTOKSENHAKUOHJEET

Päätökseen tyytymätön voi hakea muutosta tekemällä siitä hyvinvointialuelain mukaisen oikaisuvaatimuksen tai hankintalain mukaisen hankintaoikaisuvaatimuksen tai molemmat. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Päätös on lainvoimainen oikaisuvaatimus- ja hankintaoikaisuajan jälkeen, ellei siihen ole haettu muutosta.

OIKAISUVAATIMUS

Oikaisuvaatimusviranomaisen

Päätökseen voi hakea muutosta oikaisuvaatimuksena seuraavalta viranomaiselta:

Keski-Suomen hyvinvointialue
Aluehallitus
Hoitajantie 1
40620 Jyväskylä
kirjaamo(at)hyvaks.fi

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä
- hyvinvointialueen jäsen

Oikaisuvaatimuksen kustannukset

Oikaisuvaatimuskäsittely on maksutonta.

Hankintapäätös

Palvelujohtaja, operatiivinen palvelualue

1 / 2023

26.1.2023

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on jätettävä yllä mainitulle viranomaiselle 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi asianosaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan, katsotaan asiakirja annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Hyvinvointialueen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun päätös on asetettu yleisesti nähtäväksi Keski-Suomen hyvinvointialueen verkkosivuille.

Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan.

Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava yllä mainitulle valitusviranomaiselle hyvinvointialueen kirjaamon aukioloaikana ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.

Sähköisen viestin katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä. Oikaisuvaatimus lähetetään aina lähettäjän omalla vastuulla.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä ne asiakirjat, joihin sen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Hankintapäätös

Palvelujohtaja, operatiivinen palvelualue

1 / 2023

26.1.2023

Oikaisuvaatimuksen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava oikaisuvaatimus. Kirjelmässä on mainittava oikaisuvaatimuksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittaja, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite sekä puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

HANKINTAOIKAISU

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) 135 §:n mukaan sellaisen hankintayksikön päätöksen tai muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun korjaamiseksi, johon ei muutoin sovelleta hankintalakia, voidaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu).

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu tulee tehdä kirjallisesti. Hankintaoikaisuvaatimus toimitetaan hankintayksikölle seuraavaan osoitteeseen:

Keski-Suomen hyvinvointialue
Kirjaamo
Hoitajantie 1
40260 Jyväskylä
kirjaamo@hyvaks.fi

Hankintaoikaisun tekemiseen oikeutetut

Hankintaoikaisun voi tehdä *asianosainen*, eli se ehdokas tai tarjoaja, jonka oikeusasemaan hankintapäätöksellä on vaikutusta tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisun kustannukset

Hankintaoikaisun käsittely on maksutonta.

Päätöksen tiedoksisaanti ja hankintaoikaisun tekoaika

Mikäli päätös annetaan tiedoksi sähköisenä tiedoksiantona, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän

Hankintapäätös

Palvelujohtaja, operatiivinen palvelualue

1 / 2023

26.1.2023

vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Mikäli päätös annetaan tiedoksi tavallisena tiedoksiantona, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta hankintaoikaisuajan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa hankintaoikaisun tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Hankintaoikaisu on toimitettava yllä mainittuun osoitteeseen hyvinvointialueen kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse tai sähköpostitse.

Hankintaoikaisun lähettäjä on vastuussa siitä, että vaatimuskirjelmä tai viesti saapuu ennen määräajan päättymistä viranomaiselle. Hankintaoikaisun lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähittäjän omalla vastuulla.

Hankintaoikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Hankintaoikaisu on tehtävä kirjallisena. Hankintaoikaisussa on ilmoitettava:

- hankintayksikön *päätös tai muu ratkaisu*, johon hankintaoikaisu kohdistuu
- *vaatimukset* eli miten päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi
- *perustelut* eli millä perusteella päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi

Hankintaoikaisussa on ilmoitettava oikaisun tekijän nimi, sähköinen yhteystieto tai postiosoite sekä puhelinnumero. Jos puhevaltaa käyttää hankintaoikaisun tekijän laillinen edustaja tai asiamies, hankintaoikaisussa on ilmoitettava myös tämän yhteystiedot.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa. Lisäksi hankintaoikaisussa tulee antaa selvitys siitä, milloin hankintaoikaisun tekijä on saanut päätöksen tiedoksi tai muu selvitys hankintaoikaisuajan alkamisajankohdasta.

Hankintaoikaisun tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava hankintaoikaisu. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähittäjästä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Optiprofi Screening OY

PL 130, 00211 Helsinki. FINLAND

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTIALUEEN HALLITUKSELLE

Asia Oikaisuvaatimus Ylilääkäri Niko Setälän valmisteleman ja Kati Kyrölän allekirjoittaman viranhaltijapäätöksen Hyvaks/153/02.08.00/2023 kumoamiseksi

Valittaja Optiprofi Screening Oy

Valittajan asiamies ja prosessiosoite

Optiprofi Screening OY
PL 130, 00211 Helsinki, Finland
Y-tunnus 2703002-3
optiprofi@gmail.com
044 510 4453

Valituksen kohteena oleva hankintayksikkö

Keski-Suomen hyvinvointialue
Kirjaamo
Hoitajantie 1
40260 Jyväskylä
kirjaamo@hyvaks.fi

Vaatimukset

Optiprofi Screening Oy (jäljempänä "**Valittaja**") vaatii, että vastaaja

1. Oikaisee 26.1.2023 tehdyn diabeettisen retinopatian seulontapalveluiden viranhaltijapäätöksen, jossa hankinta on päätetty keskeyttää,
  - a. Kumoamalla viranhaltijapäätöksen,
  - b. Viemään hankintameneetyn loppuun asti

Perusteena oikaisuvaatimukselle on se, että hankintayksikkö on päättänyt keskeyttää hankintameneetyn vasta sen jälkeen, kun se

on avannut saadut tarjoukset. Hankintayksikkö on ylittänyt harkintavaltansa ja menettänyt vastoin hallintolaista johtuvaa suhteellisuusperiaatetta jonka tulkinnasta on saatavilla johtoa julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä ”**Hankintalaki**”) oikeuskäytännöstä. Keskeytys ei perustu todellisiin vain keinotekoisiiin syihin eikä niitä ole perusteltu laisinkaan uskottavilla perusteilla. Nyt väitetyt perustelut (soveltuvuusvaatimukset ja muuttunut tarve) olivat hankintayksikön tiedossa tarjousten jättöpäivänä. Keskeytys olisi tullut toteuttaa tuolloin, eikä vasta senjälkeen kun tarjoukset oli avattu. Nyt tehty keskeytyspäätös avaa ovet hankintayksiköille mielivaltaisesti valita mieluisensa palveluntarjoaja ja sulkea pois epämieluisia (syrjintä). Hankinnan tarve ei ole voinut muuttua 16.12.2022 ja 23.1.2023 välisenä aikana.

Keskeytyspäätös, sen tiedoksianto ja asianosaisuus

Keskeytyspäätös on tehty 26.1.2023. Päätös on annettu Valittajalle tiedoksi sähköpostitse 2.2.2023.

Valittaja on jättänyt tarjouksen keskeytyspäätöksessä tarkoitettuun tarjouskilpailuun ja on näin ollen asianosainen, jolla on muutoksenhakuoikeus.

Taustatiedot

Keski-Suomen Hyvinvointialue on julkaissut hankinnasta HILMA-ilmoituskanavassa, määräaika on ollut 16.12.2022. Valittaja on jättänyt tarjouksen hankinnasta. Kyseessä oleva hankinta ei ylitä Hankintalain mukaisia kynnyksarvoja, jolloin sitä pidetään Hankintalain mukaisena pienhankintana (**”Pienhankinta”**).

Määräaikaan mennessä hankintayksikkö sai kaksi tarjousta. Hankintayksikkö päätti keskeytyksestä, koska:

1. Hankintayksikön hankintatarve oli muuttunut.

2. Tarjoajien soveltuvuusvaatimukset olivat puuttuneet kokonaan.

Hankintaan soveltuvasta lainsäädännöstä ja oikeuskäytännöstä

Pienhankintaan soveltuvasta lainsäädännöstä ja oikeuskäytännöstä

Hankintalakia koskevan hallituksen esityksen HE 108/2016 vp. mukaan

Kansalliset kynnysarvot alittavat hankinnat rajattaisiin voimassa olevan lain tapaan hankintalain soveltamisalan ulkopuolelle, jolloin kynnysarvon alittavat hankinnat voitaisiin toteuttaa noudattamatta lakiehdotuksessa olevia menettelytapavaatimuksia. Hankintayksiköt voisivat siten toteuttaa pykälän soveltamisrajan alittavat hankinnat **omien sisäisten hankintasääntöjen ja -ohjeiden, taloussääntöjen sekä työjärjestysten mukaisesti**. Samaten sovellettavaksi voivat tulla toimintojen taloudellista tarkoituksenmukaisuutta sekä toimivaltasuhteita koskeva sääntely ja ohjeistus.

Hankintalain soveltamisalan rajaamisesta huolimatta julkisten hankintojen toteuttamisessa noudatettaviksi voivat tulla **muussa lainsäädännössä olevat velvoitteet**. Siten esimerkiksi soveltuvat **hallintolain ja kuntalain tasapuolisuus- ja avoimuusvelvoitteet sekä menettelytapavelvoitteet** koskisivat edelleen myös hankintalain soveltamisalan ulkopuolella olevien hankintojen tekemistä.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa *KHO 23.12.2014 taltio 4019* arvioitiin hankintalain soveltamisalan ulkopuolelle jääneen hankinnan toteuttamista kunnallisvalituksen johdosta. Asiassa oli ratkaistava, oliko kunta menettänyt hankinnasta päättäessään hallintolain 6 §:ssä määriteltyjen **hallinnon oikeusperiaatteiden ja erityisesti**

yhdenvertaisuusperiaatteen vastaisesti. Ratkaisussa katsottiin, että hankintalain soveltamisalaan kuulumattomaan hankintasopimukseen voivat tulla sovellettavaksi myös **Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen perustavanlaatuiset säännöt ja yleiset periaatteet, erityisesti yhdenvertaista kohtelua ja kansalaisuuteen perustuvaa syrjinnän kieltoa koskevat periaatteet sekä niistä seuraava avoimuusvelvollisuus**, mikäli kyseiseen hankintasopimukseen liittyy selvä rajat ylittävä intressi.

Vaikka hankintalainsäädäntö ei soveltunutkaan asiaan, oli sen sisältämiä periaatteita koskevasta oikeuskäytännöstä saatavissa johtoa tulkittaessa hallinnon oikeusperiaatteita.

Turun HaO:n päätöksen 20/0152/1 mukaan

Hallinto-oikeus toteaa, että hankinnoissa on olennaista, että tarjouspyyntö on laadittu siten, että **tarjoajia on mahdollista vertailla hankintamenettelyssä tasapuolisesti.** Tarjoajan soveltuvuutta koskevilla vaatimuksilla hankintayksikkö pyrkii **varmistumaan tarjoajan kyvystä toteuttaa hankinta.** Kansalliset kynnysarvot alittavissa hankinnoissa hankintayksiköllä on laajempi harkintavalta hankintamenettelyn suhteen kuin hankintalakia sovellettaessa. Tästä huolimatta **hankintayksikön asettamien vaatimusten tulee olla tasapuolisia ja oikeassa suhteessa hankinnan kohteeseen tai tavoitteeseen nähden eivätkä ne saa tarpeettomasti rajoittaa kilpailua tai estää tarjouskilpailuun osallistumista.**

Hallinnon oikeusperiaatteilla tarkoitetaan hallintolain (434/2003, jäljempänä ”**Hallintolaki**”) 6 §:n mukaisia periaatteita:

Viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia **tasapuolisesti** sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava **puolueettomia** ja **oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden**. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.

Oikaisuvaatimuksen oikeudelliset perusteet

Valittajan käsityksen mukaan Hankintapäätöstä on arvioitava Hallintolain mukaisten hyvän hallinnon periaatteiden (erityisesti suhteellisuusperiaatteen) sekä Hankintalain johtuvan oikeuskäytännön näkökulmista.

Hallintolain mukaisten hyvän hallinnon periaatteita on tulkittava Hankintalain mukaisten **suhteellisuusperiaatteen, tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun ja avoimuusperiaatteen mukaisesti ottaen huomioon erityisesti näitä periaatteita koskeva oikeuskäytäntö**.

Hallintolain mukainen suhteellisuusperiaate

Hallintolain 6 §:ssä edellytetään, että viranomaisten toimien on oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden (suhteellisuusperiaate).

Oikeuskirjallisuudessa¹ on esitetty, että

Hallintolain 6 §:n toisen virkkeen lopussa säädetään, että viranomaisten toimien on oltava ”oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden”. Lainkohta sisältää hallinto-oikeudellisen *suhteellisuusperiaatteen*, jolla ohjataan viranomaisten harkintavaltaa. Tästä periaatteesta on

---

¹ Teoksessa Niemivuo, Matti – Keravuori-Rusanen, Marietta – Kuusikko, Kirsti. Hallintolaki (2010), toinen uudistettu laitos, sivu 130

johdettavissa hallintolain perustelujen mukaan se, että viranomaisten toimien on oltava asianmukaisia, tarpeellisia ja oikein mitoitettuja sen tavoitteen kannalta, joihin kyseisillä toimilla pyritään. Käytännössä suhteellisuusperiaatteen mukaan viranomaisen tulee mitoittaa toimintansa sellaiselle tasolle, jolla saadaan aikaan tarvittava vaikutus.

Suhteellisuusperiaatteen soveltuminen Soveltuvuusvaatimuksiin

Hankintalakia koskevien esitöiden mukaan

Suhteellisuusperiaate edellyttää, että hankintamenettelyn vaatimukset ovat oikeassa suhteessa tavoiteltavan päämäärän kanssa. Samaten tarjouspyynnön vaatimusten tai tarjousmenettelyn ehtojen tulisi olla oikeassa suhteessa hankinnan luonteeseen, laatuun ja laajuuteen nähden. Suhteellisuusperiaatteen on katsottu hankintalakia koskevassa oikeuskäytännössä merkitsevän kohtuullisuuden vaatimusten huomioimista.

Oikeuskäytännössä suhteellisuusperiaatteesta on annettu esimerkiksi alla olevat ratkaisut.

Tapauksessa MAO 343/10 todettiin hankintalain vastaiseksi sellaiset referenssejä tai hankinnan kohdetta koskevat vaatimukset, jotka **olivat liian ankaria ja jotka olivat omiaan kohtuuttomasti rajoittamaan tarjouskilpailuun osallistumaan pyrkivien määrää.**

Tapauksessa MAO 183/11 hankintayksikkö **ei kyennyt osoittamaan tarjouspyynnössä asetetun vaatimuksen välttämättömyyttä hankinnan toteuttamisen kannalta.** Lisäksi soveltuvuusvaatimusta oli pidettävä liian

yksityiskohtaisena ja suhteellisuusperiaatteen vastaisena.²

Tapauksen KHO 2019:109 mukaan suhteellisuusperiaate edellyttää, että **hankintamenettelyn vaatimukset ovat oikeassa suhteessa tavoiteltavan päämäärän kanssa**. Siten esimerkiksi tarjoajien kelpoisuusehtojen asettamisessa on huomioitava hankinnan luonne ja arvo. Samaten tarjouspyynnön sisältöön tai tarjousmenettelyn ehtoihin liittyvien vaatimusten tulisi olla oikeassa suhteessa hankinnan laatuun nähden. Suhteellisuusperiaatteen on katsottu oikeuskäytännössä merkitsevän kohtuullisuuden vaatimusten huomioimista.

Oikeuskirjallisuudessa on katsottu, että soveltuvuusvaatimuksia koskevien vaatimusten tulisi olla kohtuullisia suhteessa hankinnan toteuttamiseen liittyvien riskien minimointitavoitteen kanssa. Huomiota tulisi kiinnittää myös siihen, millä tavoin vaatimukset vaikuttavat ehdokkaiden tai tarjoajien määrään.³

Hankintayksikön keskeytyspäätös on suhteellisuusperiaatteen vastaista

Valittaja katsoo, että hankintayksikön esittämä soveltuvuusvaatimusten täydellinen puuttuminen on totuuden vastaista ja keinotekoista hankinnan luonteeseen, laajuuteen ja käyttötarkoitukseen nähden koska hankintayksikkö on hankintaprosessissa vaatinut hakijoilta seuraavat soveltuvuusvaatimukset, jotta hankintamenettelyyn voisi osallistua:

- Potilaiden tulee päästä palveluun 2 kuukauden kuluessa siitä, kun Palveluntuottaja on saanut Tilaajalta tiedot asiakkaasta. Tarjoaja sitoutuu tuottamaan palvelun ko. ajassa.

---

2 MAO 183/11 tuomioistuin totesi, ettei hankintayksikkö ollut kyennyt osoittamaan, että hankinnan menestyksellisen toteuttamisen kannalta olisi ollut välttämätöntä edellyttää tarjouspyynnössä tarjoajan henkilöstön osallistuneen Suomessa vähintään viiteen julkisyhteisön tilaamaan videoneuvotteluprojektiin. Soveltuvuusvaatimuksia oli pidettävä hankinnan luonne huomioon ottaen liian yksityiskohtaisina ja suhteellisuusperiaatteen vastaisina.

3 Rainiala, Miikka. *Kilpailuosuhteiden huomioiminen julkisen hankinnan sisältöä ja vaatimuksia määriteltäessä*. Lakimies 1/2017, s.51–71.

- Potilaiden tulee päästä palveluun 2 kuukauden kuluessa siitä, kun palveluntuottaja on saanut tilaajalta tiedot asiakkaasta. Tarjoaja sitoutuu tuottamaan palvelun ko. ajassa.
- Tarjottavan palvelun suorittava kuvaaja on kouluttautunut kuvaamaan diabeettisia silmäpohjakuvia.
- Palveluntuottaja vastaa kuvaajan jatkuvasta koulutuksesta ja seuraa palvelun laatua.
- Palvelua antava henkilöstö täyttää terveydenhuollon ammattihenkilöistä annettujen lakien ja asetusten mukaiset pätevyysvaatimukset.
- Tarjoaja tulee käyttämään seulonnassa vähintään kahta 45 asteen kuvakenttää, joista toinen on keskitetty makulan keskipisteeseen tai siitä hieman temporaarisuuntaan ja toinen näköhermoston päähän tai siitä hieman nasaalisesti
- Tarjoaja lupaa toimittaa kuvan, joka on hyvin fokusoitu teknisesti epäonnistuneet kuvat palveluntuottaja korvaa uusilla kuvilla, joiden kuvauksen palveluntuottaja maksaa itse.
- Tarjoaja tulee käyttämään palvelun suorittamisessa kuvauslaitetta, joka on silmäpohjakuvauksiin tarkoitettu digitaalinen kamera. Hyväksyttävässä laitteistossa tulee olla seuraavat ominaisuudet: 1.tuki DICOM STORAGE CU palveluluokalle, 2. ensisijainen tuki DICOM Secondary Capture image storage, UID1.2.840.10008.5.1.4.1.1.7 SOP-luokalle,3. toissijainen tuki DICOM Visible light (VL) SOP-luokalle ja 4. vapaasti määriteltävissä oleva DICOM siirrossa tarvittavat parametrit Application Entity Tittle.
- Palveluntuottaja sitoutuu toimittamaan tutkimuksen tulokset Keski-Suomen hyvinvointialueen PACS - järjestelmään yhden (1) viikon kuluessa kuvauksesta.
- Tutkimukset ovat yksilöity numerosarjalla (access number), joka erottuu jo Keski-Suomen hyvinvointialueen käytössä olevista ac-numeroista ja jonka maksimipituus on 16 merkkiä (+OID-juuri ac-numeron eteen - kuvaajan tunnus). Lisäksi tutkimus on yksilöity STUDY UID:lla ja eri DICOM-kentissä on potilaan nimi ja henkilötunnus.
- Palveluntuottajan laitteet on liitettävissä Keski-Suomen hyvinvointialueen verkkoon VPN -yhteydellä DICOM parametrien määrittelyn mukaisesti.
- Tarjoaja on merkitty kaupparekisteriin, ennakkoperintälain mukaiseen ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin

sekä arvonlisäverolain mukaiseen arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, jos tarjoaja on lainsäädännön mukaan velvollinen rekisteröitymään kyseiseen rekisteriin.

- Tarjoajalla on häiriöttömät luottotiedot. Hankintayksikkö voi kuitenkin hyväksyä tarjoajan, jos sen luottotiedoissa oleva häiriömerkintä on vähäinen tai poistuu ennenhankintasopimuksen alkamista.
- Tarjoajalla on voimassaoleva vastuuvakuutus tai selvitys vakuutuksen voimaan tulosta.
- Tarjoajalla on voimassa oleva potilasvakuutuslain (948/2019) mukainen potilasvakuutus, mikäli kyseinen laki edellyttää sitä.
- Tarjoaja vakuuttaa, että tarjoajayritys tai ne yritykset tai henkilöt, joiden omistuksessa, hallussa tai määräysvallassa tarjoajayritys on, eivät ole EU:n tai YK:n pakotteiden kohteena.

Tarjoajat jotka ei kykene täyttämään yllämainittuja soveltuvuusvaatimuksia, eivät voi osallistua kilpailuun.

Tasapuolisen kohtelun vaatimus

Tasapuolisen kohtelun vaatimus edellyttää, että kaikkia tahoja kohdellaan samalla tavalla ja että tarjouspyyntöä tai muita hankinta-asiakirjoja ei saa laatia siten, että hankinnan kohteen määrittely asettaa tarjoajat epätasa-arvoiseen asemaan.

Tapauksen KHO 2014:149 mukaan

Hallinto-oikeus toteaa, että julkisten hankintojen tarjouspyyntöjen sisältöä määrittelee hankinnan kohde. Kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa on olennaista, että **tarjouspyyntö on laadittu siten, että tarjoajia on mahdollista vertailla hankintamenettelyssä tasapuolisesti.** Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että tarjouspyynnön on sisällettävä kaikki ne perustiedot, joilla on olennaista merkitystä hankintamenettelyssä.

Tapauksen MAO 853/17 mukaan

Sanottuun nähden markkinaoikeus katsoo, ettei tarjouspyyntö mainitulta osin ole ollut omiaan turvaamaan tarjoajien tasapuolista ja syrjimätöntä kohtelua siinä suhteessa, että tarjoajat tarjoustaan tehdessään olisivat voineet tietää, miten hankintayksikkö tulee arvioimaan niiden referenssien vastaavuutta soveltuvuusvaatimuksen määritelmään.

Syrjimättömän kohtelun vaatimus

Syrjimättömyysperiaatteen on tulkittu tarkoittavan, että hankinnalle asetetut vaatimukset eivät saa olla paikallisia, tiettyä aluetta suosivia tai syrjiviä.

Oikeuskirjallisuudessa on esitetty, että tietyn kokemuksen asettaminen kelpoisuusehdoksi voisi olla syrjivää ja johtaa lopulta siihen, että vain muutamalla tarjoajalla olisi edes mahdollisuus osallistua tarjouskilpailun toteuttamiseen.

Yhteenveto

Yhteenvetona Valittaja katsoo, että hankintayksikkö on keinotekoisesti ja mielivaltaisesti päättänyt hankintamenettelyn keskeytyksestä havaittuaan tarjoukset avattuaan, että sille mieluisa tarjoaja ei sitä voittanut. Todellisena syynä saattaakin olla hankintayksikön pelko siitä, että Optiprofi Screening OY toistaa aiemmin erästä kaupunkia vastaan nostetun kanteen, jossa oikeus tuomitsi kaupungin huomattaviin vahingonkorvauksiin lainvastaisesta menettelystä Optiprofi Screening OY:tä kohtaan. Aluehallintovirasto ryhtyi tuolloin hallinnollisiin rangaistusmenttelyihin mm kaupungin lakimiestä ja eräitä lääkäreitä ja hoitajia vastaan (<https://www.lapinkansa.fi/rovaniemen-kaupunki-havisi-riidan-silmanpohjakuvau/3237246>).

Hankintayksikön keinotekoinen perustelu esimerkiksi siitä, että soveltuvuusvaatimuksia ei oltu ollenkaan esitetty (vaikka olikin

esitetty runsain mitoin) on helppo loogisella ajattelulla kumota: Kilpailuun vastasi siis kaksi alan markkinajohtajaa, jotka vuorotellen ovat voittaneet kilpailutuksia sekä Suomessa että Ruotsissa viimeisen 10 vuoden aikana. Nämä kaksi tarjoajaa ovat useimmissa kilpailutuksissa olleet **ainoat tarjoajat**. Jos soveltuvuusvaatimuksia ei siis hankintayksikön mukaan oltu ”ollenkaan” esitetty, ja kilpailijoita on vain kaksi, ei uudessa kilpailutuksessa niitä voi lieventää. Sellaista jota ei ole ollenkaan ei voi vähentää tai lieventää. Jos kuitenkin edellälueteltuja vaatimuksia lievennetään, saadaan lisää kilpailijoita. Niitä voisi siis ainoastaan koventaa, jolloin toinen kilpailijoista saataisiin pudotettua pois.

Hakija joutuu vaatimaan asian käsittelyä tarvittaessa markkinaoikeudessa oikeudenmukaisen ratkaisun aikaansaamiseksi. Hakijan voittaessa syntyisi vastaajan yhteisölle huomattava rahallinen ja mainevahinko, ja päätöksen allekirjoittaneille mainevahinko.

Optiprofi Screening OY pidättää oikeuden hakea tämän asian käsittelyssä syntyneiden kulujen ja tulevaisuudessa syntyvien kulujen korvaamista vastaajalta (oikeusavustajana on toiminut SKYWEST yhtiön lakiasiantuntija).

Helsingissä 13.2.2023

Optiprofi Screening Oy

Ulla Hillebrandt

Toimitusjohtaja

Optiprofi Screening OY

PI 130, 00211 Helsinki

optiprofi@gmail.com

www.optiprofi.com

puh: 044 510 4453

Sosiaalipalvelut ja muut erityispalvelut - hankintasopimukset - hankintailmoitus TARJOUSPYYNTÖ 31/2022

Diabeettisen retinopatian seulontapalvelu

I Kohta: Hankintaviranomainen

I.1) Nimi ja osoitteet

Virallinen nimi	Keski-Suomen hyvinvointialue
Kansallinen yritys- ja yhteisötunnus	3221318-2
Postiosoite	Hoitajantie 1
Postitoimipaikka	Jyväskylä
Postinumero	40620
Maa	Suomi
Yhteyshenkilö	Henna Tolppanen
Puhelin	+358 142694828
Sähköpostiosoite	tarjous@ksshp.fi
NUTS-koodi	Keski-Suomi FI193
Pääasiallinen osoite (URL)	http://www.hyvaks.fi

I.3) Viestintä

Hankinta-asiakirjat ovat suoraan saatavilla täydellisinä, rajoituksetta ja maksutta osoitteesta

<https://tarjouspalvelu.fi/ksshp?id=421701&tpk=1a4498ec-08ea-45de-ae34-04aaa9aeb795>

Lisätietoja saa

Edellä mainittu osoite (Kohta I.1)

Tarjoukset tai osallistumishakemukset on tehtävä/jätettävä

Sähköisesti osoitteessa

<https://tarjouspalvelu.fi/ksshp?id=421701&tpk=1a4498ec-08ea-45de-ae34-04aaa9aeb795>

I.4) Hankintaviranomaisen tyyppi

Hyvinvointialue

I.5) Pääasiallinen toimiala

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimi

II Kohta: Hankinnan kohde

Hankinnan kohde

II.1 Hankinnan laajuus

II.1.1) Nimi

Diabeettisen retinopatian seulontapalvelu

Viitenumero

31/2022

II.1.2) Pääasiallinen CPV-koodi

Päänimikkeistö

Terveyspalvelut (85100000-0)

II.1.3) Sopimuksen tyyppi

Palvelut

II.1.4) Lyhyt kuvaus

Keski-Suomen hyvinvointialue pyytää tarjoutua alueensa diabeettisen retinopatian seulontakuvauspalvelusta kolmen vuoden sopimuskaudelle tässä tarjouspyynnössä esitetyin vaatimuksin.

Kuntien seulontakuvausveloitteiden täyttämiseksi Keski-Suomen hyvinvointialue hankkii ostopalveluna vuositasolla noin 4000 diabeettisen retinopatian seulontaa, mikä sisältää kutsu- ja ajanvaraus- sekä kuvauspalvelua. Tarjouspyynnössä on mukana myös lausuntopalvelu. Lähtökohtaisesti lausuntopalvelun määrä tulee kuitenkin jäämään vähäiseksi.

Tilaaaja tekee puitesopimuksen asetetut vaatimukset täyttävän Palveluntuottajan kanssa. Tilaaaja ei sitoudu vähimmäisostomääriin.

Palveluntuottaja tulee sitoutua tuottamaan palvelua vähintään arvioidun määrän. Asiakkaan tulee päästä palveluun 2 kuukauden kuluessa siitä, kun palveluntuottaja on saanut tilaajalta tiedot asiakkaasta.

Tarjouspyyntö on jaettu seuraaviin osa-alueisiin:

Osa-alue 1: Kutsu- ja ajanvarauspalvelu

Osa-alue 2: Kuvauspalvelu

Osa-alue 3: Lausuntopalvelu.

Tarjoajan tulee tarjota osa-alueet 1 ja 2 päästääkseen mukaan vertailuun. Vertailuhintana käytetään osa-alueiden 1 ja 2 yhteenlaskettua hintaa, ja osa-alueille 1 ja 2 valitaan yksi yhteinen Palveluntuottaja.

Osa-aluetta 3 ei ole pakko tarjota, eikä se vaikuta vertailuhintaan.

Sopimuskausi on kolme vuotta. Varsinainen sopimuskausi jatkuu automaattisesti yhdellä 12 kuukauden määräaikaisella jatkokaudella, ellei Tilaaaja toisin ilmoita. Jatkokausi voi koskea vain osaa sopimusta. Sopimuksen kesto on yhteensä enintään 48 kuukautta.

II.1.5) Arvioitu kokonaisarvo

Arvo ilman alv:tä 350 000,00 €

II.1.6) Osia koskevat tiedot

Tämä sopimus on jaettu osiin

Tarjoukset voivat koskea

Kaikkia osia

II.2) Kuvaus

Hankintasopimuksen kohde

Diabeettisen retinopatian seulontapalvelu

II.2.1) Nimi

Kutsu- ja ajanvarauspalvelu

Osa nro

1

II.2.2) CPV-lisäkoodi(t)

Päänimikkeistö

Terveyspalvelut (85100000-0)

II.2.3) Suorituspaikka

NUTS-koodi

Keski-Suomi FI193

II.2.4) Kuvaus hankinnasta

Seulontatutkimuksia tilaavat yksiköt ja palveluntuottaja aikatauluttavat yhdessä kuvaukset erikseen sovittavalla tavalla.

Keski-Suomen hyvinvointialueen diabeteshoitajat asettavat kutsuttavat asiakkaat tarkoituksenmukaisessa järjestyksessä Effican Kutsu -järjestelmään tai Pegasos-/Mediatri -yksiköissä Excel -taulukkoon. Tieto kutsuista välitetään palveluntuottajalle suojattuna datasiirtona. Palveluntuottaja lähettää kutsukirjeet kuvattaville potilaille sen jälkeen, kun osoitetiedot on tarkastettu Digi- ja väestötietoviraston väestötietopalvelusta.

Kutsutiedoston rakenne muodostuu seuraavista sarakkeista:

VIIKONPÄIVÄ Tyhjä (palveluntuottaja täyttää)
PÄIVÄMÄÄRÄ Tyhjä (palveluntuottaja täyttää)
ALOITUSAIKA Tyhjä (palveluntuottaja täyttää)
ETUNIMI Etunimet (välilyönnein eroteltuna)
SUKUNIMI Sukunimi
HETU Henkilötunnus
LÄHIOSOITE Efficassa oleva ensisijainen osoite
POSTINUMERO Postinumero (1. lajittelutekijä)
POSTITOIMIPAikka Postitoimipaikka
SEULONTAERÄ Seulontan tavoiteaika (vvvvkk)
SEULONTAJONO Seulontajono nimi
KUTSUMUUTOSPVM Kutsun tallennus/muutospvm (vvvvkk).

Palveluntarjoajan tulee tarjota osa-alueet 1 ja 2 päästäkseen mukaan vertailuun. Tarjousten perusteella valitaan yksi Palveluntuottaja.

II.2.7) Sopimuksen, puitejärjestelyn tai dynaamisen hankintajärjestelmän kesto

36 kuukautta

II.2.13) Tietoa Euroopan unionin rahastoista

Hankinta liittyy Euroopan unionin varoin rahoitettavaan hankkeeseen ja/tai ohjelmaan

Ei

II.2) Kuvaus

Hankintasopimuksen kohde

Diabeettisen retinopatian seulontapalvelu

II.2.1) Nimi

Kuvauspalvelu

Osa nro

2

II.2.2) CPV-lisäkoodi(t)

Päänimikkeistö

Terveyspalvelut (85100000-0)

II.2.3) Suorituspaikka

NUTS-koodi

Keski-Suomi FI193

II.2.4) Kuvaus hankinnasta

Tilaaaja tarjoaa palveluntuottajalle seulontakuvausten suorittamiseen asianmukaiset tilat pääsääntöisesti alueensa terveyskeskuksissa.

Ennen kuvausta palveluntuottaja selvittää mahdolliset lausuntoa varten tarvittavat esitiedot, kuten ikä, diabeteksen kesto, tyyppi, viimeisin Hba1c, verenpaine. Palveluntuottaja toimittaa esitiedot tilaajalle kuvien siirron yhteydessä.

Palveluntuottaja hankkii ja annostelee potilaiden silmiin laitettavat mustuaisen laajennustipat.

Palveluntuottajan silmäkuvaaja kuvaa omalla digitaalisella kuvauskalustollaan sekä makula- että papillakeskeiset silmänpohjat. Tarvittaessa silmistä otetaan myös pintakuvat ja kuvat verkkokalvon epäilyttävistä alueista.

Palveluntarjoajan tulee tarjota osa-alueet 1 ja 2 päästäkseen mukaan vertailuun. Tarjousten perusteella valitaan yksi Palveluntuottaja.

II.2.7) Sopimuksen, puitejärjestelyn tai dynaamisen hankintajärjestelmän kesto

36 kuukautta

II.2.13) Tietoa Euroopan unionin rahastoista

Hankinta liittyy Euroopan unionin varoin rahoitettavaan hankkeeseen ja/tai ohjelmaan

Ei

II.2) Kuvaus

Hankintasopimuksen kohde

Diabeettisen retinopatian seulontapalvelu

II.2.1) Nimi

Lausuntopalvelu

Osa nro

3

II.2.2) CPV-lisäkoodi(t)

Päänimikkeistö

Terveyspalvelut (85100000-0)

II.2.3) Suorituspaikka

NUTS-koodi

Keski-Suomi FI193

II.2.4) Kuvaus hankinnasta

Lausuntopalvelulle ei ole tarvetta sopimuskauden alkaessa. Tarjousta pyydetään kuitenkin mahdollista myöhempää tarvetta varten sopimuskauden aikana. Lausuntopalvelu on optio, jota ei ole pakko tarjota, eikä se vaikuta vertailuhintaan.

Palvelu ostetaan ensisijaisesti osa-alueiden 1 ja 2 voittajalta, mikäli tarjouskilpailun voittaja on sitä tarjonnut. Lausuntopalvelua voidaan kuitenkin ostaa myös toiselta Palveluntarjoajalta, jos voittaja ei ole tarjonnut optiota tai jos voittajan tarjoama optiohintaa arvioidaan liian kalliiksi.

Lausuntojen antamisesta sovitaan tapauskohtaisesti. Palveluntuottaja toimittaa tilaajalle sopimuksen mukaisista kuvista silmätautien erikoislääkärin lausunnon, mikä tehdään kansainvälisen asiantuntijapaneelin ohjeiden mukaisesti koskien erikseen sekä retinopatian että makulaturvotuksen tasoa. Asteikko on kuvattu tarkasti diabeettisen retinopatian Käypä hoito -suosituksessa (sekä julkaisussa: Wilkinson CP, Ferris FL 3rd, Klein RE ym. Proposed international clinical diabetic retinopathy and diabetic macular edema disease severity scales. Ophthalmology 2003; 110:1677-82).

Kuvista tehtävien lausuntojen laatu vastaa kokeneen ammattihenkilön lausuntoa (sensitiiviteetti 90 % kaikkien retinopatia- ja makulopatiamuutosten havaitsemiselle ja spesifiteetti 50 % edellä mainituille asteikoille) sekä tilaajan ohjeistuksia.

Palveluntuottaja lähettää lausunnon tilaajalle sähköisesti 21 vuorokauden kuluessa kuvausajankohdasta tämän tarjouspyynnön ehdottomien vaatimusten mukaisesti ja potilaalle kirjallisesti postitse.

II.2.7) Sopimuksen, puitejärjestelyn tai dynaamisen hankintajärjestelmän kesto

36 kuukautta

II.2.13) Tietoa Euroopan unionin rahastoista

Hankinta liittyy Euroopan unionin varoin rahoitettavaan hankkeeseen ja/tai ohjelmaan

Ei

III Kohta: Oikeudelliset, taloudelliset, rahoitukselliset ja tekniset tiedot

III.1) Osallistumisvaatimukset

III.1.4) Objektiiiset säännöt ja perusteet osallistumiselle

Luettelo ja lyhyt kuvaus säännöistä ja perusteista

Kaikki tarjoajille asetettavat osallistumis- tai soveltuvuusvaatimukset on esitetty tällä tarjouspyynnöllä.

III.2) Sopimukseen liittyvät ehdot

III.2.2) Sopimuksen toteuttamista koskevat ehdot

Kaikki tarjoajille asetettavat osallistumis- tai soveltuvuusvaatimukset on esitetty tällä tarjouspyynnöllä.

IV Kohta: Menettely

IV.1) Kuvaus

IV.1.1) Menettelyn luonne

Avoin menettely

IV.2) Hallinnolliset tiedot

IV.2.2) Tarjousten tai osallistumishakemusten vastaanottamisen määräaika

16.12.2022 10:00 (UTC +02:00)

IV.2.4) Kielet, joilla tarjoukset tai osallistumishakemukset voidaan toimittaa

suomi

IV.2.6) Vähimmäisaika, joka tarjoajan on pidettävä tarjouksensa voimassa

kuukautta (tarjouksen ilmoitetusta vastaanottopäivästä)

6

VI Kohta: Täydentävät tiedot

VI.2) Tietoa sähköisistä työnkuluista

Sähköinen laskutus hyväksytään

VI.3) Lisätiedot

Kyseessä on pienhankinta, jonka ennakoitu arvo alittaa hankintalain (1397/2016) liitteen E 1 - 4 kohdassa tarkoitettu sosiaali- ja terveyspalveluja koskevan kynnsarvon.

VI.4) Muutoksenhakumenettelyt

VI.4.1) Muutoksenhakuelin

Virallinen nimi	Keski-Suomen hyvinvointialue
Postitoimipaikka	Jyväskylä
Maa	Suomi
Sähköpostiosoite	tarjous@ksshp.fi
Pääasiallinen osoite (URL)	https://hyvaks.fi/

Tarjouspalvelun tiedot

Hankinnan tunniste

31/2022

Vertailuperusteiden määrittely järjestelmässä

Halvin hinta

Kuinka toimittajan tulee Tarjouspalvelussa ilmoittaa hankinnan kohteen tiedot

Syöttölomakkeella

Hankintamenettely

Osatarjoukset hyväksytään

Ei

Lisätietokysymykset

Lisätietokysymykset on lähetettävä 08.12.2022 09:00 mennessä

Liikesalaisuustiedot

Liikesalaisuustietojen ehdottaminen sallittu

Kyllä

Soveltuvuusvaatimukset

Tarjousten arviointi ja vertailu toteutetaan kolmessa vaiheessa:

- Tarjoajien soveltuvuuden arviointi
- Tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkastaminen
- Tarjousten vertailu

Ennen tarjousten käsittelyä arvioidaan, täyttävätkö tarjoajat rahoitukselliselle, taloudelliselle, tekniselle ja ammatilliselle soveltuvuudelle asetetut vaatimukset. Tarjoajien soveltuvuuden tarkastaminen tehdään tarjouksessa annettujen tietojen, pyydettyäessä toimitettavien tilinpäätöstietojen sekä Suomen Asiakastieto Oy:n antamien tietojen perusteella.

Vaaditut raportit voidaan korvata Vastuu Group Oy:n Luotettava kumppani - raportilla.

Vaaditut raportit eivät saa olla kolmea (3) kuukautta vanhempia.

Tarjoajien tulee täyttää kaikki alla luetellut vaatimukset. Tarjoaja suljetaan pois hankintamenettelystä, mikäli jokin vähimmäisvaatimus ei täyty.

Hankintayksikkö voi pyytää kaikkia soveltuvuus- ja vähimmäisvaatimuksia koskevia selvityksiä myös hankintamenettelyn ja hankintasopimuskauden aikana. Selvityksiä voidaan pyytää myös mahdollisista alihankkijoista ja ryhmittymän jäsenistä. Soveltuvuus- ja vähimmäisvaatimusten täytyminen on edellytys sopimuksen tekemiselle ja voimassaololle.

Soveltuvuusvaatimukset	Minimivaatimus	Maksimivaatimus
Ammatti- ja elinkeinorekisterimerkintä		
Tarjoaja on merkitty kaupparekisteriin, ennakkoperintälain mukaiseen ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin sekä arvonlisäverolain mukaiseen arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, jos tarjoaja on lainsäädännön mukaan velvollinen rekisteröitymään kyseiseen rekisteriin.	Kyllä	
Jos kyllä		
Lataa liite, josta rekisterimerkinnät käyvät ilmi.	Ladattava	
Verojen ja sosiaaliturvamaksujen maksamiset		
Tarjoaja on täyttänyt verojen ja sosiaaliturvamaksujen maksamista koskevat velvoitteet tai tarjoajalla on verovelkaa koskeva maksusuunnitelma tehtynä.	Kyllä	
Jos kyllä		
Lataa selvitys veroviranomaiselta verojen maksamisesta tai verovelkatodistus maksusuunnitelmiseen.	Ladattava	
Tarjoaja on huolehtinut lakisääteisistä eläkemaksuihin ja -vakuuttamiseen liittyvistä velvoitteistaan.	Kyllä	
Jos kyllä		
Lataa selvitys, josta käy ilmi näihin liittyvistä velvoitteista huolehtiminen.	Ladattava	
Tarjoajan luottotiedot		
Tarjoajalla on häiriöttömät luottotiedot. Hankintayksikkö voi kuitenkin hyväksyä tarjoajan, jos sen luottotiedoissa oleva häiriömerkintä on vähäinen tai poistuu ennen hankintasopimuksen alkamista.	Kyllä	
Jos kyllä		
Lataa selvitys, mikäli luottotiedoissa on vähäinen häiriömerkintä tai mikäli merkintä poistuu ennen hankintasopimuksen alkamista.		
Tarjoajan noudattamat työehdot ja työterveyshuolto		

Tarjoajan työhön soveltama työehtosopimus tai tarjoajan työhön soveltamat keskeiset työehdot.	Ladattava
Tarjoaja on huolehtinut lakisääteisistä työterveyshuollon järjestämiseen liittyvistä velvoitteistaan. Jos kyllä	Kyllä
Lataa selvitys, josta käy ilmi työterveyshuollon järjestäminen.	Ladattava
Vakuutukset	
Tarjoajalla on voimassaoleva vastuuvakuutus tai selvitys vakuutuksen voimaan tulosta. Jos kyllä	
Lataa vakuutusyhtiön todistus vastuuvakuutuksesta tai sen voimaantulosta.	Ladattava
Tarjoajalla on voimassa oleva potilasvakuutuslain (948/2019) mukainen potilasvakuutus, mikäli kyseinen laki edellyttää sitä.	Kyllä
Alihankkijat ja ryhmittymä	
Onko tarjous on tehty hankintalain 92 §:n 1. momentin mukaisena ryhmittymänä? Jos kyllä	
Lataa liite, jossa on kuvattu ryhmittymän jäsenyritysten väliset roolit ja vastuunjako.	
Käyttääkö tarjoaja alihankkijoita Palvelun tuottamisessa? Jos kyllä	
Lataa liite, josta käyvät ilmi alihankkijat ja heidän rooli Palvelun tuottamisessa sekä vakuutus siitä, että käytettävät alihankkijat täyttävät tässä tarjouspyynnössä Tarjoajalle asetetut vaatimukset. Tarjoaja vastaa alihankkijan suorituksesta kuin omastaan.	
Muut asiat	
Tarjoaja hyväksyy liitteenä olevat sopimusehdot ja on huomioinut ne tarjousta tehdessä.	Kyllä
Tarjoaja on tutustunut ja sitoutuu liitteenä olevaan sopimukseen henkilötietojen käsittelyn ehdoista.	Kyllä

Jos kyllä

Mikäli tarjoaja tulee valituksi, tulee sopimus henkilötietojen käsittelyn ehdoista täydentää ja palauttaa allekirjoitettuna ennen sopimuskauden alkua.

Ilmoita tässä palvelun toimivuudesta vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot (nimi, asema, puhelinnumero ja sähköpostiosoite).

Syötettävä

Ilmoita tässä mahdollisen hankintasopimuksen allekirjoittajan nimi ja yhteystiedot (nimi, asema, puhelinnumero ja sähköpostiosoite).

Syötettävä

PAKOTTEET

Euroopan unioni ja Yhdistyneet kansakunnat ovat asettaneet pakotteita lainsäädännössään tai toimielintensä päätöksillä.

Tarjoaja vakuuttaa, että tarjoajayritys tai ne yritykset tai henkilöt, joiden omistuksessa, hallussa tai määräysvallassa tarjoajayritys on, eivät ole EU:n tai YK:n pakotteiden kohteena. Lisätietoja pakotteista on saatavilla Ulkoministeriön verkkosivuilla: um.fi/pakotteet

Tarjoajan edellytetään antavan pyynnöstä hankintayksikölle tiedot omistajistaan, hallinto, johto- tai valvontaelimen jäsenistään tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävistä henkilöistä ja muista edunsaajistaan sekä alihankkijoistaan. Lisäksi tarjoajan on ilmoitettava viipymättä hankintayksikölle, jos hankintaan liittyvät suoritukset voivat välittömästi tai välillisesti päätyä pakotteiden kohteena olevalle taholle.

Tarjoaja vakuuttaa, että tähän hankintaan liittyvien tarjoajan tai sen alihankkijoiden tarjoamien tuotteiden tai palvelujen käyttö ei riko edellä mainittuja pakotteita.

Vastaamalla "Kyllä" tarjoaja vakuuttaa, että:	Valittava
<ul style="list-style-type: none"> yllä mainitut tahot eivät ole EU:n tai YK:n pakotteiden kohteena se antaa pyynnöstä hankintayksikölle tiedot omistajistaan, hallinto, johto- tai valvontaelimen jäsenistään tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävistä henkilöistä ja muista edunsaajistaan sekä alihankkijoistaan se ilmoittaa viipymättä hankintayksikölle, jos hankintaan liittyvät suoritukset voivat välittömästi tai välillisesti päätyä pakotteiden kohteena olevalle taholle tähän hankintaan liittyvien tarjoajan tai sen alihankkijoiden tarjoamien tuotteiden tai palveluiden käyttö ei riko edellä mainittuja pakotteita. 	
Jos ei	
Anna tähän vastaukseesi liittyvät lisätiedot	Syötettävä

Hankinnan kohteen kriteerit

Kutsu- ja ajanvarauspalvelu		
Osatarjoukset osa-alueen sisällä ei sallittu		
Kutsu- ja ajanvarauspalvelu		
Kohteen hinta kysytään ja se vaikuttaa vertailuhintaan		
	Minimiva atimus	Maksimiv aatimus
Hankittava määrä: 4 000 potilas	€ / potilas	
Arvioitu kutsu- ja ajanvarauspalvelun määrä on noin 4000 vuodessa. Ilmoita tässä hinta euroa/1 potilas.		
Kuvauspalvelu		
Osatarjoukset osa-alueen sisällä ei sallittu		
Kuvauspalvelu		
Kohteen hinta kysytään ja se vaikuttaa vertailuhintaan		
	Minimiva atimus	Maksimiv aatimus
Hankittava määrä: 4 000 potilas	€ / potilas	
Arvioitu kuvauspalvelun määrä on noin 4000 vuodessa. Ilmoita tässä hinta euroa/1 potilas.		
Lausuntopalvelu		
Osatarjoukset osa-alueen sisällä ei sallittu		
Lausuntopalvelu		

Kohteen hinta kysytään ja se vaikuttaa vertailuhintaan		
	Minimivaatimus	Maksimivaatimus
Hankittava määrä: 1 potilas	€ / potilas	
Lausuntopalvelun tarve on vähäistä, ja määrä tulee jäämään pieneksi. Ilmoita tässä kuitenkin lausuntopalvelun hinta euroa/1 potilas.		
Yleiset kriteerit/tiedot		
	Minimivaatimus	Maksimivaatimus
Palvelutuotantoon liittyvät pakolliset vaatimukset		
Potilaiden tulee päästä palveluun 2 kuukauden kuluessa siitä, kun Palveluntuottaja on saanut Tilaaajalta tiedot asiakkaasta. Tarjoaja sitoutuu tuottamaan palvelun ko. ajassa.	Kyllä	
Palveluntarjoaja pystyy järjestämään tarjouspyynnössä arvioidun määrän palvelua vuodessa.	Kyllä	
Palveluntarjoajan työhön tarjoaman henkilöiden kompetenssi		
Tarjottavan palvelun suorittava kuvaaja on kouluttautunut kuvaamaan diabeettisia silmäpohjakuvia.	Kyllä	
Palveluntuottaja vastaa kuvaajan jatkuvasta koulutuksesta ja seuraa palvelun laatua.	Kyllä	
Palvelua antava henkilöstö täyttää terveydenhuollon ammattihenkilöistä annettujen lakien ja asetusten mukaiset pätevyysvaatimukset.	Kyllä	
Kuvan laatuvaatimukset		
Tarjoaja tulee käyttämään seulonnessa vähintään kahta 45 asteen kuvakenttää, joista toinen on keskitetty makulan keskipisteeseen tai siitä hieman temporaarisuuntaan ja toinen näköhermoston päähän tai siitä hieman nasaalisesti.	Kyllä	
Tarjoaja lupaa toimittaa kuvan, joka on hyvin fokusoitu	Kyllä	
Teknisesti epäonnistuneet kuvat palveluntuottaja korvaa uusilla kuvilla, joiden kuvauksen palveluntuottaja maksaa itse.	Kyllä	
Laitekanta		

Tarjoaja tulee käyttämään palvelun suorittamisessa kuvauslaitetta, joka on silmäpohjakuvauksiin tarkoitettu digitaalinen kamera. Hyväksyttävässä laitteistossa tulee olla seuraavat ominaisuudet: 1. tuki DICOM STORAGE CU palveluluokalle, 2. ensisijainen tuki DICOM Secondary Capture image storage, UID1.2.840.10008.5.1.4.1.1.7 SOP-luokalle, 3. toissijainen tuki DICOM Visible light (VL) SOP-luokalle ja 4. vapaasti määriteltävissä oleva DICOM siirrossa tarvittavat parametrit Application Entity Title.	Kyllä
Arkistointivaatimukset	
Palveluntuottaja sitoutuu toimittamaan tutkimuksen tulokset Keski-Suomen hyvinvointialueen PACS -järjestelmään yhden (1) viikon kuluessa kuvauksesta.	Kyllä
Tutkimukset ovat yksilöity numerosarjalla (access number), joka erottuu jo Keski-Suomen hyvinvointialueen käytössä olevista ac-numeroista ja jonka maksimipituus on 16 merkkiä (+OID-juuri ac-numeron eteen - kuvaajan tunnus). Lisäksi tutkimus on yksilöity STUDY UID:lla ja eri DICOM-kentissä on potilaan nimi ja henkilötunnus.	Kyllä
Palveluntuottaja sitoutuu tuhoamaan tilaajan omistamat tiedot omista järjestelmistään sen jälkeen, kun tieto on välitetty tilaajalle	Kyllä
Tietoliikenteen vaatimukset	
Palveluntuottajan laitteet on liitettävissä Keski-Suomen hyvinvointialueen verkkoon VPN -yhteydellä DICOM parametrien määrittelyn mukaisesti.	Kyllä
Palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan VPN-yhteydessä seuraavia sääntöjä: 1. Vastaa omasta tietoturvastaan ja huolehtii mm. virustorjunnasta asianmukaisella tavalla. 2. Käyttää tunneloitavissa ip-osoitteissa ja verkoissa julkisia osoitteita.	Kyllä

Palveluntuottaja hyväksyy, että tilaaja ei vastaa seuraavista alueista: 1. laitteiden ja ohjelmistojen yhteensopivuudesta, 2. VPN -yhteyksien osapuolten ohjelmistojen versionhallinnasta, 3. VPN -yhteyksien toimitusajoista, palvelutasosta tai ylläpitotasosta.	Kyllä
Lisäksi palveluntuottaja hyväksyy, että Keski-Suomen hyvinvointialueella on aina oikeus irtisanoa liittymäsopimus tai estää liikennöinnin tietoturvaan liittyvien uhkien vuoksi sekä päivittää tarvittaessa hallitsemansa liittymän ohjelmiston.	
Raportointi	
Palveluntuottaja raportoi tilaajille kerran vuodessa silmäpohjakuvauksiin kutsutuista ja kuvatuista potilaista.	Kyllä
Mikäli lausuntopalvelu kuuluu toimitukseen, lähettää palveluntuottaja tiedot myös uusintakuvauksiin kutsuttavista potilaista Keski-Suomen hyvinvointialueen diabeteshoitajille.	Kyllä
Luvat ja lainsäädäntö	
Palvelu tuotetaan asiakkaiden tarpeiden mukaisesti noudattaen voimassaolevia terveydenhuoltoalan säännöksiä sekä terveydenhuoltolakia (1326/2010).	Kyllä
Palveluntuottaja huolehtii potilasasiakirjatietojen rekisterinpidosta STM:n asetuksen 5 § tarkoittamalla tavalla (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus potilasasiakirjoista 30.3.2009/298).	Kyllä

Muut tiedot

Hankintayksikön esittely

Keski-Suomen Hyvinvointialue järjestää 1.1.2023 alkaen kaikkien keskisuomalaisten asukkaiden sosiaali- ja terveystalvet sekä pelastustoimen palvelut. Hyvinvointialue muodostuu 22 Keski-Suomen kunnasta.

Hyvinvointialueen vastuulle kuuluvia palveluita ovat muun muassa terveysasemat, sosiaalityö, lastensuojelu, hammashoito sekä pelastustoimi. Tehtävät siirtyvät hyvinvointialueelle Keski-Suomen kunnilta ja kuntayhtymiltä.

Lisätietoja hyvinvointialueesta saatavissa <https://hyvaks.fi>.

Kokonais määrä tai laajuus

Tarjouspyynnöllä kuvattua palvelua tullaan hankkimaan Hankintayksikön tarpeisiin perustuen, eikä tämä tarjouspyyntö tai sen liitteet muodosta hankintayksikölle vähimmäis- tai määrästovelvoitteita.

Ilmoitetut kulutusmäärät ovat historiatietoihin perustuvia vuosikulutusarvioita. Kulutus voi vaihdella vuosittain emmekä sitoudu tilaamaan mitään tiettyä määrää.

Tarjouksen lähettäminen

Tarjoaja vastaa siitä, että tarjous sisältää kaikki tarjouspyynnössä vaaditut tiedot ja liitteet, jotka on täytetty ohjeiden mukaisesti. Liitteet pyydetään toimittamaan MS Office tai Adobe Acrobat pdf -tiedostomuodossa. Yksittäisen liitetiedoston enimmäiskoko on 50 megatavua. Viittaukset esimerkiksi www -sivuihin eivät ole hyväksytyjä. Tarjoukseen ei tule liittää mitään ylimääräisiä liitteitä, joita ei ole pyydetty.

Hinta ja kaupalliset ehdot

Kiinteä ja sitova hinta on ilmoitettava euroa/potilas arvonlisäverottomina (alv 0%) sisältäen kaikki palvelun tuottamisesta aiheutuvat kulut. Erillisiä laskutuslisä tai matka- ja majoituskustannuksia ei hyväksytä. Tarjotun hinnan tulee olla voimassa koko varsinaisen sopimuskauden ajan.

Hintoihin, hinnanmuutosedellytyksiin ja maksuehtoihin liittyvät ehdot ovat tarjouspyynnön liitteenä olevassa sopimusluonnoksessa, joiden vaikutus tarjoajan tulee ottaa huomioon.

Salassapito, vaitiolovelvollisuus ja sopimussakko

Palveluntuottajan tulee allekirjoittaa sopimus henkilötietojen käsittelystä ennen sopimuskauden alkua.

Muuten noudatetaan JYSE 2014 Palvelut, vuoden 2022 päivitysversion ehtoja.

Asiakirjojen julkisuus

Keski-Suomen hyvinvointialue ratkaisee tarjousten tietojen julkisuutta koskevan kysymyksen hankintalain ja julkisuuslain säännösten mukaisesti. Jos tarjouksessa on tarjoajan liike- tai ammatillisalaisuuksia tai muuten salassa pidettävää tietoa, pyydetään tällainen asiakirja merkitsemään selkeästi merkinnällä SALAINEN. Tarjoajan tulee tällöin liittää tarjoukseen myös julkinen versio kyseisestä asiakirjasta.

Tarjoajan tulee huomioida, että tarjousasiakirjat ovat pääsääntöisesti julkisia tarjouskilpailun asianosaisille. Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 11 §:n 2 momentin 6 kohdan mukaan asianosaisella ei ole kuitenkaan oikeutta toisen tarjoajan liike- tai ammatillisalaisuuksiin. Tieto tarjousten vertailussa käytetystä kokonaishinnasta on aina julkinen. Tarjousten avaustilaisuus ei ole julkinen.

Päätöksenteon perusteet

Tarjouskilpailu ratkaistaan hyväksytyjen tarjousten perusteella. Palveluntuottajaksi valitaan tarjoaja, jonka tarjous täyttää tarjouspyynnössä ja sen liitteissä palvelulle asetetut vaatimukset sekä on hinnaltaan edullisin.

Tarjousten perusteella valitaan yksi Palveluntuottaja. Vertailuhintana käytetään osa-alueiden 1 ja 2 yhteenlaskettua hintaa. Tarjouskilpailun voittajalta voidaan tarvittaessa ostaa optiona tarjottua lausuntopalvelua (osa-alue 3), mikäli tarjouskilpailun voittaja on sitä tarjonnut. Lausuntopalvelua voidaan kuitenkin ostaa myös toiselta Palveluntarjoajalta, jos voittaja ei ole tarjonnut optiota tai jos voittajan tarjoama optiohintaa arvioidaan liian kalliiksi.

Erimielisyyksien ratkaiseminen

Sopimuksen tulkinnassa ja riitojen ratkaisemisessa sovelletaan sopimuksen tekohetkellä Suomessa voimassa olevaa oikeutta. Sopimuksista johtuvat riitaisuudet, joita ei saada sopijaosapuolten kesken sovituksi, jätetään Keski-Suomen käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

Muut asiat

Tarjous tulee laatia suomen kielellä. Tarjouksen tekemisestä johtuvia kustannuksia ei korvata.

Liitteet ja linkit

Liitetiedostot

SOPIMUSLUONNOS_Diabeettisen_retinopatian_seulontapalvelu.pdf

JYSE palvelut.pdf

Sopimus henkilötietojen käsittelystä palveluntuottajan kanssa.pdf

Allekirjoittajat

Nimi

Titteli

Henna Tolppanen

Hankinta-asiantuntija

Aluehallitus

---

§ 219**Vuoden 2023 hankintasuunnitelman hyväksyminen**

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/2017/02.02.00/2023

Aluehallitus 20.6.2023 § 219

Valmistelija(t) Hanna Vihavainen, p. 050 4786 216 Miia Paatola, p. 050 3198 003**Selostus asiasta**

Hyvinvointialueen hankintojen tulee perustua hyvinvointialueen valtuuston hyväksymään talousarvioon. Hyvinvointialueen hankinnoissa tulee noudattaa hankintastrategiaa ja hankintaohjetta sekä julkisia hankintoja koskevaa lakia, säädöksiä ja määräyksiä.

Hankintojen päätösoikeudet on määritelty hyvinvointialueen hallintosäännössä § 78. Hankintaohjeessa on selostettu keskeiset hankinnan periaatteet ja menettelytavat, joita organisaation toteuttamissa hankinnoissa noudatetaan. Hankinnat toteutetaan tarpeisiin perustuen ja myönnettyjen määrärahojen mukaisesti.

Hankintasuunnitelma on työkalu, joka ohjaa hankintatoimen resurssien kohdentamista, työnjakoa ja sen avulla voidaan viestiä eri sidosryhmille suunnitteilla olevista hankinnoista. Hyvinvointialueen vuoden 2023 talousarviota hyväksyttäessä ei ollut käytössä hankintasuunnitelmaa, koska siirtyviä sopimuksia ja kaikkia hankintatarpeita ei ollut tiedossa.

Hyvinvointialueen ensimmäisten toimintakuukausien aikana toimialueilta ja palvelualueilta on saatu tiedot vuoden 2023 hankintatarpeista. Näiden pohjalta on koottu hankintasuunnitelma, jota on täydennetty toimialueiden ja palvelualueiden kanssa käytyjen keskustelujen perusteella. ICT hankinnat eivät ole mukana hankintasuunnitelmassa, koska ne käsitellään erillisen suunnitelman mukaisesti.

Hankintasuunnitelma tulee olla hyvinvointialueen hallintosäännön 78 § mukaisesti aluehallituksessa hyväksytty sekä hankintojen tulee perustua hyväksytyyn talousarvioon ja käyttösuunnitelmaan ja investointisuunnitelmaan. Jatkossa on tarkoitus, että yksittäisten hankintojen käynnistämisestä ei tehdä erillistä päätöstä tai käsittelyä, mikäli hankinta ei muuta palvelutuotantotapaa vaan hankintasuunnitelmat valmistellaan osana talousarviovalmistelua.

Aluehallitus

Nyt asiakirja tuodaan erikseen hyväksyttäväksi, koska kuluvan vuoden talousarvio on laadittu kuntien talousarvioiden tietojen yhdistelmänä.

Toimivalta asiassa

Hallintosääntö § 78

**Hyvinvointialue-
johtajan ehdotus**

Aluehallitus päättää hyväksyä vuoden 2023 hankintasuunnitelman.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Liite: Hankintasuunnitelma 2023

Hankintasuunnitelma vuosi 2023

Toimiala	Vastuualue	Palvelualue	Tavara tai palvelu, jolla ei ole sopimusta tai sopimus päättyy v. 2023 tai hankintakilpailutus on ajankohtainen	Sopimuksen arvo [€] vuodessa, arviot, jos saatavilla
Konsernipalvelut	Strateginen johtaminen ja järjestäminen	Valmius, varautuminen ja turvallisuus sekä riskienhallinta	Vartiointipalvelut/Äänekosken alue	145 000 €
	Johtamisen tukipalvelut	TTKI	Kandien majoituspalvelut	
		Hallintopalvelut	Asianhallintajärjestelmä	100 000 €
			valtuustosalin muutostyöt	150 000 €
		HR palvelut		
		Viestintä		
		Tietohallinto		
		Talouspalvelut	Polttoaine- ja säiliötankkaukset + AdBlue	800 000 €
			Pankkipalvelut	57 000 €
		Tilintarkastuslautakunta	Tilintarkastuspalvelut	
		Tilapalvelut	LVI-tarvikkeet	50 000 €
			LVIS-suunnittelu	75 000 €
			F1/F2 muutostyöt	
			Loistehon kompensointi- ja yliaaltojen suodatuslaitteet	350 000 €
			korjaus- ja kunnossapitotöiden pääsuunnittelu	
			korjaus- ja kunnossapitotöiden rakennuttaminen ja valvonta	
			korjaus- ja kunnossapitotöiden rakennusurakoitsija	
			investointi hankkeiden rakennuttaminen ja valvonta	
			sisäilma- ja kuntotutkimukset	
			kustannuslaskenta	
			toimitila investori	
	Palvelutuotannon tukipalvelut	Ruokapalvelut	Äänekosken alueen ruokakuljetukset	160 000 €
			Posti- laitosateriakuljetukset	450 000 €
			Leipomotuotteet	250 000 €
			Laukaan ja Laukaa/Lievestuore kotiateriakuljetukset	
			Maitotaloustuotteet	
			Pihtiputaan ruokapalvelun ateriakuljetus	
		Puhtaus- ja tekstiilipalvelut	Vaihtomattonpalvelut koko maakunta (pois lukien Nova ja Jyväskylä)	30 000 €
			Saarikka kaikkien muiden kohteiden paitsi TK-sairaaloiden siivous	615 000 €
			Siivouspalvelu: Kauramäen kylä	
			Siivouspalvelu: Viitasaaren paloasema ja kuntoutuskoti Miekku, Perhekeskus	34 000 €
			Siivouspalvelu: Pihtiputaan ja Muurasjärven paloasemat, Muurasjärven kotihoidon tilat	
			Ruokapalveluyöntekijöiden työvaatepalvelut, uusi tarve	
			Asukaspyykkien pesupalvelu Jyväskylä ja Uurainen	
			Asukaspyykkien pesupalvelun tuottaja Jyväskylä, muu maakunta	
		Välinehuolto	Pesu-desinfektioaineiden pesu- ja desinfektioaineet	100 000 €
			Välinehuollon validointi	54 500 €
		Hankinta ja logistiikka	Gynekologiset tarvikkeet	94 000 €
			Silmäkirurgian tarvikkeet	74 000 €
			Riski- ja lääkejäteastiat	93 000 €
			Elektrodit, pastat ja tulostustarvikkeet	62 500 €
			Dialyysitarvikkeet	121 000 €
			Ommelaineet	300 000 €
			Kuljetuslogistiikkapalvelu	600 000 €
			Irtokalusteet (yleinen)	200 000 €
			Käsineet	970 000 €
			Vaipat	
			Sulkuinstrumentit	300 000 €
			Gastron tarvikkeet	94 000 €
			Leikkauspakkaukset	
			Terveydenhuollon tarvikkeet sis. useita ryhmiä	
			Steriloinnin tarvikkeet	
			Hammaskirurgiset ruuvit ja levyt	
			Painehaavapatjat	
			Suun terveydenhuollon tarvikkeet	92 000 €
			KNK-tarvikkeet	
			Käsidesit	
			Painotuotepalvelut	

Pelastustoimi	Keski-Suomen pelastuslaitos	Pelastustoiminta	Tarkastus- ja miehistöajoneuvot	370 000 €
			Tarkastus/miehistöauto (ent. kärkiyksikkö)	325 000 €
			Pienkalusto, kelkat, mönkijätilmatyynyalus yms kalusto	200 000 €
			Raskaiden ajoneuvojen korityöt	4 000 000 €
			Sammutusasiat	3 000 000 €
			Monitoimiyksikkö Äänekoski (koura/vaihtolava)	500 000 €
			Käytettyjen ajoneuvojen hankintasopimus	500 000 €
			Poltto moottori pelastuskalusto	6 000 €
			Karstulan paloaseman varavoimalaitteisto	
			Hengitysilmakompressorin ja turvatäyttökaappilaitteiston kokonaisratkaisu	
		Riskienhallinta, pela	Väestöhälyttimien hankinta	50 000 €
		Ensihoito	Ensihoidon käyttötarvikkeet ja lääkintälaitteet	200 000 €
			Ensihoidon vaatetus	200 000 €
Sosiaali- ja terveystoimi	Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	Opiskeluhoito	Kouluikäisten silmälääkäri- ja optikkopalvelut	91 200 €
		Perheiden peruspalvelut	Lapsiperheiden kotipalvelu	3 300 000 €
			Tukiperhehoiminta	1 150 000 €
			Tapaamispaikkasopimus (Jyväskylä)(Valvottujen tapaamisten hankinta)	400 000 €
		Lastensuojelun palvelut	Kotiin tehtävä perhekuntoutus	200 000 €
			Ympäri vuorokautinen perhekuntoutus (11/24)	1 900 000 €
			Perhehoidon tuki	1 200 000 €
			Laitokset ja amm. perhekodit, hankinta avattava alkuvuosi 24	20 000 000 €
			Tuettu asuminen	1 000 000 €
			Työnohjaus	
		Lasten ja nuorten mielenterveys- ja perheneuvola palvelut	Jyväskyläläisten vammaisten lasten loma-ajan hoito sekä lukukaudella aamu- ja iltapäivätoiminta	1 000 000 €
	Koti- ja asumispalvelut	Keskittetty asiakas- ja palveluohjaus	Ikäihmisten ympärivuorokautinen palveluasuminen	50 000 000 €
		Kotihoito- ja tukipalvelut	Kotihoidon turvahuoneen laitteet	1 500 000 €
		Ikääntyvien asumispalvelut	Kauramäki, investoinnit	635 000 €
			Kotipihlajan hälytysjärjestelmä	
		Koti- ja asumispalvelut + sairaala-apteekki	Lääkkeiden koneellinen annosjakelu	
		Erytysryhmien kotiin vietävät- ja asuinpalvelut		
	Laaja-alainen sosiaali- ja terveyskeskus	Avosairaanhoito palvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut	Päihdepalvelut (Sovatek)	4 000 000 €
			Päihdelaitoskuntoutus	
		OmaKS	Painonhallintasovellus	
			Huhtasuon avosairaanhoito palvelut	1 500 000 €
			Terveyskeskuslääkäripalvelut	
			Yöaikaisen yhteispäivystyksen yleislääkäripalvelut	800 000 €
			Erikoislääkäripalvelut ja ostopalveluna suoritettavat tutkimukset	
			Psykologipalvelut	
			Lääkäreikäryöntipalvelut, hammaslääkäreikäryöntipalvelut	
			Puhelinpalvelu (Luona)	
		Avosairaanhoito vastaanotot	Diabetesvastaanotto toiminnan hankinta yksityiseltä	50 000 €
			Vainajien siirtokulutukset	59 900 €
		Avosairaanhoito, kuntoutuspalvelut	Diabeetikkojen silmänpohjakuvaukset/yhteishankinta shp	115 000 €
			Puherapiapalvelut, etäpuheterapia	
			Toimintaterapiapalvelut	
			Jalkaterapiapalvelut	
			Hoitosukat	
			Ortoosit	
			Fysioterapiapalvelut	
			Hoito palvelujen ostot/Lantionpohjafysioterapia vastaanottotoimintana	
		Sosiaalipalvelut- vammaispalvelut	Vaikeavammaisten henkilökohtainen apu	ylittää eu-hankintarajat
			vammaisten lasten hoitoapu	ylittää eu-hankintarajat
			vaikeavammaisten asumispalvelut	ylittää eu-hankintarajat
			kehitysvammaisten ja autismikirjon asumispalvelut	ylittää eu-hankintarajat
			kehitysvammaisten lasten lyhytaikainen hoito	ylittää eu-hankintarajat
			Asumisen muutostyöt	
			Jyväskylän VERTTI-toiminta (loma, ap, ip)	1 300 000 €
		Työikäisten sosiaalipalvelut	Alaikäisten turvapaikanhakijoiden pienryhmäkoti (Perheryhmäkoti palvelut)	2 000 000 €
			Kuntouttava työtoiminta ostopalvelut	
			SHL mukainen tilapäinen asumispäivystyspalvelu	
			Aikuissosiaalitoiminnan asumispalvelut tuettu asuminen	
			Aikuissosiaalitoiminnan asumispalvelut tuettu asuminen	
			Aikuissosiaalitoiminnan asumispalvelut tuettu asuminen	
			SHL:n mukainen työtoiminta 27§	

	Sairaalapalvelut	Konservatiivinen palvelualue	Hemodialysilaitteet	
			Vainajien siirtokuljetukset, Äänekoski ja Saarijärvi	
		Operatiivinen palvelualue	Kuulokojeiden korvakappaleiden valmistus	
			Ultraäänilaitte vaativaan sikiödiagnostiikkaan	115 000 €
			Leikkauskypärät	
			Diabeettisen retinopatian	
		Sairaalapalvelut Nova	Potilashotellipalvelu	

Aluehallitus

---

§ 220 Sisäisen tarkastuksen asemointi, tehtävät ja resurssi

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/1729/00.02.04/2023**Aiempi käsittely:**

Sisäisen tarkastuksen jaosto 8.6.2023 § 25

Valmistelija(t) Sisäisen tarkastuksen päällikkö Tuomas Piesanen, p. 040 504 3844

Selostus asiasta Hallintosäännön § 102 (Sisäinen tarkastus ja sen tehtävät) mukaan "Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä ja tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus raportoi aluehallitukselle, ja hyvinvointialuejohtajalle.

Sisäinen tarkastus voi tehdä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen sekä Valtiontalouden tarkastusviraston tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Sisäisellä tarkastuksella on oikeus saada kaikki tarkastustehtävänsä hoitamiseksi tarpeelliset tiedot ja asiakirjat sekä käyttöoikeudet.

Aluehallitus hyväksyy sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen.

Sisäisen tarkastuksen kansainvälisten ammattistandardin (2030 -Resurssien hallinta) mukaan sisäisen tarkastuksen johtajan tulee varmistaa, että sisäisen tarkastuksen resurssit ovat tarkoituksenmukaiset, riittävät ja tuloksellisesti hyödynnetyt hyväksytyyn suunnitelman toteuttamiseksi.

Sisäisen tarkastuksen päällikön ehdotus Keskustellaan sisäisen tarkastuksen resurssista ja asemoinista.

Päätös Keskusteltiin sisäisen tarkastuksen resurssista ja asemoinnista.

Sisäisen tarkastuksen jaosto esittää aluehallitukselle, että sisäisen tarkastuksen resurssiksi varataan kaksi henkilötyövuotta ja lisäksi varataan resurssi ostopalveluihin (noin 30 päivää). Jaosto esittää, että rekrytointi huomioidaan jo vuoden 2023 talousarvion muutoksena. Rekrytointi esitetään

---

Aluehallitus

---

toteutettavaksi välittömästi.

Jaosto esittää lisäksi, että sisäinen tarkastus sijoitetaan organisatorisesti riippumattomasti hyvinvointialuejohtajan alaisuuteen.

Sari Hovila poistui kokouksesta klo 16:52 asian käsittelyn aikana.

Aluehallitus 20.6.2023 § 220

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus

Aluehallitus merkitsee tiedoksi sisäisen tarkastuksen jaoston huomiot ja näkemykset ja toteaa, että ne otetaan huomioon jatkovalmistelussa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus

---

§ 221

Kysely kunnille, kuntayhtymille ja hyvinvointialueille takautuvista palkkaharmonisaatiokustannuksista sekä muista sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen rahoituksen siirtolaskelmaa vääristävistä tilinpäätöstiedoista vuosina 2021 ja 2022 (VN/16882/2023)

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/1893/00.04.02/2023

Aluehallitus 20.6.2023 § 221

Valmistelija(t) Aija Suntioinen, p. 040 185 9985**Selostus asiasta**

Valtiovarainministeriö on lähettänyt kunnille, kuntayhtymille ja hyvinvointialueille kyselyn takautuvista palkkaharmonisaatiokustannuksista sekä muista sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen rahoituksen siirtolaskelmaa vääristävistä tilinpäätöstiedoista vuosina 2021 ja 2022.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluiden järjestäminen siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle vuoden 2023 alusta lähtien. Kunnilta hyvinvointialueille siirtyvien edellä mainittujen palveluiden kustannusten kokonaistaso määritetään lopullisesti vuoden 2022 tilinpäätöstietojen perusteella. Kuntien valtionosuuden muutosrajoittimia ja järjestelmämuutoksen tasauksia sekä hyvinvointialueiden siirtymätasauksia laskettaessa käytetään myös vuoden 2021 tilinpäätöstietoja.

Koska siirtyvät kustannukset vaikuttavat suoraan sekä kuntien että hyvinvointialueiden rahoitukseen vuodesta 2023 lähtien, on erittäin tärkeää, että kustannustiedot kuvaavat todellista tilannetta vuosina 2021 ja 2022.

Syksyllä 2022 havaittiin, että joidenkin kuntien vuosien 2021 ja 2022 kustannustiedoissa on vääristymiä liittyen takautuviin palkkaharmonisaatiokustannuksiin. Mikäli takautuvat palkkaharmonisaatiokustannukset jäisivät sellaisinaan siirtyviin kustannuksiin, seurauksena on, että koko maan tasolla kunnilta siirretään liikaa tuloja hyvinvointialueiden rahoitukseen. Näin myös hyvinvointialuekohtaiset siirtymätasaukset sekä kuntakohtaisesti määriteltävät valtionosuuksien tasauselementit (tulojen ja kustannusten siirron muutosrajoitin ja järjestelmämuutoksen tasaus) vääristyvät.

Aluehallitus

Kuntien laskelmavuosille kirjaamien takautuvien palkkaharmonisaatiokustannusten huomioon ottamisesta rahoituslaskelmien tarkistamisessa on säädetty vuoden 2023 alusta voimaan tulleilla säädösmuutoksilla. Säännösten perusteella valtiovarainministeriö ottaa rahoituksen siirtolaskelmissa huomioon kuntien tilinpäätöksiin sisältyvät, kunnan vuosille 2021 ja 2022 kuluiksi kirjaamat takautuvat palkkaharmonisaatiokustannukset siten, että hyvinvointialueille siirtyvä palkkakustannus vastaa yhden vuoden suoriteperusteisia palkkakustannuksia.

Lisäksi kevään 2023 aikana on havaittu kuntien vuoden 2022 tilinpäätöstietoihin liittyen eräiden muidenkin kertaluonteisten ja takautuvien kulujen ja tuottojen kirjaustapojen vääristävän laskelmia ja johtavan kuntien välillä epätasapuoliseen lopputulokseen, vaikka kirjaukset olisi tehty kirjanpidollisesti oikein. Kuntien raportoimat tiedot eivät kaikilta osin vastaa kustannuksia, jotka palvelujen järjestämiseen menee yhden vuoden aikana.

Luonnokset valtioneuvoston asetuksiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun asetuksen 7 §:n muuttamisesta ja hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun asetuksen 5 §:n muuttamisesta olivat lausuntokierroksella kunnissa ja hyvinvointialueilla toukokuussa 2023. Asetusten mukaan kuntien vuosille 2021 ja 2022 kirjaamia kuluja ja tuottoja voitaisiin ottaa siirtolaskelmissa huomioon Valtiokonttorille raportoiduista tiedosta poikkeavalla tavalla. Asetuksessa säädettävät tiedot otettaisiin huomioon kuntien välillä tasapuolisella tavalla siten, että siirtyvät kustannukset vastaavat yhden vuoden palveluiden järjestämisen kustannuksia.

Laskelmissa otettaisiin edellä mainittujen takautuvien palkkaharmonisaatiokustannusten

lisäksi oikaistuna huomioon seuraavat kuntakohtaiset erät silloin, jos ne muutoin merkittävästi vääristäisivät yksittäisen kunnan tai hyvinvointialueen rahoitusta (asetuksen 7 § 2 mom. kohdat 1-7):

- takautuvat pelastustoimen varallaolokorvaukset
  - sote- ja pela- kuntayhtymien takautuvat alijäämät ja ylijäämät
  - kunnan kirjaamatta jättämä osuus sote-kuntayhtymän alijäämästä
  - sote- ja pela-kuntayhtymien ylijäämän palautus ja alijäämän kattaminen
  - muiden sote-yhteistoimintaorganisaatioiden ja pelastuslaitosten 2-4 kohdissa tarkoitettu ylijäämän palautus tai alijäämän kattaminen
  - palveluluokille kirjatut sote- ja pela -toimitilojen ja kiinteistöjen luovutusvoitot ja -tappiot sekä osakkeiden ja osuuksien luovutusvoitot ja -tappiot
  - palveluluokille kirjatut soten ja pelan kertaluontoiset poistot ja arvonalentumiset
-

Aluehallitus

Edellä mainitut asetusmuutokset on tarkoitus antaa kesäkuun 2023 aikana sen jälkeen, kun vaalien jälkeen aloittava uusi hallitus on linjannut niiden sisällön.

Valtiovarainministeriö selvittää kyselyllä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen rahoituksen siirtolaskelmaa vääristäviä eriä kuntien ja kuntayhtymien vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöksissä. Kyselyn tietojen perusteella valtiovarainministeriö ottaa kyseessä olevat tilinpäätöstiedot huomioon edellä mainitun sääntelyn mukaisesti tarkistaessaan siirtolaskelmia kesällä 2023. Lisäksi oikaisussa käytetään muun muassa taloustietojen raportoinnista ja tilinpäätöksistä saatavia muita selvityksiä ja tietoja.

Kuntia ja kuntayhtymien vuoden 2022 tilinpäätöksen hyväksymisestä vastaavia kuntia, kuntayhtymiä tai hyvinvointialueita pyydetään vastaamaan kyselyyn siltä osin kuin vuoden 2021 tai 2022 tilinpäätiedoissa on edellä mainittuja eriä. Kyselyssä kysytään myös tiedot kyseessä olevien erien kirjausten perusteista. Lisäksi kyselyn liitteenä pyydetään toimittamaan valtiovarainministeriölle tiedot mahdollisesta tuomioistuimen päätöksestä tai sitovasta sopimuksesta, johon erityisesti takautuvien kustannusten maksaminen perustuu.

Koska valtioneuvoston asetusten muutosten lopullista sisältöä ei ole vielä linjattu, pyydetään takautuvat palkkaharmonisaatiokustannukset (asetuksen 1 mom.) ilmoittamaan ilman alarajaa. Muut laskelmia merkittävästi vääristävät tiedot (asetuksen 7 §:n 2 momentin kohdat 1-7) pyydetään ilmoittamaan siltä osin kuin kyseisen tilinpäätöskirjauksen mukainen määrä ylittää 50 euroa asukasta kohden laskettuna.

Kyselyyn vastaa se, joka vastaa sairaanhoitopiirin, erityishuoltopiirin, muun kuntayhtymän tai muun yhteistoimintaorganisaation tilinpäätöksen laatimisesta. Keski-Suomen hyvinvointialue vastaa kyselyyn Keski-Suomen sairaanhoitopiirin osalta.

Kyselyyn pyydetään vastaamaan 30.6.2023 klo 16.15 mennessä.

Valtiovarainministeriön lähettämä kyselykirje liitteineen sekä luonnos vastauksesta kyselyyn ovat asialistan liitteenä.

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus

Aluehallitus hyväksyy liitteenä olevan luonnoksen Keski-Suomen hyvinvointialueen vastauksesta Valtiovarainministeriön kyselyyn.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Liite: Luonnos vastauksesta siirtolaskelmien oikaisun kyselyyn Hyvaks

---

Aluehallitus

Liite: Siirtolaskelmien oikaisun kysely, Ksshp alijäämä vuosittain

---

Kuntayhtymien ja muiden yhteistoimintaorganisaatioiden takautuvat palkkaharmonisaatiokustannukset sekä muut sote-uudistuksen rahoituksen siirtolaskelmaa vääristävät erät 2021 – 2022

Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

1. Organisaatio, jonka tilinpäätöstietoja ilmoitetaan *

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri

Kyselyn tarkoituksena on varmistaa, että sote-uudistuksessa kunnista hyvinvointialueille siirtyvien sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen kustannukset vastaavat siirtolaskelman perusteella yhden vuoden palveluiden järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia.

Tähän kyselyyn vastaa se, joka vastaa sairaanhoitopiiriin, erityishuoltopiiriin, muun kuntayhtymän tai muun yhteistoimintaorganisaation tilinpäätöksen laatimisesta. Jokaisen edellä mainitun osalta täytetään oma lomake. Esimerkiksi: Jos hyvinvointialueelle on siirtynyt kaksi sairaanhoitopiiriä, tulee hyvinvointialueen täyttää kysely molempien sairaanhoitopiirien osalta erikseen.

Muiden kuntayhtymien tai yhteistoiminta-alueiden, kuten koulutuskuntayhtymien tai ympäristöterveydenhuollon yhteistyöorganisaatioiden, ei tarvitse vastata kyselyyn.

2. Yhteystiedot *

Vastaajan nimi
Vastaajan organisaatio
Vastaajan titteli
Vastaajan puhelinnumero
Vastaajan sähköposti

Aija Suntioinen
Keski-Suomen hyvinvointialue
Talousjohtaja
+358142693370
aija.suntioinen@hyvaks.fi

Tietoja käytetään rahoituksen siirtolaskelmien oikaisemiseen vuonna 2023. Kysymyksen 2 vastaukseen sisältyviä henkilötietoja voidaan käyttää valtiovarainministeriössä siirtolaskelmaluonnoksen valmistelussa yhteystietoina laskelmien tarkistamiseen liittyvien tietojen selvittämisessä. Henkilötiedot säilytetään vuoden 2023 loppuun, jonka jälkeen ne poistetaan. Tietoja ei luovuteta muuhun tarkoitukseen. Voit tutustua tarkemmin tietosuojaselosteeseen osoitteessa <https://vm.fi/tietosuoja>.

TAKAUTUVAT PALKKAHARMONISAATIOKUSTANNUKSET

Takautuvat palkkaharmonisaatiokustannukset

Takautuvilla palkkaharmonisaatiokustannuksilla tarkoitetaan sellaisia tilanteita, joissa kunnan vuoden 2021 ja/tai 2022 sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksiin sisältyy muiden kuin asianomaisen vuoden palkkakustannuksia.

Tässä ilmoitetaan vuosille 2021 ja 2022 kuluiksi kirjatut takautuvat palkkaharmonisaatiot sekä niiden kirjausperusteet tilinpäätöksessä. Lisäksi on toimitettava tiedot oikeellisuuden perusteesta, johon takautuvien erien maksaminen perustuu (tiedot tuomioistuimen päätöksestä tai sitovasta sopimuksesta). Mikäli lopullista tuomioistuimen päätöstä tai sopimusta ei ole määräaikaan mennessä saatavilla, riittävänä perusteena voidaan hyväksyä myös kunnan tai kuntayhtymän tilinpäätökseen kirjattu pakollinen varaus takautuvista palkkaharmonisaatiokustannuksista.

Tässä kyselyssä ilmoitetut vuosille 2021 ja 2022 kohdistuvat takautuvat palkkaharmonisaatiokustannukset oikaistaan täysimääräisesti.

3. Sisältyykö vuosien 2021 tai 2022 tilinpäätöksiin takautuvia palkkaharmonisaatiokustannuksia?

Kyllä

Ei

[Ei](#)

Takautuvat palkkaharmonisaatiokustannukset vuonna 2021

4. Palkkaharmonisaatiokustannukset yht., euroa

5. josta vuoden 2021 osuus, euroa

6. josta aiempien vuosien osuus, euroa

7. Vuodet, joilta aiempien vuosien takautuvia kustannuksia on kertynyt, vuodet x-y

8. Millä menotileillä kirjaus on?

9. Mihin päätöksen perustuen (esim. tuomioistuin)? Päätöspvm.

10. Perusteet, joilla takautuvat palkkaharmonisaation kustannukset jakautuvat jäsenkunnille sekä osuudet jäsenkunnittain eriteltynä vuoden 2021 tilinpäätöksessä

11. Liite sitovasta sopimuksesta tai päätöksestä

Takautuvat palkkaharmonisaatiokustannukset vuonna 2022

12. Palkkaharmonisaatiokustannukset yht., euroa

13. josta vuoden 2022 osuus, euroa

14. josta vuoden 2021 osuus, euroa

15. josta aiempien vuosien osuus, euroa

16. Vuodet, joilta aiempien vuosien takautuvia kustannuksia on kertynyt, vuodet x-y

17. Millä menotileillä kirjaus on?

18. Mihin päätöksen perustuen (esim. tuomioistuin)? Päätöspvm.

19. Perusteet, joilla takautuvat palkkaharmonisaation kustannukset jakautuvat jäsenkunnille sekä osuudet jäsenkunnittain eriteltynä vuoden 2022 tilinpäätöksessä

20. Muita huomioita vuosien 2021 sekä 2022 palkkaharmonisaatiokustannuksista, esim. asiasta ei ole tehty vielä päätöksiä ja arvio päätösajankohdasta sekä vaikutuksista

21. Liite sitovasta sopimuksesta tai päätöksestä

PELASTUSTOIMEN VARALLAOLOKUSTANNUKSET

22. Vastaatko pelastuslaitoksen puolesta

Kyllä

Ei

Ei

23. Sisältävätkö vuosien 2021 tai 2022 tilinpäätökset takautuvia pelastustoimen varallaolokustannuksia?

Varallaolokustannuksilla tarkoitetaan varallaoloa koskevan oikeudenkäynnin tai sopimusriidan mukaisia korvausvelvoitteita, ei kuitenkaan oikeudenkäyntikuluja. Varallaolokustannukset voivat olla maksettuja varallaolokorvauksia tai pakollisia varauksia.

Takautuvalla erällä tarkoitetaan erää, joka on suoriteperusteisesti aiheutunut ennen vuotta 2021.

Tähän kyselyyn kirjataan vain merkittävät erät. Merkittävällä erällä tarkoitetaan erää, joka jaettuna alueen asukasluvulla on suurempi kuin 50 euroa. Esimerkiksi jos alueen asukasluku on 50 000, pelastuslaitos ilmoittaa tässä kyselyssä sellaiset merkittävät erät, jotka ovat suurempia kuin 2,5 milj. euroa ($50 \cdot 50\,000 = 2,5$ milj.).

Kyllä

Ei

Ei

Merkittävät takautuvat pelastustoimen varallaolokustannukset tilinpäätöksessä 2021

Varallaolokustannuksilla tarkoitetaan varallaoloa koskevan oikeudenkäynnin tai sopimusriidan mukaisia korvausvelvoitteita, ei kuitenkaan oikeudenkäyntikuluja. Varallaolokustannukset voivat olla maksettuja varallaolokorvauksia tai pakollisia varauksia.

Takautuvalla erällä tarkoitetaan erää, joka on suoriteperusteisesti aiheutunut ennen vuotta 2021.

Tähän kyselyyn kirjataan vain merkittävät erät. Merkittävällä erällä tarkoitetaan erää, joka jaettuna alueen asukasluvulla on suurempi kuin 50 euroa. Esimerkiksi jos alueen asukasluku on 50 000, pelastuslaitos ilmoittaa tässä kyselyssä sellaiset merkittävät erät, jotka ovat suurempia kuin 2,5 milj. euroa ($50 \cdot 50\,000 = 2,5$ milj.).

Tilinpäätös 2021

24. Varallaolokustannukset, jotka suoriteperusteisesti ovat aiheutuneet ennen vuotta 2021, yht. euroa

25. Millä tilillä ja palveluluokalla kirjaus on pelastuslaitoksen tilinpäätöksessä?

26. Mihin kirjaus perustuu, esim. vireillä oleva oikeudenkäynti, neuvottelu tai päätös (pvm.)?

27. Onko varallaolokustannuksiin liittyvä maksu tai varaus viety osaksi jäsenkuntalaskutusta 2021 ja jos millä jakoperusteella?

Merkittävät takautuvat pelastustoimen varallaolokustannukset tilinpäätöksessä 2022

Varallaolokustannuksilla tarkoitetaan varallaoloa koskevan oikeudenkäynnin tai sopimusriidan mukaisia korvausveloitteita, ei kuitenkaan oikeudenkäyntikuluja. Varallaolokustannukset voivat olla maksettuja varallaolokorvauksia tai pakollisia varauksia.

Takautuvalla erällä tarkoitetaan erää, joka on suoriteperusteisesti aiheutunut ennen vuotta 2021.

Tähän kyselyyn kirjataan vain merkittävät erät. Merkittävällä erällä tarkoitetaan erää, joka jaettuna alueen asukasluvulla on suurempi kuin 50 euroa. Esimerkiksi jos alueen asukasluku on 50 000, pelastuslaitos ilmoittaa tässä kyselyssä sellaiset merkittävät erät, jotka ovat suurempia kuin 2,5 milj. euroa ($50 \cdot 50\,000 = 2,5$ milj.).

Tilinpäätös 2022

28. Varallaolokustannukset, jotka suoriteperusteisesti ovat aiheutuneet ennen vuotta 2021, yht. euroa

29. Millä tilillä ja palveluluokalla kirjaus on pelastuslaitoksen tilinpäätöksessä?

30. Mihin kirjaus perustuu, esim. vireillä oleva oikeudenkäynti, neuvottelu tai päätös (pvm.)

31. Onko varallaolokustannuksiin liittyvä maksu tai varaus viety osaksi jäsenkuntalaskutusta 2022 ja jos millä jakoperusteella?

YLIJÄÄMÄN PALAUTUKSET

32. Sisältävätkö kuntayhtymän tilinpäätökset 2021 tai 2022 ylijäämän palautuksia jäsenkunnille?

Tässä kohdassa tarkoitetaan myös muita kuin kuntayhtymämuotoisia pelastustoimen ja sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoimintaorganisaatioita.

Ylijäämä eritellään ylijäämän kertymisvuosien mukaisesti.

Tässä tarkoitetaan myös ylijäämän palautusta jäsenkuntalaskutusta pienentämällä.

Tähän kyselyyn kirjataan vain merkittävät erät. Merkittävällä erällä tarkoitetaan erää, joka jaettuna alueen asukasluvulla on suurempi kuin 50 euroa. Esimerkiksi jos alueen asukasluku on 50 000, tässä kyselyssä ilmoitetaan sellaiset merkittävät erät, jotka ovat suurempia kuin 2,5 milj. euroa ($50 \cdot 50\,000 = 2,5$ milj.).

Merkittävien erien tarkastelu suoritetaan erikseen tilinpäätösten 2021 ja 2022 osalta.

Kyllä

Ei

[Ei](#)

Ylijäämän palautukset jäsenkunnille tilinpäätöksessä 2021

Ylijäämä eritellään kertymisvuosien mukaisesti.

Tässä tarkoitetaan myös ylijäämän palautusta jäsenkuntalaskutusta pienentämällä.

Tähän kyselyyn kirjataan vain merkittävät erät. Merkittävällä erällä tarkoitetaan erää, joka jaettuna alueen asukasluvulla on suurempi kuin 50 euroa. Esimerkiksi jos alueen asukasluku on 50 000, tässä kyselyssä ilmoitetaan sellaiset merkittävät erät, jotka ovat suurempia kuin 2,5 milj. euroa ($50 \cdot 50\,000 = 2,5$ milj.).

Tilinpäätös 2021

33. Jäsenkunnille palautettu ylijäämä yht. euroa

Tässä tarkoitetaan myös ylijäämän palautusta jäsenkuntalaskutusta pienentämällä.

34. josta vuoden 2021 suoriteperusteinen osuus, euroa

35. josta aiempien vuosien suoriteperusteinen osuus, euroa

36. Mille tilille palautus on kirjattu tilinpäätöksessä 2021?

37. Perusteet, joilla ylijäämä on palautettu jäsenkunnille sekä palautetut euromääräiset osuudet jäsenkunnittain eriteltynä.

Esim. asukasluvun perusteella, palveluiden käytön perusteella.

**38. Minkä verran vuonna 2021 on purettu tuloksenkäsittelyeriä?
(vapaaehtoisia varauksia ja poistoeroa)**

Ylijäämän palautukset jäsenkunnille tilinpäätöksessä 2022

Ylijäämä eritellään kertymisvuosien mukaisesti.

Tässä tarkoitetaan myös ylijäämän palautusta jäsenkuntalaskutusta pienentämällä.

Tähän kyselyyn kirjataan vain merkittävät erät. Merkittävällä erällä tarkoitetaan erää, joka jaettuna alueen asukasluvulla on suurempi kuin 50 euroa. Esimerkiksi jos alueen asukasluku on 50 000, tässä kyselyssä ilmoitetaan sellaiset merkittävät erät, jotka ovat suurempia kuin 2,5 milj. euroa ($50 \cdot 50\,000 = 2,5$ milj.).

Tilinpäätös 2022

39. Jäsenkunnille palautettu ylijäämä yht. euroa

Tässä tarkoitetaan myös ylijäämän palautusta jäsenkuntalaskutusta pienentämällä.

40. josta vuoden 2022 suoriteperusteinen osuus, euroa

41. josta vuoden 2021 suoriteperusteinen osuus, euroa

42. josta aiempien vuosien suoriteperusteinen osuus, euroa

43. Mille tileille palautus on kirjattu tilinpäätöksessä 2022?

44. Perusteet, joilla ylijäämä on palautettu jäsenkunnille sekä palautetut euromääräiset osuudet jäsenkunnittain eriteltynä.

Esim. asukasluvun perusteella, palveluiden käytön perusteella.

**45. Minkä verran vuonna 2022 on purettu tuloksenkäsittelyeriä?
(vapaaehtoisia varauksia ja poistoeroa)**

ALIJÄÄMÄN KATTAMINEN

46. Sisältävätkö kuntayhtymän tilinpäätökset 2021 ja 2022 alijäämän kattamista kuntalaskutuksella?

Tässä kohdassa tarkoitetaan myös muita kuin kuntayhtymämuotoisia pelastustoimen ja sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoimintaorganisaatioita.

Alijäämä eritellään alijäämän kertymisvuosien mukaisesti.

Tässä tarkoitetaan myös alijäämän kattamista aiemman vuoden investointivaruksen purulla sekä muita vastaavia tilanteita, joissa takautuva alijäämä vääristää suoriteperusteista kuntalaskutusta. Takautuvalla erällä tarkoitetaan erää, joka on suoriteperusteisesti aiheutunut ennen vuotta 2021.

Tähän kyselyyn kirjataan vain merkittävät erät. Merkittävällä erällä tarkoitetaan erää, joka jaettuna alueen asukasluvulla on suurempi kuin 50 euroa. Esimerkiksi jos alueen asukasluku on 50 000, tässä kyselyssä ilmoitetaan sellaiset merkittävät erät, jotka ovat suurempia kuin 2,5 milj. euroa ($50 \cdot 50\,000 = 2,5$ milj.).

Merkittävien erien tarkastelu suoritetaan erikseen tilinpäätösten 2021 ja 2022 osalta.

Kyllä

Ei

Kyllä

Alijäämän kattaminen jäsenkuntalaskutuksella vuonna 2021

Tässä tarkoitetaan myös alijäämän kattamista aiemman vuoden investointivaruksen purulla sekä muita vastaavia tilanteita, joissa takautuva alijäämä vääristää suoriteperusteista kuntalaskutusta. Takautuvalla erällä tarkoitetaan erää, joka on suoriteperusteisesti aiheutunut ennen vuotta 2021.

Tähän kyselyyn kirjataan vain merkittävät erät. Merkittävällä erällä tarkoitetaan erää, joka jaettuna alueen asukasluvulla on suurempi kuin 50 euroa. Esimerkiksi jos alueen asukasluku on 50 000, tässä kyselyssä ilmoitetaan sellaiset merkittävät erät, jotka ovat suurempia kuin 2,5 milj. euroa ($50 \cdot 50\,000 = 2,5$ milj.).

Tilinpäätös 2021

47. Alijäämän kattaminen jäsenkuntalaskutuksella yht. euroa

0 euroa

48. josta vuoden 2021 suoriteperusteinen osuus, euroa

0 euroa

49. josta aiempien vuosien suoriteperusteinen osuus, euroa

0 euroa

50. Millä tilillä tuotto on kirjanpidossa?**51. Perusteet, joilla katettava alijäämä jakautuu jäsenkunnille sekä osuudet jäsenkunnittain eriteltynä.**

Esim. asukasluvun perusteella, palveluiden käytön perusteella.

52. Minkä verran vuonna 2021 on purettu tuloksenkäsittelyeriä? (vapaaehtoisia varauksia ja poistoeroa)

0 euroa

Alijäämän kattaminen jäsenkuntalaskutuksella vuonna 2022

Tässä tarkoitetaan myös alijäämän kattamista aiemman vuoden investointivarauksen purulla sekä muita vastaavia tilanteita, joissa takautuva alijäämä vääristää suoriteperusteista kuntalaskutusta. Takautuvalla erällä tarkoitetaan erää, joka on suoriteperusteisesti aiheutunut ennen vuotta 2021.

Tähän kyselyyn kirjataan vain merkittävät erät. Merkittävällä erällä tarkoitetaan erää, joka jaettuna alueen asukasluvulla on suurempi kuin 50 euroa. Esimerkiksi jos alueen asukasluku on 50 000, tässä kyselyssä ilmoitetaan sellaiset merkittävät erät, jotka ovat suurempia kuin 2,5 milj. euroa ($50 \cdot 50\,000 = 2,5$ milj.).

Tilinpäätös 2022**53. Alijäämän kattaminen jäsenkuntalaskutuksella yht. euroa**

86 100 815 euroa

54. josta vuoden 2022 suoriteperusteinen osuus, euroa

46 055 791 euroa

55. josta vuoden 2021 suoriteperusteinen osuus, euroa

25 454 309 euroa

56. josta aiempien vuosien suoriteperusteinen osuus, euroa

14 590 714 euroa

57. Millä tilillä tuotto on kirjanpidossa?

41211 Kiinteä laskutus jäsenkunnilta

58. Perusteet, joilla katettava alijäämä jakautuu jäsenkunnille sekä osuudet jäsenkunnittain eriteltynä.

Esim. asukasluvun perusteella, palveluiden käytön perusteella.

Palvelujen käytön perusteella. Laskentaperusteena on käytetty jäsenkuntien kanssa sovitusti ja Ksshp:n valtuuston 9.12.2022 päätöksen mukaisesti vuoden 2022 kiinteän laskutuksen jakoa kunnittain.

Hankasalmi	2,02 %
Joutsa	1,83 %
Jyväskylä	56,48 %
Kannonkoski	0,56 %
Karstula	1,64 %
Keuruu	3,86 %
Kinnula	0,70 %
Kivijärvi	0,40 %
Konnevesi	1,06 %
Kyyjärvi	0,59 %
Laukaa	6,92 %
Luhanka	0,26 %
Multia	0,68 %
Muurame	3,66 %
Petäjävesi	1,49 %
Pihtipudas	1,70 %
Saarijärvi	3,64 %
Toivakka	1,04 %
Uurainen	1,30 %
Viitasaari	2,51 %
Äänekoski	7,67 %

**59. Minkä verran vuonna 2022 on purettu tuloksenkäsittelyeriä?
(vapaaehtoisia varauksia ja poistoeroa)**

0 euroa

MERKITTÄVÄT LUOVUTUSVOITOT JA -TAPPIOT

60. Sisältävätkö tilinpäätökset 2021 tai 2022 merkittäviä toimitilojen, kiinteistöjen, osakkeiden ja osuuksien luovutusvoittoja tai -tappioita?

Tässä kohdassa tarkoitetaan myös muita kuin kuntayhtymämuotoisia pelastustoimen ja sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoimintaorganisaatioita.

Tällä tarkoitetaan muun muassa pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoittoja ja -tappioita, satunnaisiksi tuotoiksi ja kuluiksi sekä rahoitustuotoiksi ja -kuluiksi kirjattuja luovutuksia.

Tähän kyselyyn kirjataan vain merkittävät erät. Merkittävällä erällä tarkoitetaan erää, joka jaettuna alueen asukasluvulla on suurempi kuin 50 euroa. Esimerkiksi jos alueen asukasluku on 50 000, tässä kyselyssä ilmoitetaan sellaiset merkittävät erät, jotka ovat suurempia kuin 2,5 milj. euroa ($50 \cdot 50\,000 = 2,5$ milj.).

Merkittävien erien tarkastelu suoritetaan erikseen tilinpäätösten 2021 ja 2022 osalta. Merkittävyyttä arvioidaan luovutusvoittojen ja luovutustappioiden osalta erikseen, eikä niitä nettouteta.

Kyllä

Ei

Ei

Toimitilojen, kiinteistöjen, osakkeiden ja osuuksien merkittävät luovutusvoitot ja -tappiot tilinpäätöksessä 2021, yht. euroa

Tällä tarkoitetaan muun muassa pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoittoja ja -tappioita, satunnaisiksi tuotoiksi ja kuluiksi sekä rahoitustuotoiksi ja -kuluiksi kirjattuja luovutuksia.

Tähän kyselyyn kirjataan vain merkittävät erät. Merkittävällä erällä tarkoitetaan erää, joka jaettuna alueen asukasluvulla on suurempi kuin 50 euroa. Esimerkiksi jos alueen asukasluku on 50 000, tässä kyselyssä ilmoitetaan sellaiset merkittävät erät, jotka ovat suurempia kuin 2,5 milj. euroa ($50 \cdot 50\,000 = 2,5$ milj.).

Merkittävyyttä arvioidaan luovutusvoittojen ja luovutustappioiden osalta erikseen, eikä niitä nettouteta.

Tilinpäätös 2021

61. Merkittävät toimitilojen, kiinteistöjen, osakkeiden ja osuuksien luovutusvoitot, yht. euroa

0 euroa

62. Mille palveluluokille ja tileille kyseiset luovutusvoitot on kirjattu tilinpäätöksessä 2021?

63. Onko luovutusvoitto viety osaksi jäsenkuntalaskutusta 2021 ja jos millä jakoperusteella?

64. Merkittävät toimitilojen, kiinteistöjen, osakkeiden ja osuuksien luovutustappiot, yht. euroa

65. Mille palveluluokille ja tileille kyseiset luovutustappiot on kirjattu tilinpäätöksessä 2021?

66. Onko luovutustappio viety osaksi jäsenkuntalaskutusta 2021 ja jos millä jakoperusteella?

Toimitilojen, kiinteistöjen, osakkeiden ja osuuksien merkittävät luovutusvoitot ja -tappiot tilinpäätöksessä 2022, yht. euroa

Tällä tarkoitetaan muun muassa pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoittoja ja -tappioita, satunnaisiksi tuotoiksi ja kuluiksi sekä rahoitustuotoiksi ja -kuluiksi kirjattuja luovutuksia.

Tähän kyselyyn kirjataan vain merkittävät erät. Merkittävällä erällä tarkoitetaan erää, joka jaettuna alueen asukasluvulla on suurempi kuin 50 euroa. Esimerkiksi jos alueen asukasluku on 50 000, tässä kyselyssä ilmoitetaan sellaiset merkittävät erät, jotka ovat suurempia kuin 2,5 milj. euroa ($50 \cdot 50\,000 = 2,5$ milj.).

Merkittävyyttä arvioidaan luovutusvoittojen ja luovutustappioiden osalta erikseen, eikä niitä nettouteta.

Tilinpäätös 2022

67. Merkittävät toimitilojen, kiinteistöjen, osakkeiden ja osuuksien luovutusvoitot, yht. euroa

0 euroa

68. Mille palveluluokille ja tileille kyseiset luovutusvoitot on kirjattu tilinpäätöksessä 2022?

69. Onko luovutusvoitto viety osaksi jäsenkuntalaskutusta 2022 ja jos millä jakoperusteella?

70. Merkittävät toimitilojen, kiinteistöjen, osakkeiden ja osuuksien luovutustappiot, yht. euroa

71. Mille palveluluokille ja tileille kyseiset luovutustappiot on kirjattu tilinpäätöksessä 2022?

72. Onko luovutustappio viety osaksi jäsenkuntalaskutusta 2022 ja jos millä jakoperusteella?

MERKITTÄVÄT KERTAPOISTOT TAI ARVONALENTUMISET

73. Sisältävätkö tilinpäätökset 2021 tai 2022 merkittäviä kertapoistoja tai arvonalentumisia?

Tässä kohdassa tarkoitetaan myös muita kuin kuntayhtymämuotoisia pelastustoimen ja sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoimintaorganisaatioita.

Tähän kyselyyn kirjataan vain merkittävät erät. Merkittävällä erällä tarkoitetaan erää, joka jaettuna alueen asukasluvulla on suurempi kuin 50 euroa. Esimerkiksi jos alueen asukasluku on 50 000, tässä kyselyssä ilmoitetaan sellaiset merkittävät erät, jotka ovat suurempia kuin 2,5 milj. euroa ($50 \cdot 50\,000 = 2,5$ milj.).

Merkittävien erien tarkastelu suoritetaan erikseen tilinpäätösten 2021 ja 2022 osalta. Merkittävyyttä arvioidaan kertaluonteisten poistojen ja arvonalentumisten osalta erikseen.

Kyllä

Ei

Ei

Merkittävät kertapoistot ja arvonalentumiset tilinpäätöksessä 2021

Tilinpäätös 2021

Tähän kyselyyn kirjataan vain merkittävät erät. Merkittävällä erällä tarkoitetaan erää, joka jaettuna alueen asukasluvulla on suurempi kuin 50 euroa. Esimerkiksi jos alueen asukasluku on 50 000, tässä kyselyssä ilmoitetaan sellaiset merkittävät erät, jotka ovat suurempia kuin 2,5 milj. euroa ($50 \cdot 50\,000 = 2,5$ milj.).

Merkittävyyttä arvioidaan kertaluonteisten poistojen ja arvonalentumisten osalta erikseen.

74. Merkittävät kertapoistot yht., euroa

0 euroa

75. Mille palveluluokille kyseiset kertapoistot on kirjattu tilinpäätöksessä 2021? Mihin kertapoisto perustuu (esim. päätös poistosuunnitelman muuttamisesta)?

76. Onko kertapoisto viety osaksi jäsenkuntalaskutusta 2021 ja jos millä jakoperusteella?

77. Merkittävät arvonalentumiset yht., euroa

78. Mille palveluluokille kyseiset arvonalentumiset on kirjattu tilinpäätöksessä 2021? Mihin arvonalentuminen perustuu?

79. Onko arvonalentuminen viety osaksi jäsenkuntalaskutusta 2021 ja jos millä jakoperusteella?

Merkittävät kertapoistot ja arvonalentumiset tilinpäätöksessä 2022

Tilinpäätös 2022

Tähän kyselyyn kirjataan vain merkittävät erät. Merkittävällä erällä tarkoitetaan erää, joka jaettuna alueen asukasluvulla on suurempi kuin 50 euroa. Esimerkiksi jos alueen asukasluku on 50 000, tässä kyselyssä ilmoitetaan sellaiset merkittävät erät, jotka ovat suurempia kuin 2,5 milj. euroa ($50 \cdot 50\,000 = 2,5$ milj.).

Merkittävyyttä arvioidaan kertaluonteisten poistojen ja arvonalentumisten osalta erikseen.

80. Merkittävät kertapoistot yht., euroa

0 euroa

81. Mille palveluluokille kyseiset kertapoistot on kohdennettu? Mihin kertapoisto perustuu, esim. päätös poistosuunnitelman muuttamisesta?

82. Onko kertapoisto viety osaksi jäsenkuntalaskutusta 2022 ja jos millä jakoperusteella?

83. Merkittävät arvonalentumiset yht., euroa

84. Mille palveluluokille kyseiset arvonalentumiset on kohdennettu? Mihin arvonalentuminen perustuu?

85. Onko arvonalentuminen viety osaksi jäsenkuntalaskutusta 2022 ja jos millä jakoperusteella?

86. Mahdolliset liitteet

Tähän voit lisätä annettujen vastausten kannalta tarpeellisia liitetiedostoja.

[Liitteenä laskelma kuntakohtaisesti](#)

	Koko alijäämä vuoden 2022 lopussa	2021 alijäämän osuus	2022 alijäämän osuus	Aikaisempien vuosien alijäämä
Jäsenkunnat yhteensä	-86 100 815	-25 454 309	-46 055 791	-14 590 714
Hankasalmi	-1 740 254	-514 478	-930 871	-294 905
Joutsa	-1 578 692	-466 715	-844 451	-267 526
Jyväskylä	-48 633 877	-14 377 817	-26 014 524	-8 241 536
Kannonkoski	-485 839	-143 630	-259 878	-82 331
Karstula	-1 411 334	-417 238	-754 930	-239 166
Keuruu	-3 324 834	-982 933	-1 778 472	-563 429
Kinnula	-602 575	-178 141	-322 320	-102 113
Kivijärvi	-342 713	-101 318	-183 319	-58 076
Konnevesi	-915 946	-270 785	-489 945	-155 217
Kyyjärvi	-504 351	-149 103	-269 780	-85 468
Laukaa	-5 954 967	-1 760 489	-3 185 344	-1 009 134
Luhanka	-221 397	-65 453	-118 427	-37 518
Multia	-585 023	-172 952	-312 932	-99 138
Murame	-3 147 105	-930 390	-1 683 403	-533 311
Petäjävesi	-1 279 477	-378 257	-684 399	-216 821
Pihtipudas	-1 461 390	-432 036	-781 705	-247 648
Saarijärvi	-3 133 609	-926 401	-1 676 185	-531 024
Toivakka	-898 871	-265 737	-480 811	-152 323
Urainen	-1 116 394	-330 044	-597 165	-189 185
Viitasaari	-2 159 710	-638 483	-1 155 241	-365 986
Äänekoski	-6 602 456	-1 951 909	-3 531 689	-1 118 858
	2019	2020	2021	2022
Tilikauden alijäämä	-14 603 917	-6 956 034	-25 454 309	-46 055 791
Kumulatiivisen alijäämän kertyminen	-7 634 680	-14 590 714	-40 045 024	-86 100 815

Aluehallitus

---

§ 222

Vaalijalan Keski-Suomen poliklinikkapalveluiden ja Sääksvuoren palvelukodin ja toimintakeskuksen toimintojen järjestäminen Keski-Suomessa

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/1613/00.01.02/2023**Aiempi käsittely:**

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 31.5.2023 § 34

Valmistelija(t) palvelujohtaja Ulla Kuittu p. 050 353 8310, palvelujohtaja Päivi Junnilainen p. 040 533 5729 ja johtava lakimies Johanna Aalto p. 050 434 6544**Selostus asiasta** **Taustaa ja nykytila****Poliklinikkapalvelut**

Vaalijalan kuntayhtymä on tuottanut kehitysvammaisille poliklinikkapalveluita Keski-Suomeen vuoden 2022 loppuun asti. Sen jälkeen toiminta siirtyi Etelä-Savon hyvinvointialueen palveluksi. Keski-Suomen hyvinvointialue ostaa poliklinikkapalvelun Etelä-Savon hyvinvointialueelta. Poliklinikka sijaitsee Jyväskylässä.

Kehitysvammaisten poliklinikkapalvelu on erityishuoltolain (1977/519) mukaista palvelua, jonne ohjaututaan pääsääntöisesti vammaispalvelun kautta. Poliklinikalla keskitytään erityisen tuen ja kehitysvammaisuuden erityiskysymyksiin varhaislapsuudessa, koulu- ja opiskeluaikana sekä erilaisissa kriisitilanteissa. Kuntoutuksen suunnittelun lisäksi toiminnassa painottuu käytös- ja mielenterveysongelmien selvittäminen, ikääntymiseen liittyvät ongelmat, perheiden tukeminen sekä erityiseen tukeen ja kehitysvammaisuuteen liittyvä neuvonta ja ohjaus. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen lähetteenä palvelussa ovat asioineet vain kehitysvammaepäilyn vuoksi terveydenhuollosta lähetetyt täysi-ikäiset asiakkaat. Tarve poliklinikalla tarjotuille palveluille on jatkuva ja kasvava.

Sääksvuoren palvelukodin ja toimintakeskuksen toiminnan järjestäminen

Sääksvuoren palvelukoti ja toimintakeskus sijaitsevat Jyväskylässä.

Aluehallitus

Palvelukodissa tuotetaan tehostettua kuntouttavaa ympärivuorokautista palveluasumista 15 kehitysvammaiselle ja autistiselle henkilölle ja toimintakeskuksessa jalkautuvaa päivätoimintaa 21 asiakkaalle. Asiakkaat ovat täysi-ikäisiä ja heistä kaikki yhtä lukuun ottamatta ovat keski-suomalaisia. Sääksvuoren palvelukodin toiminta perustuu asukkaiden erittäin vahvaan henkilökohtaiseen tukeen ja apuun, ja tämä on huomioitu yksikön vahvassa henkilöstöresursoinnissa. Tällä hetkellä Etelä-Savon hyvinvointialue järjestää ostopalvelusopimuksen kautta Sääksvuoren palvelukodin ja toimintakeskuksen toiminnan Keski-Suomen hyvinvointialueelle.

Palveluiden siirtäminen Keski-Suomen hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi

Palveluiden siirtämisestä on alustavasti neuvoteltu Keski-Suomen ja Etelä-Savon hyvinvointialueiden edustajien kesken loppuvuodesta 2022 ja neuvotteluja on jatkettu keväällä 2023. Perusteena on toimia sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta annetun lain (Voimaantulolaki) 57 §:n mukaisesti. Toiminnan siirron valmistelu edellyttää Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallituksen päätöstä.

Vaalijalan Keski-Suomen poliklinikan liikkeenluovutuksen valmistelua Keski-Suomen ja Etelä-Savon hyvinvointialueilla ehdotetaan siten, että tavoitteena on tehdä sopimukset asiasta lokakuussa 2023. Poliklinikalla työskentelee kolme työntekijää: lääkäri, psykologi ja kuntoutuksen suunnittelija.

Sääksvuoren toiminnan siirtämistä on alustavasti suunniteltu Keski-Suomen hyvinvointialueen tuottamisvastuulle 1.1.2024 alkaen. Valmistelun aikana tulee käydä läpi henkilöstöön ja palvelutuotannon tukipalveluihin, kuten ruokahuolto, puhtauspalvelut ja kiinteistöhuolto, liittyvät asiat toiminnan jatkuvuuden näkökulmasta, kuten myös kiinteistöön liittyvät asiat. Sääksvuoren palvelukodissa on 42 vakituista työntekijävakanssia ja toimintakeskuksessa 3. Näiden lisäksi yksiköissä työskentelee määräaikaista sijaisia vaihteleva määrä tilanteen mukaan.

Valmistelun kulku

Etelä-Savon hyvinvointialueen puolelta käydään poliklinikan henkilöstön kanssa yhteistoimintalain mukaiset neuvottelut. Valmistelun edetessä henkilöstön kanssa käydään keskustelut toiminnan käytännön järjestelyistä Keski-Suomen hyvinvointialueella ja keskustelutilaisuuksia järjestetään tarpeen mukaisesti.

Sääksvuoren palvelukeskuksen ja toimintakeskuksen henkilöstölle sekä

Aluehallitus

---

asiakkaille ja heidän läheisilleen on järjestetty keskustelutilaisuudet 15.5.2023 yhdessä Etelä-Savon hyvinvointialueen johdon kanssa. Keskustelutilaisuudessa asiakkaiden läheiset ja työntekijät toivat esille vahvan henkilöstöresurssin pysyvyyden varmistamisen palvelukodin toiminnan erityisyyden vuoksi. Valmistelun edetessä keskustelutilaisuuksia järjestetään tarpeen mukaisesti lisää.

Toimielinkäsittelyt

Asiat käsitellään Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnassa 31.5.2023 sekä Lasten, nuorten ja perheiden lautakunnassa 7.6.2023. Lisäksi liikkeen luovutukseen liittyvät asiat käsitellään yhteistoimintaelimen kokouksessa 29.5.2023. Asia etenee Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallituksen kokoukseen 20.6.2023. Asia on annettu myös tiedoksi Vammaisneuvostolle kokouksessa 24.5.2023.

Vaikutusten arviointi

Valmistelun aikana ja siirtymässä poliklinikkapalvelun toiminnan jatkuvuus turvataan ja asiakkaiden palvelut säilyvät muuttumattomina. Henkilöstö siirtyy Keski-Suomen hyvinvointialueen palvelukseen ns. vanhoina työntekijöinä entisin palvelussuhteen ehdoin Laaja-alaisen sosiaali- ja terveystieteiden vastuualueelle avosairaanhoidon palvelualueelle. Hyvinvointialueiden välinen ostopalvelusopimus asiakkaiden palveluiden järjestämisestä päättyy, kun siirtymä tapahtuu.

Valmistelun aikana ja siirtymässä Sääksvuoren palvelukodin ja toimintakeskuksen toiminnan jatkuvuus turvataan ja asiakkaiden palvelut säilyvät muuttumattomina. Molempien toimintayksiköiden henkilöstö siirtyy Keski-Suomen hyvinvointialueen palvelukseen ns. vanhoina työntekijöinä entisin palvelussuhteen ehdoin Koti- ja asumispalveluiden vastuualueelle erityisryhmien kotiin vietävien ja asumispalveluiden palvelualueelle. Hyvinvointialueiden välinen ostopalvelusopimus asiakkaiden palveluiden järjestämisestä päättyy, kun siirtymä tapahtuu.

Toimivalta asiassa

Hallintosääntö § 17

**Strategiajohtaja
ehdotus**

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

1. käy asiasta valmistelevalta keskustelun
  2. esittää aluehallitukselle, että se päättää käynnistää valmistelut Vaalijalan Keski-Suomen poliklinikan sekä Sääksvuoren palvelukodin ja toimintakeskuksen siirtämiseksi liikkeenluovutuksella Etelä-Savon hyvinvointialueelta Keski-Suomen hyvinvointialueen toiminnaksi edellä
-

Aluehallitus

---

esitetyn mukaisesti.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Asiaa oli esittelemässä palvelujohtaja Päivi Junnilainen ja palvelupäällikkö Elina Hienola.

Lasten nuorten ja perheiden lautakunta 7.6.2023 § 47

Selostus asiasta

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnasta saapunut asia jatkokäsittelyyn Lasten, nuorten ja perheiden lautakuntaan.

Strategiajohtajan ehdotus

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta

1. merkitsee tiedoksi Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnan käsittelyn
2. käy asiasta valmistelevan keskustelun
3. esittää aluehallitukselle, että se päättää käynnistää valmistelut Vaalijalan Keski-Suomen poliklinikan sekä Sääksvuoren palvelukodin ja toimintakeskuksen siirtämiseksi liikkeenluovutuksella Etelä-Savon hyvinvointialueelta Keski-Suomen hyvinvointialueen toiminnaksi edellä esitetyn mukaisesti.

Asian kokouskäsittely:

Ennen asian käsitellyä Katri Savolainen ilmoitti esteellisyyden ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Asiaa kokouksessa olivat esittelemässä Päivi Junnilainen ja Elina Hienola.

Asian käsittelyn aikana kokoukseen saapui Jenni Laiho klo 16:22.

Asian päätöksenteon jälkeen Katri Savolainen palasi takaisin kokoukseen klo 16:45.

Aluehallitus 20.6.2023 § 222

Selostus asiasta

Taustaa ja nykytila

Poliklinikkapalvelut

Vaalijalan kuntayhtymä on tuottanut kehitysvammaisille poliklinikkapalveluita Keski-Suomeen vuoden 2022 loppuun asti. Sen jälkeen toiminta siirtyi Etelä-Savon hyvinvointialueen palveluksi. Keski-Suomen hyvinvointialue ostaa

---

Aluehallitus

---

poliklinikkapalvelun Etelä-Savon hyvinvointialueelta. Poliklinikka sijaitsee Jyväskylässä.

Kehitysvammaisten poliklinikkapalvelu on erityishuoltolain (1977/519) mukaista palvelua, jonne ohjaututaan pääsääntöisesti vammaispalvelun kautta. Poliklinikalla keskitytään erityisen tuen ja kehitysvammaisuuden erityiskysymyksiin varhaislapsuudessa, koulu- ja opiskeluaikana sekä erilaisissa kriisitilanteissa. Kuntoutuksen suunnittelun lisäksi toiminnassa painottuu käytös- ja mielenterveysongelmien selvittäminen, ikääntymiseen liittyvät ongelmat, perheiden tukeminen sekä erityiseen tukeen ja kehitysvammaisuuteen liittyvä neuvonta ja ohjaus. Terveystieteiden lähetteen palvelussa ovat asioineet vain kehitysvammaikäisten vuoksi terveydenhuollosta lähetetyt täysi-ikäiset asiakkaat. Tarve poliklinikalla tarjotuille palveluille on jatkuva ja kasvava.

Sääksvuoren palvelukodin ja toimintakeskuksen toiminnan järjestäminen

Sääksvuoren palvelukoti ja toimintakeskus sijaitsevat Jyväskylässä.

Palvelukodissa tuotetaan tehostettua kuntouttavaa ympärivuorokautista palveluasumista 15 kehitysvammaiselle ja autistiselle henkilölle ja toimintakeskuksessa jalkautuvaa päivätoimintaa 21 asiakkaalle. Sääksvuoren palvelukodin toiminta perustuu asukkaiden erittäin vahvaan henkilökohtaiseen tukeen ja apuun, ja tämä on huomioitu yksikön vahvassa henkilöstöresursoinnissa. Tällä hetkellä Etelä-Savon hyvinvointialue järjestää ostopalvelusopimuksen kautta Sääksvuoren palvelukodin ja toimintakeskuksen toiminnan Keski-Suomen hyvinvointialueelle.

Palveluiden siirtäminen Keski-Suomen hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi

Palveluiden siirtämisestä on alustavasti neuvoteltu Keski-Suomen ja Etelä-Savon hyvinvointialueiden edustajien kesken loppuvuodesta 2022 ja neuvotteluja on jatkettu keväällä 2023. Perusteena on toimia sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta annetun lain (616/2021) 57 §:n mukaisesti. Toiminnan siirron valmistelu edellyttää Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallituksen päätöstä.

Vaalijalan Keski-Suomen poliklinikan liikkeenluovutuksen valmistelua Keski-Suomen ja Etelä-Savon hyvinvointialueilla ehdotetaan siten, että tavoitteena on siirtää toiminta 1.1.2024 lukien. Poliklinikalla työskentelee kolme työntekijää: lääkäri, psykologi ja kuntoutuksen suunnittelija.

Sääksvuoren toiminnan siirtämistä on alustavasti suunniteltu Keski-Suomen hyvinvointialueen järjestämisvastuulle 1.1.2024 alkaen. Valmistelun aikana

---

Aluehallitus

---

tulee käydä läpi henkilöstöön ja palvelutuotannon tukipalveluihin, kuten ruokahuolto, puhtauspalvelut ja kiinteistönhuolto, liittyvät asiat toiminnan jatkuvuuden näkökulmasta, kuten myös kiinteistöön liittyvät asiat. Sääksvuoren palvelukodissa on 42 vakituista työntekijävakanssia ja toimintakeskuksessa 3. Näiden lisäksi yksiköissä työskentelee määräaikaista sijaisia vaihteleva määrä tilanteen mukaan.

Valmistelun toimenpiteet

Sääksvuoren palvelukeskuksen ja toimintakeskuksen henkilöstölle sekä asiakkaille ja heidän läheisilleen on järjestetty keskustelutilaisuudet 15.5.2023 yhdessä Etelä-Savon hyvinvointialueen kanssa. Keskustelutilaisuudessa asiakkaiden läheiset ja työntekijät toivat esille vahvan henkilöstöresurssin pysyvyyden varmistamisen palvelukodin toiminnan erityisyyden vuoksi. Valmistelun edetessä keskustelutilaisuuksia järjestetään tarpeen mukaisesti lisää. Poliklinikan henkilöstöä on ollut mukana Keski-Suomen ja Etelä-Savon hyvinvointialueiden välisessä poliklinikan siirtoa koskevassa neuvottelussa 14.4.2023 ja henkilöstön kanssa on keskusteltu valmistelutilanteesta 13.6.2023. Valmistelun edetessä henkilöstön kanssa jatketaan keskusteluja toiminnan siirtoa koskevista käytännön järjestelyistä.

Keski-Suomen hyvinvointialueen toimielimissä asia on ollut keskustelussa Vammaisneuvoston kokouksessa 24.5.2023, Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnassa 31.5.2023 sekä Lasten, nuorten ja perheiden lautakunnassa 7.6.2023. Lisäksi liikkeenluovutukseen liittyen asiaa on käsitelty sote-toimialan yhteistoimintaryhmän kokouksessa 14.6.2023 yhteistoimintalain (449/2007) tarkoittamalla tavalla.

Vaikutukset

Valmistelun aikana ja siirtymässä palveluiden toiminnan jatkuvuus on tavoitteena turvata ja asiakkaiden palvelut säilyä muuttumattomina. Henkilöstö siirtyisi Keski-Suomen hyvinvointialueen palvelukseen ns. vanhoina työntekijöinä entisin palvelussuhteen ehdoin. Hyvinvointialueiden väliset sopimukset asiakkaiden palveluiden järjestämisestä päättyvät, kun siirtymä tapahtuu.

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus

Aluehallitus merkitsee tiedoksi, että Vaalijalan Keski-Suomen poliklinikkapalveluiden ja Sääksvuoren palvelukodin ja toimintakeskuksen toimintojen järjestämisessä edetään liikkeenluovutuksen valmistelussa tavoitteena palveluiden siirtyminen Keski-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.2024 lukien. Jatkovalmistelun perusteella tehdään varsinainen päätös liikkeenluovutus sopimuksesta syksyllä 2023.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus

Aluehallitus

---

§ 223

Luhangan henkilöstön siirtosopimus

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/2010/01.01.00.00/2023

Aluehallitus 20.6.2023 § 223

Valmistelija(t) Tarasow Merja, puh. 050 5603 831**Selostus asiasta**

Luhangan kunta ja Keski-Suomen hyvinvointialue ovat tehneet sopimuksen Tuuliharjun palvelukeskuksen ateriapalveluista ajalle 1.1.-31.5.2023. Kyseinen sopimus perustui sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta annetun lain (myöh. voimaannpanolaki) 69a §:n 1 momenttiin. Sopimusta jatkettiin suullisesti ajalle 1.6.-30.6.2023.

Voimaannpanolain 69a §:n 3 momentin mukaisesti, jos hyvinvointialue ja kunta ovat tehneet 1 ja 2 momentissa tarkoitetun tukipalveluja koskevan sopimuksen, sopimuksen päätyttyä kunnan henkilöstöön sovelletaan, mitä tämän lain 18 §:n 2 momentissa säädetään.

Voimaannpanolain 18 §:n mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävien ja tehtäviä hoitavan henkilöstön siirto kunnista ja kuntayhtymistä hyvinvointialueelle sekä hyvinvointiyhtymään katsotaan liikkeenluovutukseksi. 18 §:n 2 momentin mukaisesti liikkeenluovutukseksi katsotaan myös edellä tarkoitettujen tehtävien tukitehtävien ja tehtäviä hoitavan henkilöstön siirrot, mikäli tehtävää hoitavan henkilön tosiasiallisista tehtävistä vähintään puolet on 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien tukitehtäviä.

Tehtäviä hoitava henkilöstö siirtyy sen hyvinvointialueen palvelukseen, jolla on tuottamisvastuu niistä tehtävistä, joissa asianomainen henkilö on ollut ennen siirtymistä.

Siirto koskee kahta (2) Luhangan Tuuliharjun palvelukeskuksen ateriapalvelun työntekijää.

Toimivalta asiassa

Hallintosäntö § 47

**Hyvinvointialue-
johtajan ehdotus**

Aluehallitus hyväksyy kahden (2) Luhangan Tuuliharjun palvelukeskuksen ateriapalvelun työntekijän siirron hyvinvointialueen ruokapalvelun

Aluehallitus

---

työntekijäksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Litteet

Liite: Henkilöstön siirtosopimus Luhanka ateriapalvelut

20.6.2023

HENKILÖSTÖN SIIRTOSOPIMUS

1. SOPIMUKSEN OSAPUOLET

- 1) Luhangan kunta (myöh. **Luovuttaja**)
Y-tunnus: 0176592-9
Hakulintie 2
19950 Luhanka
- 2) Keski-Suomen hyvinvointialue (myöh. **Hyvinvointialue**)
Y-tunnus: 3221318-2
Hoitajantie 1
40620 Jyväskylä

2. SOPIMUKSEN TAUSTA

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain mukainen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyi kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023.

Luhangan kunta ja Keski-Suomen hyvinvointialue ovat tehneet sopimuksen Tuuliharjun palvelukeskuksen ateriapalveluista ajalle 1.1.–31.5.2023. Kyseinen sopimus perustui sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulosta annetun lain (myöh. voimaantulolaki) 69a §:n 1 momenttiin. Sopimusta jatkettiin suullisesti ajalle 1.6.–30.6.2023.

Voimaantulolain 69a §:n 3 momentin mukaisesti, jos hyvinvointialue ja kunta ovat tehneet 1 ja 2 momentissa tarkoitetun tukipalveluja koskevan sopimuksen, sopimuksen päätyttyä kunnan henkilöstöön sovelletaan, mitä tämän lain 18 §:n 2 momentissa säädetään.

3. HENKILÖSTÖN SIIRRON PERIAATTEET

Voimaantulolain 18 §:n mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävien ja tehtäviä hoitavan henkilöstön siirto kunnista ja kuntayhtymistä hyvinvointialueelle sekä hyvinvointiyhtymään katsotaan liikkeenluovutukseksi. 18 §:n 2 momentin mukaisesti liikkeenluovutukseksi katsotaan myös edellä tarkoitettujen tehtävien tukitehtävien ja tehtäviä hoitavan henkilöstön siirrot, mikäli tehtävää hoitavan henkilön tosiasiallisista tehtävistä vähintään puolet on 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien tukitehtäviä.

Tehtäviä hoitava henkilöstö siirtyy sen hyvinvointialueen palvelukseen, jolla on tuottamisvastuu niistä tehtävistä, joissa asianomainen henkilö on ollut ennen siirtymistä.

4. HENKILÖSTÖN SIIRTYMINEN

Siirtyvä henkilöstö siirtyy Hyvinvointialueen palvelukseen siirtymähetkellä voimassa olevin työsuhteen ehdoin.

5. SIIRTYVÄN HENKILÖSTÖN YKSILÖINTI

Hyvinvointialueen palvelukseen siirtyy Tuuliharjun palvelukeskuksen ateriapalveluiden tuottamiseen osallistuneet työntekijät (liite 1).

6. SOVELLETTAVA TYÖ- JA VIRKAEHTOSOPIMUS

Siirtyvään henkilöstöön noudatetaan siirron jälkeen sopimuskauden loppuun saakka sitä työehtosopimusta, jota on noudatettu ennen siirtoa.

7. PALKKAUKSEEN LIITTYVÄT EHDOT

Työntekijän siirryessä vastaaviin tehtäviin Hyvinvointialueelle, varsinainen palkka, joka on voimassa 30.6.2023, säilyy siirtymisen jälkeen samana. Mikäli tehtävä muuttuu, noudatetaan muuttuneen tehtävän palkan määräytymisessä Hyvinvointialueella sovellettavaa palkkausjärjestelmää ja voimassa olevien työehtosopimusten määräyksiä.

8. VUOSILOMAT JA MUUT POISSAOLOT JA KESKEYTYKSET

Ennen siirtoa myönnetyt ja vahvistetut 30.6.2023 yli menevät tai sen jälkeen alkavat vuosilomat, muut poissaolot ja keskeytykset ovat voimassa Hyvinvointialueella ilman uusia hakemuksia ja päätöksiä.

Siirtyvän henkilöstön siirtohetkellä pitämättä olevat vuosilomat, säästövapaat, lomarahavapaat ja lomarahakertymät siirtyvät pidettäväksi tai maksettavaksi Hyvinvointialueella.

Tasoittumisvapaat eivät siirry pidettäväksi Hyvinvointialueelle.

9. TYÖAIKASUUNNITTELU JA TYÖAIKAJÄRJESTELMÄT

Hyvinvointialue voi tarvittaessa muuttaa ja yhtenäistää henkilöstön työaikajärjestelmiä ja työaikamuotoja voimassa olevan lainsäädännön sekä työehtosopimusten määrittämässä puitteissa.

10. HENKILÖSTÖETUUDET

Siirtyvän henkilöstön henkilöstöetuudet määräytyvät Hyvinvointialueen henkilöstöpoliittisten periaatteiden mukaisesti. Luovuttajan henkilöstöetuudet eivät siirry Hyvinvointialueelle.

11. ELÄKEJÄRJESTELMÄ

Siirtyvään henkilöstöön noudatetaan julkisten alojen eläkelakia (JuEL). Henkilöstön siirtyminen Luovuttajan palveluksesta Hyvinvointialueen palvelukseen ei vaikuta eläketurvaan.

12. SIIRTYVÄÄ HENKILÖSTÖN PALVELUSSUHTEITA KOSKEVIEN SELVITYKSIEN ANTAMINEN

Luovuttaja antaa selvityksen luovutuksen kohteena olevan henkilöstön palvelussuhteisiin liittyvistä aiemmista ja vireillä olevista erimielisyyksistä ja oikeudenkäynneistä.

13. YHTEISTOIMINTA

Yhteistoiminnasta vastaavat sekä Luovuttaja että Hyvinvointialue omalta osaltaan yhteistoimintalakien mukaisesti.

14. VASTUU SAATAVISTA

Vastuuseen palvelussuhteista aiheutuvista saatavista sovelletaan työ sopimuslain 1 luvun 10 §:ää. Työnantajan luovutushetkellä voimassa olevista työsuhteista johtuvat oikeudet ja velvollisuudet sekä niihin liittyvät työsuhte-etuudet siirtyvä luovutuksensaajalle. Ennen luovutusta erääntyneestä työntekijän palkka- tai muusta työsuhteesta johtuvasta saatavasta vastaavat luovuttaja ja luovutuksensaaja yhteisvastuullisesti. Luovuttaja on kuitenkin luovutuksensaajalle vastuussa ennen luovutusta erääntyneestä työntekijän saatavasta.

Siirtyvään henkilöstöön kohdistuvaan lomapalkkavelan siirtymiseen sovelletaan voimaapanolain 24 § määräyksiä.

15. ERIMIELISYYDET

Tätä sopimusta koskevat mahdolliset erimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan osapuolten keskinäisin neuvotteluin. Mikäli osapuolten keskinäisin neuvotteluin ei päästä asiassa ratkaisuun, käsitellään erimielisyydet Keski-Suomen hyvinvointialueen kotipaikan toimivaltaisessa käräjäoikeudessa.

16. SOPIMUSKAPPALEET, PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUKSET

Tätä sopimusta on tehty kaksi samasanaista kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

LUHANGAN KUNTA

KESKI-SUOMEN
HYVINVOINTIALUE

_____

Aika ja paikka

_____

Aika ja paikka

_____

Nimi
Titteli

_____

Nimi
Titteli

LIITTEET

Liite 1: Siirtyvä henkilöstö

SIIRTYVÄ HENKILÖSTÖ

Karppinen Emma

Ruokapalveluvastaava

Keihäsniemi Sari

Keittäjä

Aluehallitus

---

§ 224 Ikääntyneiden lyhytaikaisen palveluasumisen palvelusetelin vuorokausihinnan päivittäminen 1.6.2023 alkaen

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/1689/00.01.02/2023**Aiempi käsittely:**

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 31.5.2023 § 39

Valmistelija(t) Mirja Ahoniemi ja Mia Lindberg

Selostus asiasta Ikääntyneiden lyhytaikaisen asumisen palveluseteli on tarkoitettu omaishoitajan vapaan aikaisiin hoitajaksoihin. Lyhytaikaisen asumisen tavoitteena on tukea asiakkaan kotona asumista sekä tukea omaishoitajana toimivaa omaista tai läheistä hoitoyössä. Lyhytaikaiseen asumiseen oikeutettu asiakas on omaishoidettava tai samassa taloudessa asuvan omaisen pääasiallisessa hoidossa oleva asiakas. Asiakkaan hoito on jatkuvaa ja ympärivuorokautista. Lyhytaikaisen asumisen palveluseteli voidaan myöntää omaishoidon asiakkaalle ja se on tarkoitettu ensisijaisesti omaishoitajien lakisääteisiin vapaisiin.

Ikääntyneiden lyhytaikaisen asumisen palvelusetelin vuorokausihinnaksi laskettiin hyvinvointialueen palvelusetelitoiminnan valmistelun yhteydessä 171 €/vrk 1.4.23 alkaen. Vuorokausihinta oli sama kuin ympärivuorokautisessa palveluasumisessa. Ympärivuorokautisen palveluasumisen palvelusetelin vuorokausihinta laskettiin uudelleen maaliskuussa 2023, kun tarkasteltiin ostopalvelusopimusten vuorokausihintaa 1.4.2023 alkaen. Vuorokausihinnaksi tuli 180 € / vrk, korvaus on sama ostopalveluna ja palvelusetelillä toteutetussa ympärivuorokautisessa asumisessa.

Lyhytaikaisen palveluasumisen vuorokausihintaa ei korotettu siinä yhteydessä, kun ympärivuorokautisen asumisen vuorokausihinta nostettiin 180 euroon. Lyhytaikaisen asumisen palvelusetelissä asiakas ei maksa erikseen vuokraa, vaan sen tulee sisältyä vuorokausihintaan. Ympärivuorokautisen asumisen palvelusetelissä asiakas maksaa vuokran erikseen. Laskettu arvo 180 € vrk ei sisällä vuokraa.

Tarkastelun jälkeen esitetään, että lyhytaikaisen palveluasumisen palvelusetelin arvoa päivitetään niin, että se sisältää myös vuokran osuuden, ja

---

Aluehallitus

---

olisi yhteensä 205 € vrk. Vuorokausihinta 205 € / vrk koostuu palvelusta maksettavasta korvauksesta 180 € / vrk ja vuokran osuudesta 25 € / vrk. Tässä käytetty vuokran suuruus on palveluntuottajien perimän vuokran keskiarvo. Mikäli palveluntuottajan vuorokausihinta on lyhytaikaisen palveluasumisen palvelusetelissä enemmän kuin 205 euroa, erotus tulee asiakkaan maksettavaksi omavastuuosuutena. Omaishoidon asiakas maksaa omavastuuosuutena tuottajalle aina myös lyhytaikaisen asumisen asiakasmaksua vastaavan summan, joka on omaishoidon vapaan osalta 11,60 euroa/vrk (3 vrk/kk) ja omaishoitovapaan ylittäviltä vuorokausilta (enintään 4 vrk/kk) 36,60 euroa/vrk.

Strategiajohtajan ehdotus

Työkäisten ja ikääntyneiden lautakunta

1. käsittelee esitettyä vuorokausihinnan muutosta ikääntyneiden lyhytaikaisen palveluasumisen palveluseteliin
2. esittää aluehallitukselle, että se hyväksyy ikääntyneiden lyhytaikaisen palveluasumisen palvelusetelin vuorokausihinnaksi 205 € / vrk
3. esittää aluehallitukselle, että se hyväksyy ko. palvelusetelin sääntökirjan liitteen 1 mukaisesti voimaan 1.6.2023 alkaen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Asian käsittelyn aikana kokouksesta poistui Anne Kovanen klo 17:28.

Aluehallitus 20.6.2023 § 224

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus

Aluehallitus

- 1) merkitsee tiedoksi työkäisten ja ikääntyneiden lautakunnan käsittelyn,
- 2) hyväksyy ikääntyneiden lyhytaikaisen palveluasumisen palvelusetelin vuorokausihinnaksi 205 € / vrk ja
- 3) hyväksyy ko. palvelusetelin sääntökirjan liitteen 1 mukaisesti voimaan 1.6.2023 alkaen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Janne Luoma-aho palasi kokoukseen klo 16.41 asian käsittelyn aikana.

Liitteet

Liite: Ikääntyneiden lyhytaikaisen asumisen palvelu-setelin sääntökirja

---

Ikääntyneiden lyhytaikaisen asumisen palvelu- setelin sääntökirja

Keski-Suomen hyvinvointialue

XX.XX.2023

Sisältö

1. Ikääntyneiden lyhytaikaisen asumisen palveluseteli	3
2. Palvelun kuvaus ja myöntämiskriteerit	3
2.1 Myönnettävät palvelusetelituotteet.....	4
2.2 Palvelutarpeen arviointi	4
3. Palvelun järjestäminen	5
4. Palvelun sisältövaatimukset	5
4.1 Tilat, toimiluvat, laitteet, välineet ja sijainti.....	5
4.2 Laadunhallinta	7
4.3 Hoitotyö ja päivittäistoiminnot	8
4.4 Terveystyö- ja sairaanhoito	10
4.5 Ateriapalvelu.....	11
4.6 Tukipalvelut	13
4.7 Turvallisuus	14
4.8 Vaadittava raportointi ja valvonta.....	15
4.9 Tietojärjestelmävaatimukset	16
4.9.1 RAI-arviointimenetelmä	17
5. Palveluntuottajan henkilöstön pätevyysvaatimukset ja osaaminen.....	19
5.1 Henkilöstön pätevyysvaatimukset sekä mitoitus	19
5.2 Osaaminen	21
6. Palvelusetelin arvo.....	22
7. Palse.fi-portaalin käyttäminen.....	22
7.1 Tapahtumien kirjaaminen Palse.fi-portaaliin	22
7.2. Laskutusaineiston muodostaminen Palse.fi-portaalissa	23
8. Palvelukohtaiset lisätiedot ja erityisehdot	23
8.1 Henkilöstöä koskeva lakisääteinen ilmoitusvelvollisuus	23
8.2 Palvelun peruuntuminen	23

1. Ikääntyneiden lyhytaikaisen asumisen palveluseteli

Ikääntyneiden lyhytaikaisen asumisen palveluseteli on tarkoitettu omaishoitajan vapaan aikaisiin hoitajaksoihin. Lyhytaikaisen asumisen tavoitteena on tukea asiakkaan kotona asumista sekä tukea omaishoitajana toimivaa omaista tai läheistä hoitoyössä. Lyhytaikaiseen asumiseen oikeutettu asiakas on omaishoidettava tai samassa taloudessa asuvan omaisen pääasiallisessa hoidossa oleva asiakas. Asiakkaan hoidon on jatkuvaa ja ympärivuorokautista.

Lyhytaikaisen asumisen palveluseteli voidaan myöntää omaishoidon asiakkaalle ja se on tarkoitettu ensisijaisesti omaishoitajien lakisääteisiin vapaisiin.

2. Palvelun kuvaus ja myöntämiskriteerit

Omaishoitajan vapaan aikaiset hoitajakset voivat olla tilapäisiä tai säännöllisiä. Hoitajakson tavoitteena on ylläpitää asiakkaan toimintakykyä ja tarjota tarvittava hoiva jaksolla olevalle asiakkaalle. Omaishoitajan vapaan aikaisella hoitajaksoilla turvataan omaishoidettavan hoito toimintakykyä ylläpitäen. Hoitajakson avulla tuetaan omaishoitajan jaksamista arjen hoitotyössä.

Palvelusetelin myöntäminen perustuu palvelun tarpeeseen. Palveluseteli on vaihtoehtoinen tapa palvelujen järjestämiselle ja on määrärahasidonnainen.

Omaishoidon asiakasohjaaja myöntää palvelusetelin hyvinvointialueen myöntämisperusteiden mukaisesti. Asiakasohjaaja tekee myönteisen päätöksen lyhytaikaisesta asumisesta omaishoidettavalle, joka täyttää lyhytaikaisen asumisen myöntämisen perusteet ja tarvitsee paikkaa omaishoitajan vapaiden toteutumiseksi. Asiakas valitsee asumispalveluyksikön Palveluntuottajien ilmoittamista vapaista asumispalvelupaikoista.

Omaishoidon vapaan aikaisen hoitajakson myöntäminen:

- omaishoitajan lakisääteisten vapaapäivien järjestämiseksi.
- omaisen tai läheisen jaksamisen tueksi, silloin kun asiakas on samassa taloudessa asuvan omaisen tai läheisen pääasiallisessa hoidossa.

Asiakkaalle tehdään palvelun myöntämisestä palvelupäätös, jossa määritellään, kuinka usein ja kuinka pitkiä jaksoja asiakkaalle myönnetään. Päätöksessä näkyy asiakkaan omavastuuosuus sekä palvelusetelin arvo.

Palveluseteliä voidaan myöntää enintään kaksitoista seitsemän vuorokauden jaksoa vastaava määrä vuodessa.

Omaishoitajan vapaa (3 vrk/kk) on käytettävissä kalenterivuoden loppuun. Muu lyhytaikaishoito (4 vrk/kk) on käytettävissä pääsääntöisesti myöntämiskuukauden aikana.

Jos asiakas haluaa olla lyhytaikaisen asumisen paikalla myönnettyä palvelusetelivapaa pidempään, tulee hänen tehdä sopimus palvelusetelin ylittävistä ajasta suoraan palveluntuottajan kanssa ja vastata näiltä osin kustannuksista kokonaisuudessaan itse.

Jokaiselle asiakkaalle laaditaan toimintakyvyn arviointiin (RAI) perustuva yksilöllinen ja tavoitteellinen hoito- ja palvelusuunnitelma lyhytaikaisen hoidon jaksoille. Toimintakyvyn arvioinnit (RAI) toteutetaan palveluseteliasiakkaalle lyhytaikaisessa asumisessa vähintään kerran vuodessa tai voinnin oleellisesti muuttuessa.

2.1 Myönnettävät palvelusetelituotteet

Lyhytaikaisen asumisen palveluseteli. Yksi palvelusetelivuorokausi on 24 tuntia.

2.2 Palvelutarpeen arviointi

Omaishoidon asiakasohjaaja tekee palvelutarpeen arvioinnin (mm. RAI) ja myöntää asiakkaalle omaishoidontuen. Omaishoidon tuen myötä hoitajalle tulee oikeus lakisääteisiin vapaapäiviin. Nämä vapaapäivät järjestetään soveltuvilla tavoilla, joista yksi on lyhytaikaisen asumisen palveluseteli. Omaishoidon asiakasohjaaja myöntää palvelusetelin hyvinvointialueen myöntämisen perusteiden mukaisesti.

3. Palvelun järjestäminen

Ympäri vuorokautisesti toteutettavalla lyhytaikaisella asumisella turvataan yksilöllinen asuminen henkilöille, jotka tarvitsevat runsaasti hoitoa, huolenpitoa ja valvontaa ympärivuorokautisesti omaishoitajan vapaan ajan. Asiakkaat ovat pääosin keskivaikeasti tai vaikeasti muisti- ja/tai monisairaita. Keski-Suomen hyvinvointialueella lyhytaikaista ympärivuorokautista palveluasumista järjestetään omana toimintana, ostopalveluna, palvelusetelillä ja perhehoitona.

Palveluntuottajalla on yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain mukainen lupa tuottaa palvelua. Palveluntuottaja vastaa siitä, että Tilaajalla on ajantasainen tieto Palse.fi-portaalissa tai muussa Tilaajan osoittamassa paikassa asumispalveluyksiköiden vapaista paikoista.

4. Palvelun sisältövaatimukset

4.1 Tilat, toimiluvat, laitteet, välineet ja sijainti

Palveluntuottajan tarjoamien palveluiden ja tilojen tulee vastata Aluehallintoviraston/Valviran myöntämää toimilupaa. Palveluntuottajan palveluyksikkö sijaitsee Keski-Suomen maakunnan alueella.

- a) Liikkuminen koko asumisyksikössä on esteetöntä. Jos asumisyksikön tilat ovat useassa tasossa, tasojen välillä on hissi.
- b) Asiakkaalla on käytössään esteetön henkilön käyttöön soveltuva huone ja WC-pesutila, jossa on tarvittavat tukikahvat ja jonka oven saa suljettua. Myös vuoteessa elävän asiakkaan tulee päästä huoneesta ulos joko sängyllä tai tarvittavalla apuvälineellä esim. geriatrinen tuoli. Asiakkaan huoneen ja vessan oven lukituksen tulee vastata asiakkaan tarpeita ja mahdolliset muutokset toteuttavat ja kustantaa palveluntuottaja.
- c) Huoneissa on vähintään seuraava kalustus ja varustelu: asiakkaan tarpeita vastaava korkeussäädettävä sänky, patja, vaatekaappi ja lukittava säilytysmahdollisuus. Sängyissä on laidat ja tarvittaessa nousutuki. Laidat

ovat nostettavissa ja laskettavissa.

- d) Asumisyksikössä on asiakkaiden käyttöön yhteisiä tiloja ruokailua ja oleskelua varten. Tilat tukevat asiakkaan toimintakyvyn mukaista sosiaalista kanssakäymistä. Tiloissa on mahdollista järjestää aktiivisen arjen mahdollistavaa ja kuntouttavaa toimintaa sekä yhteisöllisiä tilaisuuksia.
- e) Tilojen lämpötilan tulee olla säädettävissä vuodenaikaan nähden sopivaksi.
- f) Asumisyksikön tiloista on esteetön pääsy ulkoilemaan ja ympäristö on siisti. Myös muistisairaana turvalliseen ja esteettömään ulkoiluun on kiinnitettävä huomiota ja turvattava se esimerkiksi piha-alueen aitaamisella, jollei hoitohenkilöstön läsnäoloa voida turvata.
- g) Tilojen, laitteiden ja koneiden ylläpidosta ja huollosta on kunnossapito- ja hygieniasuunnitelmat. Palveluntuottaja on nimennyt vastuuhenkilön ja vastaa em. kustannuksista itse.
- h) Asumispalveluyksikön hankintavastuulle kuuluvat asiakkaiden yhteiskäytössä olevat apuvälineet sekä välineet, joiden käytön tavoitteena on henkilökunnan ergonomian ja työturvallisuuden parantaminen.

Palveluntuottajan tulee tarvittaessa tarjota 20 asukasta kohden:

- Yksi henkilönostin sekä nostoliinoja
- Yksi pyörällinen suihkutuoli
- Ulkoilu- ja kuljetuskäyttöön 1-2 peruspyörätuolia
- 2 geriatrista tuolia (kallistettava selkänoja ja ylösousevat jalkatuet)
- WC-istuimeen kiinnitettäviä korokkeita 5 kpl
- Noston ja siirron apuvälineitä (esim. talutusvyö, pyörähdyslevyt, liukulaudat, liukumatot)
- Keskiriskin painehaavaestotuotteita (esim. kantapääpehmuste, istuintyynt)
- Keskiriskin antidecubitus -patja
- Kallistettava pyörätuoli ulkoilua varten
- Yksi imulaite

Lisäksi yksi suihkupaari tai kallistettava suihkutuoli asumispalveluyksikköä kohti.

Pienemmissä yksiköissä apuvälinevaadetta sovelletaan asukasmäärän mukaisesti.

Palveluntuottajan itse hankkimien apuvälineiden huolto- ja puhdistusvastuu on palveluntuottajalla. Apuvälineiden laatu ja määrä tulee olla asukkaiden toimintakykyä ja hoitoisuutta vastaava niin, että ne mahdollistavat asukkaan hoitamisen elämän loppuun saakka. Palveluntuottaja ohjaa ja neuvoo asiakasta apuvälineiden käytössä ja tarvittaessa ohjaa niiden hankinnassa, sekä huolehtii, että apuvälineet ovat toimivia ja turvallisia.

Asumispalveluyksikön jokaisessa yksikössä/ryhmäkodissa on nimetty apuvälineistä vastaava työntekijä joustavan yhteistyön edistämiseksi apuvälinepalvelun ja palveluyksikön välillä.

4.2 Laadunhallinta

- a) Yksiköllä on ajan tasalla oleva omavalvontasuunnitelma (kirjallinen, julkisesti nähtävillä) ja omavalvonnasta vastaava henkilö on nimetty siten kuin laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011) edellyttää. Omavalvontasuunnitelma päivitetään tarvittaessa tai vähintään kerran vuodessa.
- b) Palveluntuottaja huolehtii asumisyksikössä asiakkaiden itsemääräämisoikeuden toteutumisesta ja kunnioittamisesta, oikeudenmukaisuudesta ja hyvästä kohtelusta sekä yksilöllisyyden ja turvallisuuden takaamisesta. Jokaisen asukkaan yksilölliset tarpeet huomioidaan ja niihin vastataan hoito- ja palvelusuunnitelman mukaisesti.
- c) Henkilöstön vastuut ja valtuudet (tehtävänkuvat) on määritelty kirjallisesti.
- d) Asumisyksikön keskeiset laatuvaatimukset ja -tavoitteet on määritelty

kirjallisesti (Kirjataan Palse.fi-järjestelmään).

- e) Asumisyksikössä käytetään yleisesti hyväksytyjä hoito-ohjeita, kuten Käypä hoito -suosituksia, sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ohjeita.
- f) Asumisyksiköllä on kirjallinen Sosiaali- ja terveysministeriön ohjeiden mukainen lääkehoitosuunnitelma (Kirjallinen). Lääkehoidosta vastaava henkilö on nimetty. Lääkehoitosuunnitelma on lääkärin hyväksymä. Henkilöstön lääkehoidon osaamisesta ja myönnetyistä luvista on ajan tasalla oleva luettelo (Turvallinen lääkehoito-opas: Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2021:6)
- g) Yksiköllä on kirjalliset hygieniaohjeet ja ohjeet erityistilanteisiin (kirjataan omavalvontasuunnitelman kohtaan 4.3.3). Hygieniasta vastaava henkilö on nimetty.
- h) Palveluntuottaja kerää asiakaspalautetta asukkailta ja näiden läheisiltä vuosittain. Tulokset ovat julkisesti nähtävillä yksikössä, ja niitä hyödynnetään asumisyksikön toiminnan kehittämisessä.
- i) Tilaaja varaa itselleen oikeuden määrittellä oman asiakastyytyväisyyskyselynsä sisällön ja ajankohdan.
- j) Palveluntuottajalla on kirjallinen suunnitelma ympäristöasioiden huomioimisesta palvelussa (Kirjallinen).

4.3 Hoitotyö ja päivittäistoiminnot

Ympäri vuorokautinen palveluasuminen ja siellä toteuttava lyhytaikainen asuminen on laadullisesti hyvää sosiaalihuoltoa (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000, Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012).

Tilaaja perii asiakkaalta asiakasmaksun hyvinvointialueen aluehallituksen vahvistamien ohjeiden mukaisesti.

Jokaiselle asiakkaalle laaditaan tulotilanteessa hoitotaksolle yksilöllinen ja

tavoitteellinen hoito- ja kuntoutussuunnitelma yhteistyössä asiakkaan ja omaisen kanssa. Asiakkaan kotiutuessa tehdään jaksosta yhteenveto edellä tehdyn suunnitelman ja tavoitteiden mukaisesti.

Asiakkaita hoidetaan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti toimintakykyä ylläpitävällä ja edistävällä tavalla.

Palveluntuottaja vastaa asiakkaan tarpeista lähtevästä yhteistyöstä eri tahojen kanssa ja yhteistyöstä omaisten ja läheisten kanssa. Palveluntuottaja avustaa asiakasta häntä koskevien etuuksien hakemisessa.

Asiakkaat saavat elää tottumallaan päivärytmillä kuitenkin niin, ettei heidän terveytensä vaarannu. Iltatoimet tulee suunnitella aloitettavaksi aikaisintaan klo 17.00 jälkeen, porrastetusti asukkaiden toiveiden mukaisesti klo 22 asti. Asiakkaille tulee olla mahdollisuus päästä nukkumaan halutessaan myöhemmin.

Palveluntuottajalla on nimetty virike- tai kulttuurivastaava ja hänen tehtävänsä on kirjattu työntekijän tehtäväkuvaan. Virike -/ kulttuuritoiminnasta on laadittu kirjallinen vuosisuunnitelma. Palveluntuottaja järjestää säännöllisesti päivittäin asiakkailleen toiminnallisia ryhmiä ja/tai keskusteluryhmiä sekä viriketoimintaa. Myös iltaisin tulee olla asiakkaiden toimintakykyä tukevaa ja aktivoivaa toimintaa. Viriketoiminnan viikko-ohjelma kellonaikoinen tulee olla asiakkaiden ja omaisten nähtävillä. Päivittäin järjestettävä viriketoiminta dokumentoidaan niin, että järjestetty toiminta on tilaajan tarkastettavissa. Passiivinen tv:n katselu ja radion kuuntelu eivät ole viriketoimintaa.

Lisäksi asiakkaille järjestetään juuri heidän tarpeilleen soveltuvia liikuntaryhmiä. Toiminnan tavoitteena on ylläpitää ja parantaa asukkaiden fyysistä, psyykkistä, kognitiivista ja sosiaalista toimintakykyä. Kaikessa toiminnassa toteutetaan kuntouttavaa työtettä.

Lyhytaikaisen asumisen asiakkaille järjestetään tavoitteellista yksilöllistä tai ryhmämuotoista kuntoutusta (vähintään 30 minuuttia) vähintään kaksi (2) kertaa viikossa/asiakas. Kuntoutussuunnitelman laatii kuntoutusalan ammattilainen. Lyhytaikaisen asumisen tarkoituksena on tukea asiakkaan kotona pärjäämistä omaishoidon turvin.

Asiakkaille on mahdollisuus yhteisölliseen toimintaan. Asiakkaiden niin toivoessa järjestetään asumisyksikössä myös uskontokunnan mukaisia hengellisiä tilaisuuksia. Asiakkaat voivat osallistua virkistysohjelman, retkien sekä

asumisyksikössä järjestettävien tapahtumien ja juhlien suunnitteluun ja järjestämiseen. Edellä mainittua toimintaa toteuttavat hoitajat sekä ulkopuoliset yhteistyötahot.

Sään salliessa asiakkailta on mahdollisuus päivittäiseen ulkoiluun kuntonsa ja toiveensa mukaisesti. Ulkoilua toteutetaan säännöllisesti ja se dokumentoidaan. Asiakkaan kieltäytyminen ulkoilusta dokumentoidaan. Palveluntuottajalla on suunnitelma ulkoilutusten säännöllisestä toteutuksesta (kirjataan omavalvontasuunnitelman kohtaan 4.3.1). Mikäli yksikössä on parvekkeet ja/tai terassit, on niiden käyttö mahdollistettava myös apuvälineitä käyttäville. Myös vuoteen siirtäminen terassille tai parvekkeelle on toivottavaa.

Asukas voi liikkua yhteisissä ja turvallisissa tiloissa ja osallistua asumisyksikön askareisiin ja päivittäisiin toimintoihin kuten oman huoneen siivoukseen ja pöytien pyyhkimiseen. Tarpeen mukaan huomioidaan hygieniamääräykset. Asukkailla on oltava mahdollisuus olla osallinen asumisyhteisössään toimintakyvystään riippumatta.

4.4 Terveysten- ja sairaanhoito

Palveluntuottaja vastaa lyhytaikaisen asumisen asiakkaiden hoivasta sekä pitkäaikaisten sairauksien säännölliseen hoitoon kuuluvista toimista ja niiden seurannasta (esim. insuliinipistokset, verensokerimittaukset). Palveluntuottaja seuraa asukkaiden terveydentilaa ja reagoi muutoksiin. Tarvittaessa palveluntuottaja on yhteydessä lyhytaikaisen asumisen asiakkaan hoidosta vastaavaan terveydenhuollon yksikköön.

Asiakkaiden yksityisyys turvataan hoitotoimenpiteiden aikana.

a) Perushoidolliset tehtävät:

- kokonaisvaltaisesta hygieniasta (hampaiden pesu/suun puhdistus 2 kertaa vuorokaudessa, ihonhoito, kynsien leikkaaminen, suihkussa käyminen jne.), wc-toimista, hiusten ja parran siisteydestä huolehtiminen
- asianmukaisesta pukeutumisesta huolehtiminen
- ravitsemuksesta huolehtiminen
- terveydentilan ja voinnin seuranta sekä tarpeenmukainen hoito ja hoitoonohjaus

- hoitotarvikkeiden ja välineiden hankinta ja hankinnassa avustaminen, paikallinen hoitotarvikejakelu-ohjeistus huomioiden
- apuvälineiden hankinta, käytön opastaminen, säätäminen asiakkaalle sopivaksi sekä apuvälineen siisteydestä huolehtiminen
- jalkojen hoito

b) Lääkehoitoon liittyvät tehtävät:

- lääkehoidon toteuttaminen, lääkehoidon seuranta sekä arviointi
- annosmuutokset lääkärin antamien ohjeiden mukaisesti
- PKV-lääkkeiden antaminen

c) Tarvittaessa sairaanhoidolliset toimenpiteet

- esim. haavahoitojen toteuttaminen ja vaikutukset seuranta
- tarvittavien injektioiden antaminen

4.5 Ateriapalvelu

Palveluun ja sen hintaan kuuluu päivittäisen ruokailun järjestäminen sisältäen vähintään aamupalan, lounaan, päiväkahvin/välipalan, päivällisen ja iltapalan.

Ruokahuollossa sitoudutaan valtakunnalliseen ikäihmisten ravintosuositukseen (Vireyttä seniorivuosiin. Ikääntyneiden ruokasuositus. VRN ja THL julkaisu 4/2020). Ruokahuollossa otetaan huomioon ravitsemusterapian, ruokapalvelun sekä hoito- ja lääketieteen näkökulmat. Aterioiden suunnittelussa varmistetaan asukkaan riittävä ravinnonsaanti sekä ravinnon monipuolisuus ja terveellisyys.

Palveluasumisyksikössä on suunnitelma siitä, miten ravitsemuksesta huolehditaan ongelmatilanteissa kohderyhmä huomioiden (kirjataan omavalvontasuunnitelman kohtaan 4.3.2.)

- a) Palveluntuottaja on määritellyt menettelytavat, miten heikkokuntoisten asiakkaiden riittävä nesteiden ja ravinnonsaanti sekä ruokailussa tarvittava apu turvataan. Soseutetun ruoan monipuolisuuteen ja esteettisyyteen kiinnitetään huomiota.
- b) Asiakkailta on mahdollisuus erityisruokavalioihin esimerkiksi allergia, laktoosi-intoleranssi, keliakia, diabetes, kihti tai uskonnollisista ja vakaumuksellisista syistä. Myös erityisruokavaliot ovat monipuoliset ja

ravitsemuksellisesti riittävät. Terveysteen perustuvan erityisruokavalion tarpeen tulee olla lääkärin toteama.

- c) Ateria-aikojen tulee jakautua tasaisesti noin kolmen tunnin välein huomioiden erityistarpeet, kuten energiatiheä ruokavalio.
- d) Asukkaiden yöpaasto on korkeintaan 10–11 tuntia. Asiakkaalla tulee olla mahdollisuus nauttia välipaloja myös myöhään illalla sekä yöllä.
- e) Asumisyksikössä mitataan ja seurataan asiakkaiden ravitsemusta ja painoa. Päivittäinen energiansaanti on vähintään 1800–1900 kcal. Ruokailuissa tulee huomioida riittävä päivittäinen proteiinin saanti 1,2–1,4 g painokiloa kohden/vrk (15–20 % energiansaannista). Tehostettua ruokavaliota järjestetään tarvittaessa (esim. runsasenerginen ravinto). Seuranta dokumentoidaan.
- f) Asiakkaat ruokailevat ensisijaisesti yhteisissä tiloissa. Asiakkaan voinnin vaatiessa ruoka voidaan tarjoilla asukkaan omaan huoneeseen.
- g) Ruokalistat (4–6 viikon kierto) laaditaan ennakkoon ja ne ovat asukkaiden ja omaisten nähtävillä (kirjallinen). Ruokalistoissa huomioidaan perinneruoat ja vuodenaikojen vaihteluun kuuluvat sesonkiruoat. Ruokailuajat on määritelty ja myös ne ovat asukkaiden ja omaisten nähtävillä. Asukkaat voivat osallistua ruokalistojen suunnitteluun ja heidän toiveitaan toteutetaan. Lounas tai päivällinen eivät saa toistuvasti viikon ruokalistalla olla puuroja tai vellejä.
- h) Palveluntuottaja kerää asiakkailta säännöllisesti palautetta ruoasta ja hyödyntää sitä ateriapalvelun kehittämisessä.
- i) Ruoan kanssa tekemisissä olevalla henkilökunnalla on elintarvikelain edellyttämä hygieniapassi.
- j) Palveluntuottajalla on ohjeistus hygieniasta mm. käsihygieniasta (kirjataan omavalvontasuunnitelman kohtaan 4.3.3). Elintarvikehuollon omavalvontasuunnitelma on tehty ja hyväksytty (Esitetään Terveystarkastajalle). Suunnitelma on nähtävillä asumisyksikössä.

4.6 Tukipalvelut

Tukipalvelu sisältää yksikössä tehtävät kodinhoidolliset tehtävät: siivous, pyykinpesu (tavallinen konepesu), keittiötyö jne.

- a) Palveluntuottaja tarjoaa vuode- ja liinavaatteet. Palveluntuottaja vastaa kaikkien tavallisen konepesun kestävien tekstiilien pesusta kustannuksellaan. Palveluntuottaja huolehtii, että käytössä olevat yleisen tilan kodintekstiilit vastaavat paloviranomaisen voimassa olevia määräyksiä.
- b) Palveluntuottaja huolehtii asiakashuoneiden päivittäisestä siisteydestä. Palveluntuottajalla on kirjallinen siivoussuunnitelma (nähtävillä pyydettyäessä). Siivoussuunnitelmassa on määritelty puhtaustaso, vastuut, tehtävät ja siivoussaikataulu. Siivousta hoitavalla henkilökunnalla on riittävä osaaminen. Asumisyksikön yhteisten tilojen sekä asukashuoneiden yleisilme on siisti. Asumisyksikössä on kirjallinen jätehuoltosuunnitelma, jossa on määritelty vastuut ja tehtävät (nähtävillä pyydettyäessä). Asukkaat voivat osallistua toimintakykynsä mukaisesti siivoukseen huomioiden kuntouttavan työotteen.
- c) Siivoukseen kuuluvat tarvittavat aineet ja välineet, ylläpito- ja viikkosiivous sekä vuosittainen suursiivous. Asumisyksikössä päivittäinen siistiminen on osa jokapäiväistä huolenpitotyötä. Hoitotoimenpiteiden yhteydessä tarkistetaan, että asukashuone on kunnossa, pyyhitään tahrat, viedään roskat ja oiotaan tekstiilit sekä otetaan roskat lattioilta.
- d) Asiakashuoneen viikkosiivous sisältää imuroinin tai lattioiden kosteapyyhinnän, hygienia-tilojen perussiivouksen sekä asunnon yleisestä järjestyksestä huolehtimisen. Lisäksi kerran vuodessa tapahtuva perusteellinen siivous, johon sisältyy vaate- ja keittiökaappien sekä parveketilan puhdistus ja järjestäminen sekä ikkunoiden ja parvekelasien pesu.
- e) Palveluntuottaja vastaa yleisistä, hoito- ja kulutustarvikkeiden riittävästä ja säännöllisestä hankinnasta kustannuksellaan (esim. peseytymistuotteet sisältäen pesulaput, perusihovoiteet, wc-paperi, roskapussit ja pyykinpesuaine)

- f) Erityiset henkilökohtaiset hygieniatarvikkeet ja lyhytaikaiseen tarpeeseen (alle kolme kuukautta) liittyvät hoitotarvikkeet asiakkaat tuovat itse lyhytaikaisen asumisen jaksolle. Asiakkaan pitkäaikaiseen hoitoon liittyvät hoitotarvikkeiden jakelun hoitotarvikkeet, kuten vaipat, katetrit ja haavanhoitotuotteet, määräytyvät omavastuun ja ilmaisjakelun osalta, kulloinkin terveydenhuollon hoitotarvikkeiden jakelun voimassa olevan ohjeen mukaisesti.

4.7 Turvallisuus

Asiakas saa halutessaan aina yhteyden henkilökuntaan vuorokauden ajasta riippumatta henkilökohtaisesti.

Palveluntuottajalla on kirjalliset ohjeet menettelytavoista seuraavissa tilanteissa: huonomuistisen asiakkaan turvallisuuden varmistaminen (kirjataan omavalvontasuunnitelman kohtaan 4.4.3), kaatumavaara-asiakkaan tunnistaminen (kirjataan omavalvontasuunnitelman kohtaan 4.4.3), puuttuminen asiakkaan kaltoin kohteluun (kirjataan omavalvontasuunnitelman kohtaan 4.2.2), asukkaan liikkumisvapauden rajoittaminen (kirjataan omavalvontasuunnitelman kohtaan 4.2.2) sekä toimiminen muissa erityistilanteissa esim. evakuointi, ensiapu, väkivalta tai kadonneen asiakkaan etsintä (kirjataan omavalvontasuunnitelman kohtaan 4.4). Asumisyksikön henkilökunta harjoittelee tilanteissa toimimista säännöllisesti. Harjoitukset ja korjaavat toimenpiteet dokumentoidaan.

- a) Palveluntuottajalla on hoitajakutsujärjestelmä (hälytyspainike, turvaranneke, puhelimen yhteydessä oleva hälytysmahdollisuus, kulunvalvonta tai riittävä muu järjestely). Järjestelmä laitteineen sisältyy tarjottavan palvelun hintaan kuten myös hälytysten perusteella tapahtuvat auttamiskäynnit. Hoitajakutsuhälytyksen tullessa hoitajan on välittömästi käytävä tarkistamassa asukkaan tilanne.
- b) Asiakkaiden hoidontarpeeseen perustuva kahden autettavuus on turvattava kaikkina vuorokaudenaikoina.
- c) Seuraavaan työvuoroon saapuva hoitohenkilökunta saa asiakasraportin vuoron alkaessa.
- d) Yöhoitaja kiertää asumisyksikössä asiakkaiden kunnon ja toimintakyvyn edellyttämällä tiheydellä, mutta vähintään kahden tunnin välein, ja kirjaa

kierroksista syntyneet havainnot. Asukkaiden hoivan- ja hoidontarve sekä tilat määrittelevät tarvittavien yöhoitajien määrän.

- e) Palveluntuottaja pitää asumisyksikön piha-alueet turvallisina ja kulkureitit esteettöminä.
- f) Palveluntuottaja huolehtii riskikartoitusten säännöllisestä tekemisestä. Korjaavat toimenpiteet dokumentoidaan.
- g) Palveluntuottajalla on kiinteistöä ja irtaimistoa sekä omaa toimintaansa koskeva kattava ja voimassa oleva vakuutus. Palveluntuottajalla on vastuuvakuutus henkilö- ja esinevahinkojen varalta. Palveluntuottajien tulee ohjeistaa asiakkaita ottamaan kotivakuutuksen.
- h) Palveluntuottaja on osa Keski-Suomen hyvinvointialueen ikääntyneiden palvelujen valmiussuunnitelman mukaista toimintaa kriisitilanteissa (kirjallinen). Palveluntuottajan valmiussuunnitelman tulee täydentää ikääntyneiden palvelujen valmiussuunnitelmaa.
- i) Palveluntuottaja noudattaa Keski-Suomen hyvinvointialueen Potilas- ja asiakasturvallisuussuunnitelman ohjeita (Tilaaja toimittaa palveluntuottajalle, Nähtävillä yksikössä).

4.8 Vaadittava raportointi ja valvonta

- a) Tilaajalla on oikeus tehdä valvonta- /auditointikäyntejä myös ennalta ilmoittamatta perustellusta syystä esimerkiksi asiakaspalautteen tai henkilöstöilmoituksen johdosta.
- b) Palveluntuottaja raportoi tilaajalle valvontakäynnin yhteydessä asumisyksikön henkilöstön määrän ja koulutuksen sekä voimassa olevat lupatodistukset.
- c) Toimintayksikön vastuhenkilö täyttää kuukausittain sähköisen raportin yksikön toiminnasta sosiaali- ja terveystalouden valvontayksikölle.
- d) Palveluntuottaja tekee asiakkaiden RAI-arvioinnin kerran vuodessa tai

asukkaan tilanteen muuttuessa. Tiedot ovat Tilaajan käytössä.

Mikäli Palveluntuottaja käyttää alihankkijoita, alihankkijoiden henkilöstöllä on tilaajavastuulain tarkoittamat kuvalliset henkilötunnisteet.

4.9 Tietojärjestelmävaatimukset

Lyhytaikaisen asumisen palvelusetelituottajalta vaaditaan Lifecare/Mediatri/Pegasos-potilastietojärjestelmän käyttöönotto sen mukaisesti mitä järjestelmää asiakkaan hoidossa käytetään. Palveluntuottaja sitoutuu hankkimaan Keski-Suomen hyvinvointialueen tietohallinnon vaatimusten mukaiset tietokoneet. Palveluntuottaja asentaa koneille tarvittavat sovellukset järjestäjän tietohallinnon ohjeiden mukaisesti. Järjestelmiä käytetään hyvinvointialueen virtuaalisovelluksen avulla. Mediatri ja Pegasos-alueilla palveluntuottajat voivat sovitusti kirjata järjestäjän osoittamilla olemassa olevilla laitteilla. Jokaista kymmentä (10) hoitohenkilökuntaan kuuluvaa kohden tulee olla vähintään yksi tietokone, johon Lifecare/Mediatri/Pegasos-yhteys voidaan muodostaa. Järjestäjän asiakas- ja potilastietojärjestelmien käytössä noudatetaan hyvinvointialueen erikseen antamia ohjeita. Hyvinvointialue ei laskuta tuottajia järjestäjän asiakas- ja potilastietojärjestelmien käytöstä ajalla 1.4.-31.12.2023. Vuoden 2024 osalta järjestelmien lisenssimaksu ilmoitetaan loppuvuodesta 2023. Keski-Suomen hyvinvointialue pidättää oikeudet hinnan muutoksiin.

Keski-Suomen hyvinvointialue järjestää palveluntuottajan työntekijöille asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöön liittyvän koulutuksen palvelun alkaessa. Palveluntuottajan työntekijöiden tulee osallistua jatkossa tilaajan järjestämiin/osoittamiin asiakas- ja potilastietojärjestelmää koskeviin koulutuksiin, joista ilmoitetaan aina erikseen. Muusta koulutuksesta vastaa palveluntuottaja. Palveluntuottajan on huolehdittava henkilökuntansa riittävästä hoitotyön kirjaamiseen sekä tietojärjestelmiin liittyvästä osaamisesta ja kouluttamisesta.

Palveluntuottaja kirjaa hoitotyöhön liittyvät asiakastiedot ja työsuoritteet järjestäjän asiakas- ja potilastietojärjestelmään. Asiakastyön kirjaaminen tehdään tilaajan toimintaohjeiden ja periaatteiden mukaisesti, Keski-Suomen hyvinvointialueen ikääntyneiden palveluiden kirjaamisohje, joka on nähtävillä asumispalveluyksikössä, lainsäädännön vaatimuksia noudattaen.

Palveluntuottajalla tulee olla järjestelmä tai kirjattu toimintatapa poikkeamatilanteiden dokumentointia varten ja menettelytavat poikkeamien käsittelyyn (kirjataan omavalvontasuunnitelman kohtaan 4.1.3).

Palveluntuottajan on huolehdittava henkilökuntansa riittävästä hoitotyön kirjaamiseen ja tietojärjestelmiin liittyvästä osaamisesta ja kouluttamisesta. Koulutukseen kuluva aika on palveluntuottajan työntekijöille työaikaa, jonka kustannuksista vastaa palveluntuottaja.

4.9.1 RAI-arviointimenetelmä

K-S HVA toteuttaa lyhytaikaisen asumispalveluiden asiakkaiden toimintakyvyn arvioinnin ja hoidon suunnittelun RAI -järjestelmällä (Resident Assessment Instrument, jatkossa "RAI-järjestelmä" ja siihen perustuva "toimintakyvyn arviointi (RAI)"). RAI-järjestelmä on asiakkaiden hoidon tarpeen ja laadun sekä asiakasrakenteen ja -hoitoisuuden arviointi- ja seurantajärjestelmä, josta lisätietoa löytyy osoitteesta: <https://www.thl.fi/fi/web/ikaantyminen/rai-vertailukehittaminen/tietoa-rai-jarjestelmasta>.

Palveluntuottajia edellytetään käyttämään toimintakyvyn arviointeja (RAI) säännöllisen ympärivuorokautisessa palveluasumisessa palvelutarpeen ja toimintakyvyn arvioinnissa sekä palveluiden ja hoidon suunnittelussa. Säännöllisten toimintakyvyn arviointien (interRAI LTCF) yhteydessä tehdään lisäksi MNA-arviointi (Mini Nutritional Assessment) asiakkaan ali- ja virheravitsemustilanteen tunnistamisen tueksi. Rai-järjestelmän käyttäminen on palveluntuottajille maksutonta.

Toimintakyvyn arviointeja (RAI ja MNA) tehtäessä toimintakykytiedon kirjaaminen ei perustu vain ammattilaisen näkemykseen, vaan asiakkaan kanssa (tarvittaessa myös läheiset) keskustellaan toimintakyvystä. Lisäksi toimintakyvyn tietojen keräämiseen liittyy havainnointia ja mittauksia. K-S hyvinvointialueella on käytössä toimintakyvyn tiedote, jonka kautta asiakkaalle kerrotaan mistä toimintakyvyn arvioinnissa on kyse ja mihin arvioinnin tuottamia tietoja käytetään (tiedote dokumentin lopussa liitteenä).

Palveluntuottajan tulee huolehtia henkilökuntansa RAI-arviointiosaamisesta ja kouluttamisesta. RAI-järjestelmän käyttöön liittyvä peruskoulutus toteutetaan pääsääntöisesti alueellisilla RAI Infoilla, RAIsoft-ohjelmistossa verkkokursseilla (kurssikokonaisuus: ohjelmisto, arvioinnin sisältö ja tulokset) sekä RAI-vastaavien ja esihenkilöiden/päälliköiden/johtajien - koulutuskokonaisuuksilla. Koulutukset

ovat maksuttomia. RAI järjestelmän laadukkaan ja tavoitteellisen käytön toteutukseksi yksiköihin tulee nimetä omasta henkilökunnasta RAI-vastaava/RAI-vastaavia tai RAI-tiimi, jotka toimivat hoitohenkilöstön lähitukena ohjelmiston, arviointiprosessin, arvioinnin sisällön ja tulosten osalta. RAI järjestelmän käytön onnistumiseksi on saatavilla tukea mm. alueella toimivalta RAI-koordinaattorilta ja asiantuntijoilta. RAI-arvioinnin tulokset ovat tilaajan käytettävissä. Tilaaja seuraa RAI -arviointien ajantasaisuutta ja luotettavuutta. Käyttöönoton aloituksessa ole yhteydessä mervi.kivisto@hyvaks.fi

K-S hyvinvointialueella on käytössä RAIsoft-ohjelmisto, joka toimii SaaS-pilvipalveluna (Software as a Service). Asiakkaalta ohjelmisto vaatii tietokoneen/tabletin, internet-yhteyden ja sopivan selaimen (Microsoft Edge, Mozilla Firefox, Google Chrome tai Apple Safari). Ohjelmiston käyttö on maksutonta.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL) vastaa RAI-järjestelmän kansallisesta organisoinnista sekä tuottaa kansallista vertailukehittämisen tietoa. Palveluntuottaja on velvollinen ilmoittautumaan THL RAI-välineistön käyttäjäksi, joka oikeuttaa järjestelmän käytön ja kansallisen vertailutietojen käyttämisen. Alilisenssisopimus on maksuton. Sopimukset löytyvät linkistä [Files - ownCloud \(thl.fi\)](#)

RAI-arvioinnit tuottavat monipuolista tietoa päätöksenteon tueksi. Palvelutarvetta kuvaavaa mittaria (MAPLe 1–5) hyödynnetään tunnistettaessa, onko kyseessä vähäistä (1), lievää (2), kohtalaista (3), suurta (4) vai erittäin suurta (5) palvelutarvetta. Mittari huomioi erityisesti asiakkaan kognition ja arkisuoriutumisen tilannetta (IADL ja ADL). Muita sisältöjä mittarissa ovat esimerkiksi haastavan käyttäytymisen oireet, kotiympäristön tilanne, kaatuilu, aktiivisuuden määrä ja muutokset kognitiivissa tai arkisuoriutumisessa.

Kognition tilaa (CPS 0-6) kuvaava mittari auttaa ymmärtämään millainen vaikutus asiakkaan kognition tilalla (sisältäen päivittäinen päätöksenteko, muisti, ilmaisukyky) on esimerkiksi kotona selviytymiseen, turvalliseen lääkehoidon ja oikeanlaisen ravitsemuksen toteutumiseen. Arkisuoriutumisen mittareilla (ADL = arkisuoriutuminen, perustoiminnot ja IADL = arkisuoriutuminen, välineelliset toiminnot) saadaan selville, tarvitseeko asiakas tukea tai apua esimerkiksi aterioiden valmistamisessa, kotitaloustöissä, ostoksilla käynneissä, lääkehoidon toteutuksessa, kuljetuksissa, ruokailussa, liikkumisessa tai henkilökohtaisen hygienian hoidossa.

Mahdollisten haastavan käyttäytymisen oireiden esiintyvyys ja vaikeus esim. aggressiivinen käyttäytyminen ja hoitotoimissa avustamisen vastustelu tulevat esille

ABS 0-12 mittarin avulla. Surullisuutta, ahdistuneisuutta ja masentuneisuutta saadaan esille keskustelemalla ja havainnoimalla kahden eri mittarin avulla: Itsearvoitu mieliala (DRSSR 0-9) ja Masennuksen oiremittari (DRS 0-14). Lisäksi muodostuu alkoholin riskikäytöstä kertova mittari (AUDIT-C 0-12) ja sosiaalista vetäytymistä, motivaation puutetta ja vähentyneitä sosiaalista kanssakäymistä tunnistetaan SOCWD 0-12 mittarin avulla. Asumispalveluissa sosiaalisen osallisuuden määrää, kiinnostuneisuutta ja voimavaroja osallistua palvelussa järjestettyyn yhteiseen toimintaan kuvaava mittari (RISE 0-6).

Muita kokonaisarviointista muodostuvia mittareita ovat mm. asiakkaan terveydentilan vakaus (CHESS 0-5), kivun voimakkuus (PAIN 0-4), painoindeksi (BMI), kommunikointikyky vuorovaikutustilanteissa (COMM 0-8) ja kuulo- ja näkökyvyn tilanne (DbSI 0-5). Mittareiden lisäksi arvioinnista muodostuu herätteitä (CAP = Clinical Assessment Protocols), joiden avulla voidaan tunnistaa niitä osa-alueita, joihin henkilö tarvitsee esim. lisätukea tai kuntouttavia toimia. CAP-heräte aktivoituu kahdesta eri syystä, joko asiakas todennäköisesti hyötyy saadessaan asianmukaista tukea kyseisellä elämänalueella tai asiakkaan tilanne on vaarassa heikentyä, ellei siihen puututa. Herätteet liittyvät mm. läheisapuun, sosiaalisiin suhteisiin, kotiympäristöön, ihon kuntoon ja pidätyskykyyn. Paitsi mittarit niin arvioinnin yksittäiset kysymykset auttavat myös tunnistamaan hoidon ja palveluiden tarvetta, kuten päivystyskäyntien määriä tai läheisten/omaisten jaksamiseen liittyvää tilannetta. Asiakas on arviointiprosessissa aktiivinen osallistuja oman toimintakyvyn arvioinnissa ja asettaa omia henkilökohtaisia tavoitteita, jotka kirjataan arviointiin ja joiden toteutumista hän seuranta-arvioinnissa itse arvioi.

5. Palveluntuottajan henkilöstön pätevyysvaatimukset ja osaaminen

5.1 Henkilöstön pätevyysvaatimukset sekä mitoitus

- a) Ympäri vuorokautisen palveluasumisen asumisyksikössä on nimetty vastuuhenkilö, joka työskentelee yksikössä kokoaikaisesti. Vastuuhenkilö on vastuussa vain kyseisestä toimintayksiköstä. Vastuuhenkilöllä on vähintään ammattikorkeakoulutasoinen tutkinto tai entinen vastaava opistotasoinen tutkinto. Soveltuvana tutkintona pidetään esimerkiksi sosionomin,

sairaanhoitajan tai terveydenhoitajan tutkintoa ja vähintään kahden (2) vuoden työkokemus hoiva- ja hoitotyöstä sekä kokemusta /koulutusta esimiestyöstä.

- b) Tehtävärakenteen suunnittelussa on noudatettava lakia ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvuluista 980/2012 3a § ja 20 §, lakia sosiaalihuollon ammattihenkilöistä (817/2015) sekä terveydenhuollon ammattihenkilöistä annettua lakia (559/1994) ja asetusta (564/1994). Hoitohenkilökunnan määrä ja tehtävärakenne on mitoitettu asukkaiden tarpeiden ja toimintakyvyn mukaan huomioiden myös erityisosaamista edellyttävien asiakkaiden määrä ja tarve. Henkilökunnan koulutusvaatimuksena on ensisijaisesti sairaanhoitaja (AMK) /terveydenhoitaja (AMK) tai aiempi vastaava opistoasteen koulutus, perus- tai lähihoitaja. Moniammatillisessa henkilöstössä voi työskennellä myös sosionomeja, geronomeja, fysio- ja toimintaterapeutteja, kuntoutuksen ohjaajia sekä hoiva-avustajia.

Henkilöstömitoituksessa lasketaan yhteen seurantajakson (3 viikkoa) aikana toteutuneet välittömän asiakastyön tunnit, jotka jaetaan yhden henkilön laskennallisella kolmen viikon työajalla (114,75 h) ja ympärivuorokautisen hoidon asiakkaiden määrällä.

- c) Henkilöstömäärää suunniteltaessa on varmistettava mitoituksen joustavuus (mm. poissaolojen korvaaminen sijaisilla). Asiakkaiden hoito ja hoiva on turvattava kaikkina vuorokauden aikoina.
- d) Asumisyksikössä tulee olla nimettynä sairaanhoitaja tai sairaanhoitajia vastaamassa asukkaiden sairaanhoidon kokonaisuudesta ja sairaanhoitajalle kuuluvista tehtävistä, kuten lääkehoidon vastuusta.
- e) Jokaisessa työvuorossa yksikön lääkehoidosta vastaa yksikön kokoon ja rakenteeseen nähden riittävä määrä vähintään lähihoitajan tutkinnon suorittaneita hoitajia, joilla on voimassa oleva ikääntyneiden palveluiden lääkehoitosuunnitelman mukainen lääkelupa.
- f) Välilliseen työhön on varattava riittävästi henkilöstöä välittömään asiakastyöhön osallistuvan henkilöstön lisäksi viikon jokaisena päivänä.

- g) Hoitotyössä voi työskennellä yksi hoiva-avustaja 15 asukaspaikkaa kohden. Mikäli tämä hoiva-avustajamäärä ylittyy tilapäisesti, palveluntuottajan tulee olla yhteydessä valvontaan. Hoiva-avustaja ei voi vastata ryhmäkodista tai vastaavasta yksin. Hoiva-avustajan tehtävissä voi työskennellä henkilö, jolla on hoiva-avustajan koulutus (60 op). Koulutus koostuu kahdesta sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon tutkinnon osasta. Hoiva-avustajana voi toimia myös sosiaali- ja terveysalan perustutkintoa suorittava opiskelija, jonka opintosuoritukset riittävät hoiva-avustajan tehtävien suorittamiseen.
- h) Hoitohenkilöstöllä tulee olla jokin tunniste, esimerkiksi nimineula, jossa on selkeästi merkittynä ainakin ammattinimike ja etunimi.

5.2 Osaaminen

Henkilökunnan ammatillisen osaamisen on vastattava asiakkaiden hoidon ja hoi-
van tarpeita niin, että asukasta ei tarvitse siirtää yksiköstä muulloin kuin hänen ol-
lessaan sairaalahoidon tarpeessa.

Palveluntuottajan henkilöstöllä on taitoa tehdä yhteistyötä asiakkaiden, heidän
omaistensa ja läheistensä sekä hyvinvointi-, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden
toimijoiden sekä tilaajan kanssa.

Asumisyksikön henkilöstöllä on riittävä suomen kielen taito, ottaen huomioon
henkilön työtehtävät. Asiakkaiden hoitoon osallistuvilla tulee olla vähintään hyvä
suomen kielen suullinen ja kirjallinen taito.

Palveluntuottaja huolehtii asumisyksikön henkilöstön ammattitaidon säilymisestä
ja kehittämisestä sekä lakisääteisen täydennyskoulutuksen järjestämisestä.
Toimintayksikössä tulee olla henkilöstön koulutussuunnitelma (kirjataan
omavalvontasuunnitelman kohtaan 4.4.1). Esihenkilön tulee seurata henkilöstön
lisä- ja täydennyskoulutusvelvoitteen täyttymistä.

Hoitotyöhön osallistuvalla henkilöstöllä tulee olla vähintään Keski-Suomen hyvin-
vointialueen ikääntyneiden palveluiden ympärivuorokautisen palveluasumisen
kulloinkin voimassa olevassa lääkehoitosuunnitelmassa vaadittu osaaminen.

Palveluntuottaja huolehtii siitä, että vaativampia sairaanhoidollisia tehtäviä varten
yksikössä on riittävästi sairaanhoitajan tai terveydenhoitajan koulutuksen saaneita
työntekijöitä. Tällaisia tehtäviä ovat muun muassa vaativat lääkehoidot ja korvien

tutkiminen ja huuhtelu. Edellä mainitut laillistetut terveydenhuollon ammattihenkilöt toimivat myös ammatillisina asiantuntijoina sairaanhoidollisissa tehtävissä yksikön muulle henkilöstölle.

Palveluntuottajan on huolehdittava henkilökuntansa riittävästä hoitotyön kirjaamiseen ja tietojärjestelmiin liittyvästä osaamisesta ja kouluttamisesta. Koulutukseen kuluva aika on palveluntuottajan työntekijöille työaika, jonka kustannuksista vastaa palveluntuottaja.

Yksikössä on laitevastaava, joka huolehtii terveydenhuollon laiterekisterin ylläpidosta ja hoitohenkilöstön riittävästä laiteosaamisesta (laiteajokortti).

6. Palvelusetelin arvo

Lyhytaikaisen asumisen palveluseteli, 205 euroa/vrk. Palvelusetelin arvo eli vuorokausihinta koostuu palvelun osuudesta 180 € / vrk ja vuokran osuudesta 25 € / vrk.

Palveluntuottaja laskuttaa asiakkaalta lyhytaikaisen asumisen asiakasmaksua vastaavan osuuden, joka on omaishoidon vapaan osalta 11,60 euroa/vrk (3 vrk/kk) ja omaishoitovapaan ylittäviltä vuorokausilta (enintään 4 vrk/kk) 36,60 euroa/vrk.

Mikäli palveluntuottajan vuorokausihinta on korkeampi kuin palvelusetelin arvo, maksaa asiakas ylimenevän osan omavastuuosuutena /vrk perittävien asiakasmaksujen lisäksi.

7. Palse.fi-portaalin käyttäminen

7.1 Tapahtumien kirjaaminen Palse.fi-portaaliin

Palveluntuottaja kirjaa palvelutapahtumat eli asiakkaan toteutuneet hoitovuorokaudet palse.fi-portaaliin. Palseen kirjataan jakson alkamis- ja päättymisajankohta sekä jakson kesto vuorokausina. Palvelutapahtumakirjaukset ovat ehtona palvelun laskuttamiselle. Tapahtumakirjaukset on tehtävä 30 päivän sisällä palvelun

antamisesta. Palveluntuottaja voi laskuttaa hyvinvointialuetta vain toteutuneilta hoitovuorokausilta.

7.2. Laskutusaineiston muodostaminen Palse.fi-portaalissa

Tuottaja laskuttaa Keski-Suomen hyvinvointialuetta kuukausittain jälkikäteen Palse.fi-portaalin ohjeiden mukaisesti. Palveluntuottaja muodostaa Palse.fi-portaalissa palvelusetelikohtaisen laskuviitteen, ja lähettää Keski-Suomen hyvinvointialueelle verkkolaskun omasta laskutusjärjestelmästä. Laskulle merkitään portaalista saatu viite ja loppusumma. Lasku ei voi sisältää laskutuslisää tai muita vastaavia kuluja. Kun asiakas vaihtaa palveluntuottajaa ja asiakkaan luona käydään yhtä aikaa muutaman hoitotunnin verran saattaen vaihtaen, tehdään uudelle tuottajalle lisäriivi Palseen laskuttamista varten.

Palveluntuottaja laskuttaa asiakkaalta omavastuuosuuden sekä kunnalta palvelusetelin arvon toteutuneilta hoitovuorokausilta kuukausittain jälkikäteen. Laskutuksen perusteena on kunnan tekemä palvelupäätös.

Mikäli asiakas jättää maksamatta palveluntuottajan laskuttaman omavastuuosuuden, palveluntuottaja huolehtii itse maksuneuvotteluista sekä mahdollisesta perinnästä. Hyvinvointialue ei vastaa asiakkaan mahdollisesti maksamatta jääneistä asiakasmaksuosuuksista.

8. Palvelukohtaiset lisätiedot ja erityisehdot

8.1 Henkilöstöä koskeva lakisääteinen ilmoitusvelvollisuus

Sosiaalihuollon tehtävissä toimiva työntekijä on velvollinen viipymättä ilmoittamaan toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän itse huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa. Ilmoitusvelvollisuus koskee sekä julkisen että yksityisen sektorin työntekijöitä. Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava asiasta kunnan sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle. Ilmoitus voidaan tehdä salassapitosäännösten estämättä. Yksikön esihenkilö vastaa siitä, että jokainen työntekijä tietää ilmoitusvelvollisuuskäytännöistä.

8.2 Palvelun peruuntuminen

Palveluntuottaja määrittää palvelun peruuttamiseen liittyvät ehdot palveluntuottajan ja asiakkaan välisessä sopimuksessa.

Aluehallitus

---

§ 225 Virkojen perustaminen / lasten, nuorten ja perheiden palvelut sekä laaja-alainen sotekeskus

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/1938/01.01.00.00/2023

Aluehallitus 20.6.2023 § 225

Valmistelija(t) Päivi Kalilainen p. 050 370 0245, Eva Pihlmaa-Tuononen p. 050 567 2920, Merja Virtanen p. 050 075 5570

Selostus asiasta Esityksenä on perustaa seuraavat virat:

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

Sosiaalityöntekijän virka lastensuojelun palvelualue, avohuollon lastensuojelu / kotoutumisvaiheen tiimi 1.7.2023 alkaen. Viran kelpoisuusehtona on sosiaalityöntekijän kelpoisuus.

Erytissosiaaliohjaaja, lastensuojelun palvelualue, avohuollon lastensuojelu / kotoutumisvaiheen tiimi.

Erytissosiaaliohjaajan tehtävissä edellytetään L272/6§ mukaista kelpoisuutta: Kelpoisuusvaatimuksena sosiaaliohjaajan tehtäviin on tehtävään soveltuva sosiaalialalle suuntaava sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto. Tehtävässä edellytetään soveltuvaa ylempää ammattikorkeakoulututkintoa (YAMK).

Laaja-alainen sotekeskus

6 terveyskeskuslääkäri virkaa Kestävän kasvun hankkeeseen seuraavasti:

- yksi (1) terveyskeskuslääkäri määräaikainen virka ajalle 1.7.2023 - 30.6.2025
- Omaks.fi- palveluun: kaksi (2) terveyskeskuslääkäri määräaikaista virkaa ajalle 1.7.2023 - 31.12.2023 ja
- kolme (3) terveyskeskuslääkäri määräaikaista virkaa ajalle 1.1.2024 - 30.6.2025.

Terveyskeskuslääkäri kelpoisuus tehtävässä on laillistetun lääkärin pätevyys.

Tarkemmat perustelut virkojen perustamisista oheismateriaalina.

Toimivalta asiassa

Aluehallitus

Hallintosääntö § 47

**Hyvinvointialue-
johtajan ehdotus**

Aluehallitus päättää perustaa seuraavat virat:

Lasten, nuorten ja perheiden vastuualueelle:

- Sosiaalityöntekijä
- Erityissosiaaliohjaaja

Laaja-alaisen sotekeskuksen vastuualueelle terveyskeskuslääkärien määräaikaiset virat:

- terveyskeskuslääkäriin määräaikainen virka ajalle 1.7.2023 - 30.6.2025,
- kaksi (2) terveyskeskuslääkäriin määräaikaista virkaa ajalle 1.7.2023 - 31.12.2023,
- kolme (3) terveyskeskuslääkäriin määräaikaista virkaa ajalle 1.1.2024 - 30.6.2025.

Asian kokouskäsittely:

Asian käsittelyn aikana esittelijä muutti päätösehdotustaan siten, että "kolme (3) terveyskeskuslääkäriin määräaikaista virkaa ajalle 1.1.2024 - 30.6.2025" palautetaan uudelleen valmisteluun.

Päätös

Aluehallitus päätti perustaa seuraavat virat:

Lasten, nuorten ja perheiden vastuualueelle:

- Sosiaalityöntekijä
- Erityissosiaaliohjaaja

Laaja-alaisen sotekeskuksen vastuualueelle terveyskeskuslääkärien määräaikaiset virat:

- terveyskeskuslääkäriin määräaikainen virka ajalle 1.7.2023 - 30.6.2025,
- kaksi (2) terveyskeskuslääkäriin määräaikaista virkaa ajalle 1.7.2023 - 31.12.2023,

Lisäksi aluehallitus päätti palauttaa uudelleen valmisteluun kolme terveyskeskuslääkäriin määräaikaista virkaa ajalle 1.1.2024-30.6.2025.

Aluehallitus

---

§ 226 **Valtuustoaloite "Epäeettisen rokotussuosituksen poistaminen riskiryhmään kuuluvien lasten kohdalta"**

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/147/00.02.00/2022

Aiempi käsittely:

Aluevaltuusto 11.4.2023 § 29

Selostus asiasta Aluevaltuuston kokouksessa jätettiin seuraava valtuustoaloite:

Eetu Tuovilan (Vapauden liitto) valtuustoaloite:
Epäeettisen rokotussuosituksen poistaminen riskiryhmään kuuluvien lasten kohdalta

ehdotus

Päätös Aluevaltuusto merkitsi valtuustoaloitteen tiedoksi ja antoi sen aluehallituksen valmisteltavaksi.

Lasten nuorten ja perheiden lautakunta 7.6.2023 § 49

Valmistelija(t) infektioylilääkäri Jaana Leppäaho-Lakka p. 014 2691578 ja johtajaylilääkäri Heikki Miettinen p. 014 2694476

Selostus asiasta Valtuustoaloitteessa esitetään, että hyvinvointialue ei jatkossa suosittelisi koronarokotteita riskiryhmiin kuuluville lapsille. Valtuustoaloitteessa katsotaan, että aluehallituksen pitää kyetä priorisoimaan sairaiden lasten oikeudet. Perusteluiksi aloitteelle on esitetty mm. vakavia rokotehaittoja sekä Die Welt- ja Seura-lehdessä julkaistuja artikkeleita rokotevalmistajan toiminnasta.

Tartuntatautilain 45 § mukaan Valtioneuvosto päättää yleisten vapaaehtoisten rokotusten toimeenpanemisesta. Hyvinvointialueen on järjestettävä valtioneuvoston päättämät yleiset vapaaehtoiset rokotukset ja sellaiset lääkärin määräyksen perusteella tartuntatautien ehkäisyyn käytettävät rokotukset, jotka eivät kuulu 44 §:ssä tarkoitettuun kansalliseen rokotusohjelmaan.

Kansallinen rokotusasiantuntijaryhmä KRAR on Terveyden- ja

Aluehallitus

---

hyvinvointilaitoksen (THL) asettama asiantuntijatyöryhmä, johon kuuluu eri lääketieteen alan asiantuntijoita sekä jäsenet THL:stä ja Sosiaali- ja terveysministeriöstä (STM). KRAR perustaa rokotussuosituksensa lääketieteelliseen näyttöön, mihin kuuluu myös rokotteiden sivuvaikutusten ilmaantumisen seuranta. KRAR:in suosituksia käsitellään Sosiaali- ja terveysministeriön Tartuntatautilain 6 § 4 momentin mukaisesti asettamassa Tartuntatautien neuvottelukunnassa, jonka tehtävä on mm. seurata tartuntatautien vastustamistyön toteutumista. STM on julkaissut Suomen koronarokotusstrategian, jonka viimeinen päivitys on 22.6.2022. Tämän voimassa olevan STM:n strategian mukaisesti Covid19-tehosterokotuksia suositellaan lääketieteelliseen riskiryhmään kuuluville >12-vuotiaille.

Covid-rokotukset ovat lääketieteellistä toimintaa. Terveydenhuoltolain 57 § mukaan toimintayksikön, kuten hyvinvointialueen, terveyden- ja sairaanhoitoa johtaa ja valvoo vastaava lääkäri (johtajaylilääkäri). Johtajaylilääkäri vastaa myös rokotustoiminnasta, yhteistyössä tartuntataudeista vastaavan lääkärin kanssa. Suomessa käytössä olevien rokotteiden ja niitä valmistavien yritysten toimintaa ja turvallisuutta seuraavat ja valvovat THL sekä Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea.

Yllä olevan perusteella katsomme, että Keski-Suomen hyvinvointialueen suositus > 12-vuotiaiden riskiryhmäläisten Covid-rokotuksista perustuu lääketieteelliseen näyttöön ja noudattaa kansainvälisiä suosituksia. Hyvinvointialueen tulee myös noudattaa Tartuntatautilain määrittämää Valtioneuvoston päätöstä ja THL:n ohjausta. Tällä tavoin turvaamme hyvinvointialueemme kansalaisten terveysturvallisuuden sekä yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen kohtelun muiden hyvinvointialueiden kansalaisten kanssa.

Startegiajohtajan ehdotus

Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta

1. käsittelee Eetu Tuovilan tekemään valtuustoaloitteeseen laaditun vastauksen
2. esittää aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle, että yllä esitetyn vastauksen myötä Eetu Tuovilan tekemä valtuustoaloitte todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Asian käsittelyn aikana Leena Kautta-Koukka siirtyi Teams-etäyhteydellä kokoukseen.

Aluehallitus

**Hyvinvointialue-
johtajan ehdotus**

Aluehallitus

1) merkitsee lasten, nuorten ja perheiden lautakunnan valtuustoaloitteen käsittelyn tiedoksi ja

2) esittää edelleen aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee vastauksen tiedoksi ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Liite: Valtuustoaloite 11.4.2023 Epäeettisen rokotussuosituksen poistaminen riskiryhmään kuuluvien lasten kohdalta

---

Valtuustoaloite Keski-Suomen hyvinvointialueelle

Epäeettisen rokotussuosituksen poistaminen riskiryhmään kuuluvien lasten kohdalta

Hyvinvointialue suosittelee THL:n ohjeistuksen mukaisesti koronarokotuksia riskiryhmiin kuuluville lapsille. Tässä jätetään poliittisista syistä tekemättä objektiivinen hyöty-haittasuhteen arviointi ja siten loukataan kaikkein heikoimpien oikeuksia.

Lasten immunitetti koronaa vastaan on erittäin hyvä. Vastaavasti riski vakavalle rokotehaitalle on koronarokotteiden kohdalla osoittautunut paljon korkeammaksi kuin yhdenkään aiemman rokotteen kohdalla.

Vaikka aihe on vaikea, pitää aluehallituksen kyetä priorisoimaan sairaiden lasten oikeudet. Varovaisuusperiaatteen mukaisesti jo vakavan haitan mahdollisuuden pitää riittää siihen, ettei suositusta voi hyvällä omallatunnolla tehdä.

Lasten Comirnaty-rokotteen valmistajan, siis Pfizerin, on huomattu manipuloineen omia viimeisen vaiheen tutkimuksia edullisemman näköiseksi (lähde: Die Welt -lehti 23.2., Seuran siteeraamana 20.3.). Yhtiö on tunnettu korruptioskandaaleistaan, joista mainittakoon mm. afrikkalaislasten kuolemiin ja suuriin korvauksiin johtaneet Trovan-lääkkeen kokeilut 1996.

Näin ollen esitän, että hyvinvointialue ei jatkossa suosittele koronarokotteita riskiryhmiin kuuluville lapsille.

Jyväskylässä 11.4.2023

Eetu Tuovila, aluevaltuutettu

Allekirjoittaneet:

Aluehallitus

---

§ 227

Ilmoitusasiat

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/63/00.02.01/2022

Aluehallitus 20.6.2023 § 227

Selostus asiasta

- 1) Raportti vuodelle 2021 myönnetyn valtionavustuksen käytöstä valtiovarainministeriölle.
- 2) Alueellinen maanpuolustuksen erikoiskurssi LSSAVIE9/2023
- 3) Aluehallituksen ja aluevaltuuston kokousten vuosikello.
- 4) Pelastustoimen palvelutasopäätös (Turvallisuuslautakunta 14.6.2023 § 36)
- 5) Ensihidon palvelutasopäätös (Turvallisuuslautakunta 14.6.2023 § 35)
- 6) Aluehallituksen itsearviointin suunnittelu.
- 7) Hallitusohjelman koonti.

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Liite: Saatekirje, Keski-Suomen ja Pirkanmaan Hyvinvointialuiden luottamushenkilöille suunnattu maanpuolustuksen Erikoiskurssi E9/2023, Oppilasesitys, 9.6.2023
Liite: LSSAVI/10161/2023 Alueellinen maanpuolustuksen erikoiskurssi LSSAVIE9/2023
Oheismateriaali: Keski-Suomen hyvinvointialueen raportti vuodelle 2021 myönnetyn valtionavustuksen käytöstä

Salminen Jenni S

Lähetäjä: AVI Alueelliset maanpuolustuskurssit LSSAVI
<Alueelliset.maanpuolustuskurssitLSSAVI@avi.fi>
Lähetetty: perjantai 9. kesäkuuta 2023 13:27
Vastaanottaja: Salakka Hanna; Kirjaamo, Keski-Suomen hyvinvointialue
Kopio: yrjo.lehtonen@mil.fi; tommy.marttinen@mil.fi; Elomaa Sini PV PSPR; AVI LSS
Esimiehet; Varhama Harri (AVI); Kyllönen Mari (AVI)
Aihe: Keski-Suomen ja Pirkanmaan Hyvinvointialuiden luottamushenkilöille suunnattu
maanpuolustuksen Erikoiskurssi E9/2023, Oppilasesitys
Liitteet: Oppilasesitys KSHVA.pdf
Luokat: Jenni Salminen

Some people who received this message don't often get email from alueelliset.maanpuolustuskurssitlssavi@avi.fi. [Learn why this is important](#)

Huom ! Pelastusylitarkastaja Mari Kyllönen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastosta on keskustellut johdon assistentti Hanna Salakan kanssa ko. kirjeen **lähettämisestä eteenpäin KSHVA:lta**

Jakelu: Keski-Suomen hyvinvointialueen johto sekä turvallisuuslautakunnan, valtuuston, hallituksen, mudien lautakuntien ja jaostojen esittelijät

Tiedoksi: Keski-Suomen hyvinvointialueen turvallisuuslautakunnan jäsenet sekä valtuuston, hallituksen, lautakuntien ja jaostojen puheenjohtajistot

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto sekä Panssariprikaatin esikunta järjestävät yhteistyössä Keski-Suomen sekä Pirkanmaan hyvinvointialueiden luottamushenkilöille suunnatun maanpuolustuksen erikoiskurssin.

Aika: Tiistai 19.9.2023

Kahvi ja ilmoittautuminen klo 8.30

Ohjelma alkaa klo 9.00 - 16.30

Paikka: Peurungan Kylpylä, auditorio (Peurungantie 85) Laukaa

Kurssin tavoitteena on:

- päivittää tiedot Suomen turvallisuuspolitiikan perusteista
- antaa tietoa varautumisen ja valmiuden merkityksestä ja niihin liittyvistä viranomaistehtävistä,
- edistää kutsuttavien organisaatioiden toimintavalmiutta normaali- ja poikkeusoloissa

Osallistuminen perustuu vapaaehtoisuuteen. Kurssi rinnastetaan puolustusvoimien kertausharjoituksiin.

Kurssi ja tarjoilut ovat maksuttomia.

Kurssilaisilla on mahdollisuus yöpyä kurssia edeltävästä illasta Peurungassa. Majoittumiseen on varattu kiintiö yhden hengen huoneita.

Lähehtävät organisaatiot vastaavat osallistujiensa muista matkakustannuksista (matkat, majoitus, päivärahat).

Varsinainen kurssikutsu, ohjelma ja ilmoittautumislinkki kurssille, sekä tietoa majoittumisen varaamisesta lähetetään kurssille valituille ja esityksen tehneelle organisaatiolle myöhemmin.

Esitykset pyydetään tekemään aluehallintovirastolle **keskitetysti Keski-Suomen** hyvinvointialueen yhtenä yhteisenä esityksenä alla olevan webropol-linkin kautta **30.6.2023** mennessä.

<https://link.webropol.com/s/LSSAVIE9HYVAKS>

Lisätietoa kurssista: Pelastusylitarkastaja Mari Kyllönen, 0295 918 093, maanpuolustuskurssitLSSAVI@avi.fi

Liitteenä Maanpuolustuksen erikoiskurssin E9 oppilasesityspyyntökirje

puolesta Auli Holm

Tämä viesti on tarkoitettu ainoastaan sen oikealle vastaanottajalle ja se saattaa sisältää salassa pidettävää tietoa. Tuhoa viesti ja ilmoita välittömästi asiasta sähköpostitse lähettäjälle, mikäli tämä viesti ei ole tarkoitettu sinulle. Se, joka on ottanut vastaan tai muutoin saanut tiedon sähköisesti viestistä, jota ei ole hänelle tarkoitettu, ei saa ilman viestinnän osapuolen suostumusta ilmaista tai käyttää hyväksi viestin sisältöä tai tietoa viestin olemassaolosta, ellei laissa toisin säädetä (laki sähköisen viestinnän palveluista 136 § 4 mom.)

Lisätietoja Aluehallintovirastojen henkilötietojen käsittelystä löydät avin verkkosivuilta: www.avi.fi/tietosuoja

Jakelussa mainitut

Alueellinen maanpuolustuksen erikoiskurssi LSSAVIE9/2023

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto järjestää yhteistyössä Panssariprikaatin esikunnan kanssa alueellisen maanpuolustuksen erikoiskurssin nro LSSAVIE9/2023 Peurungan kylpylässä, osoitteessa Peurungantie 85, Laukaa **tiistaina 19.9.2023**.

Kurssille kutsutaan Pirkanmaan ja Keski-Suomen hyvinvointialueiden luottamushenkilöitä.

Kurssin tavoitteena on

- antaa tietoa varautumisen ja valmiuden merkityksestä ja niihin liittyvistä viranomaistehtävistä, kuten siviilisuojelun organisaatioista ja alueellisista ja paikallisista tehtävistä sekä
- edistää kutsuttavien organisaatioiden toimintavalmiutta normaali- ja poikkeusoloissa

Osallistuminen kurssille perustuu vapaaehtoisuuteen. Kurssi rinnastetaan Puolustusvoimien kertausharjoitukseen. Kurssi ja ohjelmaan merkityt tarjoilut ovat maksuttomia.

Lähetettävät organisaatiot vastaavat osallistujiansa muista matkakustannuksista (matkat, majoitus, päivärahat).

Pyydämme **Keski-Suomen hyvinvointialuetta** nimeämään kurssille kutsuttavat edustajansa seuraavasti:

Turvallisuuslautakunta	kaikki jäsenet	13 kurssipaikkaa mkl. puheenjohtajisto	<i>varsinaisen jäsenen ollessa estynyt, voidaan nimetä hänen varajäsenen</i>
Valtuusto	puheenjohtajat	3 kurssipaikkaa	-
Hallitus	puheenjohtajat	3 kurssipaikkaa	-
Muut lautakunnat	puheenjohtajat	yht. 6 kurssipaikkaa	-
Jaostot	puheenjohtajat	yht. 6 kurssipaikkaa	-

Esitykset pyydetään tekemään aluehallintovirastolle **keskitetysti hyvinvointialueen yhtenä yhteisenä esityksenä** alla olevan webropol-linkin kautta **30.6.2023 mennessä**.

<https://link.webropol.com/s/LSSAVIE9HYVAKS>

Esitykseen pyydetään seuraavat tiedot:

- esityksen tekevä organisaatio
- hyvinvointialueen esityksestä vastaavan yhteyshenkilön yhteystiedot
- jokaisen esitettävän kurssilaisen nimi, luottamustehtävä, sähköpostiosoite ja syntymävuosi

Oppilasvalinnoista ilmoitamme oppilasesityksen tehneille viikolla 32. Kurssille valituille lähetetään samalla viikolla kutsukirje ja linkki maanpuolustuskurssirekisteriin kirjautumiseen yhteystietojen täydentämistä varten.

Lisätiedot: alueelliset.maanpuolustuskurssitLSSAVI@avi.fi
pelastusylitarkastaja Mari Kyllönen, 0295 018 093

Pelastustoimi ja varautuminen

-vastuualueen johtaja

Tarja Wiikinkoski

Pelastusylitarkastaja

Mari Kyllönen

JAKELU Keski-Suomen hyvinvointialueen johdon assistentti Hanna Salakka, Keski-Suomen hyvinvointialueen kirjaamo

TIEDOKSI Keski-Suomen hyvinvointialueen johto
Keski-Suomen hyvinvointialueen turvallisuuslautakunnan jäsenet
Keski-Suomen hyvinvointialueen valtuuston, hallituksen, lautakuntien ja jaostojen puheenjohtajistot
Panssariprikaati
Panssariprikaati, Keski-Suomen aluetoimisto
Panssariprikaati, Pirkanmaan aluetoimisto
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston vastuualueiden johtajat, yksiöiden päälliköt

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto

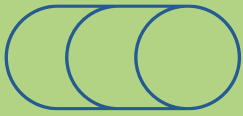
Postiosoite: PL 5, 13035 AVI

Puhelinvaihe: 0295 016 000

kirjaamo.lansi@avi.fi | www.avi.fi

Tämä asiakirja LSSAVI/10161/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSSAVI/10161/2023 har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Wiikinkoski Tarja 09.06.2023 13:05

KESKI-
SUOMEN
HYVINVOINTI-
ALUE

Raportti vuodelle 2021 myönnetyn valtionavustuksen käytöstä

Keski-Suomen hyvinvointialue

Sisällys

1 Taustaa	3
Myönnetyt valtionavustukset.....	3
Ohjeet valtionavustusten käytön raportoinnista	3
2 Valtionavustuksen käyttö	4
Olenaiset tapahtumat ja tavoitteiden toteutuminen	5
Valtionavustuksen käyttö	11
3 Liitteet.....	13

1 Taustaa

Myönnetyt valtionavustukset

Keski-Suomen hyvinvointialue on saanut vuodelle 2021 valtionavustusta valtiovarainministeriön päätöksellä VN/14629/2021 ja Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön päätöksellä VN/25540/2021.

Valtiovarainministeriön 1.7.2021 antamalla päätöksellä (VN/14629/2021) on myönnetty rahoitusta hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän toiminnan valmisteluun vuonna 2021. Keski-Suomen hyvinvointialueen saama avustus oli 942 086 euroa.

Päätöksen mukaan valtionavustusta saa hyvinvointialueella käyttää voimaannpanolain 8 §:n 5 momentissa tarkoitettujen väliaikaisen valmistelutoimielimen työskentelyedellytysten järjestämisestä sekä talousarvion valmistelusta aiheutuviin kustannuksiin. Lisäksi rahoituksen käytön hyväksyttäviä kustannuksia ovat voimaannpanolain 10 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Näitä tehtäviä ovat esimerkiksi selvittää hyvinvointialueelle siirtyvä henkilöstö ja valmistella aluevaltuustolle ehdotukset henkilöstön siirtosuunnitelmaksi ja -sopimuksiksi. Tehtävänä on osallistua hyvinvointialueille siirtyvän irtaimen ja kiinteän omaisuuden sekä sopimusten ja näitä koskevien oikeuksien ja velvollisuuksien selvittämiseen. Tehtävänä on myös selvittää hyvinvointialueiden hallinto- ja palvelutehtävien hoitamista tukevia tieto- ja viestintäteknisiä järjestelmiä ja ratkaisuja. Tehtävänä on lisäksi valmistella hyvinvointialueen talouden ja hallinnon järjestämistä sekä päättää vuoden 2022 talousarviosta ja osallistua aluevaalien järjestämiseen. Väliaikaisen valmistelutoimielimen työskentelyn käynnistymistä koskevat hallinnolliset kustannukset, kuten kokouskulut ja toimielimelle hallinnollista tukea antavan tahon turvaamien kokous- ja työtilojen korvaukset, ovat myös valtionavustuksella korvattavia kustannuksia. Aluevaltuuston toimikauden alusta lukien valtionavustusta saa käyttää voimaannpanolain 17 §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen.

Ohjeet valtionavustusten käytön raportoinnista

Valtiovarainministeriö antoi 20.12.2021 ohjeen hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän toiminnan valmisteluun vuosina 2021 ja 2022 osoitettavien valtionavustusten käytön raportoinnista. Ohjeen mukaan hyvinvointialueen on laadittava tilinpäätös vuodesta 2021 lukien. Tilinpäätöksen tietoja voidaan hyödyntää valtionavustuksen käytön raportoinnissa. Raportissa tulee osoittaa valtionavustuslain 13 §:n mukaisesti, että valtionavustus on käytetty valtionavustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen ja raportin tulee sisältää valtionavustuspäätöksissä mainitut tiedot. Avustuksensaajan on järjestettävä kirjanpitoa siten, että avustuksen käyttöä voidaan luotettavasti seurata.

Valtionavustuksen käytön raportointi tehdään tasolla, josta luotettavasti ilmenee avustuksen kohdentuminen eri menolajeille, kuten palkat, palkkiot ja muut henkilöstökustannukset sekä vuokrat ja palvelujen ostot.

Valtionavustukseen oikeuttavien kustannusten tulee syntyä suoriteperusteen mukaan viimeistään 31.12.2023. Käyttämättä jäänyt tai liikaa maksettu avustus tai sen osa tulee viivytyksettä palauttaa valtiovarainministeriölle valtionavustuslain 20 §:n mukaisesti.

Valtionavustuksen käyttöä koskevaan raporttiin on liitettävä tilintarkastajan lausunto avustuksen käytöstä. Tilintarkastajan lausunto on raportin liitteenä 1.

Valtionavustuslain mukainen raportti vuodelle 2021 myönnetyn valtionavustuksen käytöstä tulee toimittaa valtiovarainministeriölle viimeistään 31.5.2023. Vuodelle 2022 myönnetyn valtionavustuksen käyttöä koskeva raportti tulee toimittaa viimeistään 31.5.2024.

Raportin muotoon tai esittämistapaan ei ole annettu tarkempia ohjeita.

Keski-Suomen hyvinvointialueella valtionavustusten käytöstä on raportoitu osana vuoden 2021 tilinpäätöstä. Vuoden 2021 tilinpäätös on raportin liitteenä 2.

STM päätöksen mukaisen rahoituksen käytöstä raportoidaan erikseen STM:n antamien raportointiohjeiden mukaisesti.

2 Valtionavustuksen käyttö

Keski-Suomen hyvinvointialueella myönnetty valtionavustus on käytetty avustuspäätöksen mukaisiin tarkoituksiin.

Päätöksen VN/14629/2021 mukaisesta, vuodelle 2021 myönnetystä avustuksesta käytettiin vuoden 2021 kuluessa 394 694,50 euroa.

Vuonna 2021 saadut valtionavustukset ovat käytettävissä myös vuonna 2022 tehtävän valmistelun rahoittamiseen. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä saadut avustukset onkin käsitelty siten, että avustustulot on jaksotettu tilikauden 2022 tuloksi siltä osin, kun vastaavat menot syntyvät vasta vuonna 2022. Avustuksesta 547 391,50 euroa jaksotettiin käytettäväksi vuoden 2022 aikana. Vuonna 2022 käytetystä osuudesta raportoidaan tarkemmin osana vuodelle 2022 myönnetyn avustuksen käyttöä raportointiohjeen mukaisesti viimeistään 31.5.2024.

Olennaiset tapahtumat ja tavoitteiden toteutuminen

Väliaikaisen valmistelutoimielimen johtajan katsaus

Keski-Suomen hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin (vate) asetettiin 1.7.2021. Keski-Suomen vaten toimintamalliksi sovittiin ns. työtätekevä-vate-malli, eli jokaiselle jäsenelle oli osoitettua työpanosta myös varsinaisiin valmistelutehtäviin. Työpanosprosentit vaihtelivat 20 – 100% välillä. Valmistelutehtävät ja vastuut jaettiin kansallisen Alueellisen toimeenpanon tiekartan mukaisesti.

Väliaikainen valmistelutoimielin asetti toimikaudekseen kuusi jaostoa, yhteistoiminta-aelimen sekä poliittisen seurantaryhmän. Keski-Suomen väliaikaisesta valmistelutoimielimestä nimettiin jäsenet ja varajäsenet kansallisiin valmistelutyöryhmiin.

Väliaikainen valmistelutoimielin teki vuoden aika tiiviisti yhteistyötä kuntien kanssa, sillä merkittävimmät vaten tehtävät liittyivät osallistumiseen liikkeenluovutukseen ja järjestämisvastuun siirtymiseen liittyvän tiedon keruuseen yhteistyössä kuntien ja organisaatioiden kanssa joista tehtäviä ja henkilöstöä siirtyy hyvinvointialueelle.

Poliittinen seuranta Keski-Suomen väliaikaisessa valmistelutoimielimessä toteutui Keski-Suomen kuntakokouksen ja Poliittisen seurantaryhmä kautta. Kuntakokous on Jyväskylän kaupungin kokoon kutsuma, jossa kutsuttuina ovat kuntien hallitusten- ja valtuustojen puheenjohtajat, Keski-Suomen sairaanhoitopiirin hallituksen ja valtuuston puheenjohtajat, Pelastuslaitoksen johtokunnan puheenjohtaja, sekä kuntajohtajat, sairaanhoitopiirin johtaja ja pelastusjohtaja. Väliaikainen valmistelutoimielin asetti toimikaudekseen poliittisen seurantaryhmän, jonne Keski-Suomen puolueiden piirit tekivät nimeämisehdotukset.

Hyvinvointialueen valmisteluun ja järjestämisvastuun siirtoon liittyi myös merkittävää sidosryhmätöitä. Väliaikainen valmistelutoimielin toimi, yhteistyössä Rakenneuudistusta tukevan-hankkeen ja Tulevaisuuden sote-keskusohjelman kanssa, alueen eri järjestö- ja yritystoimijoiden kanssa, näin toteutui tiivis vuoropuhelu järjestö- ja yrityssectän kanssa vuoden 2021 aikana.

Keski-Suomen väliaikaisen valmistelutoimielimen työ eteni vuonna 2021 suunnitellusti, niukoista resursseista ja etätyöskentelystä huolimatta. Valmistelutyötä seurasi ja valvoi Sosiaali- ja terveysministeriö yhteistyössä muiden ministeriöiden, valtiovarainministeriö ja sisäministeriö, kanssa. Valmistelua raportointiin kansallisen Alueellisen toimeenpanon tiekartan mukaisella raportointipohjalla. Kirjallisen raportoinnin lisäksi, toteutettiin kuukausittaiset tilannekuvatapaamiset STM:n johdolla.

Väliaikainen valmistelutoimielin sai valmistelutehtävänsä toteutettua sisällöllisesti ja aikataulullisesti vuoden 2021 osalta.

Väliaikaisen valmistelutoimielimen toimikausi jatkui vuonna 2022 aluevaltuustokauden toimikauden käynnistymiseen ja aluehallituksen asettamiseen saakka. Valmistelutyön ja -tehtävien osalta vuoden 2021 tilinpäätöksessä arvioitiin, että väliaikainen valmistelutoimielin saa tehtävänsä toteutettua suunnitellusti toimikauden loppuun mennessä. Aluevaaleissa 23.1.2022 valitun aluevaltuuston toimikausi tulee käynnistymään suunnitellusti 1.3.2022 ja hyvinvointialueen hallinto aloittaa toimintansa.

Väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävänä oli turvata Keski-Suomen hyvinvointialueen jatkovalmistelu ja tehdä siitä suunnitelma helmikuun 2022 loppuun mennessä. Hyvinvointialueen valmistelutyöhön arvioitiin vaikuttavan merkittävästi vuoden 2022 aikana se miten valtionavustusrahoitus toteutuu, saadaanko esimerkiksi oletettu lisätalousarvio. Myös ict- valmisteluun osoitettu rahoitus tulisi tarkentumaan.

Vuoden 2021 tilinpäätöksessä todettiin, että valmistelutyö jatkuu ja Keski-Suomessa on jatkovalmisteluun koottu useita työryhmiä joihin osallistuu satoja henkilöitä osana työryhmien työskentelyä. Laajalla yhteistyöllä ja hyvällä yhteishengellä Keski-Suomen valmistelutyö etenee jotta toiminnan jatkuvuus vuoden 2022 –2023 vaihteessa olisi turvattu. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä todettiin myös, että varautua tulee myös siihen, että järjestämisvastuun siirtoon liittyvää tehtävien priorisointia joudutaan tekemään aikataulu- ja resurssihaasteiden vuoksi vuoden 2022 aikana ja osa tehtävistä ei tule täysin valmiiksi vaan valmistelutyö jatkuu tulevina vuosina hyvinvointialueella.

Henkilöstö

Väliaikaisen valmistelutoimielimen jäsenten työpanoksen korvaamisesta taustaorganisaatiolle tehtiin sopimukset. Lisäksi sovittiin erillisten asiantuntijoiden työpanoksen osoittamisesta ja korvaamisesta valmistelutehtäviin väliaikaisen valmistelutoimielimen toimikauden ajaksi.

Väliaikainen valmistelutoimielin palkkasi myös määräaikaisia työntekijöitä hyvinvointialueelle projektitoimistoon eri valmistelutehtäviin.

Katsaus jaostojen ja yhteistoimintaelimen toimintaan

Sote-palveluiden jaosto

Sote-palveluiden jaostossa oli edustettuna kaikkien luovuttavien organisaatioiden sosiaali- ja terveyspalveluista että pelastustoimen palveluista vastaavat johtajat sekä kaksi henkilöstöjärjestöjen edustajaa. Sote-palveluiden jaosto teki tiivistä yhteistyötä valtionosuushankkeiden kuten Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman ja Rakenneuudistusta tukevan alueellisen valmistelu –hankkeen kanssa.

Vuonna 2021 Sote-palveluiden jaosto kokoontui neljä kertaa. Jaosto keskittyi kokouksissaan järjestämisen tehtäväkokonaisuuteen.

Joulukuun 2021 kokouksessa Sote-palveluiden jaosto nimesi neljä asiantuntijaryhmää seuraaviin valmistelukokonaisuuksiin: Perheiden palvelut, Laaja-alainen sote-keskus, Sairaalapalvelut, koti- ja asumispalvelut. Työryhmät ovat jakaantuneet edelleen pienemmiksi alatyöryhmiksi eri palvelukokonaisuuksien osalta.

Pela-palveluiden jaosto

Pelastustoimen jaoston tehtävänä oli valmistella pelastustoimen osalta väliaikaisen valmistelutoimielimen päätettäväksi menevät asiat ja toimeenpanna väliaikaisen valmistelutoimielimen päättämät asiat.

Pelastustoimen jaosto vastasi pelastustoimen valmistelun etenemisestä sisäministeriön asettaman pelastustoimen hallintouudistushankkeen linjausten ja pelastustoimen järjestämislain (613/2021) mukaisesti. Jaosto yhteensovitti hyvinvointialueuudistusta pelastustoimen näkökulmasta eri verkostotoimijoiden kanssa. Tehtävänä oli vastata myös hyvinvointialueen muutosvalmistelun viestinnästä omalta osaltaan.

Jäseninä Pelastustoimen jaostossa oli Keski-Suomen pelastustoimen ja terveystoimen asiantuntijoita, henkilöstön edustus ja Keski-Suomen sopimuspalokuntalaisten edustus. Pelastustoimen uudistusta valmisteltiin neljässä työryhmässä:

- Pelastustoimen siirto: henkilöstö-, talous-, ICT- sekä kiinteistö- ja irtaimistoasiat.
- Organisaation varautuminen: hyvinvointialueen varautuminen ja valmiussuunnittelu.
- Ensihoito: hyvinvointialueen ensihoitopalvelujen toimintamalli.
- Yhdyspinta-asiat: pelastustoimen, kuntien ja sidosryhmien yhteistyöhön liittyvät asiat (asumisen turvallisuus, kaavoitus ja rakentaminen, kuntien valmiussuunnittelun tukeminen, tilanne-keskustoiminta ja häiriötilanteissa tukeminen, hälytysjärjestelmät).

Pelastustoimen jaosto kokoontui vuoden 2021 aikana neljä kertaa ja vuoden 2022 aikana kaksi kertaa. Jaoston työryhmät työskentelivät oman aikataulunsa mukaisesti väliaikaisen valmistelutoimielimen toimikauden aikana. Pelastustoimen uudistuksen valmistelua jatketaan vuoden 2022 aikana työryhmätyöskentelynä.

Talousjaosto

Talousjaoston tehtävänä oli toimia valmisteluryhmänä hyvinvointialueen valmistelussa talouden, omaisuusjärjestelyjen ja hallinnollisten tukipalvelujen siirron osalta.

Talousjaoston kokoonpano oli laaja, jäseninä olivat Keski-Suomen kuntien talousjohtajat tai vastaavat sekä lisäksi Keski-Suomen sairaanhoitopiirin ja sen liikelaitos Seututerveyskeskuksen, sote-kuntayhtymä Saarikan ja Keski-Suomen pelastuslaitoksen talousjohtajat / -päälliköt. Lisäksi talousjaostoon kuului kaksi henkilöstön edustajaa.

Talousjaosto kokoontui syksyn aikana noin kerran kuukaudessa ja lisäksi talousjaoston nimeämänä työskenteli pienempiä, teemakohtaisia valmistelevia asiantuntijaryhmiä. Näissä ryhmissä oli mukana myös laajemmin muita asiantuntijoita talousjaoston jäsenten lisäksi.

Talousjaoston työsuunnitelmana toimi valmistelun kansallinen tiekartta. Tiekartan mukaisesti ensimmäisinä tehtävinä talousjaoston ohjaamana toteutettiin pohjatiedon koonti luovuttavista organisaatioista niin käyttötalouden, omaisuuden, vastuiden, investointitarpeiden kuin sopimusten osalta. Luovuttavien organisaatioiden tulee antaa selvitykset hyvinvointialueelle siirtyvistä eristä 28.2.2022 mennessä. Tätä työtä tuettiin valmistelemalla yhtenäiset mallipohjat päätöksenteon valmistelussa käytettäväksi.

Talousjaoston ohjaamana valmisteltiin myös hyvinvointialueen toiminnan aloituksessa käytettävien talouden tietojärjestelmien valintaa ja väliaikainen valmistelutoimielin päätti järjestelmistä kokouksessaan joulukuussa. Tällä pyrittiin varmistamaan kriittisten talouden järjestelmien valmius toiminnan käynnistymiseen vuoden 2023 alussa.

Talousjaosto osallistui aktiivisesti myös tukipalvelujen valmisteluun, talousjaoston tehtäväalueelle kuului vuonna 2021 hallinnon tukipalvelujen valmistelu. Tukipalvelujen valmistelussa syksyn aikana kartoitettiin tukipalveluiden nykyiset järjestämistavat, toimintojen siirtoon liittyen ratkaistavat asiat, selvitys yhtiöiden omistusten siirtymisestä hyvinvointialueelle ja sidosyksikköasema jatkossa sekä nykyisten tukipalvelusopimusten kerääminen yhteen ja arviointi hyvinvointialueen näkökulmasta osana sopimuskartoitusta. Tukipalvelujen tarkempi palvelukohtainen valmistelu jatkui vuoden 2022 ajan.

Henkilöstöjaosto

Henkilöstöjaoston tehtävänä oli valmistella henkilöstöasioiden osalta väliaikaisen valmistelutoimielimen päätettäväksi menevät asiat sekä viedä henkilöstöasioiden valmistelua eteenpäin kansallisen tiekartan mukaisesti.

Henkilöstöjaosto muodostettiin maakunnallisen henkilöstötyöryhmän pohjalle täydennettynä muutamilla jäsenillä. Järjestöjen edustus oli jaostossa pääsopijajärjestöjen edustajista 2+2+2 periaatteella. Työnantajan foorumina toimi myös henkilöstötyöryhmä. Jaosto ja henkilöstötyöryhmä kokoontuivat vuonna 2021 4 kertaa ja vuoden 2022 aikana 3 kertaa.

Jaoston alaisuuteen asetettiin myös työryhmiä viemään valmistelua eteenpäin, esim. HR-tietojärjestelmäprojekti, henkilöstön saatavuuden varmistaminen, työhyvinvoinnin johtaminen, osaamisen johtaminen, palvelussuhdeasiat.

Suurimmat valmisteltavana olevat tehtävät olivat HR-tiedon keruu ja sen organisointi sekä henkilöstön siirtosuunnitelman ja –sopimuksen valmistelu ja HR-tietojärjestelmiin liittyvät selvitykset. Lisäksi luovuttaville organisaatioille tehtiin yt-neuvottelujen tueksi materiaalia sekä myös esihenkilöille tukimateriaalia yhteistoiminnan käymiseksi työyhteisöissä, henkilöstöinfoissa.

Järjestöjen kanssa käytiin hyvää ja jatkuvaa vuoropuhelua valmistelun etenemisestä. Järjestöjen edustajille järjestettiin kuukausittain teams-infot, joissa käytiin läpi valmistelun tilannetta.

Esihenkilöille pidettiin kuukausittain infoja valmistelutilanteesta sekä lähetettiin kuukausittain myös uutiskirje kuntiin ja kuntayhtymiin.

ICT-jaosto

ICT-jaoston tehtävänä oli valmistella kuntien ICT-palveluiden siirtoa hyvinvointialueelle. Jaoston toiminta nojautui sote- ja pela-uudistukseen laadittuun kansalliseen tiekarttaan, jota täydennettiin Keski-Suomen hyvinvointialueen erityispiirteillä (mm. Jämsän siirtymään liittyvät erityisjärjestelyt).

ICT-muutoksen osalta valmistelu organisoitiin työryhmien sijaan projektimuotoiseksi. Kuntien ja kuntayhtymien asiantuntijoita sekä inhouse-yhtiöitä kiinnitettiin ICT-muutokseen liittyvien projektien resursseiksi.

Vuoden 2021 työskentelyssä iso osuus työpanoksesta käytettiin STM:n valtionavustushakuun liittyvään valmisteluun. Noin puolet jaoston ja projektivalmisteluun kiinnitettyjen asiantuntijoiden ajasta käytettiin varsinaiseen kunta-hyvinvointialue siirtotyön suunnitteluun.

Pääpaino ICT-muutoksen suunnittelussa jakautui kolmeen isoon osakokonaisuuteen:

- 1) toimialariippumattomien järjestelmien keskeisimmät toteutukset (mm. Talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmät),
- 2) keskeisimmät toimialasidonnaiset järjestelmät, joilla on merkitystä sote/pela-palveluiden jatkuvuuden kannalta (erityisesti asiakas- ja potilastietojärjestelmien muutokset ja
- 3) perus ICT-infran ratkaisut, kuten identiteetin hallinta, toimisto/sähköpostiratkaisut, palvelinkapasiteetti ja muut ICT-infran perusratkaisut

Muutokseen liittyvässä suunnittelutyössä ja toimeenpanossa ei kyetty etenemään riittävän ripeästi. ICT-muutokseen liittyvän rahoituksen tilanne alkoi selkiytymään vasta loppuvuodesta 2021. Loppuvuodesta tiedoksi saadun valtionavustuspäätöksen pohjalta käynnistettiin ICT-muutoshankkeen merkittävä supistaminen ja valmisteltiin ministeriöille kuvaus hyvinvointialueen käynnistämiseen liittyvän välttämättömän lisärahoituksen tarpeesta.

Yhdyspintajaosto

Yhdyspintajaoston tehtävänä oli suunnitella yhdyspintatyö osana Keski-Suomen hyvinvointialueen rakentamista. Jaoston jäseniksi nimettiin luovuttavien organisaatioiden yhdyspintojen asiantuntijoita, jotka puolestaan toimivat aktiivisesti Keski-Suomen eri verkostoissa. Jaostossa oli käynnistymisestään saakka myös keskisuomalaisten järjestöjen edustaja sekä kaksi henkilöstön edustajaa.

Työ alkoi kriittisten yhdyspintakokonaisuuksien ja prosessien hahmottamisella. Yhdyspintajaosto tunnisti yhdeksän eri yhdyspintojen kokonaisuutta, joissa yhteistyön kuntien ja hyvinvointialueen välillä on onnistuttava kaikilla tasoillaan.

Yhdyspintajaoston alla toimi useita työryhmiä, jotka osaltaan valmistelivat toimialakohtaista yhteistyötä. Valmistelua on tehty myös tiiviissä yhteistyössä rakennehankkeen ja Tulevaisuuden Sote-keskus – hankkeen kanssa. Valmistelussa on hyödynnetty toimivia verkostoja etenkin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen parissa sekä sivistystoimialan ja sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan välillä.

Yhdyspintajaosto kokoontui vuoden 2021 aikana neljä kertaa. Sen valmistelua ohjasi STM:n kansallinen tiekartta. Väliaikaisen valmistelutoimielimen kauden päättyessä työryhmät integroituvat osaksi muuta hyvinvointialueen valmistelua.

Yhteistoimintaelin

Väliaikaisen valmistelutoimielimen yhteistoimintaelin asetettiin syksyllä 2022.

Yhteistoimintaelin kokoontui vuonna 2021 3 kertaa ja vuonna 2022 3 kertaa. Yhteistoimintaelimessä käsiteltiin HR-tiedon keruuseen liittyviä asioita, hallintosäännön ja strategian valmistelua, henkilöstön siirtosuunnitelmaa ja –sopimusta, sähköpostin ja tiedostojen käsittelyn periaatteita, väliaikaisen yhteistoimintaelimen perustamista ajalle 1.3.-31.12.2022 sekä käytiin läpi valmistelun yleiskatsausta säännönmukaisesti.

Valtionavustuksen käyttö

Vuonna 2021 hyvinvointialueen toiminta liittyi kokonaisuudessaan hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmisteluun, sillä palvelujen järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueelle vasta 1.1.2023 alkaen. Toiminta rahoitettiin täysimääräisesti valmisteluun myönnettyillä valtionavustuksilla.

Keski-Suomen hyvinvointialue sai vuonna 2021 valmistelurahoitusta yhteensä 1,9 M€:

- 1.7.2021 valtiovarainministeriön antaman päätöksen VN/14629/2021 mukaan 942 086 € hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän toiminnan valmisteluun vuonna 2021 (ns. perusrahoitus)
- 14.10.2021 sosiaali- ja terveysministeriön antaman päätöksen VN/25540/2021 mukaan 999 588 euroa uudistuksen yhteydessä toteutettavan tiedonhallinnan, tietohallinnon ja tietojärjestelmien muutoksen valmisteluun, suunnitteluun ja toteutukseen (ns. ICT-rahoitus)

Valmisteluun saatavien valtionavustusten suuruudessa erityisesti ICT-rahoituksen osalta oli merkittävää epävarmuutta. Tästä johtuen epävarmuutta oli myös valmistelurahoituksen riittävydessä. Epävarmuuden vuoksi kaikkea välttämättömäksi arvioitua valmistelutyötä ei pystytty käynnistämään vielä vuoden 2021 aikana vaan työtä siirtyi vuonna 2022 toteutettavaksi.

Hyvinvointialueiden arvonlisäverokäsittely täsmentyi syksyn 2021 aikana. Toiminnan alkaessa valmistelurahoituksen käytössä varauduttiin siihen, että hyvinvointialueen ostoihin sisältyvä arvonlisävero jäisi hyvinvointialueen kustannukseksi vuosien 2021 ja 2022 aikana. Hyvinvointialueille myönnettiin kuitenkin syksyllä oikeus saada palautuksena verollisiin hankintoihin sisältyvä vero jo niiden varsinaisen toiminnan valmisteluvaiheessa ennen vuotta 2023.

Hyvinvointialueen toiminnan menoja toteutui vuonna 2021 yhteensä 789 484,21 euroa ja rahoituskuluja 5,28 euroa. Tästä VM:n myöntämällä valmistelurahoituksella katettavia toiminnan menoja oli 394 684,45 euroa ja rahoituskuluja 10,05 euroa. STM:n myöntämällä ICT-valmistelun rahoituksella katettavia toiminnan menoja oli 394 799,76 euroa ja rahoitustuottoja 4,77 euroa.

VM:n päätöksen VN/14629/2021 mukaista valmistelurahoitusta käytettiin vuonna 2021

- Henkilöstökuluihin 25 380,28 euroa (hyvinvointialueelle palkattujen määräaikaisten projektityöntekijöiden henkilöstökustannukset)
- Palvelujen ostoihin 364 034,12 euroa (joista merkittävimmät ostot olivat sopimusten mukaista valmistelutyöpanoksen ostoa kunnilta ja kuntayhtymiltä)
- Muihin toimintakuluihin 8 270,05 euroa (kokousjärjestelyihin liittyviä kuluja)
- Rahoituskuluihin 10,05 euroa

Raportin liitteenä 2 on eriytetty tuloslaskelma VM:n päätöksen VN/14629/2021 mukaisen valmistelurahoituksen käytöstä.

Lisäksi hyvinvointialue osti inhouse-yhtiöiden osakkeita yhteensä 16 747 eurolla:

- Istekki Oy 5 osaketta hankintahintaan 9 527,5 euroa
- 2M-IT Oy 30 osaketta hankintahintaan 2 220 euroa
- Joki-ICT Oy 5 osaketta hankintahintaan 5 000 euroa

Osakkeiden ostot rahoitettiin STM:n myöntämällä ICT-valmistelurahoituksella.

Väliaikainen valmistelutoimielin teki joulukuussa 2021 päätöksen myös Monetra Keski-Suomi Oy:n ja Una Oy:n osakkeiden ostoista. Nämä toteutuvat vuonna 2022.

- Monetra Keski-Suomi Oy 1 osake hankintahintaan 121 euroa
- UNA Oy 10 osaketta hankintahintaan 3 000 euroa

Vuonna 2021 saadut valtionavustukset ovat käytettävissä myös vuonna 2022 tehtävän valmistelun rahoittamiseen. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä saadut avustukset onkin käsitelty siten, että avustustulot on jaksotettu tilikauden 2022 tuloksi siltä osin, kun vastaavat menot syntyvät vasta vuonna 2022.

Saaduista avustuksista tilikauden 2021 tuloina käsiteltiin VM:n päätöksen VN/14629/2021 mukaista valmistelurahoitusta 394 694,50 euroa ja STM:n päätöksen VN/25540/2021 mukaista ICT-rahoitusta 394 794,99 euroa. Lisäksi vuoden 2021 investointien rahoitusosuuksina käsiteltiin STM:n päätöksen VN/25540/2021 mukaista ICT-rahoitusta 16 747,50 euroa.

VM:n päätöksen VN/14629/2021 mukaista valmistelurahoitusta jaksotettiin vuoden 2021 tilinpäätöksessä 547 391,50 euroa käytettäväksi vuoden 2022 aikana.

Hyvinvointialueen tilikauden tulos vuonna 2021 oli 0 euroa.

Laskelma valtiovarainministeriön vuodelle 2021 myöntämän valtionavustuksen käytöstä

Vuodelle 2021 myönnetty valtionavustus VN/14629/2021	942 086,00
Toimintakulut 2021	394 684,45
Rahoitustuotot ja -kulut 2021	10,05
Käytetty vuonna 2021	394 694,50
Siirretty vuodelle 2022	547 391,50

(raportoidaan erikseen raportointiohjeen mukaisesti viimeistään 31.5.2024)

3 Liitteet

Liite 1: Tilintarkastajan lausunto valtionavustuksen käytöstä

Liite 2: Vuoden 2021 tilinpäätös, joka sisältää raportoinnin valmistelutyöstä ja rahoituksen käytöstä

Liite 3: Eriytetty tuloslaskelma valtiovarainministeriön päätöksen VN/14629/2021 mukaisen avustuksen käytöstä

Aluehallitus

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Hyvinvointialueesta annetun lain 141 §:n mukaan seuraavista päätöksistä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa: 206-217, 220-222, 226-227.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusoikeus ja -perusteet

Hyvinvointialueesta annetun lain 139.1 §:n mukaan seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen: Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen. Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen. Oikaisuvaatimuksen voi tehdä sekä laillisuus- että tarkoituksenmukaisuusperustein.

Oikaisuvaatimusviranomainen ja -aika

Oikaisuvaatimusviranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään:

Keski-Suomen hyvinvointialue, Aluehallitus

Kirjaamon yhteystiedot:

Keski-Suomen hyvinvointialueen kirjaamo

Hoitajantie 140620 Jyväskylä

yläkirjaamo@hyvaks.fi

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on toimitettava hyvinvointialueen kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä. Hyvinvointialueen jäsenen sekä hyvinvointialueiden yhteistoimintaan osallisen hyvinvointialueen ja sen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on pantu nähtäville yleiseen tietoverkkoon hyvinvointialueen verkkosivustolle.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Aluehallitus

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää hyvinvointialueen kirjaamosta.

Aluehallitus

MUUTOKSENHAKUOHJEET

Valitusosoitus, hallintoasiat § 218

Valitusviranomainen ja valitusoikeus

Päätökseen voi hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valituksen saa tehdä se, johon päätös kohdistuu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Muutoksenhaun maksu

Valituksen käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta. Maksuista, niiden määrästä ja maksuvapautuksen perusteista on säädetty tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015).

Valitusaika

Valitus on jätettävä hallinto-oikeudelle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi asianosaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan, katsotaan asiakirja annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei lueta määräraikaan.

Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valituksen muoto, sisältö ja liitteet

Valitus on tehtävä **kirjallisena**.

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdista päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
  - todistus siitä minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta, sekä
-

Aluehallitus

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valitus on valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen **allekirjoitettava**. Jos valittajan puhevaltaakäyttöä hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksen toimittaminen

Valitus on valittajan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava valitusviranomaiselle virkaaikana ennen valitusajan päättymistä.

Valituksen voi toimittaa myös faksina tai sähköpostitse. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä olesyytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin ja sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus lähetetään aina lähettäjän omalla vastuulla.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valitusviranomaisen yhteystiedot

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Raatihuoneenkatu 11

3100 Hämeenlinna

Puhelin: 029 56 42200

Faksi: 029 56 42269

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Virka-aika: klo 8.00-16.15
